

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\W\Woods, B\Woods Barbara - Dům vzpomínek.pdb

PDB Name: Woods Barbara - Dům vzpomínek
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 13.10.1937
Modification Date: 13.10.1937
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Název: Dům vzpomínek
Autor: Barbara Woodová
Nakladatelství: Ikar, 2003
Stav: naskenováno
Tato kniha pochází z Knihovny digitálních dokumentů.
Slouží pouze pro potřeby těžce zrakově postižených.
Doplňující informace naleznete v příloženém souboru.
* * *

Copyright Š 1979 by Barbara Wood
All right reserved
Translation Š 1999, 2003 by Petra Wágnerová
Jacket design Š 2003 by Ivan Brůha
Czech edition Š 1999, 2003 by Euromedia Group k. s.
ISBN 80-249-0283-4

DŮM VZPOMÍNEK

V domě na George Street nebylo něco v pořádku. Vycítila jsem to okamžitě, jakmile jsem do něj vešla. Zůstala jsem stát hned za domovními dveřmi a zadívala se dolů do tmavé chodby na ženu, která mi přicházela vstříc. V šeru jsem viděla, že je vysoká, drží se vzpřímeně jako svíce a pohybuje se s jistým půvabem. Měla na sobě staromódní šaty dlouhé až na zem a bohaté černé vlasy vyčesané nahoru do uzlu. Spěchala ke mně s rozevřenou náručí a já na ni okamžik upřeně zírala. Potom jsem se obrátila k tetě, která právě vstoupila dovnitř a teď stála vedle mě.

"Andreo, to je tvoje babička," oznámila.

Znovu jsem se otočila k ženě v chodbě a nedůvěřovala svým očím - proti mně šla úplně jiná žena, útlá, sehnutá, v prostých domácích šatech a vlněné vestě.

"Ahoj," hlesla jsem zcela vyvedená z míry.

Stará žena mě chytila za ruku a přistoupila blíž, aby mě mohla políbit. Najednou jsem si uvědomila, že jsem asi strašně unavená. Let z Los Angeles trval jedenáct hodin, potom jsem strávila ještě hodinu v letadle na cestě z Londýna do Manchesteru. Časový posun mi dal zřejmě pořádně zabrat.

Objaly jsme se a já si ženu prohlížela v přítmi chodby. Stěží si přesně vzpomenu, jaký dojem jsem v tom prvním krátkém okamžiku o babičce získala. Zdálo se mi, že její tvář je v neustálém pohybu, hned byla ošklivá, hned zase nesmírně krásná. Jako by se jí rysy v obličejí mihotaly a chvěly, nedaly se zachytit a bylo nemožné odhadnout její věk. Věděla jsem, že je jí třiaosmdesát let, ale z očí jí vyzařovala taková mladistvá síla, že jsem od ní nemohla odtrhnout zrak. Stopy bývalé krásy, kterou čas nedokázal setřít, ve mně vyvolaly myšlenku na růži, již někdo vylisoval v knize.

Pocit zmatku, který se mě prve zmocnil, jsem nedokázala setřást, ani když mě odváděla do obývacího pokoje. Později večer, už v posteli, mě napadlo, že ten podivný dojem musel vyvolat dům. Vyzařoval zvláštní atmosféru, ze které jsem se nedokázala vymanit. Jako kdyby se z něj šířily vlny energie a zaplavovaly mě.

Jakmile jsem poprvé vešla do domu, zřejmě nastal zvrat, jako když se náhle změní prostředí. Cítila jsem to od onoho prvního okamžiku, když jsem se zbavila anglické vlhkosti a krátce se otrásla chladem. Ted' jsem pochopila, že to zvláštní mrazení nezpůsobila zima venku, nýbrž něco jiného, něco úplně jiného.

Namlouvala jsem si, že jsou to bláznivé představy, ale pocit, že mě dům vtahuje do svého víru, byl tak silný, že jsem ve tmě pevně stiskla víčka, jako kdybych se tak mohla ochránit. Ve snaze potlačit rostoucí paniku jsem se soustředila na důvody, které mě přiměly, abych sem jela. Doufala jsem, že se snad uklidním a najdu vysvětlení své nálady.

Pokoušela jsem se namluvit si, že to je změnou místa, příjezdem do cizího města v cizí zemi, dlouhým letem, podivnými okolnostmi mého příjezdu, otřesy, které jsem v poslední době utrpěla ve svém soukromém životě, mým vnitřním neklidem a nevyrovnaností.

Ale ať jsem se snažila jakkoli, nemohla jsem se zbavit pocitu, že tento dům na mne čekal.

Říkala jsem si, že všechno si jen namlouvám, že tenhle zvláštní stav se mě ve skutečnosti zmocnil už v Los Angeles, když jsem se rozhodla, že sem vůbec pojedu.

Tři dny předtím dostala moje matka v Los Angeles dva dopisy. Jeden od mé babičky, druhý od mé tety. Obě psaly, že dědeček je těžce nemocný, leží v městské nemocnici ve Warringtonu a obavy ze smrti jsou oprávněné.

Maminku ta zpráva hluboce zasáhla. Především proto, že ze zdravotních důvodů v žádném případě nemohla odjet do Anglie, aby svého otce ještě naposledy uviděla. Trápila se pocitem viny.

Před pětadvaceti lety rodiče s mým bratrem, kterému bylo sedm, a se mnou, právě dva roky starou, vycestovali do USA, aby si tam vybudovali lepší život. Když rodiče přijali americké občanství, my děti jsme se automaticky staly Američany. Naším domovem bylo Los Angeles, mluvili jsme americkou angličtinou a naše srdce patřilo Kalifornii. Až do chvíle, kdy došly ty dva dopisy, jsem sotva kdy pomyslela na Anglii a na to, že tam jsou kořeny mého života. Nikdo z nás se nikdy neohlížel zpátky.

V posledních letech rodiče občas mluvili o cestě do "staré vlasti", o setkání s rodinou, ale zůstalo při plánech a teď už zřejmě bylo příliš pozdě.

Dopisy došly ve velmi nepříznivou dobu. Matku zrovna propustili z nemocnice, kde jí operovali nohu, a dokázala se pohybovat jen s velkými obtížemi a o dvou berlích, bez kterých se v nadcházejících šesti týdnech neobejde. Obávala se, že tak dlouho její otec nepřežije.

Nejprve mě udivilo, když mě požádala, abych jela do Anglie a v této těžké době stála po boku její rodině. Ale potom se mi skutečnost, že matka nebyla schopna odjet

a chtěla mě poslat místo sebe, jevila jako opravdové řízení osudu. Právě v oněch dnech jsem silně pocítovala přání a potřebu na chvíli uniknout svému všednímu životu.

Jeden z nás by tam měl jet," opakovala neustále matka. "Tvůj bratr nemůže, je v Austrálii. Otec se nemůže uvolnit ze zaměstnání. Kromě toho on není Townsend. Já vím, jet bych měla já, ale sotva se můžu pohybovat. Andreo, možná pro tebe bude dobré, když ještě jednou uvidíš dědečka. Ty ses v Anglii narodila. Žije tam celé tvé příbuzenstvo."

Potom šlo všechno tak rychle, že si na to sotva vzpomínám. Promluvila jsem s burzovním makléřem, u kterého jsem pracovala, a vzala jsem si dovolenou. Z krabice se suvenýry z Mexika jsem vyhrabala svůj cestovní pas, rezervovala si letenku a při všech těch přípravách mě pohánělo vroucí přání uniknout bolesti a trpkosti nad koncem jedné lásky.

Když letadlo přelétalo severní pól, myslela jsem na všechno, co jsem za sebou nechala, a s napětím přemítala, co mě čeká. Myslela jsem na mučivé pocity viny, jimiž trpěla maminka, která si vyčítala, že se nikdy nevrátila do Anglie a její otec teď zemře, aniž ji ještě jednou spatří. A myslela jsem na sebe a Douga a bolest, kterou jsme si při rozchodu navzájem způsobili.

Není divu, že když jsem v letištní budově v Manchesteru čekala na své příbuzné a kladla si otázku, zda jsem udělala dobře, měla jsem neustále pocit, že nejsem ve své kůži.

Teta Elsie a její manžel mi měli přijít naproti a vůbec nebylo těžké se navzájem najít. Teta Elsie se podobala mé matce natolik, že jsem ji okamžitě poznala, a myslím, že moje podoba s matkou usnadnila tetě Elsií úkol poznat mě mezi ostatními čekajícími.

Všichni Townsendové v naší větvi rodiny mají zvláštní tělesné znamení, kterým, jak mi bylo řečeno, se vyznačovali už naši předkové - malou kolmou vrásku mezi oblouky obo-

čí přímo nad kořenem nosu. Dodává našim tvářím vzdoro-vitý, téměř vztekly výraz. Já ji mám od dětství a teď jsem ji uviděla na obličejí ženy, která se ke mně prodírala davem.

"Andreo!" zvolala, impulzivně mě sevřela v náručí a se slzami v očích o krok ustoupila. "Proboha, ty jsi ale podobná Ruth! Celá matka. Podívej se, Ede, že je to celá Ruth?"

Ed, nepříliš velký, zdrženlivý a poněkud nejistý muž, stál opodál. Usmál se, něco nezřetelně prohodil a podal mi ruku: "Vítej doma!"

Když jsme vyšli z letištní budovy, zasáhla mě zima jako úder. V Los Angeles bylo skoro třicet stupňů tepla a v Manchesteru bylo teď, v listopadu, už chladno jako v zimě.

Strýc Edouard, původem Francouz, spěchal na parkoviště pro auto a jeho žena zůstala se mnou a s mým kufrem před budovou. Tu a tam jsme si vyměnily pohled a obě jsme jim vyjadřovaly naději, že se Edouard brzy vrátí.

Cítila jsem se tu cizí a rozpačitě. Nikdy jsem nepoznala, jaké to je mít příbuzné. Celá moje rodina až do dnešního dne sestávala z rodičů a z bratra. Fráze o rodinných svazcích a krvi, která není voda, mi nic neříkaly. Měla jsem jen přátele, se kterými jsem udržovala styky z náklonnosti a ne proto, že to byla povinnost.

Teď měli najednou na mou náklonnost nárok úplně cizí lidé, se kterými jsem ještě nikdy neměla nic společného, jen proto, že jsem se náhodou narodila do jejich rodiny? Přestože jsem o této ženě a jejím manželovi, ani o ostatních, kteří na mě čekali, nevěděla nic, měla jsem je přijímat s láskou, srdečností a beze všech otázek. Ta představa se mi vůbec nelíbila.

„Jaký byl let, dítě?“ zeptala se žena s tváří mé matky. Mluvila otevřeným dialektem lidí z Lancashire, směsí skotského a welšského nářečí, a zpočátku jsem měla problém ji rozumět.

"Zcela bezproblémový," odpověděla jsem, skrčená na zadním sedadle Edouardova malého renaultu s koleny přitáženými skoro k hrudi.

"Určitě jsi hrozně unavená."

Přikývla jsem, aniž jsem tetě pohlédla do tváře. Její podobnost s mou matkou mi vadila. Cizí žena s naší tváří. Raději jsem se soustředila na provoz, který mě fascinoval především proto, že se zde jezdilo vlevo.

„Je dobře, že jsi přijela, Andreo. Dědeček bude rád, že tě uvidí. Je to skoro, jako by tady byla Ruth, vid', Ede?"

Polkla jsem. Moje osoba tu zřejmě neplatila nic.

Opřela jsem se a na okamžik zavřela oči. Připravila jsem se na obtížnou návštěvu, ale nemohla jsem tušit, jak těžké to bude. S matkou jsme ani nemluvíly o délce pobytu. Počítala jsem s týdnem, možná se dvěma. To je dost času, aby se obnovily přetrhané vztahy. A abych se vzpamatovala z rozchodu s Dougem. Pokud to vůbec bude možné.

Vítej doma, řekl mi Edouard na letišti. Ale mým domovem bylo Los Angeles.

"Andre!"

Otevřela jsem oči.

"Podívej se," teta ukázala z okénka. "Viš, co to je?"

Dívala jsem se na velkou černou budovu, ve které tu a tam v okně svítilo světlo, a neměla potuchy, co to je.

"To je městská nemocnice," vysvětlovala teta Elsie. "Tam jsi se narodila."

Obrátila jsem se a ještě jednou se podívala, brzy však dům zmizel v temnotě a nyní jsme projížděli nekonečnou řadou domků. Ulice malého anglického městečka působily ve světle viktoriánských svítlen chladně a opuštěně. Autíčko drkotalo přes starou dlažbu z kočičích hlav a já měla pocit, že jedu do dávno uplynulých časů.

"Teto Elsie, musíš mi odpustit, že nejsem moc řečná, ale

let z Los Angeles trval jedenáct hodin a pak jsem ještě dvě hodiny čekala v Heathrow..."

"Ale samozřejmě," odpověděla. "Není divu, že jsi unavená. A já si tady hraji na průvodkyni cizinců! Ale neboj se, dneska večer od tebe nikdo nic nečeká. Teď si vypiješ teplý čaj a pořádně se vyspíš. - No, už jsme tady."

Edouard zastavil tak prudce, že jsme všichni padli dopředu. Zvědavě jsem se podívala z okna. Ulice vypadala stejně jako ty, kterými jsme prve projížděli. Dvě nekonečné řady domků z červených cihel postavené v malých zahrádkách.

"Kde tady?"

"U tvé babičky," odpověděla Elsie a vystoupila. "Mysleli jsme, že bude nejlepší, když budeš bydlet u ní," dodala, když jsem se hrabala z nezvykle malého auta ven. Je tu teď úplně sama a společnost jí udělá dobře. William nebo já bychom si tě rádi vzali k sobě a pro tebe by to jistě bylo i pohodlnější, máme alespoň ústřední topení, ale babička o tom nechtěla ani slyšet. Jakmile nám Ruth zatelefonovala a řekla, že přijedeš, maminka hned připravila přední pokoj pro hosty. Je to hezký pokoj, určitě se tam budeš cítit dobře."

Narovnala jsem se a s otevřenými ústy hleděla na dům, patrovou krabici ze špinavých cihel a s neošetřovanou zahrádkou, na kterou shlíželo arkýřové okno. Celý dům byl ponurý, jako po vymření.

Nejraději bych se na místě obrátila a požádala Elsie, aby mě vzala k sobě a svému ústřednímu topení. Ale Edouard s mým kufrem už krácel po pěšině k domu a zasunul klíč do dveří.

Elsie mě jemně postrčila dopředu. "Pojď, dítě. Teď nutně potřebuješ teplý čaj a postel. Zítra se budeš cítit jako znovuzrozená."

Pohnula jsem se, celá ztuhlá po dlouhém sezení v letadle a v autě, vyčerpaná napětím a nejistotou. Bolela mě hla-

va a měla jsem hlad. Tak jsem vstoupila do domu své babičky na George Street.

Podoba babičky a mé matky byla neuvěřitelná. Když jsem jí pohlédla do starého obličejce, bylo to skoro, jako bych se dívala do budoucnosti a viděla matku, jak bude vypadat za šestadvacet let. Měla stejně jako ona klenutý nos Dobsonů - někdo říkal "aristokraticky" - a stejné nezvyklé šedé oči s černě obkrouženou panenkou. Obočí měla úzké a krásně tvarované. Tváře pod vysokými lícními kostmi se propadly, brada trochu špičatě vystupovala. Pod ochablou kůží zbrázděnou nespočetnými vráskami byly patrné rysy její tváře a podle toho, jak na ně dopadalo světlo, získávaly něco ze své dřívější krásy.

Okamžitě mě okouzila a nemohla jsem od ní odtrhnout zrak. Šedé oči jí zvlhly a zajíkla se: "Andre..."

Opírala se o hůl a druhou paži mě objala. "Díkybohu, že jsi přijela," zašeptala těsně u mé tváře a já si pomyslela, že tak budu vypadat za padesát šest let. Náhle mě zamrazilo a bylo mi, jako bych udělala krok do budoucnosti.

Ironií je, jak dnes vím, že právě v okamžiku, kdy mi tato myšlenka prolétla hlavou, jsem vykročila opačným směrem.

Nedívala jsem se do budoucnosti, ale do doby, která dávno uplynula.

Babiččin dům byl malý a těsný. Když se stavěly tyto řadové domy, byly možnosti, jak se chránit před chladem anglické zimy, jen omezené. Teplu vydávaly jen otevřené krby v místnostech, proto byly pokoje malé a všechny spojovací prostory jako chodba nebo schodiště stísněné a nízké. Překvapilo mě to. Vždycky jsem si představovala staré anglické viktoriánské domy prostorné a elegantní. Ale takové si mohli dovolit jen bohatí. Široká střední vrstva, která se vytvořila v období průmyslového rozvoje, se spokojila s tě-

10

mito malými, daleko praktičtějšími domky a dům Townsen-dů v George Street byl jedním ze statisíců svého druhu stavěných tehdy v celé Anglii.

"Líbí se ti můj domeček?" zeptala se babička, když Elsie a Ed odešli a my se pohodlně usadily v obývacím pokoji. Měla na klíně talíř a mazala krajíček chleba máslem.

Rozhlédla jsem se po pokoji. Starý masivní nábytek, špinavé stěny, ze kterých odprýskávala barva, vybledlé fotografie na sekretáři, knihy vázané v černé kůži se zlatými nápisy na hřbetě, těžké sametové závěsy. Byl to malý, přečpaný viktoriánský pokoj. Pro mou babičku se zřejmě čas už dávno zastavil.

"Určitě má dlouhou a zajímavou historii," odpověděla jsem po chvíli.

"To ano, to se dá říci. Tvůj strýc William mě pořád přemlouvá, abych se odtud odstěhovala do jednoho z těch bytů, které postavilo město. Ale nechci žít na státní útraty. Jako většina ostatních. Já mám svůj domeček a chci si ho nechat. A ústřední topení také nepotřebuji. Dvaasedesát let jsme si vystačili s krby, proč by to teď najednou nemělo být možné?"

"Dům je dvaasedesát let starý?" I přes teplo šířící se z plynového topení zabudovaného v krbu jsem pocítila v zádech chlad.

"Ale ne. Tak dlouho tady žiji. Přivedl mě sem tvůj dědeček, když jsem se za něj provdala."

"A jak starý je ten dům?"

"Byl postavený v roce 1880, takže více než sto let."

"Byl někdy nějak modernizovaný?"

"Samozřejmě, to muselo být. Vidiš, že máme elektrické světlo." Ponořila nůž do sklenice s citrónovou marmeládou stojící na stolku vedle ní, krajíček silně potřela a ukousla si. Otřela si ruce do vesty a pokračovala: "A nahoře máme toaletu. Najednou jsme byli v ulici poslední, kdo ještě měl

11

- Ě ĚZQ-XX ě ě*

latrínu. Tak jsme nechali položit kanalizační potrubí. Ale splachování už je sešlé věkem, musí se s ním zacházet opatrně. Vana je tam taky."

Třásla jsem se zimou, přestože mi tvář a holeně div ne-shořely žárem od plynového topení, představovala jsem si babiččinu archaickou koupelnu a už teď se mi stýskalo po mém malém, komfortně vybaveném bytě v Los Angeles. Zatímco jsem ještě přemýšlela o novém, mně tak cizím prostředí a zdvořile s přemáháním polykala příliš sladký čaj, začaly se náhle dít podivné věci.

Pokojem zavál vzduch tak chladný, až jsem se otřásla. Babička, která si toho zřejmě nevšimla, se obrátila ke starému rádiu stojícímu na stolku a zapnula je. Měla jsem dojem, že řekla: "Teď začne můj oblíbený program." Ale přesně jsem jejím slovům nerozuměla, protože ke mně byla obrácená zády a to, co říkala, znělo jako mumlání.

Z malého rádia se pronikavě ozvalo kvílení skotských dud, a v tom okamžiku se mě zmocnila zimnice, že jsem málem vylila svůj čaj a upustila talířek.

Babička se polekaně obrátila. Třásla jsem se po celém těle.

"Tobě musí být hrozná zima!" S námahou povstala z křesla. "Tady je opravdu chladno a ty máš na sobě jen tenké oblečení."

Chtěla jsem něco říci, ale zuby mi cvakaly tak nekontrolovatelně, že jsem ze sebe nevypravila ani slovo.

Mlčky jsem přihlížela, jak mi babička bere z ruky talířek a šálek s čajem, staví obojí na stůl a jde k sofa, aby mi přinesla složenou vlněnou deku. Zabalila mě do ní a uklidňujícím tónem říkala: "Když si po obědě zdřímnu, беру si často deku. Je ze shetlandské vlny. Hned se zahřeješ."

"B-bože," vypravila jsem ze sebe a zuby mi drkotaly. „J-já to v-vůbec nechápu -" A roztrásla jsem se ještě více.

V pokoji zima nebyla. Přesně jsem cítila, odkud chlad při-

12

chází, a mohla jsem babičce říci, že její pěkná deka mi nepomůže. Vycházel zevnitř, ledový chlad, který vyvěral někde v hlubinách mého těla a prolínal každou jeho buňkou. Tvář mi plála, pokožku jsem měla teplou a suchou, ale zevnitř mnou ještě otřásal ten pronikavý chlad.

Potom jsem úplně slabě, jako z velké dálky, zaslechla zvuky klavíru. Melodie, která mi byla známá, a přesto jsem ji nedokázala pojmenovat, se strašidelně odrážela od vřeštivé-ho kvílení dud. Nejprve jsem se podívala na rádio a potom na babičku, ale ta patrně nic takového nezaslechla. Otáčela jsem hlavou sem a tam, abych zjistila, odkud přicházejí ty jemné, perlivé tóny, ale nepodařilo se mi to. Jako by přicházely ze všech směrů.

Najednou jsem věděla, jaká je to melodie. Pro Elišku od Beethovena. Pravděpodobně ji hrály nešikovné, necvičené ruce a určité pasáže se stále znovu opakovaly, jako by měly být naučeny, zatímco prsty hráče nebo hráčky na obtížných místech váhaly a klopýtalý. Znělo to skoro, jako by hrálo dítě.

"Babičko," řekla jsem.

Potírala si marmeládou krajíček chleba a přitom si broukala písničku, kterou hrály dudy.

Najednou jsem si něčeho všimla. Hodiny na římse krbu netikaly. Pohlédla jsem na ně. Vypadaly, jako by se zastavily.

Pokoj byl naplněn kvílením dud a jimi jako ve snu pronikala melodie Pro Elišku.

"Babičko," řekla jsem hlasitěji. "Zastavily se ti hodiny."

Vzhlédla. "Co?"

"Hodiny. Už netikají. Poslouchej."

Obě jsme se zadívaly na hodiny nad krbem. Opět tikaly.

Zuby mi zase začaly cvakat silněji, a až jsem se snažila něco říci, nebyla jsem schopna. Ale najednou, hned v příštím okamžiku, tak náhle jako začala, zimnice s cvakáním zubů také skončila. Moje tělo bylo opět klidné.

13

"Ne, ne," namítla babička. "Hodiny se nezastavily. Jenom jsi při té hudbě neslyšela tikání."

"A asi při tom klavíru." Přitáhla jsem si deku pevněji k tělu.

Jakém klavíru?"

Pohlédla jsem na babičku. Ta tvář byla tak stará, a přesto prozrazovala dřívější krásu.

"No ano, přece někdo hraje," promluvila jsem hlasitěji. "Poslouchej!"

Obě jsme naslouchaly. Babička vypnula rádio. Nebylo slyšet nic kromě tikání hodin.

"Nikdo tu na klavír nehraje."

"Ale já jsem to přece slyšela."

"Odkud ten zvuk přicházel?"

Pokřčila jsem rameny. "Přesně nevím."

"Možná to byla televize od paní Clarkové. Bydlí v sousedním domě hned za zdí. Někdy večer ji slyším."

"Ne, to nebyla televize. Znělo to, jako by někdo hrál vedle v místnosti. Má paní Clarková klavír?"

"Nemám vůbec tušení. Ale je stejně stará jako já a má také artritidu."

"A kdo bydlí na druhé straně ulice?"

"Ten dům je prázdný. Už několik měsíců. Dneska ho nechce nikdo koupit. Každý jen hledí, aby dostal byt od města, který nic nestojí. Říkám ti, že sociální systém v Anglii je ostuda. Nechají sem přijít všechny ty Pákistánci -"

"Byla jsem přesvědčená, že jsem něco slyšela..." řekla jsem bezradně.

"Dítě, jsi prostě unavená." Babička se ke mně naklonila a poklepala mi na koleno. "Chybí ti spánek. Jsem ráda, že jsi přijela, Andreo. Dědeček bude mít radost."

"Co mu vlastně je?"

Je starý, Andreo. Má za sebou naplněný a mnohdy těž-

14

ký život. Ale byly to dobré roky. Tvůj dědeček a já jsme spolu prožili hodně."

Když na mě pohlédla, měla zvlhlé oči a rty se jí chvěly. "Měla jsem s ním krásný život a za to mu budu navždy vděčná. Není mnoho žen, kterým by se vedlo tak dobře jako mně. Opravdu ne, to ví Pánbůh. A přitom toho ve válce tolik prodělal..." ustaraně zavrtěla hlavou.

"Byl také ve válce?" To byl kus rodinného příběhu, o kterém jsem něco věděla. Můj otec často vyprávěl o válce, jak sloužil u letectva a bojoval v bitvě o Anglii.

Chvilí se na mě mlčky dívala zamženými očima, pak v nich blýskla jiskra veselí. "Ano, ale ne ve druhé světové válce, dítě. Mluvila jsem o první. Tvůj dědeček byl u ženistů. Sloužil v Mezopotámii."

Vykulila jsem oči. O tom jsem nikdy neslyšela.

"To jsi nevěděla, vid? Vidím ti to na nose. Maminka ti o nás nikdy nevyprávěla? Ne? Hm..." Sklopila pohled na ruce.

"Nějak to i chápu. Townsendové mají strašnou historii až do doby, než jsme se s dědečkem vzali."

"Strašnou? Jak to?"

Pokračovala, jako by mou otázku neslyšela. "Tvoje matka ti asi vyprávěla jen o svém dětství. O sobě, Elsi a Willia-movi. To dovedu pochopit. Ale musíš také vědět něco o svých prarodičích, nemám pravdu? Koneckonců máš taky kus z nás. No, tvůj dědeček a já jsme také často měli vzrušující život, to mi věř. Představ si, že přesně ten den, kdy jsme se v roce 1915 brali, byl odvelen do zámoří. Potom jsem ho dva roky neviděla, a když se konečně vrátil domů, byl tak změněný, že pro mě byl prakticky cizím člověkem. Odešel jako mladík, a když se vrátil domů, byl to muž."

Dívala jsem se na její svraštělé rty a ona mi vyprávěla v těžko srozumitelném dialektu svého domova.

"Ano, stal se z něj někdo úplně jiný. A když jsme s dvou-

15

letým zpožděním doháněli svatební noc, bylo mi, jako kdybych ležela vedle někoho úplně cizího."

Pokoušela jsem se představit si toho muže, kterého jsem nikdy neviděla, otce mé matky, který teď umíral v blízké nemocnici a který dvaadesát let žil v tomto domě. A potom jsem zkusila představit si svou babičku jako mladou dívku, jak v jedenadvaceti letech se studem a plaše poprvé vstupuje do postele se svým mužem.

Myslela jsem na Douga, na naši poslední společnou noc, na zraňující slova, která jsme si navzájem vmetli do tváře. Ale když se přede mnou objevil jeho důvěrně známý usměvavý obličej, okamžitě jsem tu vzpomínku zapudila. Bylo to pryč.

Doug a já jsme spolu skončili. Ta bolest přejde, vzpomínky vyblednou a já budu zase volná.

"Když je člověk mladý, moc o minulosti nepřemýšlí, vid?" usmála se babička. Mnula si ruce a nastavovala je k teplu plynového topení. "Já jsem to rozhodně nedělala. Myslela jsem, že budu žít věčně. V mládí člověk nikdy nemyslí na smrt. Nemá ještě žádnou minulost, na kterou by se mohl ohlížet, a smrt je tak daleko, jako by nikdy neměla přijít. Ale když člověk zestárne a smrt už je nablízku, potom je, Andreo, minulost to jediné, co zůstane."

Na okamžik se zamyšleně zadívala před sebe, potom najednou vstala z křesla, jako by ji něco napadlo. "Chci ti něco ukázat."

Těžkopádně přešla k sekretáři a opírala se přitom o hůl a opěradlo křesla. Nohy měla stočené do stran, ramena vystrčená dopředu před kulatá záda.

Přehrabovala se v zásuvce a potom řekla: "Tady mám něco, co jsi ještě neviděla."

Podala mi fotografii. Byl to prastarý snímek, který ukazoval tvář velmi krásné ženy jakoby skrytou pod závojem. "Kdo je to?" vyzvíдалa jsem.

16

"To byla matka tvého dědečka," odpověděla.

Nedokázala jsem odvrátit oči od toho nádherného obličeje.

Jeho matka? Je jí dědeček podobný? Jak je ten obrázek starý?

"Ach, to přesně nevím. Počkej, zkusím si vzpomenout. Byl pořízen, ještě než se Robert - tvůj dědeček - narodil. A myslím, že když se narodil, bylo jí dvacet..."

Cítila jsem, jak mě její smutné hnědé oči očarovávají. Úsměv té ženy, která měla vlasy ctnostně stažené do uzlu a na upnutém límečku šatů zapichnutou kamej, se mi zdál sladký a zároveň melancholický a měla jsem dojem, že se nechala fotografovat jen proti své vůli. V mladých očích tkvěl pohled ztracenosti, melancholie vypovídající o tiché

zdrženlivosti. Představovala jsem si, jaká musela být. Plachá, smutná, zmatená mladá žena.

"Možná je z roku 1893," řekla babička. "Ze to byla krasavice?"

Přikývla jsem. Matka mého dědečka. Moje prababička.

"Byla rozená Adamsová. Bydlela v ulici Marina Avenue. Ale její rodina pocházela odněkud z Walesu. Myslím, že z Prestatynu."

"A dědečkův otec? Jak vypadal - její muž? Máš taky jeho fotografii?"

Neodpověděla.

"Babičko?" Vzhledla. Rysy v tváři měla tvrdé. Opakovala jsem: "Máš taky obrázek mého pradědečka?"

Babička se sklonila a vzala mi fotografii z ruky. Zavrtěla hlavou a uložila fotografii do zásuvky sekretáře.

Když se vrátila ke svému křeslu a posunula ho trochu blíž ke krbu, změnila téma rozhovoru. "Letošní oslavy královna jubilea byly opravdu nádherné..."

17

Ještě nebylo ani půl jedenácté onoho prvního večera, ale už jsem nemohla udržet oči otevřené. Ucítila jsem na rameni lehký dotek a viděla, že babička vstala. Se špatným svědomím jsem si uvědomila, že odklidila i hrnečky a talířky.

"Usnula jsem? Promiň, babičko, chtěla jsem ti pomoci -"

"Nesmysl! Přece tě nenechám pracovat, když jsi tady na návštěvě. Bylo to ode mě sobecké držet tě po té dlouhé cestě tak dlouho vzhůru. Musíš být smrtelně unavená. Honem do postele."

Měla pravdu. Byla jsem neuvěřitelně unavená, měla jsem pocit, že mé tělo ze sebe vydalo poslední jiskřičku energie.

Jakmile jsem vešla do chodby, znovu mě přepadl ten podivný pocit, byl však ještě silnější. Skoro jako by se ve vzduchu vznášelo hmatatelné nepřátelství. Váhala jsem u paty úzkého schodiště a zírala do tmy nad sebou.

"Děje se něco?" zeptala se babička, která si všimla mého zaváhání.

„Já - já vlastně nevím, kde je můj pokoj."

"Připravila jsem ti přední pokoj. Ed už ti tam odnesl kufr a Elsie ti položila do postele ohřívací láhev. Mrzí mě, že v tom pokoji není topení. Víš, léta se už nepoužíval. Od té

18

doby, co se odstěhoval William. To už bude dobrých dvacet let. Tak, dítě, běž nahoru."

Opatrně jsem stoupala po příkrém schodišti a přitom se opírala o boční stěnu. Zakázala jsem si pohled do černé tmy nade mnou a pokoušela jsem se předstírat, že mi chlad nevadí.

Ale to se mi nepovedlo. Čím výše jsem stoupala, tím větší zima mi byla. Začala jsem se třást. Dech mi vycházel z úst v malých obláčkách páry. Za mnou, o několik schodů níž, se namáhavě šplhala do schodů babička a já přemítala, jestli mě vůbec může před sebou vidět.

Nahoře jsem zase začala drkotat zuby. Stiskla jsem je a poslepu hledala vypínač. Rukou jsem šátala po vlhké zdi.

Něčeho jsem se dotkla a stiskla.

"Našla jsi světlo?" zeptala se babička za mnou a těžce oddychovala.

"Ne - já -"

Natáhla ruku a lustr na stropě se okamžitě rozzářil. Pohlédla jsem na stěnu. Ta věc, které jsem se prve dotkla, byl vypínač.

"Tak vidíš. A teď jdi doprava," pokračovala babička udýchaně a opřela se o stěnu.

Přímo proti schodišti byla koupelna a vedle babiččin pokoj. Avšak za rohem, na konci krátké chodbičky, byly ještě jedny dveře.

"Když. si budeš muset v noci odskočit, tak teď víš, kde to je. A nezapomeň potom zhasnout. Dobrou noc, dítě."

Třela jsem si ledově chladné paže a spěchala chodbou k přednímu pokoji. Když jsem otevřela dveře, ozvalo se zaskřípění a proti mně zívla temnota. Rychle jsem zvedla ruku a našla vypínač.

S úlevou jsem se usmála. Pokoj byl opravdu hezký. Postel pohodlná a široká, na ní několik velkých měkkých polštářů a pestrá prošíváná deka. Na podlaze ležel už trochu

19

prošlapaný, ale pěkný perský koberec. U stěny stála masivní stará skříň, jejíž dveře byly teď otevřené. Proti mně byl postavený otevřený krb, nyní však zatlučený prkny, a nad ním velké staré zrcadlo v ozdobném rámu. Stoleček vedle postele byl pokryt háčkovanou dečkou a ležela na něm bible.

Všechno vypadalo velmi útulně a moje tíseň na schodišti mi najednou připadala opravdu hloupá. Obrátila jsem se, zavřela za sebou a přistrčila ke dveřím "buřtík", dlouhý vycpaný polštářek, který měl zabraňovat pronikání chladu z chodby. Pak jsem si musela pospíšit. Ta troška tepla, kterou jsem v sobě měla, teď vyprchávala a prostupoval mě ledový chlad pokoje. Prsty mi tuhly a jen stěží jsem otevřela zámek svého kufru. Zoufale jsem mrzla.

Ještě nikdy jsem nic takového nezažila. Jestli bylo před několika hodinami venku kolem nuly, o kolik mezitím teplota klesla? Ten starý, špatně izolovaný dům mi připomínal mrazničku.

Pověsila jsem džíný a tričko do skříně, přes pyžamo jsem si natáhla koupací plášť a přešla k oknu. Maličko jsem roztáhla závěsy a širokými tabulkami vyhlédla do černočerné noci. Na nebi nebyl měsíc ani hvězdy, jen vzdálená pouliční lampa šířila trochu kalného světla. Domy na protější straně ulice, jeden jako druhý, stály vedle sebe jako cínoví vojáčky a byly temné a tiché. Dlažba z velkých a starším omletých kostek se ledově leskla a několik aut zaparkovaných na ulici působilo cize.

Nechala jsem závěsy zase klesnout. Už jsem byla tak promrzlá, že jsem se rozhodla spát v koupacím plášti. Nejprve jsem

zhasla, potom jsem se ve tmě jedním velkým skokem přenesla k posteli, padla jsem do ní a přitáhla si deku k bradě. Ještě teplou ohřívací láhev jsem si přitiskla na břicho a schoulila se na boku.

V domě bylo takové ticho, že jsem slyšela, jak mi buší

20

srdce. Byla jsem přesvědčená, že v těchto arktických podmínkách nikdy neusnu. Pořád ještě mi drkotaly zuby, nohy a ruce jsem měla ztuhlé chladem a chvěla jsem se po celém těle. Nejméně hodinu jsem bděla a zírala do tmy a celou tu dobu myslela na Douga a snažila se zaplašit nelibost, kterou ve mně vzbuzoval tento dům.

Nevím, kdy jsem konečně usnula, ale najednou jsem byla zase vzhůru, aniž jsem věděla, co mě vzbudilo. Upírala jsem oči do temnoty a prsty křečovitě svírala deku. Vzbudila jsem se už se strachem. Strach mě zachvátil ve spánku, probudil mě. Byl to strach před něčím, co jsem nemohla vidět. Zatímco jsem se usilovně snažila proniknout očima černotu noci, uvědomila jsem si, že mě neděsí tma, ale něco jiného, něco, co je v místnosti. Něčí neviditelná přítomnost...

Bojovala jsem o svůj rozum. Pokoušela jsem se vzpomenout si, kdo jsem, kde jsem a co tu dělám. Ale můj duch byl uzavřen v kleci zapomnění. Nevzpomínala jsem si na nic. Má paměť byla vymazaná. Utopená v temné noci.

Uprostřed zoufalého boje, bezmocného snažení najít své vzpomínky, jsem objevila to strašné, co mne probudilo ze spánku.

Na těle mi spočívala strašná váha. Síla, kterou jsem nemohla nahmatat, mě tiskla do polštářů a hrozila, že mě zadusí. Chtěla jsem křičet, ale nemohla jsem. Nedokázala jsem se nadechnout.

Strach a zděšení se proměnily v bezhlavou paniku. Jako šílená jsem se začala bránit proti tomu hrůznému tlaku.

Křečovitě jsem bojovala o dech a cítila každý závan ledového vzduchu v plicích jako bodnutí nožem.

Musela jsem ke světlu.

Myšlenky se mi překotně honily hlavou. Jsem snad ochrnutá? Jak mě může tísnit taková dusivá síla a já nejsem s to ji uchopit?

21

Soustředila jsem se, abych vyprostila paži. Dýchala jsem rychle a přerývaně. Musím vidět.

Musím vidět!

Najednou jsem měla paži volnou. Rychle jsem natáhla ruku a chytila se pelesti postele. S obrovským vypětím se mi podařilo se vytáhnout natolik, abych si mohla sednout. Ale stále ještě na mně lpěl ten tísnivý tlak. Byl jako obrovský vír. Bojovala jsem proti němu, lačně lapala po dechu, abych zaplašila tu noční múru. Naklonila jsem se z postele a mávala rukama ve tmě, zasáhla jsem hřbetem ruky stěnu a čistě náhodou jsem se strefila na vypínač.

V okamžiku, kdy se pokojem rozlilo světlo, tlak povolil a já se zhroutila jako supící a naříkající uzlíček.

Zpotila jsem se tak, že jsem měla pyžamo celé zavlhlé. Teď mě zase zachvátila zima a vyčerpáním a chladem jsem se třásla tak, až se chvěla celá postel. Dlouho jsem seděla opřená o horní pelest, třela si paže a pohybovala nohama, abych se aspoň trochu zahřála. Přitom jsem přemýšlela, co se vlastně stalo.

Nedokázala jsem si vzpomenout, co mě vzbudilo, jestli to byl sen, nebo zima, nebo prostě cizí prostředí.

Nebo něco jiného.

A ten strašný tlak. Namlouvala jsem si to? Byl to snad všechno jen sen, který trval až do okamžiku, kdy jsem ve spaní zasáhla rukou vypínač?

Nemohla jsem tomu věřit. Nepřipadalo mi to jako sen. Byl to nesmírně skutečný prožitek.

Když jsem si přitáhla deky až na ramena a ke krku, pocítila jsem, jak jsou těžké. Několik vlněných dek, prošívaná deka a velká peřina - není divu, že jsem se cítila jako pod ohromným tlakem.

Samozřejmě! To bylo ono! Tiše jsem se zasmála, abych si dodala odvahy. Doma jsem spala vždycky jen pod tenkou

22

dekou, pod váhou tady těch přikrývek se mi muselo zdát, že mě chce zadusit nějaká tajemná síla.

Jak zvláštní je stav dřímání mezi spánkem a bděním. Jaký strach mi nahnalo probouzení, když jsem nevěděla, kdo jsem a kde jsem. Ale teď, při světle lustru, je všechno pochopitelné. Měla jsem zlý sen a jen se mi jevil reálnější než většina ostatních. Dokonce ještě teď, když sedím na posteli v osvětlené místnosti, pocítuji zbytky strachu, který mě přepadl při probouzení.

Ale všechno jsou jen preludy. Nic není skutečné.

Natáhla jsem ruku k vypínači, abych zhasla světlo, ale zarazila jsem se. Aniž jsem věděla proč, obrátila jsem hlavu a pohlédla přes rameno.

Zrcadlo nad krbem.

Co je na něm zvláštního?

Dlouho jsem tak zůstala sedět a s vráskami soustředění na čele se dívala k zrcadlu. Přemítala jsem, co mě přimělo podívat se na ně, proč od něj teď nedokážu odvrátit zrak. A zatímco jsem na ně upřeně zírala, jako bych zaslechla tichý hlas, který mi šeptal, že se nesmím podívat jinam.

Ale proč? Bylo to přece úplně obyčejné zrcadlo. Staré, možná starožitné, zasazené do pozlaceného rámu bez lesku.

Nebylo na něm nic neobvyklého. A neukazovalo nic jiného než obraz tohoto pokoje uprostřed s otevřenou skříní.

A přesto mě poutalo a dívala jsem se do něj tak fascinovaně, jako bych věděla, co v něm hledám. Jako by se odpověď na otázku, jakou kouzelnou moc toto zrcadlo má, vznášela na nejvnitřnější hranici mého vědomí. Téměř jsem ji mohla uchopit...

Konečně jsem zavrtěla hlavou, osvobodila jsem se z kouzla té přitažlivosti a opět vklouzla pod deku, aniž jsem zhasla.

Dlouhý let a časový posun mě vyčerpaly víc, než jsem si myslela.

23

Přiměla jsem se k úsměvu, a když jsem se protáhla v uklidňujícím světle, ujistila jsem se, že ráno bude všechno úplně normální.

Jakmile jsem se ráno probudila, ucítila jsem vůni pečené slaniny a čerstvé kávy, po bleskové návštěvě v ledové koupelně jsem natáhla džíny a pulovr a spěchala dolů, kde na mě čekal příjemně vyhřátý obývací pokoj a prostřený stůl. Sluneční svit vlídně proudící oknem sice zahnal všechny mýry uplynulé noci, přesto však zůstal pocit nevysvětlitelné nelibosti. Nezdálo se mi skoro nic a jen stěží jsem si vzpomínala na několik souvislejších útržků snu. Když jsem se probudila v prosluněném pokoji, cítila jsem se osvěžená a odpočinutá. Tím podivnější bylo zjištění, že mě dům stále ještě nepropustil z pout svého tajemného kouzla.

"Babičko, tohle je jediný pokoj v domě, který se obývá?" zeptala jsem se a potírala toast máslem.

"Ano, dítě. Tento pokoj a naše ložnice. Bývalý salon se už léta nepoužívá. Nepotřebujeme ho. Slouží vlastně jenom jako odkládací komora."

Přikývla jsem. Pokoj byl útulný. Seděly jsme u malého jídelního stolu u okna vedoucího na zahradu. Ale vlastně to ani zahrada nebyla. Okno dělilo od vysoké zdi na druhé straně nanejvýš deset kroků. Jediným velkým skokem by bylo možné celou zahrádku přeskočit. Země byla hrbolatá, dlážděná pálenými cihlami. Nebyl tu trávník ani květinový záhon, jen na úpatí zdi úzký pruh země, na kterém rostly růžové keře - nebo alespoň kdysi na něm rostly. Teď z nich zůstaly jen suché kostry. Do zdi na konci zahrádky byla zasazena branka vedoucí do úzké uličky, která na druhé straně ústila do polí.

"Kvetou ty růže v létě?"

"Ne, dítě. V této zahrádce se ničemu nedaří. Tak tomu

24

bylo vždycky. Od samého začátku. Ty růžové keře tady byly, už když jsme se sem nastěhovali."

"A zkusila jsi někdy s nimi udělat něco, aby ti kvetly?" Zvedala jsem ke rtům šálek a nepřítomně se zadívala ven na holé keře.

"Ano, jistě. Hned tenkrát, ale nemělo to smysl. Asi je tady špatná půda." Pohlédla na mě. "Viš, je to zvláštní, když se teď nad tím zamyslí. Nikdy nám na té zahrádce nic nevyrostlo. A nikdy u nás také nezůstalo žádné domácí zvíře, ať to byl pes nebo kočka. Pokaždé nám utekli. Dědeček vždycky říkal, že to musí být půdou."

Ta slova ve mně vyvolala podivný pocit a zeptala jsem se: "Jak dlouho tady už bydlíte s dědečkem sami?"

"Tvůj strýc William se odstěhoval jako poslední. To teď musí být takových dvacet let, možná víc. Potom jsme dědeček a já ty pokoje už nepotřebovali. Ale nábytek je pořád všechen na místě, tak, jak stál, když jsem se sem před dvašedesáti lety nastěhovala."

"Opravdu? To všechno je ještě z té doby?"

"Každý kousek. I postel, ve které jsi dneska v noci spala. To všechno přišlo do domu asi kolem roku 1880."

"To tady, babičko, máš pár cenných starožitností."

"Ano, já vím. A to mě Elsie a William pořád přemlouvají, abych všechno prodala a odstěhovala se do pohodlnějšího bytu. To přece nemohu! Ten dům je plný mých vzpomínek. Nikdy bych odtud prostě nemohla odejít. Ten dům je kusem mě samotné, Andreo."

Zase jsem se podívala z okna, pohlédla na zářivě modré nebe a pokusila se představit si, jaké to musí být, když někdo žije v jednom domě dvašedesát let. Nejdelší doba, jakou jsem s rodiči někde bydlela, bylo deset let v jednom domě v Santa Monice. Všichni jsme měli dojem, že to byla celá věčnost.

25

"Tento dům hodně pamatuje, Andreo, a nechybělo ani neštěstí."

Opět jsem se obrátila k babičce.

Vyhнула se mému pohledu. "Ale samozřejmě viděl i hodně radosti. V každé rodině je přece obojí, ne?"

Zbytek rána uplynul při poklizení, mytí nádobí a babiččině hovoru o špatném stavu britského hospodářství. V jednu hodinu přišli Elsie a Ed, promrzlí a s červenými nosy.

"Zase se ochladilo," poznamenala Elsie a spěchala ke krbu. "Snad tu nebudeš mrznout, Andreo."

"Ne, opravdu ne. Teple jsem se oblékla. Jak dlouhá je návštěvní doba?"

"Odpoledne pouze hodinu. Ale to je na dědečka právě dost. Nechceme ho příliš unavit. A večer je možné zůstat hodinu a půl."

"Chodíte tam dvakrát denně?"

"Ne. Večer chodí William s manželkou. My můžeme chodit odpoledne, protože Ed je už v důchodu. William a May chodí na návštěvu po večeri. Někdy se po práci u dědečka zastaví i Christina."

O Christině jsem něco věděla. Byla o sedm let mladší než já a pracovala jako písařka v blízké továrně. Elsiiny děti, můj bratranec Albert a sestřenice Anna, už ve Warringtonu nežili. Anna se odstěhovala do Amsterdamu, Albert se oženil a žije teď v Morecambe Bay u Irského jezera.

Stejně jako moje matka svým příbuzným psala o důležitých událostech v naší rodině, jako například o mém ukončeném studiu na vysoké škole a o Richardově rozhodnutí odjet do Austrálie, celá léta nás naše anglické příbuzenstvo zpravovalo o svém životě. Ale Christinu, Alberta a Annu jsem samozřejmě znala jen z fotografií, a nehlédě na několik drobností - že Anna se chytla v Amsterdamu jako malířka, že Albert a jeho mladá žena mají malou dcerku a Christina

tady
26

ve Warringtonu žije ve vlastním malém bytě - jsem o nich nevěděla nic.

A ani jsem nic vědět nechtěla. Tak dlouho jsem si vystačila bez příbuzenstva, že jsem teď neměla potřebu navazovat s nimi vztahy. Za několik dní se stejně vrátím do Los Angeles a oni opět zmizí z mého života.

"Tvoje matka a já jsme byly strašné holky," řekla Elsie, když se usadila u krbu. Je mi záhadou, jak to ten ubohý William s námi vydržel. Obě jsme byly starší a hrozně jsme ho tyranizovaly." Zasmála se. "Skoda že Ruth nemohla přijet s tebou. Ale taková operace nohy je dlouhodobá a bolestivá záležitost, vid'? Víš vůbec, Andreo, že když jsi byla miminko, tak jsem se o tebe nějakou dobu starala? Tvoje maminka krátce po porodu onemocněla a musela ještě jednou do nemocnice, tak jsem o tebe pečovala já. Bylo to krásné. Jako bys byla moje dítě. Tenkrát jsem ještě žádné děti neměla. Albert se narodil až o rok později."

Ještě chvíli tak povídala dál, až byl čas vydat se na cestu. Vděčná za vlněnou čepici a rukavice, které mi Elsie přinesla, jsem se pořádně nabalila a vyzbrojila proti zimě, která na nás venku čekala.

"A až se vrátíte, dáme si dobrou rybu," slíbila babička, která nás vyprovodila ke dveřím. "Dneska s vámi nemohu jít, Andreo. Na mě staré kosti je moc chladno. Možná v neděli, když se budu cítit dobře." Když jsem chtěla následovat Elsii a Eda, kteří už mířili k autu, zadržela mě. "Andreo, je to pro tebe cizí člověk, ale nemělo by ti to vadit. Je to Townsend, stejně jako ty jsi Townsendová. Pořád měj na paměti, že je to otec tvé matky. Je to tvůj dědeček a teď tě potřebuje. Potřebuje nás všechny."

Mlčky jsem přikývla a běžela k autu.

27

Městská nemocnice ve Warringtonu vypadala za dne stejně mohutně a hroživě jako večer předtím, když mi ji Elsie ukazovala. Tady, v té budově z velkých červených pálených cihel jsem poprvé zakřičela do světa. A teď, o sedmadvacet let později, jsem se vrátila na nedobrovolné pouti ke svým kořenům.

První, co jsem zaregistrovala, když jsme prošli létacími dveřmi do nemocnice, byl strašlivý zápach. Byl tak odporný a pronikavý, že se mi málem udělalo špatně. Ed a Elsie si ho zřejmě vůbec nevšimli. Byli plně zaměstnáni svlékáním rukavic, čepic a šál, rozepínáním kabátů. Dělal jsem to jako oni a snažila se ignorovat zápach, i když jsem je následovala dlouhou chodbou k oddělení.

Tady mě čekal další šok. Nemocniční pokoj byl velká, pochmurná místnost s nepokrytou prkennou podlahou a holými bílými zdmi. U každé dlouhé stěny stálo dvacet postelí, na jednom konci pokoje bylo umyvadlo, na druhém starý televizor. Závěsy na oknech vypadaly smutně a v rohu stály naskládané rozkládací židle.

Tam si Ed vzal tři sedačky, rozložil je a postavil po obou stranách postele stojící nejbližší u dveří.

"Pojď, dítě," vyzval mě, "sedni si k dědečkovi."

Pomalů jsem se blížila k posteli a upírala pohled na tvář spícího starého muže. Na okamžik jsem zůstala stát vedle něj a zadívala se na propadlé tváře, průsvitnou kůži a řídké chomáče bílých vlasů na hlavě. Ležel jako na márách, tak klidně a pokojně. Můj dědeček spal, jako by už nalezl poslední usmíření.

Přitáhla jsem si židli blíž. Zaskřípění noh židle tažené po dřevěné podlaze zaznělo celým pokojem, stejně jako naše hlasy a kroky. Elsie a Ed se usadili na druhé straně postele a Elsie okamžitě začala něco lovit v tašce a vytahovat různé pochoutky pro tatínka. Balíček sušenek. Láhev pomerančové

28

šťávy, roličku mentolových bonbonů. Přitom na spícího mluvila, jako by byl vzhůru, vykládala o ragbyovém zápase mezi Warringtonem a Manchesterem, o koňských dostizích, kde dědeček zřejmě několikrát zkoušel štěstí, o televizních přenosech z oslav královského jubilea a o Albertově malé dcerce.

Ed s úsměvem seděl vedle, pokládal dárky na noční stolek a podporoval Elsii souhlasnými komentáři.

Chování obou mě zaráželo. Kdyby nebyl patrný lehký pohyb hrudníku pod dekou, člověk by si mohl myslet, že ten starý muž je mrtvý. Ležel bezvládně, jako bez života.

V cizím obličejí jsem hledala důvěrně známé rysy. Doma jsem v albu měla dědečkovy fotografie. Byl na nich silný urostlý muž s hustými černými vlasy a trochu drsnou, ale pěkně řezanou tvář. To však byly obrázky někoho cizího, muže, jenž pro mě neznamenal nic. I nyní, když jsem ho měla před sebou, mi zůstal cizí. A přece tady byla, v obličejí uvolněném spánkem, sotva znatelná kolmá vráska nad kořenem nosu, zvláštní znamení Townsendů.

Polkla jsem a pevně sepjala ruce v klíně.

"Asi se divíš, jak to, že s ním mluvíme," řekla náhle Elsie.

Rychle jsem pozvedla hlavu. Úplně jsem na její přítomnost zapomněla.

"Víš, lékař nám řekl, že člověk, i když spí, stále ještě slyší. Je to tak, Ede, že? Řekl, že když někdo umírá, sluch selhává naposledy. Proto nemocní, i když jsou v bezvědomí, mohou ještě slyšet. A i když tatínek vůbec nereaguje, možná vnímá naše hlasy a těší ho, že jsme tady. Proto s ním vždycky mluvím. Myslím, že to je to nejmenší, co mohu udělat, ne?" Pohlédla na mě s patrným očekáváním a já věděla, co chce.

Znovu jsem se podívala na starý, voskově žlutý obličej, ochablé rty vpadlé do bezzubých úst a na téměř ztracenou kolmou malou vrásku mezi bílým obočím. Naklonila jsem

29

se nad postel a opatrně položila ruku na deku, pod kterou jsem cítila hubenou paži. "Dědečku, dobrý den. To jsem já,

Andrea."

Má slova zůstala viset ve vzduchu. Všichni tři jsme se sehnuli nad postelí.

Potom Elsie zašeptala: "Slyšel tě, dítě. Ví, že jsi tady."

Zatímco jsem se upřeně dívala do obličejů už poznamenaného smrtí, pokoušela jsem se představit si toho fešné-ho ženistu, který v roce 1915 táhl do Mezopotámie. Snažila jsem se rozeznat pod sešlou slupkou stopu mladého muže, který choval na klíně moji matku. Ale nepodařilo se mi to. Chtěla jsem si to vyvolat. Chtěla jsem v sobě vzbudit alespoň jiskřerku náklonnosti k tomu umírajícímu starci. Ale necítila jsem nic. Byl a zůstal mi cizí, nebyl nikým jiným než umírajícím starcem.

Zvedla jsem hlavu, podívala se na Elsie a přinutila se k úsměvu. S ní a dalšími příbuznými to nebylo jinak. Jak jsem jim mohla dát najevo sympatie, které hledali, když jsem žádné necítila?

Konečně, konečně hodina uplynula. Bála jsem se, že snad nikdy neskončí. Přicházeli lidé, aby navštívili další pacienty v tom strašném nemocničním pokoji. Jejich hlasy se odrážely od holých stěn, ozvěna jejich kroků rušila klid. Sestry a ošetřovatelé zaměstnané pobíhali sem a tam. Někdo pustil televizi. Starý muž na vedlejší posteli dostal záchvat kašle. Ale můj dědeček ležel klidně a bez hnutí. Ať byl kdekoli, zřejmě to bylo místo nesrovnatelně krásnější a klidnější než tento sál.

Snažila jsem se nedat při loučení najevo úlevu. Byla jsem ráda, že ode mě nikdo nechtěl, abych sem večer šla s Wil-liamem a jeho ženou ještě jednou.

"Ta zima ti vůbec nesvědčí," řekla mi teta Elsie, když jsme šli k autu. "Ty také znáš jen jižní Kalifornii. Dovedu si před-

30

stavit, jak špatně se tady v tom počasí cítíš. Ale bylo od tebe milé, že jsi s námi jela. Otec už dlouho žít nebude a pak všechno skončí."

Viděla jsem, že má v očích slzy, a lehce jsem se dotkla její paže.

"Všem nám dělá dobře, že jsi tady," řekla plačtivým hlasem. "Otec by si ve svých posledních hodinách jistě přál ještě jednou vidět Ruth. Ale ty jsi přesně stejná jako tvoje matka. Máš stejný úsměv. Když se na tebe člověk zadívá, má pocit, že se dívá do její tváře, jak vypadala tenkrát, když odtud odjížděla."

Odvrátila jsem se a rychle nastoupila do auta.

Elsie se usadila vpředu vedle Eda a nepřestávala mluvit. "Bývalo by bylo tak krásné, kdyby tvoje matka už někdy dřív přijela na návštěvu. Asi si to teď vyčítá."

"To ano."

"Chápu ji. Cítila bych totéž. Ale čas plyne, léta utíkají a jednoho dne najednou zjistíme, že žádný člověk nežije

v v v u

vecne.

Ed vyjel z parkoviště.

Ještě nikdy jsem se nesetkala se smrtí, nikdy jsem neviděla nikoho umírat, nikdy žádného mrtvého, nikdy jsem neztratila blízkého člověka. Smrt pro mě byla abstraktním pojmem, který se mnou neměl nic společného.

Když člověk žije pod palmami a věčným sluncem, je mu sedmadvacet let a věří, že má před sebou ještě celý život, pak nemyslí na vlastní pomíjivost. Nemyslí na konec věcí, na minulost, ani na životy, které prožili jini před ním.

Drkotali jsme po hrubé dlažbě ulice. Elsie mi ukazovala místa, která jsem jako dítě důvěrně znala, a moje srdce zůstávalo chladné. Nebyla jsem ničím jiným než cizinkou mezi cizinci a můj domov byl na druhé straně zeměkoule.

31

Jakmile jsme vstoupili do dveří, už tu zase byl ten tísnivý stín, který na mě zřejmě dům vrhal. Tentokrát jsem ho však odůvodňovala náladou, do které mě přivedla návštěva u dědečka. Když jsme vešli do obývacího pokoje, přivítala nás vůně ryby a opékaných brambor. Babička stála v malé kuchyňce a připravovala pro nás oběd. Bylo skoro půl třetí.

Elsie a Ed zůstali na jídlo.

Jaký dneska byl?" zeptala se babička, když jsme si všichni nabrali smaženou rybu, hrášek a brambory.

"Docela v pořádku, mami. Spal."

Babička uklidněně pokývala hlavou. "V nemocnici se o něj dobře starají. Má tam pořád teplo a jídlo je výborné. Měl radost, že vidí Andreu?"

"Myslím, že ano," zašeptala Elsie.

"Víš, dítě," obrátila se ke mně babička, "když tvůj dědeček před několika týdny onemocněl a nemohl se už postavit na nohy a odnášeli ho odtud na nosítkách, nejraději bych si byla lehla a na místě umřela. Bylo to, jako by ze mě někdo kus urval. První dny jsem strašně trpěla. Ale když jsem viděla, jak dobře se v nemocnici má, jak jsou sestřičky milé, věděla jsem, že to je pro něj to nejlepší. Prosila jsem Boha o sílu a pomalu jsem se dokázala smířovat s tím, co se stalo." Její klidné šedé oči na mně spočinuly. Potom tiše pronesla: "Andreo, on se tam odtud už nikdy nedostane."

"Ale mami!" Elsie vyskočila. "Co to povídáš? Určitě zase přijde domů, uvidíš."

"Elsie, žádný člověk nežije věčně."

Když se Elsie a Ed později chystali k odchodu, zůstala jsem sedět u stolu pod oknem, dívala se ven na modré listopadové nebe a uvažovala jsem, co mi do toho všeho je.

Slyšela jsem, jak babička ty dva doprovází ke dveřím, jak za nimi zavírá a přistrkává ke dveřím vycpaný polštářek, jak zatahuje těžké závěsy. Potom se vrátila do pokoje.

32

„Já vím, Andreo, že pro tebe bylo těžké vidět dědečka v takovém stavu. Ale musíš myslet na to, že má teď svůj klid.“ Vyhнула jsem se jejímu pohledu. Obávala jsem se, že by mi mohla z očí vyčíst pravdu, a ta byla taková, že ke svému dědečkovi necítím nic jiného než k těm ostatním starým mužům, kteří v tom pokoji leželi či umírali. Na mou náladu zapůsobila skutečná přítomnost smrti, již nikdo z nás nemůže uniknout. Ta nevyhnutelnost, o které jsem dřív nepřemýšlela a která mě teď nutila myslet na Douga.

„Já vím, co potřebuješ,“ řekla babička povzbudivě. „Udělám ti pár horkých placíček, budou ti chutnat. Už dlouho jsem žádné nepekla, ale mám tady všechny přísady. No, co ty na to? Měla bys chuť?“

Opírala se o hůl a kulhala do kuchyně. Vyskočila jsem ze židle a pokoušela se setrást ze sebe tu špatnou náladu.

„Můžu ti pomoci?“ zavolala jsem.

„To nepřichází v úvahu. Raději sem vůbec ani nechod. Sedni si k ohni a udělej si pohodlí.“

Chvilku jsem chodila po pokoji a nakonec jsem se zastavila před skleněnou vitrínou v rohu. Na jedné policice uvnitř byly vyrovnané knihy. Četla jsem tituly a objevila jsem jednu, která mě zaujala. Otevřela jsem dvířka a vzala si ji. Bylo to v černé kůži vázané vydání románu Ona od Ridera Hag-garda. Na vnitřní straně bylo nalepené Ex libris. „Naomi Dobsonové,“ četla jsem, „jako odměnu za pilnou školní docházku a výborné výsledky. 31. července 1909.“

Otevřela jsem knížku a zalistovala v ní. Ten dobrodružný příběh o skupině badatelů, kteří cestovali do černé Afriky a tam objevili nesmrtelnou královnu, jsem kdysi četla ve škole. Na místě, které jsem si ještě pamatovala, jsem se zastavila a četla. „Slab a stísněný stane smrtelník tváří v tvář prachu, jenž ho očekává na jeho konci.“

Jak pravdivé, pomyslela jsem si. Pohled na umírajícího

33

dědečka mě sklíčil, protože mi připomněl, že i mě jednoho dne takový konec čeká.

Když jsem postavila knihu zpátky, náhle jsem měla pocit, že mi doslova vstávají vlasy na hlavě. Sířil se od tyla po celé lebce. Stála jsem bez hnutí. Měla jsem dojem, že se vzduch kolem mne změnil. A že se v pokoji setmělo.

Zvedla jsem hlavu a rozhlédla se. Pokoj vypadal jako vždycky. A přece - bylo to zvláštní, ale něco skutečně vypadalo jinak. Nemohla bych říci co, ale napadlo mě, že všechno kolem podivně ztichlo. Pomalu jsem otočila hlavu k oknu a vyděsila se.

Venku stál chlapec, nebyl starší než čtrnáct, nanejvýš patnáct let. Obličej a ruce měl přitisknuté na sklo a nakukoval ke mně dovnitř. Okamžik jsem na něj překvapeně zírala a hlavou mi projela myšlenka, že na něm je něco známého. Potom jsem hlasitě vykřikla: „Babičko!“

Chlapec zůstal stát u okna a s nepokrytou zvědavostí se na mě díval. Měl černé vlasy a tmavé oči. Ve tváři poněkud vzdorovity vyraz a mezi obočím malou kolmou vrásku.

„Babičko!“

Přinutila jsem se odejít od vitríny a zamířit do kuchyně.

„Copak je?“ zeptala se babička.

„Tam venku je nějaký -“ otočila jsem se k oknu. Chlapec zmizel.

„Copak je, dítě?“

Přibelhala se ke dveřím a otírala si zamoučené ruce do zástěry. Z kuchyně jsem zaslechla škvíření tuku na pánvi.

„Před chvilkou byl u okna nějaký chlapec.“

„Cože? Tihle drzí uličníci!“ Opřela se o hůl, nejspíše se obrátila a kulhala zpátky do kuchyně. Následovala jsem ji kolem malého stolku posypaného moukou, kde na vale leželo napůl rozpracované těsto. Celou dobu babička polohlasně hubovala.

34

Otevřela dveře a do tváří nás udeřila arktická zima. Opatrně vyšla na hrbolatou cihlovou dlažbu.

„To jsou pěkní ptáčekové! Baví se tím, že děsí staré lidi. Proto jsme si nikdy nenechali připevnit zvonek na dveře. To potom jenom zazvoní a utečou. Tak kde je ten kluk?“

Rozhlédla jsem se po malém zadním dvorku a věděla, že bychom hledali marně. „Musel už vyběhnout brankou,“ řekla jsem zaraženě.

„To určitě ne. Branka se už léta nepoužívá. Jen se podívej, vůbec se s ní nedá pohnout.“

Mrzla jsem a prohlížela zámek a panty. Všechno bylo už navždy zarezlé. Pak jsem si prohlédla zeď a pod ní úzký proužek země se suchými růžovými keři, abych viděla, jestli tu zanechal stopy nohou. Postavila jsem se na špičky a pátrala očima v malé zahrádce paní Clarkové a viděla nekonečnou řadu zdí a zahrádek a špinavých starých domů.

„Co je za tím vším, babičko?“

„Ulička, kterou nikdo nechodí. A na druhé straně velké pole. Newfield Heath, sahá až dolů ke kanálu. Ten uličník už je dávno za horami.“

„Ano...“ Třela jsem si paže. Růžové keře byly netknuté. Kdyby však někdo lezl přes tu zeď, nutně by musel skončit mezi nimi.

Mrazilo mě.

„Pojď dovnitř, dítě. Zapomeň na to. Byla to jen hloupá klukovina.“

Šla jsem za ní do domu a zavřela zadní dveře. Když jsem si v pokoji sedla, pořád mě ještě mrazilo. Ani teplo plynového topení, ani horký čaj nedokázaly zaplašit vzpomínku na ten záhadný pocit, který se mě zmocnil, než jsem v okně spatřila chlapce. A stejně tak dojem, že už jsem ho někde viděla.

35

K večeri jsme měly chleby s máslem a horké mléko. Potom jsme se znovu usadily u krbu. Schoulila jsem se do křesla a vychutnávala teplo v místnosti. Byla jsem neuvěřitelně unavená a nejraději bych si šla hned lehnout, ale cítila jsem, jak velmi se babička těší z mé přítomnosti, jakou radost jí dělá, když se o mě stará, a proto jsem se přinutila ještě zůstat vzhůru.

Chvilku mi vyprávěla o tom a onom, o problému cizinců v Anglii, o dávno uplynulých šťastných dnech, vyprávěla mi o dětství mé matky, Williama a Elsie, kteří v tomto domě vyrostli, o dni, kdy moje maminka rodině představila svého budoucího muže. Ráda jsem ji naslouchala, i když jsem hodně z toho znala už z mamčině povídání. Po chvíli mě napadlo, že se záměrně vyhýbá řeči o vzdálenější minulosti. Jako by v ní byly dveře, které se neodvažuje otevřít. Potom řekla: "Mám tady někde krabici s fotografiemi. Ty si musíš prohlédnout."

Zůstala jsem se zavřenýma očima sedět ve svém hlubokém křesle, oddávala se tichu a klidu místnosti a pokoušela se postavit zeď proti vzpomínkám, před kterými jsem prch-la do Anglie. Doufala jsem, že už to nebude dlouho trvat a budu moci na Douga myslet bez bolesti.

"No prosím, tady jsou." Babička našla krabici s fotografiemi a zase si sedla vedle mě. "To všechno jsou obrázky tvé matky, Elsie a Williama, když byli ještě malí." Probírala se v krabici. "Tady jsme všichni spolu, když jsme byli u moře. To muselo být někdy kolem roku 1935. Tvé matce bylo tenkrát patnáct, Elsie šestnáct a William byl ještě malý kluk." Dívala jsem se na neostrý snímek a potom se zvědavě nahnula nad krabici. Fotografie ležely zpřeházeně jedna přes druhou, samé černobílé snímky, které zřejmě všechny pocházely přibližně ze stejné doby.

Na kraji té zmeti, přitisknutou ke stěně krabice tak, že

36

jeden růžek vykukoval nahoru, jsem objevila fotografii větší než všechny ostatní a podle toho, co jsem na ní viděla, byla také mnohem starší. Zatímco babička povídala dál, sáhla jsem do krabice a vytáhla ji ven. Měla jsem pravdu. Opravdu byla starší než ty druhé. Mnohem starší. Do hnědý tónovaná, lehce vybledlá fotografie uprostřed přehnutá ukazovala tři děti na schodech před domem.

Zírala jsem na ni jako očarovaná. Na okamžik se ve mně zatajil dech.

"Babičko," vypravila jsem ze sebe.

Pohlédla na fotografii, kterou jsem držela. "Ukaž, co to je?"

"Babičko, kdo jsou ty děti?"

"Počkej, na to si musím vzít brýle." Jakmile měla brýle na nose a mohla rozeznat obličej dětí, nevolí stáhla rty. "Ach," řekla s opovržením. "Tihle! To jsou Townsendovi. Rodina tvého dědečka. Harrieta, Viktor a John. Ukaž, dej to sem, to nic není -" A sáhla po fotografii, aby mi ji vzala. Já ji však držela pevně. Viděla jsem, že se mi chvěje ruka.

"Kdo -" Musela jsem si olíznout suché rty. "Kdo je kdo, babičko?"

"Co?"

"Které dítě je které? Babičko, ukaž mi to."

"Hm, počkej." Naklonila se a po řadě ťukala na každý obličej. "To je Harrieta. Tohle Viktor a tady John."

Ten mladík uprostřed. Mezi děvčátkem s tuhými lokýn-kami a chlapcem v námořnickém oblečku. Ten, o kterém babička řekla, že je Viktor. Ten chlapec se odpoledne díval oknem dovnitř.

37

le to je přece nemožné," protestovala. "To sis něco namlouvala."

"Ne, určitě ne. Je to ten chlapec, kterého jsem viděla v okně."

"Možná to byl někdo, kdo mu byl podobný -" "Ne. Byl přesně tak oblečený. V té chvíli mě to nenapadlo, ale měl na sobě staromódní věci, tytéž, jaké má na fotografii. Babičko, nemohla jsem si to jen namlouvat. V té chvíli jsem přece tu fotografii ještě neviděla. Byl stejně živý jako ty teď tady, vedle mě."

Babička téměř soucítěně zavrtěla hlavou. "Andre, to jsou tvoje nervy. Jsi předrážděná. Není divu, když jsi před chvílí byla za dědečkem -"

"Co to má s tím společného?" Sepjala jsem ruce, aby se přestaly třást. Děsil mě pocit strašlivé předtuchy.

"Tvůj dědeček se jako dítě velmi podobal Viktorovi. Ty ses vrátila z nemocnice velmi stísněná, toho jsem si všimla, dělala sis starosti. Myslela jsi na dědečka, měla jsi ještě v paměti jeho tvář a ve své fantazii jsi ho viděla jako mladého muže, snad proto, že jsi byla tak smutná. Prostě jsi smazala roky a omladila jsi ho. Potom jsi uvěřila, že ho vidíš v okně."

38

Pokusila jsem se zůstat klidná. Nechtěla jsem se s babičkou hádat, protože rozhovor ji zjevně rozrušoval. Musela jsem však najít odpověď.

"Babičko," zeptala jsem se pomalu, "v jakém příbuzenském vztahu je dědeček s tím Viktorem Townsendem?"

Viděla jsem, že otázka ji trápí, přesto odpověděla.

"Viktor Townsend," pravila, "byl otec tvého dědečka."

Pohledem jsem opět sjela k fotografii.

"Viktor Townsend byl tvůj pradědeček."

Nemohla jsem odvrátit zrak od obrázku, a zatímco jsem studovala mladý, už mužsky krásný obličej pod hustými černými vlasy a vnímala vzdorovitý rys, jež mu dodávala jemná vráska mezi obočím, měla jsem pocit, že jsem očarovaná. Stará fotografie na mě působila stejně hypnoticky jako ona neznámá síla, která mě minulé noci přiměla, abych se podívala do zrcadla nad krbem.

Tři děti stály na schodech před domem, který jsem neznala. Malá, možná pěti nebo šestiletá holčička vypadala

nenápadně, i když si zřejmě ostatní dali záležet, aby ji vyparádili. Volánky na šatech a mašle ve vlasech nedokázaly zakrýt fádnot jejího obličejku, naopak ji ještě zdůrazňovaly. Druhý chlapec, mladší než Viktor, s jemně řezanou tváří, rozpačitě stál vedle bratra.

Viktor Townsend, nejstarší dítě, zjevně dominoval.

"To je fotografováno před jejich domem v Londýně," poznamenala babička tónem, který jasně vypovídal, že by o tom raději nemluvila. "Muselo to být někdy kolem roku 1880, krátce předtím, než koupili tento dům tady. Viktorův otec, tvůj prapradědeček, pracoval u jedné londýnské firmy a byl vyslán do Warringtonu, aby zde otevřel novou pobočku. Když se sem rodina přestěhovala, dům byl zrovna dostavěn. Usídlili se tu jako první."

"Nikdy jsem o něm ale neslyšela. Myslím o Viktorovi,"

39

nadhodila jsem. "Maminka o něm nikdy nevyprávěla, přestože to přece byl její dědeček."

"A taky ti o něm nic vyprávět nebude." Babiččin hlas zněl temnou předtuchou.

"Proč ne? Neznala ho? Když to byl její dědeček, tak přece musela -"

"Viktor Townsend před dávnou, dávnou dobou beze stopy zmizel." Babička se zadívala do modrých plamenů plynového ohně. "Já jsem ho taky nikdy nepoznala, i když to byl otec mého manžela. Zmizel jednoho dne ještě předtím, než se tvůj dědeček narodil, a nikdo ho už nikdy neviděl."

Stále ještě okouzleně jsem zírala na tvář na fotografii. Ještě neustálené rysy mladíkova obličejce už prozrazovaly náznaky silné vůle a nezlomného charakteru, kterými se muž později vyznačoval.

"A nikdo neví, co se s ním stalo?" zeptala jsem se.

"Ach, o tom koluje spousta povídek. Jedny tvrdí, že odjel na moře. Jiné říkají, že se usadil v Norfolku s jinou ženou.

A zase jiné..." Když nepokračovala, pozvedla jsem oči. "Ano? Co říkají?"

Ale rozčileně zavrtěla hlavou. "Už jsem toho navykláda dost. Nechme toho. Mohu ti říci jen jedno: Viktor Townsend byl zlý a špatný člověk. Byl to ztělesněný ďábel, a když zmizel, nikdo pro něj neuronil ani slzu."

Ještě chvíli jsem mlčky hleděla na obrázek, když náhle pokojem zavál chlad a vtáhl mě do přítomnosti. Nerada jsem fotografii odložila do krabice. "Babičko, máš ještě nějaké další jejich fotografie? Myslím Townsendů."

"Ano, mám jich plné album."

"Mohu si je prohlédnout?"

Pohřbila fotografii na dno krabice a zaklapla víko tak prudce, jako by měla strach, že by se mohlo zase ote-

40

vřít. "Nemám ponětí, kde se to album povaluje. Naposledy jsem se na ně dívala před lety. Ale určitě je někde tady, v domě."

Je to rodinné album Townsendů?"

Přikývla.

Okamžik jsem přemýšlela. "Babičko, ta fotografie, kterou jsi mi ukazovala včera večer, ta mladá žena - říkála jsi, že je to moje prababička."

"Správně. Jennifer Townsendová, chudinka malá."

"Proč chudinka?"

"Protože Viktor Townsend jí strašně ublížil. Tak, a dost už o minulosti."

Chodila jsem po svém pokoji sem a tam. Namlouvala jsem si, že je to proto, abych se zahřála, ve skutečnosti jsem však byla jen nervózní.

Předstírala jsem sama před sebou, že tahle návštěva je pro mě náročná nejen fyzicky, ale i psychicky a že mě stojí spoustu sil, a bylo snadné odbýt podivné události - chlapce za oknem a dusivý strach minulé noci - jako výplody vyčerpanosti.

Ale to mě teď nezaměstnávalo. Zabývala jsem se něčím jiným, předtuchou, která se nedala zahnat rozumem a logikou.

Sílil ve mně pocit, že tento dům v sobě skrývá něco zvláštního. Včera večer po příjezdu a celý dnešní den jsem se snažila přesvědčit sama sebe, že je to jenom moje představa, teď jsem však věděla, že v tomto domě něco není v pořádku. To byl důvod, proč jsem tu teď bez ustání přecházela jako tygr v kleci.

Před chvílí jsem ke svému překvapení a zklamání zjistila, že babička nemá telefon. Měla jsem najednou potřebu zatelefonovat mamince, potřebovala jsem ji, potřebovala jsem být v kontaktu s ní a se svou starou skutečností, vzdálenou

41

ted' ode mě tisíce kilometrů. Kromě toho tady jsem byla u její rodiny a v jejich domě.

Co s tím vším mám společného já?

Bez telefonu jsem se cítila izolovaná, odříznutá od světa. Zmocnil se mě neznámý, podivný pocit osamělosti. Cítila jsem se opuštěná, osiřelá, ponechaná sama s cizí starou ženou v tomto tísnivém domě.

Navíc jsem pořád musela myslet na Douga. Považovala jsem tuto cestu za možnost získat od něho odstup a zapomenout na něj. Ve skutečnosti jsem se jím zabývala více než kdykoli předtím. A nejbližnější bylo, že mé myšlenky nekroužily kolem posledního zatrpklého večera, ale kolem šťastných hodin, které jsme spolu prožili. Ať jsem se snažila jakkoli, nemohla jsem své myšlenky zvládnout.

Nemohla jsem pochopit, jak je to možné. Sedmadvacet let jsem je měla dokonale pod kontrolou. Proč to najednou dál nedokážu? Jako kdyby se mé myšlenky osamostatnily a pohrávaly si se mnou.

Byla skoro půlnoc, když se ozvalo zaklepání. Polekaně jsem sebou trhla.

"Andreo, dítě, nemůžeš usnout?" zeptala se za dveřmi babička.

"Ale ne, babičko - všechno je v pořádku." Váhavě jsem přistoupila ke dveřím a zastavila se. Pravděpodobně slyšela mé kroky a vrzání podlahy. "Všechno je v pořádku," opakovala jsem. „Jen jsem ještě trochu cvičila. Klidně si jdi zas lehnout."

"Chtěla bys sklenici teplého mléka?" nabídla mi.

Trápily mě výčitky svědomí. Představila jsem si ji, jak se ve flanelové košili chvěje na ledové chodbě.

"Ne, babičko, děkuji. Už si jdu lehnout."

"Není ti zima, dítě? Nechtěla bys ještě jednu ohřívací láhev?"

42

"Ne, opravdu to není nutné."

"No dobře. Nezapomeň si přistříct ke dveřím polštářek, aby na tebe netáhlo. Dobrou noc, dítě. Hezky se vyspi."

Slyšela jsem, jak namáhavě kulhá ke svému pokoji a zavírá dveře. Pak se domem opět rozhostilo ticho.

Jen nerada jsem přistříčila vycpaný válec ke dveřím, zhasla světlo a zalezla do postele.

Za několik okamžiků jsem usnula. Začalo to jako minulé noci. Doslova mi to otevřelo oči a rázem jsem byla dokonale vzhůru, aniž bych věděla, čím to je. Pak jsem na chvíli ztratila paměť. Potom jsem na těle ucítila ten dusivý tlak.

"Ne," zasténala jsem a bojovala proti vzrůstající panice. Zůstala jsem bez hnutí ležet a pokoušela se analyzovat ten pocit, zjistit, jestli jsem opravdu vzhůru, nebo jestli se mi to zdá, jestli jsou to opravdu jen těžké deky, které přivodí noční můry.

Ale čím déle jsem tak ležela, tím bdělejší a pozornější jsem byla, a s rostoucí bdělostí rostl i strach. Nebyl to jenom sen. V pokoji skutečně byla nějaká neviditelná síla, která mé tělo tiskla k matraci a spočívala mi na hrudi tak těžce, že jsem dýchala jen s velkými obtížemi.

Nechtěla jsem se však strachu poddat. Snažila jsem se ho ovládnout a přinutit se ke klidu. Dýchala jsem tak pomalu, jak jsem mohla, a při každém bolestivém nádechu jsem naplnila plíce ledovým vzduchem a po chvíli jsem si všimla, že ten strašný tlak mohu snášet, když úplně klidně ležím.

Náhle jsem si povšimla změny. Přestože hlubokou temnotou, která mě obklopovala, nepronikl ani paprsek světla, věděla jsem, že v místnosti už nejsem sama. Chtěla jsem křičet, ale nešlo to. Nemohla jsem určit, kde v místnosti se to strašidelné zdržovalo, zdálo se, že se to ke mně blíží ze všech stran. Pronikalo to vzduch a prolínalo stěnami, stou-

43

palu to ze spár mezi prkny v podlaze. Obklopovalo mě to, naplňovalo celý pokoj hrobovým chladem.

Zprava jsem zaslechla nějaký zvuk.

Bála jsem se tam pohlédnout a bála jsem se tam nepodívat. Nesmírně pomalu jsem otáčela hlavu na stranu a ke svému zděšení jsem viděla, že dveře do ložnice jsou otevřené.

Opět jsem se pokoušela křičet, ale bylo z toho jen ubohé, zadýchané kňučení.

Dveře byly dokořán. A z neviditelného zdroje, možná odněkud z předsíně, proudilo do místnosti přízračné světlo.

Náhle jsem si všimla, že u mé postele stojí Viktor Townsend. Konečně jsem mohla křičet.

"Andreo! Andreo!" babička bušila slabýma rukama do dveří.

Poslepu jsem zatápala po stěně a jako zázrakem hned nahmatala vypínač. Sedla jsem si vzpřímeně jako svíce.

"Andreo, co je ti?" volala babička starostlivě.

Dveře byly zavřené a před skulinou u spodního okraje byl pečlivě nacpán polštář.

Trásla jsem se po celém těle.

"Andreo?" Babička otevřela dveře a nakoukla dovnitř. "Co je?" Vyděšeně se na mě dívala. "Propánaboha!" vykřikla.

"Co se ti stalo?"

Shrbeně kulhala přes pokoj ke mně a opírala se o hůl. Řídké vlasy měla rozcuchané kolem hlavy.

"Vždyť ty jsi bílá jako stěna! Co je ti?"

Seděla jsem na posteli a pevně se objímala zkříženými pažemi. Zuby mi cvakaly. Nemohla jsem ani promluvit.

"Vždyť jsi úplně zpocená!" Přitiskla mi dlaň na čelo.

"Máš horečku. Musela jsi mít nějaký strašný sen."

"T-t-," vyrážela jsem ze sebe a nemohla vypravit jediné slovo.

44

"A jak se třeseš. Pojď, dítě, ty patříš do tepla. Tady nahoře zůstat nemůžeš. Ustelu ti dole na sofa."

"Babičko!" podařilo se mi zvolat.

"Co je, dítě?"

„Já jsem ho viděla." Hlas mi zněl, jako bych přidušeně křičela.

"Koho? O čem to mluvíš?"

"Opravdu to byl on. Nezdálo se mi to. Dveře do mého pokoje byly najednou otevřené a on stál zrovna tam, kde teď stojíš ty."

Babička se zamračila. Stáhla z postele prošívanou deku a zabalila mě do ní. "A teď pojď. Jenom se ti něco ošklivého zdálo. Teď potřebuješ trochu teplého třešňového likéru a potom si lehneš dole, tam je teplo."

Byla jsem příliš zmatená, než abych odporovala. Poslušně jsem za ní vyšla na chodbu a kráčela dolů do obývacího pokoje. Tam mě vtlačila do křesla, přikryla dekou a přitom si tiše mumlala: "Nikdy bych si neodpustila, kdybys tady

onemocněla. Je to moje vina. Neměla jsem tě nechat spát v té promrzlé místnosti. Ode dneška spíš tady dole. Je tu takové teplo, na jaké jsi zvyklá."

Odešla do kuchyně a já si opřela hlavu a zírala do stropu. Byla jsem celá zmáčená potem, ale v ústech jsem měla sucho a třásla jsem se víc než kdykoli předtím.

Co se to tam stalo? Co jsem to nahoře prožila, že to na mně lpí ještě teď? Nebyl to jen Viktor Townsend, který se přede mnou zjevil. Ne, bylo to ještě něco jiného. Úplně zvláštní hrůza, která naplnila celou místnost a zavalila mě jako smrtící oblak. Duch Viktora Townsenda byl děsivý, to ano, ale to druhé...

Něco zlého... zlovolného...

Hodiny na krbové římse tiše tikaly. Teplo plynového to-

45

pění se šířilo a objímalo mě. V těle jsem pocítila uvolnění a myšlenky mi začaly kroužit.

Jak jsem mohla vědět, že to je Viktor Townsend? Postava u mé postele nebyl patnáctiletý chlapec, ale dospělý muž. Přesto jsem v něm instinktivně poznala Viktora. Možná jsem opravdu jen měla podrážděné nervy, jak mi odpoledne řekla babička? A v mé fantazii se prostě rodily různé obrazy mého dědečka, jak asi vypadal, když byl mladý?

Jak si ale potom vysvětlit, že chlapec u okna vypadal stejně jako na staré fotografii, že měl dokonce na sobě stejné šaty?

A jak to, že jsem ve svém pokoji zrovna před chvilkou hned věděla, že u mé postele stojí Viktor?

Někde v mém podvědomí byla uložena odpověď. Cítila jsem, jak se dráždivě natahuje, abych ji odhalila, ale byla jsem příliš vyčerpaná, než abych po ní pátrala. Byla jsem slabá i na přemýšlení. Zřejmě to všechno mělo něco společného s duchem tohoto domu. Se zneklidňujícím účinkem, který na mě měl. A tušila jsem, že přelud Viktora byl znamením, poselstvím, možná varováním. Ale před čím?

Najednou vedle mě stála babička. Leknutím jsem sebou trhla.

"Ta zima ti nedělá dobře," řekla a podala mi sklenici. "Pamatuji se, že za války ji Američané také nesnášeli. Ani tvůj otec, přestože pocházel z Kanady, si na ni nemohl zvyknout. Je to jiný druh chladu, víš. Jde člověku do kostí. To vydržíme jenom my, Angličané. Tady máš, dítě, pij. Je to horký třešňový likér."

Vzala jsem skleničku a pod jejím mateřsky starostlivým pohledem jsem upíjela. Když se ujistila, že poslušně polykám její lék, přinesla polštáře, ze sekretáře vytáhla deku a jeden z polštářů mi položila pod hlavu. Dívala jsem se na ni, upíjela horký likér a v myšlenkách jsem se vracela k událostem této noci.

46

Strach se rozplynul, ale zůstala obrovská zvědavost. Pozorně jsem si prohlížela stěny a nábytek v tomto přeplněném pokoji a myslela na to, že to tu možná vypadalo stejně, už když tady bydlel on.

Potom jsem si zase vzpomněla na mladou melancholickou Jennifeřinu tvář, která mě včera večer tak dojala. Tvář mé prababičky. Co prožila? Ani ona neprolila jedinou slzu, když Viktor zmizel? Byla snad dokonce ráda, že se svého muže zbavila?

Sledovala jsem babičku, jak rukama zkřivenýma dnou urovnává deky na sofa, a pomyslela jsem si, že o Townsendových musí vědět mnohem víc, než mi dosud vyprávěla. Vypadalo to, že se stydí mluvit o rodině svého manžela. Ale proč? Tchána nikdy nepoznala, pouze od jiných slyšela o jeho hříších. (A co to vlastně bylo za hříchy, uvažovala jsem teď skoro pobaveně. Pil? Hrál? Klel v přítomnosti dam? Porušoval viktoriánské měšťácké představy o morálce? Přece nemohl být bůhví jak špatný!) Babička ho osobně neznala, ale musela toho spoustu slyšet od mého dědečka. A já se chtěla dozvědět všechno, co ví ona.

"Tak, dítě! Není to tu útulné? Necháme zapnuté topení a určitě ti tu nebude zima. Honem si vlez pod deku, ať se brzy zahřeješ."

Teď nebyla ta správná chvíle, abych se babičky vyptávala. Obě jsme byly smrtelně unavené. Možná zítra, za denního světla, se poptám na rodinu Townsendových a nepole-vím, dokud nebudu znát celou historii tohoto domu.

"Mám ti nechat rozsvíceno?" zeptala se už u dveří. Vypadala v tom okamžiku nesmírně staře, a přesto z ní vyzařovala jakási krása, která mě dojímala.

"Ano, prosím," odpověděla jsem. "Potom si zhasnu."

Zavřela za sebou dveře a hned poté jsem slyšela, jak se belhá po schodech nahoru. Po dlouhé době se ozvaly její

47

šoupavé kroky a tůkání hůlky v prvním patře. Dveře jejího pokoje se otevřely, zavřely a pak bylo ticho.

Natáhla jsem se na sofa. Hodiny tikaly, plynový plamen nevydával žádný zvuk. Venku, za okny zataženými silnými závěsy, bylo bezvětří. Kolem mě leželo tísnivé ticho.

Pohled mi opět sklouzl na strop, k rohu, kde se setkávaly vnitřní stěny domu. Dlouho jsem na to místo upírala zrak. Opět jsem před sebou viděla otevřené dveře pokoje, jimiž proudilo přízračné světlo. Ano, byly otevřené. Ale když jsem rozsvítila, byly zavřené a před nimi přistrčený ucpávací polštář. To mohlo znamenat jen jedno. Byly zavřeny zevnitř.

Stále ještě jsem se dívala tam, kde se setkával strop a stěny. Tady, v přízemí, mě tato stěna dělila od nepoužívaného bývalého salonu. Nahoře, v prvním patře, od sebe oddělovala obě ložnice. Zírala jsem ke stropu, jako bych mohla vidět na druhou stranu, a uvažovala, že ať dveře mého pokoje zavřel kdokoli, ať to bylo cokoli, stále ještě musí být nahoře.

Když jsem se druhý den ráno probudila, oknem dovnitř proudilo slunce a pokoj se utápěl ve světle. Ze svého místa na sofa jsem mohla vidět zářivě modré nebe mezi šedými mraky a pár vrabců sedících na cihlové zdi a radujících se z

krásného dne. Pak jsem si všimla, že dveře do kuchyně jsou otevřené, a slyšela babičku, jak si pobrukuje a haraší s nádobím.

Posadila jsem se a pohlédla na hodiny. Bylo skoro poledne. Babiččin likér udělal pravé divy. Báječně jsem se vyspala a cítila se tak svěží a odpočínutá, jako už dlouho ne. Sofa bylo velmi pohodlné, nebyla mi zima, a především jsem neměla žádnou "návštěvu".

Teď jsem se mohla nočním událostem usmívat. Jak jinak věci vypadají za dne! V noci je každý stín hrozivý a každý

48

zvuk tajemný. Ale při denním světle poznáme, že všechny strach byl jen výplodem fantazie. Sluneční světlo vyžene stíny a strach a zároveň dodá odvahy. Teď jsem klidně mohla pohlédnout do očí nočnímu děsu.

Jistě, měla jsem sny.

Když jsem babičce popřála dobré ráno a ujistila ji, že jsem zdravá a čilá, šla jsem nahoru do ložnice, kde jsem beze strachu a s trochou studu za svou noční hysterii vybalila toaletní potřeby a oblečení, které jsem si chtěla toho dne vzít na sebe.

Ano, něco se mi zdálo. Nebylo to nic hmatatelného, jen nesouvislé scény, útržky slov, rozmazané tváře, které se přede mnou vynořovaly a zase mizely. Lidé, kteří mě obklopovali, shlíželi na mě a šeptali. A v pozadí melodie Pro Elišku hraná někým neznámým na špatně naladěném klavíru.

Ale byly to sny, nic jiného než sny.

Když jsem se rychle umyla v ledové koupelně a scházela opět dolů, cítila jsem se jako znovuzrozená a byla jsem připravena čelit novému dni. Babička mi postavila na stůl velkou konvici čaje, teplé žemle a máslo. Sedla jsem si a s velkou chutí se pustila do jídla.

"Když jsem ráno přišla do pokoje," usmívala se babička, "spala jsi tak tvrdě, že by tě nevzbudil ani výbuch bomby."

"To proto, že ses o mě tak dobře postarala."

"Už se ti nic ošklivého nezdálo?"

Pomyslela jsem na neurčité snové obrazy a na víc jsem si nevzpomněla. "Ne, už ne."

"Poslyš, dítě, dneska nebudu vařit, protože večer jdeš na návštěvu ke strýci Williamovi a tetě May. Tam jistě bude připraveno něco dobrého. William se už nemůže dočkat, aby tě zase viděl."

Přikývla jsem a nalila si sladký čaj. Znělo to podivně. On mě zase uvidí a pro mě to bude jako první setkání.

"May se ti určitě bude líbit. Pochází z Walesu a je to

49

opravdu ušlechtilé stvoření. Pravděpodobně si na ni nevzpomínáš. Vždyť ti byly teprve dva roky, když jste se odstěhovali do Ameriky. Ona a tvoje matka si velmi dobře rozuměly. Ty dvě byly skoro pořád spolu. Jistě ti může hodně povídat."

To mi něco připomnělo. Mazala jsem si na žemli citrónovou marmeládu a zamyšleně sledovala babiččinu tvář. Vypadala odpočínutě, mladší než dneska k ránu. A měla dobrou náladu. Možná byla teď ta správná chvíle.

"Ano, to si dovedu představit," poznamenala jsem a nepodívala se jí do očí. "Ale nemohla bys mi teď něco říci o Townsendových?"

"Tam toho moc na vyprávění není. Pocházejí z Londýna. Byla to dobrá rodina. Pokud vím, druhá větev rodu žije nahoře ve Skotsku."

"To jsem vlastně nemyslela. Ráda bych slyšela něco víc

o svém pradědečkovi, Viktorovi Townsendovi."

Postavila šálek a přemýšlivě na mě upřela oči, jako by se právě o něčem důležitém rozhodovala. Konečně pomalu pravila: "Andreo, jsou jisté věci, na které je lépe zapomenout. Kdybych ti vyprávěla, co se v tomto domě přihodilo, nic dobrého bys z toho neměla. Byly to věci, o kterých žádný slušný křesťan nechce mluvit. Víme o nich a tvůj dědeček také, ale svým dětem jsme o tom nikdy nepověděli. William, Elsie a tvoje matka nevědí nic o tehdejších časech. A i pro tebe bude nejlepší, když se to nedozvíš."

"Znamená to, že mezi Townsendy byly černé ovce?" Babiččin pohled velmi zvažněl. "Kdyby to bylo jen to! Přesně vím, co si myslíš, Andreo - že jsem maloměřácká stará ženská a že mě dnešní nedostatek mravů šokuje. Dobře, máš pravdu, jsem šokovaná dnešním způsobem života. Ale také vím, že se časy mění a že jsou věci, se kterými se člověk prostě musí smířit. Například že spolu mladí lidé žijí,

1 když nejsou oddáni. Ale jsou také věci, které jsou zlé

50

v každé době, bez ohledu na to, ve kterém století člověk žije, ano, jsou to strašné, nevysvětlitelné věci. A takové se tehdy v tomto domě udaly."

Babiččin tón mě vyděsil, přesto jsem namítla: "Ale já bych to, babičko, stejně chtěla vědět."

"Proč?"

"Protože..." Shledávala jsem vysvětlení. Proč jsem na celou věc nedokázala zapomenout, jak si to zřejmě přála? Proč mám tu potřebu znát všechna tajemství tohoto domu? "Protože Townsendy jsou moje rodina stejně jako ty a dědeček a Elsie a William. Chci vás poznat a chci poznat i své předky. Přijela jsem z takové dálky a chtěla bych si něco z vás odnést s sebou domů."

"A co Dobsonovi? To jsou moji příbuzní. O těch ti mohu vyprávět."

"Ano, o nich také, babičko. Ale já bych chtěla vědět všechno. I o Townsendových."

"Nemohu -"

"Babičko, já nemám žádné kořeny," přerušila jsem ji. "Moje minulost, to je pětadvacet let v Kalifornii a tím to končí. Dál už není nic. Jako když se přetrhne film. Ale to přece nemůže být všechno."

Starostlivě na mě pohlédla.

"Když mám minulost, tak ji chci poznat - celou! Chtěla bych vědět to dobré i to špatné. Myslím, že na to mám právo."

Dívaly jsme se na sebe přes malý stolek a v uších mi zněla má vlastní slova. Co jsem to tady, pro všechno na světě, plácala? Nikdy v životě jsem se o minulost nestarala. Nikdy mě nezajímalo, odkud přicházím, jaké dědictví v sobě nesu. Až do této chvíle mi byli lhostejní dokonce i živí příbuzní. Proč mám najednou tak naléhavou potřebu všechno se dozvědět? K čemu to má být dobré?

51

To je tím domem, pomyslela jsem si.

"Samozřejmě máš, dítě, právo všechno vědět, ale..."

Pozorně jsem se na ni zadívala. V tváři se jí jasně odráželo všechno, co se v ní dělo. Odpor mluvit o minulosti, nechuť k tomu, co věděla, vnitřní rozpolcenost při rozhodování, zda má mluvit, nebo mlčet.

Nakonec s povzdechem řekla: "Tak dobře, dítě. Řeknu ti, co chceš vědět."

Vstaly jsme od stolu a sedly si ke krbu. Nenaléhala jsem na ni. Potřebovala čas a odvalu. Mlčky jsem vyčkávala.

"Všechno, co vím," začala konečně, "vím od Roberta, tvého dědečka. Když jsem si ho před dvaasedesáti lety brala, žil v tomto domě sám. Byl jediný pozůstalý z rodiny, která v tomto domě žila od roku 1880. Nikdy jsem jeho rodinu nepoznala. Neznal ji ani tvůj dědeček, protože všichni zmizeli nebo zemřeli dříve, než odrostl dětským botičkám. Roberta v tomto domě vychovávala babička a zemřela krátce předtím, než odešel k ženistům. Ani ji jsem nikdy nepoznala. To ona mu vyprávěla příběh Townsendů a on ho pak vyprávěl mně."

Babička se zhluboka nadechla, jako by se musela vyzbrojit. "Vyprávěl mi, že jeho otec, Viktor Townsend, byl nehodný člověk. Někteří říkali, že se upsal černé magii. Jiní tvrdili, že byl přímo ve spojení se satanem. Ani by mě to nepřekvapilo. Dělal strašné věci. Ale neřeknu ti, co to bylo. Nic na světě mě nepřiměje, abych mluvila o těch nevyslovitelných hrůzách, kterých se tento člověk - ten ďábel, dopustil. Jen jedno ti mohu prozradit: dokud Viktor Townsend žil, dělal lidem v tomto domě ze života peklo."

52

A no, byly to zlé časy. Tak poslouchej - v rodině byly tři děti. Nejstarší Viktor, potom John a nejmladší -)*-.

JLHarrieta. V roce 1880 přesídlil starý Townsend s rodinou z Londýna do Warringtonu a nastěhovali se do tohoto domu. Robertův dědeček byl výborný muž. Dobrý křesťan a přísný otec. Ve Warringtonu byl velmi vážen. Jak přišel k synovi jako Viktor..."

Babička zavrtěla hlavou. Nechtěla jsem na ni naléhat, snažila jsem se mít trpělivost, ale zvědavost se nedala potlačit.

"A co Viktor dělal, babi?"

Zvedla hlavu. "Dělal?"

"Ano. Myslím jako povolání."

"Aha..." Babička si položila dlaně na čelo. "Vlastně ani pořádně nevím. Ne, nevím. Možná to ví tvůj dědeček, ale myslím, že mi to nikdy nevyprávěl. John, mladší z bratrů, pracoval v ocelárně. Myslím, že někde ve správě."

"Byl také ženatý?"

Babička na mě překvapeně pohlédla. Jak to myslíš -taicé? Samozřejmě byl John ženatý. Měl za manželku Jenni-fer. Přece jsem ti ukazovala tu fotografii."

"Ale já jsem si myslela, že to byla Viktorova žena."

53

"Ne, ne. Jennifer byla provdaná za Johna. Viktor nebyl nikdy ženatý."

"Ale říkala jsi, že to je moje prababička." "Andreo," babiččin hlas zněl stísněně. Jennifer se provdala za Johna Townsenda a přistěhovala se do tohoto domu. Ale jedné noci -" Sklopila oči. Jedné noci přišel Viktor domů a - a přepadl Jennifer a přinutil ji..."

Tikání hodin mi najednou připadalo nesmírně hlasité. Nevím, kolik sekund nebo minut uplynulo, než jsem opět pohlédla na babičku, ale když jsem to udělala, cítila jsem dokonce jakousi účast. Babička vypadala velmi nešťastně.

"Teď tomu rozumíš, Andreo?" zeptala se tiše. "Tvůj dědeček byl zplozen při znásilnění." "Babičko -"

John - Jenni-ferin manžel a Viktorův bratr - to nesnesl. Když se dozvěděl, že Jennifer je těhotná, opustil ji. Oba bratři zmizeli. Jennifer tu zůstala sama. Úplně sama musela přivést dítě na svět. Ani o Johnovi, ani o Viktorovi už nikdy neslyšela. Dítě vychovala její tehyně, Viktorova a Johnova matka, a podle toho, co mi o tom tvůj dědeček vyprávěl, nebyla tak úplně v pořádku, jestli chápeš, co tím myslím." "Ale co bylo se sestrou Harrietou? A co se potom stalo s Jennifer?"

"Co bylo s Harrietou, to nevím. Jen si vzpomínám, že na okolnostech její smrti bylo něco velmi zvláštního či podivného. A Jennifer zemřela dříve, než její syn vyrostl z plenek. Říká se, že na zlomené srdce."

"Chápu..."

"Ano, ale zdaleka ne všechno. To nejhorší ještě ani ne-tusis."

Babiččin vášnivý tón mě překvapil. Oči jí plály, a když pokračovala ve vyprávění, živě gestikulovala. "Nemáš tušení, jak tvůj dědeček celý život trpěl, když se dozvěděl jaký

54

byl jeho otec člověk. Udělalo to z něho věčně utrápeného muže. Stále nad ním visel ten strašlivý stín, vědomí, že jeho otec byl krutý sadista. Neměl jedinou šťastnou vzpomínku, nikdy ho nikdo nemiloval až do chvíle, kdy jsme se poznali. Ach, Andreo, tak často jsem ho slyšela křičet ze spaní, když trpěl zlymi sny. Jak často jsem ho vídala sedět v tomto křesle a plakat nad hrozným dědictvím, které dostal do vínku."

Babičce zvlhly oči. Rty se jí chvěly. "Pomyslíš si asi, co to má všechno být, vždyť je to tak dávno. Ale mám ti říci, co si tvůj dědeček myslí? Myslí si, že Viktor Townsend byl šílený. A celý život žil se strachem, že se nemoc objeví u některého z jeho dětí. Když jsem čekala Elsie, byl jako posedlý. Měl smrtelnou hrůzu, že by dítě mohlo zdědit Viktorovu nemoc. Potom přišla tvoje matka a nakonec William. A všichni tři se vyvíjeli jako normální zdraví lidé. Ale tvůj dědeček se začal obávat, že se Viktorovo hrůzné dědictví může ukázat u některého vnoučete. Žil v neustálém strachu, že Viktor by mohl znovu ožít v někom z vás. Andreo, to, co minulost udělala z tvého dědečka, je skutečné neštěstí! A já dosud byla jediný člověk, který to věděl. Teď to víš i ty. Přitom jsem chtěla, abys mohla zůstat ničím nezátížená."

Rozplakala se.

"Pro tvého dědečka bylo strašné vědět, že nevzešel z lásky, ale z násilného aktu," pokračovala. "Často mi říkal, že ho jeho matka musela nenávidět, protože pohled na něj jí neustále musel připomínat Viktorovu krutost. Domníval se, že snad proto, že nemohla snést pohled na něj, zemřela, když byl ještě kojeneček."

"Babičko -"

"Ano, Viktor Townsend byl ničemný a odporný člověk. Týral lidi v tomto domě. A to je důvod, proč bych o něm nejraději nebyla ztratila slovo. Stejně jako tvůj dědeček se

55

stydím za to, že jsem s ním příbuzensky spjatá. A stejně by ses měla stydět i ty."

Vyskočila jsem z křesla a přešla k oknu. Venku se zešeřilo, na nebi už nebyla vidět ani jedna modrá skvrnka a vrabci odletěli. Z tmavých mraků proudil déšť a s bubnováním dopadal na okenní tabulky.

Tito cizí lidé, kteří byli mými příbuzní, ode mě očekávali srdečnost a náklonnost, kterou jsem jim nemohla dát. Teď ode mě čekali pohrdání a odpor vůči mému předkovi jen proto, že v jejich očích si nic jiného nezasloužil. Ale já jsem nemohla sloužit ani těmito pocity. Jediné, co jsem cítila, byl soucit s prarodiči.

Obrátila jsem se a pohlédla na starou ženu schoulenou v křesle. Zvláštní. Z nějakého důvodu jsem nedokázala nenávidět muže, o němž mi vyprávěla tolik špatného a jenž lidem v tomto domě udělal ze života peklo. Přemítala jsem, proč to nedokážu.

Babička si otevřela oči a vstala. Rychle se ovládla. "Plakat nemá smysl," řekla. "To vím z příliš dlouhé zkušenosti. Pláč nic nezmění. Ale už o tom, Andreo, nechci nikdy mluvit. Řekla jsem ti dost, možná až příliš mnoho. Ale teď alespoň znáš pravdu."

Vlastně bych to měla akceptovat, ale zůstala ve mně hlo-davá pochybnost. Známa ji opravdu, přemýšlela jsem. Tentokrát jsem cestu do nemocnice prožívala jinak. Už jsem věděla něco o muži, kterého jsem chtěla navštívit. Včera jsem navštívila umírajícího, který pro mě byl cizí. Dnes navštívím syna Viktora Townsenda. To stavělo všechno do nového světla.

Elsie, s bonboniérou pro otce na klíně, neustále povídala o počasí a Edouard tu a tam přisvědčoval. Já seděla na zadním sedadle a neposlouchala. Myšlenky se mi točily jen

56

kolem dlouhého rozhovoru s babičkou. Vešla jsem do nemocnice se smíšenými pocity. Na jednu stranu bych nejraději se svými příbuznými a jejich historií neměla vůbec nic společného a jen jsem si přála odjet domů. Na druhou jsem se však cítila být magicky přitahována záhadou kolem událostí v domě v George Street a mužem, jehož život určily. Ještě včera pro mě neznamenal nic. Dnes jsem o něm možná věděla více než jeho děti.

Proto jsem se s ním cítila nějak spojená. Poutem mezi námi byla vědomost o Viktoru Townsendovi.

Stejně jako předešlého dne jsme seděli na rozkládacích židlích kolem postele. Dědeček byl vzhůru a byl opřen ve vysoko nastlaných polštářích. Ale i když měl otevřené oči, měla jsem dojem, že nás vůbec nevidí. Jeho pohled byl tupý a prázdný.

"Ahoj, táti," řekla Elsie a vybalila bonboniéru z celofánu. "Podívej, přinesla jsem ti bonbony."

Dědeček stáhl rty, jako by se chtěl pousmát.

"Chtěl bys jeden?" zeptala se vesele.

Dědeček nereagoval. Ústa mu zůstala pokřivená a já si už nebyla jista, jestli se opravdu usmívá, nebo zda je to grimasa bolesti.

Elsie mu vsunula bonbon do propadlých úst a on začal hned cucat. Nakonec jsme asi všichni zredukováni na elementární instinkty, se kterými jsme se narodili.

Bylo to, jako by se kruh uzavřel, jako by se dědeček opět stal kojencem.

"Podívej, koho jsme ti přivezli." Elsiin hlas zněl celým sálem. "Andreu! Přijela kvůli tobě až z Ameriky. Včera jsi ji promeškal, protože když jsme tady byli na návštěvě, tak jsi zrovna spal."

Jeho prázdný pohled se dál upíral na Elsii, ale potom, když k němu novinka pronikla, obrátil tvář ke mně. Usmál

57

se na mě a cucal bonbon, potom se však jeho rysy náhle zachmuřily a přestal dumlat.

Po zádech mi přejel mráz.

Výraz v dědečkově obličeji byl hrozný. Kdo by považoval za možné, že se na tak vlídné dětinské tváři objeví takový vztek. Nebo to byla nenávist?

"Tatí, ty dneska nemáš dobrou náladu, vid'?" poznamenala Elsie a sáhla do bonboniéry, aby mu podala do úst další bonbon.

Ale nesmírně rychlým pohybem, kterého jsme si ani nestačili všimnout, dědeček Elsiinu ruku odmrštil.

"Ale tatí!"

Tvářil se nadále zle a zamračené oči, které zdánlivě nic neviděly, se upíraly na mě.

"Co to do něj vjelo?" zeptala se Elsie. "Tak jsem ho ještě nezažila."

"Pravděpodobně považuje Andreu za někoho jiného," mnil Ed, zvedl z podlahy bonbon, oťel ho a sám si ho dal do pusy.

Seděla jsem jako strnulá a pokoušela jsem se odolávat dědečkovu nepřátelskému pohledu. Teprve za několik okamžiků se mi podařilo zbavit se ohromení a říci: "Dobrý den, dědečku. Ty přece víš, že jsem to já, Andrea, vid'?"

Na okamžik mu ve tváři ještě ulpěl zachmuřený výraz, potom se obličej mého dědečka zase uvolnil. "Ruth?" vypravil ze sebe s roztfesenou čelistí a namáhavě našpulenými rty.

"Proboha," zvolala Elsie. "On tě považuje za tvoji matku." Sklonila se nad postel a hlasitě řekla: "Tatínku, to není Ruth. To je Andrea, tvoje vnučka."

Úsměv se mu vrátil na rty. "Ruth! Ty jsi přijela?"

"Tatí -!"

"Nech ho, teto. Pro něj je Andrea určitě ještě dvouletá.

58

Nech mu to přesvědčení, že jsem jeho dcera. Podívej, jak se usmívá."

Nedala jsem na sobě znát, jak mě ta scéna dojímá. Sama jsem nedokázala pochopit, že ten starý muž ve mně probouzí tak silné city. Dívala jsem se do jeho starého sešlého obličeje a myslela na to strašlivé stigma, se kterým musel žít, s vědomím o okolnostech svého zplození a se strachem, že zlé dědictví Viktora Townsenda se navrátí v některém z jeho dětí či vnoučat. "Všechno je v pořádku, dědečku," řekla jsem povzbudivě a poklepala mu po ruce. "Všechno je dobré." Strýc William bydlel ve warringtonské čtvrti Padgate. Jeho krásný moderní dům stál uprostřed pěstěné zahrady a samozřejmě měl, což bylo to nejlepší, ústřední topení.

Strýc, vysoký silný muž s červeným obličejem, mě přijal s bouřlivou srdečností. Bez velkých okolků mě sevřel do náručí a políbil na obě tváře. Povídal přitom skoro stejně tolik jako Elsie. May, jeho manželka, stejně statná jako on, byla oblečená do jednoduchých šatů a šedé vlasy měla ostříhané nakrátko, protože to bylo, jak říkala, nejpraktičtější. Byli to obyčejní lidé, skromní a bez velkých nároků.

"Andreo! To je dobře, že jsi tady!" zvolala May, když mě její muž vmanévroval do kuchyně, kde stála u sporáku. "Ty jsi ale vyrostla od té doby, co jsem tě viděla naposledy."

Všichni jsme se zasmáli a potom se vylupovali z teplých kabátů. Usadili jsme se v obývacím pokoji zařízeném mnohem moderněji než pokoj u babičky.

"Tak jak bylo dneska tatínkovi?" zeptal se William s plnými ústy, když jsme seděli u čaje a jedli koláč.

"Seděl a opravdu s námi mluvil, vid', Ede? A navíc snědl skoro celou bonboniéru."

"No tak! Vsadím se, že za pár týdnů bude zase doma. Potřeboval jen trochu klidu a péče." William si ukousl

59

z dortíku a já si pomyslela, jaký je maminčin bratr příjemný muž vyzařující pohodu.

Chvilku se rozhovor točil kolem mého dědečka, potom přišla na řadu operace nohy, kterou podstoupila maminka, a nakonec, to bylo nevyhnutelné, se řeč stočila na minulost. Zatímco William a Elsie se utápěli ve vzpomínkách na časy, které prožili s mojí matkou, Edouard sáhl po novinách, May opět odešla do kuchyně a já jsem poslouchala a sledovala. U Williama doma bylo velmi teplo, na rozdíl od babiččina domu. Tady bylo možné vyjít z pokoje, aniž člověk dostal na chodbě mrazivý šok. Zula jsem si boty, vytáhla nohy pod sebe a pohodlně se usadila v křesle.

Na půl ucha jsem poslouchala rozhovor a mé myšlenky se začaly toulat. Nepokoušela jsem se je kontrolovat, ale nechala jsem je spolu s obrazy, které s sebou přinášely, volně procházet myslí. Viděla jsem před sebou dům v George Street a prolétlo mi hlavou, jak nevinně se jeví, když jsem od něj daleko, a jak hloupá je tajemná nálada, která se mě zmocní pokaždé, když překročím jeho práh.

Přemýšlela jsem o ošklivém snu z minulé noci, jak reálný byl můj strach a zděšení a jak se mi teď zdají neskutečné a vzdálené. Vzpomněla jsem si na chlapce, který se na mě díval oknem, a opět před sebou viděla jeho nepokrytě zvědavý obličej.

Nakonec jsem myslela na dědečka a ještě jednou prožívala ty hrozné okamžiky, kdy na mě upíral svůj zachmuřený pohled. A přemítala jsem, co viděl, když se na mě díval.

"Andreo!"

"Ano?"

"Trochu si zdřímala. Je asi hrozně unavená."

"Ne, já jsem ne -"

„Je to opravdu hezké, že tě tu zase máme," řekl William. "Škoda že nemohla přijet i tvoje maminka, ale alespoň jsi

60

tady ty. Doufám, že se tu ještě nějaký čas zdržíš. Mohla by sis to zařídít v práci?"

Pokoušela jsem se představit si burzovního makléře, u kterého jsem pracovala, ale jeho tvář se mi nevybavila. "Měla jsem ještě čtyři týdny dovolené, ale zatím nevím, jak dlouho tady zůstanu." Pomyslela jsem na Douga, ale i jeho tvář kupodivu zůstávala v temnotách.

O něco později jsme se všichni usadili u jídla v kuchyni. K telecí pečení se zeleninou naléval William španělské červené víno a potom pronesl kratičký přípitek k mému příjezdu.

"A o víkendu," zvolala Elsie, když skončil, "pojedeme všichni k Albertovi do Morecambe Bay. Musíme přece obdivovat to maličké."

Podrobně se bavili o rodinném setkání plánovaném na příští neděli, vyprávěli mi o bratranci Albertovi a sestřenici Christině, s nimiž se tam seznámím, a byli zajedno v tom, že babičce, která už sotva opouští dům, by udělalo dobře, kdyby se zase jednou dostala ven. A já si pomyslela, že mně taky určitě udělá dobře, když na chvíli uniknu z tísnivé atmosféry domu v George Street.

William se ke mně obrátil a řekl: "No, Andreo, jak se ti líbí život v iglú naší maminky?"

Všichni se rozesmáli.

"Willame, nemohl bys jí tam odvézt elektrická kamínka?" zeptala se May. "Andrea přece musí v přední ložnici mrznout jako rampouch."

"Ne," řekla jsem a sama jsem tím byla překvapena. "Mně tam nic nechybí. Opravdu ne. S ohřívací lahví a tlustou dekou se tam cítím báječně. Opravdu!"

Co to tady povídám! To přece vůbec není pravda. V tom pokoji jsem se cítila hrozně a mrzla jsem zoufale. Elektrická kamínka by byla právě boží požehnání. A přece - pokou-

61

sela jsem se vysvětlit sama sobě, proč jsem byla úporně proti... elektricky zářič prostě do toho pokoje nepatřil, to bylo všechno...

"Vyspíš se tam dobře, dítě?" zeptala se May s mateřskou starostlivostí.

"Ale ano. Spím skvěle."

"V tom pokoji byla vždycky strašná zima," poznamenal William a přidával si ještě porci brambor. "Ale ani zbytek domu není o moc lepší. Přesto jsem si nikdy nestěžoval. Když jste se odstěhovaly, ty a Ruth," obrátil se k Elsii, "dostal jsem přední pokoj a div mi neumrzl zadek, ale nikdy jsem si nestěžoval. Vy dvě jste vždycky byly opravdové cimprlinky."

Zasmála jsem se a William se na mě podíval.

"Cimprlinka, hm?" zeptal se a zamrkal.

Jen jsem se smála. "Dá se to vydržet. Opravdu. Myslím tu zimu. Vždyť je to koneckonců starý dům, ne? Není divu, že tam člověk v noci slyší divné věci. To je vlastně jediný -"

"Co to říkáš? Divné věci? O čem to mluvíš?"

"Ach, však víš." Hrál jsem si s vidličkou. "Uprostřed noci člověka vzbudí nějaké zvláštní zvuky. Tobě se to nikdy nestalo?"

Vytáhl obočí. "Nevzpomínám si. V tom domě se žádné zvláštní zvuky neožívají. Na to je postaven příliš solidně. Na rozdíl od těch chatrných baráků, co se staví dneska. Před sto lety se ještě stavělo na věky. Ne, mě v noci žádné zvuky nebudily. Tady, v našem domě, tady to pořád někde vrže a praská, vid', May?"

"Ale já myslím," pokračovala jsem překotně, "nikdy jsi o tom domě nepřemýšlel? Nikdy jsi tam neslyšel podivné zvuky, nebo - třeba něco podivného neviděl? Myslím něco nevysvětlitelného."

Nechápavě na mě zíral.

62

"Co tím chceš říci, Andreo?" zeptala se Elsie a dolévala si víno. "Ze v tom domě straší?"

Zase se všichni rozesmáli - William, Elsie a May. Ed se pouze usmál a jedl dál.

"Ne, to jsem nemyslela," odpověděla jsem, přestože jsem myslela přesně to. „Jen by mě zajímalo, jestli -"

"A ty jsi tam něco viděla?" zeptala se May.

"Ne, samozřejmě ne. Ale v Los Angeles, víte, když je nějaký dům sto let starý, tak - no tak se vždycky o něm vyprávějí nějaké pověsti. Někdy hrůzostrašné."

"Ne, tady to tak není," řekl William, vzal si poslední kousek pečené, dolil šťávu na svůj talíř a hlučně postavil omáčník zpátky. "Na to tady máme příliš mnoho starých domů. Kdyby měl každý své vlastní strašidlo - to by bylo něco! Jestli si chceš s sebou do Ameriky odvézt strašidelné historky, musíš jet do Penkethu. Tady v okolí ničím podobným sloužit nemůžeme. Nemáme na strašidla čas."

Elsie lehce naklonila hlavu na stranu. "Andreo, ty jsi nějak zklamaná?"

"Ale kdepak. Jenom jsem byla zvědavá."

"Američané mají o Anglii legrační představy, co?" zeptal se William. "Všichni tady žijí ve strašidelných domech. Je mi líto, dítě, ale tady široko daleko žádný duch není. Je jim tady moc zima." Dunivě se rozesmál a já jsem litovala, že jsem to téma do hovoru vtáhla.

"Na našem starém domě nic tajuplného není, že, Elsie?" řekl a zvažněl. "Narodil jsem se v něm roku 1922 a žil jsem tam skoro do své třicítky. Ani jednou jsem tam nic podivného neslyšel ani neviděl. Vždycky to byl příjemně klidný dům. Dobře postavený, solidní. Ne jako tyhle fórové domky dneska. Christina už horlivě šetří, aby si jednou mohla koupit nějaký starý dům venku v..."

Stáhla jsem se z rozhovoru. Mlčky jsem se vrtala v jídle.

63

Byla jsem zmatená a zklamaná. Doufala jsem, že mé tajuplné zážitky ve starém domě nejsou nic nového a že moji příbuzní mohou o podobných jevech vyprávět. Ale neměli co vyprávět. Vůbec nic.

Po jídle, než se William a May vypravili na obvyklou návštěvu do nemocnice, jsem se rozhodla, že zatelefonuji mamince. Příbuzní byli tím nápadem okamžitě nadšeni a dychtivě se kolem mě tlačili, jakmile se objednaný rozhovor ohlásil. Bylo nemožné, abych si s maminkou promluvila jediné soukromé slůvko.

Každý chtěl k telefonu, aby ji pozdravil, a když jsme nakonec zavěsili, neprohovořila jsem s matkou nic podstatného. Cítila jsem se podvedená. Tolik jsem jí toho chtěla říci, na tolik věcí se zeptat, ale dostala jsem se jen k tomu, abych se jí zeptala na zdraví, řekla něco o dědečkovi a o svém životě u babičky a pak jí sdělila, že tu ve frontě stojí čtyři lidé, kteří s ní chtějí mluvit.

William a May mě cestou do nemocnice vysadili v George Street. Ještě na chvilku zašli do domu, aby se ujistili, že babička je v pořádku, a aby jí vyprávěli, jak byl rodinný oběd příjemný a jaká je škoda, že při něm nebyla. A zatímco tak povídali, vyčítala jsem si, že jakmile jsme vešli dovnitř, nechala jsem se zase atmosférou domu pohltit. Měla bych se víc zajímat o dědečkovu zdraví a nenechat se tak morbidně ovládat domem.

V devět, když jsme obě zase seděly u krbu, ve kterém hořelo plynové topení, babička zapnula rádio, aby si poslechla svou oblíbenou hodinku skotské hudby. Asi pět minut poté, co kvílivě spustily dudy, všechno zase začalo.

Pohodlně jsme se opíraly v křeslech a mlčky poslouchaly hudbu, když jsem si všimla, že přestaly tikat hodiny.

64

Zírala jsem na ně jako hypnotizovaná.

Z dále jsem zaslechla zvuky špatně naladěného klavíru - zase to byla skladba Pro Elišku, tentokrát ji však hrála cvičenější ruka než předevčím.

Obrátila jsem se k babičce. S hlavou opřenou v křesle a zavřenýma očima si broukala melodii, kterou hrály dudy. Ten okamžik trval celou věčnost, jako by se zastavil čas a my byly zajatkyňe mezi dvěma skutečnostmi. Nevěřicně jsem se dívala na babičku. Jak je možné, že ten klavír neslyší!

Tvář mě pálila. Pokoj jako by se zmenšoval. Dostala jsem strach, když jsem si uvědomila, co se děje.

"Babičko!"

Neotevírala oči.

Klavír teď zněl hlasitěji. Byl najednou velmi blízko a tóny mě obklopovaly ze všech stran. Hlas dud se ztrácel v dálce.

"Babičko..."

Konečně vzhlédla. "Co je, dítě?"

V okamžiku, kdy otevřela oči, hra na klavír ustala. Pohlédla jsem na hodiny. Už opět tikaly.

"Babičko, já jsem strašně unavená." Oběma rukama jsem si třela tvář. "Vadilo by ti, kdybych si šla lehnout?"

"Ale vůbec ne. Je to ode mě hloupé, držet tě vzhůru."

Sáhla po holi a chtěla vstát.

"Sed', babičko. Nemusíš vstávat."

"No poslyš! Přece tady nebudu sedět, když chceš jít spát."

Jak to?"

"Tvoje noční košile a župan už leží pod polštářem. Nechtěla jsem, abys znovu musela tím studeným schodištěm nahoru."

Zmateně jsem se zadívala na protější sofa a všimla si, že polštáře a deky jsou už připravené. Teď jsem pochopila, co myslí.

"Mám dneska v noci spát tady?"

65

"Ale jistě. Měla jsi tady hezky teplo a spalo se ti tak dobře, proč bys zase měla chodit nahoru do té zimy?"

"Ale já -" Nechtěla jsem spát dole, sama jsem to nechápala. Raději jsem chtěla nahoru, do přední ložnice. Měla jsem uvažovat, co za tím nesmyslným přáním spát nahoře vězí, ale neudělala jsem to. Jen jsem se pokoušela to zajíka-vě vysvětlit babičce.

"Včera v noci to bylo něco jiného," říkala jsem. "To se mi něco ošklivého zdálo. To se dneska v noci určitě nebude opakovat. Opravdu, babičko, cítím se tam nahoře dobře -"

"Nesnaž se, dítě. Já vím, je to moje vina. Pořád jsem si před tebou stěžovala, jak je plyn drahý a jak s ním a s elektřinou musíme šetřit, a ty si teď ani nemůžeš vychutnat spaní tady dole v teple. Ale říkám ti, na ty mé nářky nedbej. Necháme topení zapnuté tak dlouho, dokud tady budeš, a hotovo. Dobrou noc, dítě."

S těmi slovy kulhala z místnosti ven, opírala se o hůl a tiše za sebou zavřela dveře.

Klesla jsem na sofa. Co to zase bylo? Proč jsem odporovala jejímu dobře míněnému návrhu, když bych jí za normálních okolností musela dát za pravdu, že tady je pro mě skutečně nejvhodnější místo na spaní. Něco, jakási síla, která oslovovala cosi skrytého v mém nitru, mě táhla nahoru. Bylo to skoro, jako by mě ta síla chtěla nutit, abych jednala proti své vůli.

Zvedla jsem hlavu a rozhlédla se po místnosti. Byl to docela obyčejný pokoj, útulný a už důvěrně známý. Proč jsem se tedy nemohla uvolnit? Už jsem tu byla dva dny, to jsem přece dávno musela vyrovnat časový posun a zvyknout si na nové okolí. Ale ten podivný pocit, který mě zaplavil, když jsem poprvé vešla do tohoto domu, se nevytratil, jak jsem očekávala. Naopak ještě zesílil.

A ta hra na klavír. Bylo jasné, že babička ji neslyšela. Jak

66

to, že ne? Odkud tedy přicházela? Mohla jsem ji slyšet jenom já? Ale jak to? Jak je možné, že nikdo z mých příbuzných nikdy v tomto domě nezažil nic zvláštního? Proč jenom já? Vyvolala jsem snad tyto podivné události já svým příchodem? Měla jsem v sobě něco, co duchy tohoto domu připravilo o klid?

Prudce jsem zvedla hlavu. Co to bylo za zvuk? Aniž jsem odvrátila oči od stropu, pomalu jsem vstala a usilovně naslouchala do ticha.

Znělo to, jako by někde plakala nějaká žena.

"Babičko?" zašeptala jsem.

Zapomněla jsem na své dilema a v opravdové starosti o babičku jsem vyběhla z pokoje do temné chodby.

I

67

Tma v chodbě mě děsila. Srdce mi bušilo tak prudce, že jsem už jen sotva slyšela přidušené vzlykání. Přesto jsem spěchala, jak jsem mohla nejrychleji, po schodech nahoru. Babiččin pláč mě děsil a dělal mi starosti.

Nahoře jsem rozsvítila, opatrně se přiblížila k jejím dveřím a přiložila ucho na dveře. V babiččině pokoji bylo ticho.

Zmateně jsem o krok ustoupila a pohlédla do chodby. V kalném světle stropní lampy jsem mohla rozeznat dveře do přední ložnice. Byly zavřené. Zdálo se, že pláč vychází odtamtud.

Po špičkách jsem přeběhla přes chodbu. Čím víc jsem se ke dveřím blížila, tím byl pláč hlasitější. Před dveřmi jsem se zastavila a naslouchala. Vzduch kolem byl ledově chladný. Kromě pláče bylo všude kolem ticho. Tak chladno a ticho jako v hrobě, prolétlo mi hlavou. Otrásla jsem se. Nejraději bych se obrátila na patě a prchla po schodech dolů, nebyla jsem však schopna hnout se z místa. Někáká moc, silnější než já, se mnou byla ve zšeřelé chodbě a nutila mě, abych zvedla ruku a sáhla na kliku.

Byla tvrdá a studená. Nehlučně jsem otevřela dveře a zírala do neproniknutelné tmy v pokoji. Po tváři mi přešel

68

ledový závan. Tažena mocí, proti které jsem se nedokázala bránit, jsem s očima dokořán vstoupila do pokoje a viděla, že střed místnosti je osvětlen bledým světlem, jehož zdroj jsem nemohla vypátrat. Okraje pokoje se nořily do tmy, přízračné světlo zaměřené na postel bylo nejjasnější uprostřed a k okrajům bledlo v kalný přísvit.

Pohlédla jsem na postavu, která ležela v jasném světle na posteli. Drobné tělo v bílých šatech se otráslalo vzlyky.

Viděla jsem mladou dívku, asi tak dvanáct, nejvýš třináct let starou, jak leží na břiše napříč postele. Měla na sobě bílé bavlněné šaty dlouhé ke kotníkům a zdobené stužkami a volánky. Štíhlý pas obemykala široká šerpa uvázaná do velké mašle. Pod bílou sukni jsem zahlédla skládané spodničky a bílé punčochy.

Dívka měla hlavu zabořenou mezi útlé paže a srdceryvně plakala.

Nevím, jak dlouho jsem tam bez hnutí stála a dívala se na ni. Nebála jsem se, byla jsem úplně fascinovaná. Byla jsem natolik zaujatá obrazem, který vypadal jako realita, a přece mohl být pouze preludem, že jsem se vyděsila, když dívka zvedla hlavu. Co se stane, jestli mě uvidí?

Ale pak se stalo něco zvláštního. Děvče se opravdu na mě podívalo a já téměř v tom okamžiku se zděšením poznala, že mě nevidí. Ne. Prostě se dívala skrze mě.

S bušícím srdcem jsem jako očarovaná zírala do nehezke tvářičky a zjistila, že to je tatáž dívka, kterou jsem viděla na fotografii tří Townsendových dětí. Jenom teď byla starší. Je to Harrieta Townsendová, Viktorova a Johnova sestra. Pomalu se posadila. Tvář měla opuchlou pláčem, ale teď se zdálo, že se ovládla a upírala oči na něco nebo na někoho, kdo stál za mnou.

Když promluvila, trhla jsem sebou. Nečekala jsem, že ta scéna bude tak reálná.

69

„Je mi jedno, co otec říká,“ prohlásila vzdorovitě s našpulenými rty. Já zůstanu tady nahoře a nebudu jíst nic, dokud neumřu hladu. Stejně jsem mu lhostejná.“

Stále ještě se dívala skrze mě, jako by naslouchala slovům neznámého protějšku. Potom vzdorně pohodila hlavou a řekla: „Proč musel Viktor odejít? Přece vůbec nemusel. Otec chtěl, aby tady zůstal a pracoval ve firmě. Ale ne, Viktor musel prosadit svou. Jenom mu přeji, aby byl v Londýně strašně nešťastný. A doufám, že se řízne a umře na nějakou otravu.“

Při odpovědi svého protějšku zlostně stáhla drobný obličejík. Neměla jsem tušení, s kým mluví, ale nebylo těžké zaplnit mezery v dialogu.

„To je mi jedno! Můžeš otci vyřídít, že se zavřu do skříně a už nikdy nesním ani sousto. Viktor slíbil, že nikdy neodejde. Slíbil mi to!“

Harrietě Townsendové se zablýsklo v očích a pronikl mnou její vyzývavý pohled. Ale vzápětí se její vzdor změnil v úlek a potom ve strach. Oči se jí rozšířily a vykřikla: „Nebij mě!“ Rychle přelezla na druhou stranu postele. „Je mi to líto.“

Nemyslela jsem to tak. Prosím tě, nebij mě, prosím.“ V obraně zvedla ruce a pořád křičela: „Ne! Prosím tě, ne!“

Vrhla jsem se k posteli a zvolala: „Harrieto!“

Světlo u stropu se rozsvítilo. Zmateně jsem se obrátila.

„Co tady nahoře děláš?“

Oslňené jsem zamrkala a uviděla babičku stojící ve dveřích. Tvářila se jaksi podivně, a-ja-

„Ty bys měla spát,“ řekla.

S ústy dokořán jsem se podívala na postel. Tam ležel můj otevřený kufr a jeho obsah byl roztroušen po prošívané dece. Přízračné světlo zmizelo stejně jako Harrieta a mrazivý chlad v místnosti poněkud polevil. Nevěřicně jsem pohlédla na babičku. Opravdu nic neviděla? Ani neslyšela?

70

„Já jenom - pantofle. Chtěla jsem si vzít pantofle.“

„Zaslechla jsem tě mluvit.“

„Ano.“ Prsty jsem si prohrábla vlasy. „Ve tmě jsem se uhodila do holeně. - Tady jsou.“ Sehnula jsem se a vzala domácí pantofle.

Vyšly jsme na chodbu a zhasly světlo. Přemítala jsem, jak dlouho asi babička za mnou stála, kolik viděla a slyšela. Když jsem se s ní přede dveřmi jejího pokoje loučila, políbila mě na tvář.

„Dobrou noc, dítě. Dobře se vyspi. A zůstaň dole, tam je teplo. Jinak se tu ještě nachladíš.“

Než za sebou zavřela dveře, zhasla světlo v chodbě a rázem se celý dům zase ponořil do tmy. Stála jsem na schodišti, neviděla schody a stále ještě byla v zajetí záhadného setkání s Harrietou Townsendovou. Pomalu, jako ve snu, jsem sestupovala po schodech a po celou dobu mi zněl v uších její zoufalý hlásek.

Co jsem to viděla? Byla to halucinace? Výplod předráž-děné fantazie? Nebo jsem tuto scénu opravdu prožila?

Došla jsem dolů a tápala podél zdi ke svému pokoji. Z dálky jsem slyšela slabé tóny klavíru. Mrazilo mě. Stála jsem v temné studené chodbě a měla dojem, že jsem zajatcem obrovské mrazivé jeskyně, ze které nikdy nenajdu východ. A jemná melodie Beethovenovy skladby Pro Elišku ke mně doléhala z temných hlubin a lákala mě k sobě.

„Ne,“ zašeptala jsem nechtěně. Ať tam nahoře čekalo cokoli, neměla jsem odvahu pohlédnout tomu do očí.

Ve slepém spěchu jsem klopýtala k obývacímu pokoji a zhluboka se nadechla ulehčením, když se dveře pod tlakem mého těla otevřely.

Ale nebyla jsem sama.

U krbu stál mladý muž, opíral se o římsu a usmíval se na mě. V ruce držel sklenici s tmavou tekutinou.

71

„Odporný večer,“ řekl a posunkem mě zval k ohni.

Stála jsem u dveří jako hlupák a zírala do krbu, ve kterém praskal oheň. Byl to pravý oheň, plameny olizovaly pečlivě narovnané třísky a polínka a občas vylétla jiskra.

Znovu jsem pohlédla na toho muže, který na mě s lehkým obveselením upíral oči. Jsi až na kůži,“ poznamenal pobaveně. „A dobře ti tak.“

Zaraženě jsem se na sebe podívala a prohlížela si tričko a džíny. Obojí bylo naprosto suché. Teprve potom jsem se otočila a pohlédla za sebe. Venku na chodbě stál druhý mladík, který právě dával na věšák promočený kabát a setřásal vodu z cylindru.

Automaticky jsem ustoupila k sekretáři. Najednou jsem byla jako ochromená. Údy jsem měla těžké jako olovo a vůbec mě neposlouchaly. Pulz se hnal jako splašený a v uších mi hučelo tak, že jsem se bála, že to musí být slyšet po celém domě.

Nevím už, zda mě v tom okamžiku ochromil strach a úlek, nebo prostě bezmezný údiv. Rozhodně jsem byla jako očarovaná a ani mě nezamrazilo, když mě zasáhl chladný proud vzduchu, který vnesl do pokoje Viktor Townsend.

„To pročišťuje vzduch, Johne,“ řekl příjemným hlasem a mnul si ruce nad ohněm.

John Townsend šel k prosklené skřínce, vzal druhou skleničku a naplnil ji z karafy tmavou tekutinou, kterou pil i on. Potom si oba muži přitukli, upili a zasmáli se.

S překvapením jsem zjistila, že si mé přítomnosti vůbec nevšimli.

Bratři působili zcela opačným dojmem. Mladšímu Johno-vi bylo asi dvacet let, byl menší a ne tak pohledný jako jeho bratr. Zato měl měkčí rysy ve tváři a vyzařovala z něj vlídnost, kterou si okamžitě každého získal.

Viktor - můj pradědeček (jaká zvláštní představa) - měl

72

husté vlasy černé jako havran a kotlety sahající skoro k bradě. Velké tmavé oči byly uloženy v hlubokých jamkách a mezi silným obočím vystupovala nad kořenem nosu kolmá vráska. Byl téměř o hlavu větší než jeho mladší bratr, statnější, měl širší ramena, a působil proto impozantněji.

Oblek, který měli na sobě, tmavé dlouhé sako a kalhoty s úzkým proužkem, zcela odpovídal módě konce devatenáctého století. Oba vypadali velmi elegantně a mezi svými současníky byli nepochybně považováni za muže s vkusem.

„Aha, v tom ti Londýn zřejmě vkus nepokazil,“ poznamenal John, když si všiml, že Viktor si dolévá z karafy.

„Johne, vždyť jsem pryč teprve rok. Mluvíš, jako kdybys očekával bůhvíjak velké změny.“

„Rozhodně jsem očekával, že se domů vrátíš moudřejší, než jsi odjížděl. King's College má skvělou pověst. Copak vám všechno na lékařské fakultě přednášejí?“

„Postelové žvásty,“ odpověděl Viktor žertem.

John pohodil hlavou a zasmál se. „To bys, milý bratře, mohl spíše přednášet ty Londýňanům. Ale teď vážně,“ se spikleneckým úsměvem se naklonil k Viktorovi. „Opravdu tě baví pitvat mrtvolky?“

„Johne, ty jsi hrozný. A to hned můj první večer doma.“

„No dobře, tak budeme mluvit o příjemnějších věcech. Už jsi mohl vyšetřovat nějakou mladou dámu?“

Viktor se smíchem zavrtěl hlavou. „Ty jsi vážně nenapravitelný. Člověk se přece nestane lékařem proto, že má zálibu v mrtvolách a nahých mladých dámách.“

"Ale ne, samozřejmě že ne!" John teatrálně mávl paží. "Tebe žene láska k lidem, soucit se všemi, kteří trpí, vroucí přání skoncovat s veškerou bolestí a utrpením."

"Zhruba tak," souhlasil na půl úst Viktor.

Rozhovor na okamžik ustal a oba mladí mužové mlčky hleděli do plamenů v krbu. Teprve teď jsem si uvědomila,

73

jak se místnost změnila. Stěny pokrývala tapeta s květinovým vzorem, na podlaze ležel perský koberec v sytě modrých a červených odstínech. Skleněná skříňka v rohu byla úplně nová a nablýskaná, na sofa chyběl babiččin potah. Na krbové římsě stály stolní hodiny na vznošné noze a z každé strany je hlídal staffordshirský pes. Plynové lampy na stěnách osvětlovaly místnost a několik zarámovaných oválných portrétů osob, které jsem neznala. Scéna mě fascinovala a v žádném případě jsem ji nechtěla zničit. Proto jsem se ani nepohnula a sotva se odvažovala dýchat.

Slyšela jsem, jak se za mnou otevřely dveře a do pokoje vešel někdo třetí. Ucítla jsem závan chladu zvenčí a viděla, jak se Viktor obrátil a s rozzářenou tváří rozpráhl paže k objetí, když se k němu Harrieta blížila.

"Viktore, já jsem tak ráda, že jsi přijel!"

Bratr a sestra se objali a políbili. Potom ji podržel kousek od sebe a prohlížel si ji od hlavy k patě. "Za ten rok jsi docela hezky vyrostla," řekl.

Opravdu. Už to nebylo to svěhlavé děvčátko, které ještě před několika minutami nahoře v ložnici plakalo a naříkalo. Z Harriety se stala mladá dáma. Měla na sobě dlouhé hedvábné šaty s vysokým límcem a přiléhavý živůtek. Dlouhé lokýnky měla vyčesané vzhůru a připevněné sponkami.

Vypadala velmi elegantně a v zářích vycházející z krbu a za-barvující její tváře do růžová byla téměř hezká.

"Vždyť už mi také je čtrnáct," prohlásila hrdě. "Za ten rok jsem se hodně změnila."

"Ale brečí pořád stejně jako dřív."

Johne!"

Viktor potlačil úsměv. "Harrieto, je to pravda? To tolik placesr

"Měl jsi ji vidět ten večer, kdy jsi odjel. To bylo vážně

74

drama. Chtěla se zavřít do skříně a nikdy už nepozřít ani sousto."

Teď se Viktor rozesmál. "To jsi chtěla udělat kvůli mně?"

Viděla jsem, jak Harrieta zrudla. "Přišlo mi hrozně líto, že jsi odešel. Ale teď už mi to nevadí. Teď jsem hrdá, že budu lékařem."

"Kdyby tak na to byl hrdý i otec," vzdychl stísněně John.

"A jsem ráda, že jsi dostal stipendium. Protože jsi opravdu ten nejchytřejší muž z Warringtonu a já -"

"Warrington je malé městečko," namítl John a sáhl po karafě. "Ještě skleničku, Viktore?"

Viktor zavrtěl hlavou.

"A mohu ji dostat já?" zeptala se Harrieta vyzývavě.

"Aby sis pokazila svou krásnou pleť? Víš, co by pak otec dělal, kdyby tě přistihl, že piješ brandy?"

"Brandy!" opakoval Viktor. "Ty jsi, Harrieto, ale opravdu vyrostla, víd?"

"Víc než si myslíš. Byla jsem i na tenisových kurtech."

"Harrieto!" John na ni s nesouhlasem pohlédl. "To ti přece otec zakázal."

„Já nehraji. Jenom se dívám. To mi nezakázal."

"Ale určitě by se zlobil, kdyby se o tom dozvěděl."

"A kdo by mu to řekl?"

"Tenis?" podívoval se Viktor a povytáhl obočí. "Tady, ve Warringtonu?"

"No ano, představ si to. Moje kamarádka Megan O'Hanrahanová dokonce i hraje. A taky kouří cigarety."

"Ta Megan má pěkně volné mravy," poznamenal zachmuřeně John. "Bylo by lepší, kdyby ses jí vyhýbala."

Ale Viktor namítl: "V Londýně na tom nikdo nevidí nic špatného, když mladá dáma hraje tenis."

"Ale tady nejsi v Londýně."

„Johne, ty jsi takový sosák." Harrieta objala Viktorovu

75

paži a rychle vyprávěla. "Tenis mě ani tolik nezajímá," povídala. "Ale víš, co bych strašně ráda měla?"

Viktor se pobaveně díval na svou malou sestru. "Copak?"

"Kolo."

John se bleskurychle obrátil. "To je tedy opravdu -"

"Okamžik, Johne, nech sestru domluvit. Tak tedy, Harrieto, proč bys chtěla mít zrovna kolo?"

"Megan O'Hanrahanová má také kolo a -"

"A když projíždí ulicí, každý jí vidí spodničku!"

Johne!" zvolala vyděšeně Harrieta.

„Je to neslušné. Otec by nikdy nedovolil, aby se jeho dcera tak nevkusně předváděla. A stejně tak já nepřipustím, aby moje sestra -"

"Viktore, pomoz mi!"

"No, já..." poškrábal se na hlavě.

"Žádné kolo nedostaneš a konec. To tak, projíždět se po ulicích a nechat si nakukovat pod sukně. To se pro slušnou mladou dámu nehodí."

Johne Townsende, jak jen můžeš být tak omezený. Přece si obléknu dlouhé kalhoty -"

"Otec by něco takového v domě nestrpěl. Ať si je oblékají Američanky, když mermomocí chtějí. Vždyť je vynalezly. Ale ty se takhle ukazovat nebudeš."

Harrieta se na okamžik zahleděla na Johna očima blýskajícíma hněvem. Potom se obrátila k Viktorovi. "A co si myslíš ty?"

"Harrieto, bohužel musím s Johnem souhlasit. Hrát tenis, to by možná ještě šlo, ale jezdit na kole je něco úplně jiného. Nejlepší bude, když to pustíš z hlavy."

"To jsou tihle Irové," řekl John a opět sáhl po karafě a dolil si. "Otec jí zakázal, aby se s O'Hanrahanovými stýkala. Jsou to špatní lidé."

"To vůbec není pravda! Jsou to velmi slušní lidé!"

76

"Katolíci!"

Jsou stejně tak bohabojní jako ty a otec -u

"Už žádné odmoulování, Harrieto!" zakřičel na ni John.

Harrieta zůstala na okamžik stát jako zasažená bleskem a nevěřicně se dívala z jednoho bratra na druhého, potom si zakryla rukama obličej a s pláčem utíkala z pokoje.

Když se hnala kolem mě, otočila jsem se a chtěla promluvit. Ale přeběhla příliš rychle a už za ní hlučně zaklaply dveře. Rozčileně, se slovy výčitky na rtech, jsem se zase obrátila k bratrům, ale když jsem pohlédla ke krbu, už tam nebyli.

Zmateně jsem přemítala, kam mohli tak rychle zmizet, potom jsem se vrátila do reality a nervózně se usmála. Strašidla! A já s nimi opravdu chtěla mluvit!

Váhavě a bojácně jsem šla do středu pokoje. Všechno bylo zase tak, jak jsem to znala dříve. Nábytek starý a bez lesku, stěny prostě vybiřené, v krbu plynový oheň. A hodiny na římse tikaly klidně a pravidelně.

Náhle se mi roztřásla kolena a já sklesla do nejbližšího křesla. Co to všechno mělo znamenat? Jak to, že mi fantazie vykouzlila takovou scénu? Tak živou, tak skutečnou až do posledního detailu, tak zdánlivě reálnou.

Byla jsem jako v šoku. Cítila jsem se slabá, jako kdyby mi něco odčerpalo z těla všechnu sílu. Můj duch byl otupělý, jako omámený.

Co jen to teď bylo? Preludy zrozené z mé vyčerpané psychiky? Halucinace, které ve mně vyvolalo babiččino vyprávění ve spojení s tajuplnou atmosférou domu? Nebo...

Ráda bych ty myšlenky považovala za směšné, ale nedařilo se mi to.

Nebo jsem skutečně něco viděla a zažila? Zjevila se mi strašidla, nebo mi bylo dopřáno pohlédnout do minulosti?

77

Podívala jsem se na hodiny. Bylo to ono? Krátký pohled dolů do propasti času?

Ne, uvažovala jsem s očima upřenými na hodiny, strašidla v pravém slova smyslu to nebyla. Možná jsem se stala svědkem jistých událostí v minulosti. Jako kdybych náhodou objevila jakési časové okno, kterým jsem mohla sledovat tehdejší dění.

Když jsem o tom přemýšlela, uvědomila jsem si jednu zvláštní věc, a to sled dějů. Vzpomněla jsem si na svůj první večer v tomto domě, když jsem poprvé zaslechla tóny skladby Pro Elišku. Bylo to, jako by je vytukávala dětská ruka. A Viktor, když jsem ho poprvé uviděla za oknem, byl asi patnáctiletý chlapec. V noci, když stál u mé postele, už byl starší, ale ještě ne tak starý jako v poslední scéně, jejímž jsem právě byla svědkem. Totéž platilo i o Harrietě - nahoře v ložnici to ještě bylo plačící dítě, a o několik minut později už o rok starší mladá dáma.

Vrátilo snad něco hodiny až do prvních dnů tohoto domu v roce 1880, kdy se sem nastěhovala rodina

Townsendových? A byly snad poté opět uvedeny do chodu, aby se události mohly odvíjet? Jestli tomu tak bylo, proč vlastně? Nebo snad opravdu všechno byly moje halucinace?

Kdysi jsem někde četla o teorii, že čas je ve skutečnosti současnost, že minulost, přítomnost a budoucnost jsou jedno a že my pouze vzhledem k jistým fyzikálním podmínkám vesmíru nemůžeme vnímat jiné doby. Psalo se tam, že velmi senzitivní lidé jako média či jasnovidci mají schopnost překonat bariéry a nahlédnout do budoucnosti nebo minulosti, že to možná vysvětluje fenomén déja vu a předtuch, že možná právě ve chvílích, kdy je naše vědomí nejoslabenější a obranné mechanismy nejslabší, náhle pronikneme bariérou a můžeme nahlédnout do budoucnosti. Nebo do minulosti...

78

I

Hodiny a kalendáře jsou vynálezem lidí, ale čas je věčný. Bylo by možné, že čas je koloběh - a stále znovu se vrací k výchozímu bodu? Nebo je to snad jen proud, ve kterém se nechávají unášet všechny doby společně? Jestliže dnes existuje zároveň celá minulost i budoucnost, nemohlo by se stát, že člověk náhodou někde objeví otvor, jakési okno, kterým zachytí pohled do ostatních časových proudů?

Když jsem se vzbudila, byla ještě tma. Ležela jsem úplně oblečená v křesle a na nohou mě pálilo vedro plynového ohně. Rychle jsem se narovнала. V první chvíli jsem nevěděla, kde jsem. Protřela jsem si oči a podívala se na hodiny. Byly čtyři.

Celé tělo jsem měla ztuhlé, a když jsem opatrně vstala, abych se rozhlédla po pokoji, bolely mě všechny kosti. Kolem bylo vše jako jindy. Prostě jsem v myšlenkách na návštěvu v minulosti usnula. Pokud to opravdu návštěva byla. Snad

se mi to jenom zdálo. Možná jsem před několika hodinami usnula u plynového topení a všechno byl jenom sen. Ale ne, vždyť tady mám pantofle. Tedy alespoň první část, kdy jsem zaslechla pláč, šla za ním nahoru a uviděla plačící Harrietu, byla reálná. A druhá scéna v pokoji s Viktorem, Johnem a Harrietou? Nemohla jsem uvěřit, že to bylo jen moje fantazírování. Ta epizoda byla příliš opravdová. Ti tři mluvili a pohybovali se jako lidé z masa a krve.

Vysvětlit jsem si to však nedovedla.

Protože jsem nechtěla zase usnout, ještě chvíli jsem přecházela po pokoji a mořila se myšlenkami, které mě tísnily. Když mohu vidět já je, proč nemohou vidět oni mne? Je tohle "okno času" jen jednosměrným kukátkem? A když je mohu vidět, slyšet a cítím chladný závan při jejich vstupu do místnosti, mohla bych se jich třeba také dotknout? Co

79

bych ucítila? A pocítili by dotek oni? A dále - z jakého důvodu se mi události v jejich životě ukazují v chronologickém sledu? Má to nějaký smysl?

Zcela vyčerpaně jsem klesla do křesla. Ano, co to má všechno za smysl? Proč se mi zjevují určité události, a jak se mi zdá, tak úplně svévolně? Nemohu si sama určit, co chci vidět a co ne, to je jasné. Kdybych se o to teď pokusila, nemohla bych si sem přivolat Harrietu a její bratry. Ale když se mi ukážou, pravděpodobně se setkání nemohu vyhnout. Celé dění se zcela vymyká mé kontrole.

Na druhé straně o mně zřejmě nemají vůbec potuchy. Ve všech strašidelných historkách, které jsem kdy slyšela nebo četla, vždycky ovládal situaci "duch" a určoval, komu se chce zjevit. Tady zřejmě jde o něco docela jiného. Byly to na sobě nezávislé scény z minulosti, tak reálné, jako bych v těch okamžicích skutečně žila v Anglii devatenáctého století. Proč zrovna já, uvažovala jsem stále znovu. Jestli to všechno nemá žádný smysl, neslouží to žádnému určitému účelu, proč potom zrovna já? Proč ne Christina nebo Anna nebo Albert? Proč ne William, Elsie nebo babička?

Seděla jsem v křesle s nohama přitaženými pod sebe, s hlavou opřenou o kolena, když mě napadla nová, děsivá myšlenka. Prudce jsem se narovnala a přimhouřenými očima se zadívala na poklidně tikající hodiny. Všechno se odvíjí ve stejném časovém sledu jako před sto lety, uvědomovala jsem si. A to může znamenat jen jedno -

Ne! Vyskočila jsem. Vzpomněla jsem si na babiččina slova. "Viktor Townsend byl nehodný člověk. Někteří říkali, že se upsal černé magii. Jiní tvrdili, že byl přímo ve spojení se satanem. Nic na světě mě nepřiměje, abych mluvila o hrůzách, kterých se tento ďábel dopustil. Dokud Townsend dělal lidem v tomto domě ze života peklo."

"Ne...", zasténala jsem.

80

I

"Andreo!"

Mlčky jsem pohnula hlavou, která mě bolela.

"Andreo, dítě!"

Pomalůčku jsem otevřela oči a hleděla do babiččiny tváře.

"Andreo, není ti dobře?"

"Ale ano - je mi dobře."

Je skoro deset," řekla a já se stále dívala do toho starého obličejce, který byl kdysi svěží a krásný. "Chceš vstát, nebo budeš ještě chvíli spát?"

Zamračeně jsem se na sebe podívala a uviděla, že mám na sobě noční košili a jsem přikrytá dekou. Otočila jsem hlavu.

Mé věci byly pečlivě složené na židli. Kdy jsem se svlékla?

"Babíčko...", vzdychla jsem a protírala si oči, "strašně mě bolí hlava."

"Chudinko malá. Počkej, dám ti prášek. Zůstaň klidně ležet."

Opírala se o hůl, belhala k sekretáři a vytáhla první zásuvku shora. Vzpomněla jsem si na uplynulou noc. Na plačící Harrietu ležící nahoře na posteli a na její rozhovor s oběma bratry. A vzpomínala jsem si, že jsem chodila po pokoji a pokoušela se objasnit si, co tyhle vize či návštěvy v minulosti, nebo co jiného už to bylo, mají znamenat. Ale co se dělo potom, to už jsem nevěděla. Vůbec nevím, že bych se svlékala a lehala si do postele.

"Vezmi si je, dítě." Na úzké, dnou pokrivené ruce mi podávala dvě bílé tabletky a ve druhé držela sklenici vody. "Ty ti určitě pomohou."

"Co je to?"

"Prášky proti bolení hlavy. Spokni se."

"Děkuji."

Sedla jsem si a spolkla tabletky. Mátlo mě, že jsem si nemohla vzpomenout, jak jsem se dostala do postele, a ne-

81

chápal jsem, proč mě tak hrozně bolí hlava. Babička odešla do kuchyně a já unaveně vstala, sebrala jsem své věci a vyšla na chodbu. Chlad mě zasáhl jako úder do tváře. Třásla jsem se zimou a stoupala po schodech.

V polovině cesty jsem se zastavila.

Paměť mi prolétla letmá vzpomínka. Byl to zlomek snu, který jsem měla. Zůstal po něm jenom stín, a ať jsem se sebevíce snažila osvětlit ho, nepodařilo se mi to. Nemohla jsem si ten sen vybavit. Jenom ten jediný malý zlomek. Souvisel nějak se skříni v mé ložnici.

Stála jsem na schodech, chvěla se v tenké noční košili a marně bojovala se vzpurnou pamětí. Někdy během noci jsem snila něco velmi zvláštního. A v tom snu měla nějakou roli skříň na šaty.

S nelibostí jsem potřásla hlavou. Sen byl ztracen a nebylo možné přivést ho zpátky. Vystoupala jsem až nahoru a zamířila do koupelny.

O chvíli později jsem trochu osvěženější a díky práškům od babičky téměř bez bolesti hlavy vyšla z chladné koupelny a směřovala do přední ložnice. Můj kufr ležel otevřený na posteli a kolem něj se povalovaly toaletní potřeby, prádlo a štůsky čistých triček. Přesně tak, jak jsem to tam včera zanechala. V pokoji byla zima, ale v tlumeném denním světle pronikajícím sem přes závěsy už v něm nebylo nic tajemného. Byla to jen stará ložnice. Mosazná pelest postele byla místy slepá a bylo by třeba ji vyleštit. Krbovou římsu pokrývala jemná vrstvička prachu. Na vlhkých stěnách malba místy odprýskávala. Skříň na šaty byla stará a odřená.

Skříň na šaty.

Zírala jsem na ten těžký kus nábytku z tmavého dubového dřeva tak soustředěně, jako bych v něm mohla najít ztracený sen. Ale nestalo se nic. Jen jsem si všimla, že jedno křídlo dveří je pootevřené.

82

Vzpomněla jsem si na Harrietu, která v pláči ležela na posteli a hrozila, že se zavře do skříně a umře hladu. A vzpomněla jsem si na svou první noc tady nahoře, když jsem se po tom strašném snu podívala do zrcadla nad krb a z nějakého neznámého důvodu mě upoutal obraz, který jsem uviděla: skříň s otevřenými dveřmi.

V chladném ránu, které z pokoje vyhnalo všechny stíny, jsem sebrala veškerou odvalu a blížila se ke skříně s pocitem, v němž se mísila zvědavost a bázeň. Sáhla jsem na dveře a pomalu je otevřela. Uvnitř visely džíny a trička, oblečení, které jsem si vzala na cestu, tak, jak jsem je tam pověsila. Jinak tam nebylo vidět nic. Když jsem se stejně smíšenými pocity otevřela druhou polovinu, zívla na mě prázdnota a několik starých ramínek na šaty.

Byla to prázdná stará skříň, nic jiného.

Sklidila jsem si pečlivě věci z postele a sešla zase dolů za babičkou.

"Tak, tak," povzdychla babička, když jsme dosnídaly. "Chtěla by ses tedy projít?"

"Ano, chtěla bych chvíli ven, na čerstvý vzduch."

Vyhlédla z okna na jasné modré nebe. "Zdá se, že je hezky, ale člověk nikdy neví. Listopad už je takový, dítě. Kdykoli se může počasí změnit a nebe zatáhnout."

"Teple se obléknu, babičko. Ale trochu čerstvého vzduchu opravdu potřebuji. A strýc Ed s tetou Elsií ještě hned tak nepřijdou."

Zdálo se, že se jí můj záměr příliš nelíbí, ale už nic neřekla. Na tričko jsem si natáhla dva její vlněné svetry, pletenou čepici jsem si stáhla přes uši a kolem krku si ovinula teplou šálu.

"Kampak chceš?" zeptala se.

Zadívala jsem se oknem v obývacím pokoji na velké pole,

83

kteřé se za zadní uličkou lehce vlnilo do dálky. "Kam tudy člověk dojde?"

"To je Newfeld Heath. Vede podél kanálu. Když půjdeš po okraji, nemůžeš se ztratit. Jdi prostě na konec ulice a potom zahni doprava na Kent Avenue. Za pět minut budeš venku v polích. Ale nebuď venku moc dlouho."

Doprovodila mě, ještě jednou mi připomněla čas a potom za mnou zavřela dveře.

Ještě jsem stála na malém schodišťátku před domem a zastrkovala jsem konce šály do vesty, když mě zaplavil zvláštní pocit. Slunce lákalo a chladný vítr na tváři osvěžoval, ale přesto mě to táhlo zpátky do domu. Sestoupila jsem o jeden schod a zastavila se. Zmocnila se mě nechuť, najednou se mi vůbec nechtělo opustit dům.

Sama sobě jsem už nerozuměla. Proč to zdráhání? Před pěti minutami jsem chtěla být co nejdříve z domu venku a teď bych se nejraději obrátila zpátky. Jako kdyby mě nějaká jemná síla tlačila dovnitř. Jako kdyby...

Zavrtěla jsem hlavou a rozhodně sestoupila dolů.

... jako kdyby mě dům nechtěl nechat odejít.

Výmysly, řekla jsem si zlostně a cílevědomě jsem zamířila po zahradní cestičce k brance, otevřela a vyšla na ulici.

Absurdní! Jak by mě mohl ten dům chtít držet! Trochu nepřírozeně jsem se zasmála, abych si dokázala, jak směšně se chovám. S nosem namířeným proti větru a bez jediného ohlédnutí jsem se vydala na cestu.

Po několika minutách jsem ten podivný pocit ztratila, a když jsem pomalu procházela George Street, radovala jsem se z krásného dne a své svobody. Na Kent Avenue jsem odbočila a za několik minut jsem stanula na místě, kde dlažba ulice přecházela v divoký porost pole.

Newfeld Heath je kus země ležící ladem a táhnoucí se více než jeden a půl kilometru podél postranního ramene

84

řeky Mersey. Místěčka porostlá zelenou trávou se střídala s kameny potaženými mechem a holou hnědou zemí a všude bujely velké ostnaté kručinky.

S rukama zabořenými hluboko do kapes kalhot jsem namířila ke kanálu, nastavovala obličej slunci a zhluboka dýkala průzračný vzduch. Překvapilo mě, jak rychle se mi pozvedla nálada, jakmile jsem opustila babiččin dům. Dělal mi neuvěřitelně dobře, že jsem mohla setřást stísnující nelibost, kterou ve mně vyvolával, a vychutnávala jsem možnost být na chvíli sama se svými myšlenkami.

V babiččině domě jsem právě strávila dva dny a tři noci, ale zdálo se mi to jako věčnost. Neuměla jsem si vysvětlit, proč se cítím tak vyčerpaně a nějak se nedokážu ovládnout. Už jsem nebyla paní svých pocitů, myšlenek, fantazie, a dokonce jako by mi unikalo i mé tělo.

Kráčela jsem po poli zahloubaná do přemýšlení a nevšíkala si okolí.

Marně jsem hledala nějakou přijatelnou odpověď na otázku, co se se mnou v těchto dvou dnech dělo. Mohla jsem se dívat, z jakého úhlu jsem chtěla, stále znovu jsem se vracela k domu. Ať jsem obracela myšlenky jakýmkoli směrem, nevyhnutelně jsem dospěla k závěru, že babiččín dům má nade mnou podivnou, nevysvětlitelnou moc.

Nedaleko kanálu jsem se zastavila. U břehu byl připoutaný člun a jemně se pohupoval na vodě. Prádlo pověšené na palubě vlálo ve větru. Dva chlapi seděli v podřepu u vody a klackem do něčeho tloukli.

Obrátila jsem se a pohlédla k dlouhé řadě úplně stejných domků ohraničujících pole. Vrátka do zahrádek byla zarezlá, cihlové zdi se na mnoha místech drobily. Který z nich patřil mé babičce? A co vyvolalo tu zvláštní, tajuplnou atmosféru, kterou vyzařoval? Skoro jako by dýchal, jako by v něm něco žilo - něco neviditelného...

85

Pokračovala jsem dále v cestě, a zatímco jsem šla co noha nohu mine, přemýšlela jsem o babičce. Viděla jsem před sebou její tvář, matoucí proměny rysů, které byly hned mladé a krásné a v příštím okamžiku staré a obyčejné, hned svěží a zářivé, hned unavené. Obdivovala jsem její silu, schopnost vypořádávat se úplně sama se životem, odvalu pustit se do toho boje, přestože právě teď to pro ni muselo být zvláště těžké, když ji nechal o samotě člověk, se kterým strávila dvaadesát let života.

Naklonila jsem se proti studenému větru. Osvěžoval a oživoval. A babiččiny prášky mě zbavily bolesti hlavy.

Jaké to asi je žít s jedním člověkem dvaadesát let? Pomyslela jsem na Douga, na naši první společnou noc a na naši poslední. Mí prarodiče spolu žili dvaadesát let, dokud dědečka neodvezla sanitka. Doug a já jsme spolu žili šest měsíců, dokud jsem já neudělala konec.

"Andy, ty se začínáš bát," řekl mi Doug poslední společný večer. "Pocítíš, že nějaký vztah začíná být hlubší, vážnější, a začneš se bát. A ukončíš ho. Skončuješ se vztahem dřív, než zpevní natolik, aby ti mohl způsobit bolest. Chceš se takové bolesti vyhnout."

"A nechce to snad každý?" namítla jsem.

"Jistě. Ale jak víš, že na tebe čeká bolest? Já tě miluji a myslím, že ty mě taky, i když jsi to nikdy neřekla. Z čeho máš takový strach?"

Když jsem před čtyřmi dny nastoupila do letadla do Londýna, byla jsem přesvědčena, že moje rozhodnutí rozejít se s Dougem bylo správné. Určil správnou diagnózu: já jsem nechtěla to pevné společenství, které hledal on. Nechtěla jsem ani manželství, ani rodinu. Chtěla jsem být volná a svobodná.

Přesně ta slova jsem použila, když jsem mu sdělovala své rozhodnutí. "Volná a svobodná."

86

"A kde je láska?" zeptal se Doug.

"Láska s tím nemá nic společného," odpověděla jsem. "Mluvím o svobodě. Nechci se připoutat. Nechci se vázat."

A on řekl: "Čeho se bojíš?"

Rozhovor skončil neuspokojivě a s hořkostí. Já chtěla chladný, věcný rozchod. Pokoušela jsem se vysvětlit mu svou potřebu svobody, on však mluvil jenom o lásce a strachu. Jako kdyby ty dvě věci měly něco společného s tím, co jsem mu chtěla objasnit.

Po šesti vzrušujících, šťastných měsících jsme se poprvé pohádali. Nebyl to rozchod, jaký jsem si přála. Šli jsme od sebe nešťastní, zatřepklí a vnitřně rozvrácení. Doufala jsem, že cesta do Anglie mi pomůže získat odstup, všechno si ujasnit a ovládnout své city.

Ale zdá se, že to byla pouhá iluze.

Opět jsem se zastavila a vzhlédla k zářivě modrému nebi, po kterém se honily bílé nadýchané obláčky. Bylo to zvláštní stát tu, tak daleko od domova, a vědět, že tady jsem přišla na svět, že tady jsou mé začátky.

"Ty nemáš žádné kořeny," řekl mi Doug poslední večer a jeho důvěrně známý úsměv ustoupil výrazu, který jsem u něho do té doby neviděla. "Ty nemáš žádné kořeny a bojíš se je zapustit. Andy, ty nemáš minulost a budoucnost. Jsi stejně umělá a prázdná jako město, ve kterém žiješ."

A tak to skončilo. Kde byla nezávislost, na kterou jsem vždycky byla tak hrdá? Kde byla silná vůle a vlastní rozum, na které jsem se vždycky mohla spolehnout? Už dříve jsem několik vztahů ukončila a přenesla se přes to. Proč jsem se nemohla osvobodit od tohoto?

Tváře mi v drsném větru plály a znovu jsem se ohlédla k zadním frontám domů lemujících pole. Jeden z nich je babiččín. Při vzpomínce na Douga a jeho otázku, čeho se vlastně bojím, jsem si vzpomněla na něco, co mi jednou babička

87

řekla: Tvůj dědeček žil v neustálém strachu, že by hrůzné dědictví Viktora Townsenda mohlo znovu ožít v některém z jeho vnoučat.

Zamrazilo mě, přitáhla jsem si svetr těsněji k tělu a vydala se zpátky ke Kent Avenue. Ted', když jsem byla chvíli pryč z domu a přenechána sama sobě, jsem poznala, že všechno to tajuplné, co mě v posledních dnech tísnilo, bylo pouze výplodem mých předrážděných nervů. Pohledy do minulosti - jak absurdní! Byly to sny. Uznala jsem a nevěšila jsem si toho. Jenom si musím na ten dům zvyknout, potom se v něm budu cítit stejně dobře jako mí příbuzní a halucinace zmizí.

Ale jakmile jsem do domu vstoupila, zase mě zaplavila stísněnost, zahalila mě jako hustý závoj a sevřela tak pevně, že jsem stěží dýchala.

"Babičko," chtěla jsem zavolat, ale hlas mě neposlouchal. Opřela jsem se o veřeje domovních dveří a zírala do šeré chodby, neschopna jediného pohybu.

Po dlouhé době, alespoň se mi to zdálo, se otevřely dveře obývacího pokoje a vlídné světlo dopadlo na prošlapaný koberec.

"Už jsi tady, dítě?" slyšela jsem babiččin hlas. "Myslela jsem si, že jsem zaslechla otevírat dveře. Pojď dál, za chvíli se tu pro tebe zastaví Elsie a Ed."

Zdrčená, že se mi nepodařilo ubránit se tajuplné atmosféře tohoto domu, jsem následovala babičku do pokoje, svlékla teplé oblečení a zamířila ke krbu.

"Venku je asi pěkná zima," řekla babička cestou do kuchyně. „Jsi celá zmrzlá. Než zase půjdeš, měla by ses něčím zahřát. Přinesu ti skleničku třešňového likéru."

"Babičko, mám-li být upřímná, bylo by mi brandy milejší," volala jsem za ní.

„Je mi líto," odpověděla, "ale brandy doma nemám."

88

"Ale ano," odporovala jsem, zavrtěla jsem hlavou nad za-pomnětlivostí stáří a šla k vitríně.

Viděla jsem starý čajový servis, knihy vázané v kůži, a v tu chvíli jsem si uvědomila, že brandy tu bylo tenkrát. Rychle jsem se obrátila a viděla babičku mizet v kuchyni. Obličej mi zalilo horko. Už si začínám plést halucinace se skutečností? To je děsivá představa.

Když se babička po chvíli vrátila do pokoje, stála jsem pořád vedle vitríny. Ve tváři se mi určitě ještě zračil úlek, ale nevšimla si toho. Podala mi sklenici s ohřátým likérem a odvrátila se.

Ulevilo se mi, když přišla Elsie s Edem. Oni byli současnost a rozum. Okamžitě musím pryč z tohoto domu a z okruhu vlivu, který na mě má.

Když jsme si v předsíni oblékali kabáty, Elsie řekla: "Dobře se navlékni, Andreo. Bude ošklivé počasí. Od západu to vypadá na déšť. Doufejme, že nebude bouřka."

Když jsme přišli, dědeček seděl vzpřímeně na posteli. Oči měl dokořán otevřené a vypadal bděleji než minule.

"Ahoj, táti," řekla Elsie vesele a zaujala obvyklé místo. "Dneska pro tebe mám malé překvapení. Podívej se!" Z velké kabelky vytáhla zelenozlatou láhev. "Sirup do odpoledního čaje."

Dědeček se šťastně usmál.

Ed, vždycky jemný a zdrženlivý, se tlumeně zeptal: „Je ti dneska trochu lépe?"

Dědeček přikývl, jako by rozuměl. Potom se překvapivě obrátil ke mně. Pod jeho pohledem jsem se necítila moc dobře. Pod očima měl kruhy a díval se tak nevyzpytatelně, že bylo nemožné poznat, co se v něm odehrává. Možná se ke mně obrátil proto, že slyšel zašramotit na podlaze židli, kterou jsem si přitahovala k posteli. Možná bylo jeho zvy-

89

kem dívat se chvíli na jednu, potom na druhou stranu. Ať to bylo jakkoli, když mě oslovil, překvapilo mě to.

"Ruth? Tak ty jsi zase tady?"

"Ano, dědečku, jsem tady." Opatrně jsem sáhla po jeho hubené ruce poseté stařeckými skvrnami a pohládila jsem ji.

"Ruth? Tak ty jsi zase tady?"

Elsie se nahnula nad postel a hlasitě řekla: "Táti, to je Andrea. Ruth je v Los Angeles."

Přikývl a usmál se blaženě jako dítě. "Ano, já vím. To je naše Ruth, ano, ano."

Elsie mu opět chtěla odporovat, ale než mohla něco říci, vešla sestra, zastavila se u nohou postele a dívala se na dědečka s hraným rozhořčením. "Nechce vstát," řekla Elsie a Edovi. "Prostě nechce vstát a chodit. Že je to tak, pane Townsende?"

Dědeček přikývl a neodvracel ode mě oči.

"Sestřička mluví s tebou, tatínku, ne s Andreou," poznamenala Elsie.

Otočil hlavu a pohlédl na svou dceru. Úsměv zůstal nezměněný, oči jako by neviděly.

"Sestřička říká, že nechceš chodit. Doktor by chtěl, abys vstal a pokusil se jít. Jak se chceš vrátit domů k mamince, když nemůžeš chodit?"

Dědeček s úsměvem přikývl a Elsie se s pokrčením ramen obrátila na sestru. "Dneska nám vůbec nerozumí, že?"

"Ach bože," povzddechla si, "s ním je to jednou tak, jednou jinak. Pozdě večer je vždycky velmi cílý. To mluví tolik, že ho ani nemůžeme zastavit."

V Elsiině tváři se objevila starost: "A mluví zmateně?"

„Já ani nevím. Většinou nechápu, co myslí, ale vy byste možná věděli, o čem mluví. Povídá si s lidmi, kteří tady ani nejsou."

Když jsem to zaslechla, zbystřila jsem sluch a upřela svou

90

pozornost na sestru. Byla už starší a měla na sobě tmavomodrý plášť.

"S kým si povídá?" zeptala jsem se.

Elsie řekla: "To je moje neteř z Ameriky. Dcera mé sestry. Když slyšela, že dědeček je těžce nemocný, přiletěla sem."

"Sestřičko, můžete mi říci, s kým mluví?"

"Ne, nemám tušení. To, co říká, nedává smysl."

"Říká nějaká jména?"

"Andreo, co to má znamenat?"

"Ale nic, teto Elsie," odpověděla jsem netrpělivě, rozladěná přerušením. Jenom jsem si myslela, že třeba jmenoval maminku. Nebo s ní mluvil, protože se domnívá, že je tady. To bych jí možná mohla něco vyřídit, až se vrátím domů."

"Ne, se ženami nemluví nikdy," vmísila se sestra. "Nikdy jsem od něj neslyšela ženské jméno. Vždycky mluví jenom s jedním mužem."

"A nikdy nevyslovil jeho jméno?" zeptala jsem se znovu.

"Počkejte, musím si vzpomenout. Víte, opravdu s ním vede rozhovory. Většinou se točí kolem koňských dostihů. Domnívá se, že sází, víte. Nebo si objednává sklenici piva. Ale jméno - počkejte," zamyšleně si třela tvář.

Napjatě jsem poposedávala na okraji židle.

Konečně lusкла prsty a řekla: "Ano, na jedno si vzpomínám. Vyslovil je teprve nedávno, přede včereškem. A včera večer zase. Mluvil s nějakým Viktorem. Ano, s Viktorem."

Zase jsem poposedla.

"Viktor!" opakovala Elsie. "Dědeček nikdy žádného Viktora neznal. To si musel vymyslet."

Jistě," odpověděla sestra a chystala se odejít. "To dělají skoro všichni. Vymýšlejí si neviditelné návštěvníky."

Odešla k vedlejší posteli a tam se sklonila nad dalším pacientem. Dívala jsem se na její široká záda a pomyslela si, že dědeček Viktora také viděl.

91

Večer byl nekonečný. Mučila mě netrpělivost, kterou jsem si nedokázala vysvětlit. Bylo to, jako kdyby se všechno, co jsem za celý den prožila, ve mně nahromadilo a hrozilo výbuchem, kterého jsem se obávala. Celý den mě pronásledovala nejasná vzpomínka na sen o starém šatníku; stále znovu mi táhl hlavou zážitek s brandy, který bych ráda odbyla jako triviální a bezvýznamný, byla to hlo-davá vzpomínka, že jsem se na okamžik ocitla mezi dvěma časovými rovinami. A potom jsem se ještě musela dozvědět, že můj dědeček každý večer hovoří právě se svým otcem. Tato novinka ve mně zanechala možná nejvíce zneklidňující dojem.

Teď jsem seděla u krbu, naslouchala ťukání pletacích jehlic v babiččiných rukou a vzpomínala na rozhovor vedený v autě cestou z nemocnice.

"Zdá se, že si tatínek opravdu vymyslel někoho, kdo ho každý večer pravidelně navštěvuje," pravila Elsie mně a Edovi. „Jako děti, které si vymyslí kamaráda pro hry."

"Nevěřím, že by si někoho vymyslel, teto Elsie," odporovala jsem.

Jak to? Jak to myslíš?"

92

"Myslím, že dědeček si představuje, že ho každý večer navštěvuje jeho otec."

„Jeho otec?" Elsie vykulila oči. "Proboha! Andreo, myslím, že máš pravdu. Nejmenoval se tatínkův otec Viktor? Viktor Townsend, určitě, už si vzpomínám." Obrátila se ke mně. "Ale tatínek svého otce nikdy nepoznal. Pokud vím, opustil svou ženu a zmizel ještě dříve, než se tatínek narodil."

Pokřčila jsem rameny. Malé auto drncalo po dláždění a já upírala oči z okna, aniž jsem cokoli vnímala. "Možná mu v představách dal tvář a tělo, aby s ním mohl mluvit," poznamenala jsem.

Moje domněnka přesvědčila Elsie, nikoli však mě samotnou. Vzhledem ke svým podivným zážitkům v uplynulých třech dnech jsem nemohla vyloučit myšlenku, že dědeček svého otce opravdu viděl.

To mě zneklidňovalo. Tak snadné bylo zasmát se dnes ráno na Newfeld Heath svým "snům", odbýt melodram uplynulé noci jako halucinaci, výplod fantazie předrážděné časovým posunem a kulturním šokem. Tím více mě nyní děsila myšlenka, že mé první tušení bylo přece jen správné, že jsem skutečně mohla nahlédnout do minulosti.

Po večeři si babička vzala své pletení a já si s blokem a propisovačkou sedla k ohni a chtěla psát domů. Nemohla jsem se však soustředit. Mé myšlenky neustále kroužily kolem tajemství tohoto starého domu a kolem otázky, zda se této noci opět bude něco dít. Kolem deváté jsem už byla tak neklidná, že jsem nedokázala ani v klidu sedět.

"Andreo, neznáš nějaké veselé historky?" zeptala se mě náhle babička.

Vzhlédla jsem k ní od prázdného bloku. "Co myslíš?"

"No, víš, něco pro zasmání. Vtipy." Zvedla hlavu a dívala se na mě přes obroučku brýlí, aniž přestala plést. "Neznáš pár nějakých dobrých vtipů?"

93

II

"Aha - hm..." Přemýšlela jsem. "Tak náhle mě zrovna nic nenapadá..."

„Já jsem na tom vždycky také tak. Prostě si nedokážu zapamatovat vtip. Sotva ho slyším, hned ho zapomenu." Opět se zadívala na pletení. "Tvůj strýc William uměl vždycky báječně vyprávět vtipy. Už jako chlapec. Musel to mít po mé rodině. Myslím, že u Townsendsů moc smyslu pro humor neměli. Jak se také má člověk smát, když je pořád ne-stastný? Mé myšlenky by se nejraději pustily svou cestou a musela jsem se snažit, abych věnovala pozornost babičce a přítomnosti. Mluvila pomalu, do taktu pravidelného ťukání jehlic. Ruce se jí hbitě míhaly a zastavovaly se jen občas, když vytahovala vlnu z klubka.

"Tvoje matka mi často psala, že tvůj bratr zdědil humor Dobsonových. Takové podobné rodinné rysy jsou stejně zvláštní věc, vid'? Stačí jen, když se podíváš na sebe. Jsi, jako bys vypadla z oka svému dědečkovi. Samozřejmě to teď nevidíš, protože už je tak starý. Ale když to byl mladý muž... Hned jsem si všimla, že jsi mu podobná. Vzhledem jsi pravá Townsendová."

Když mluvila, zadívala jsem se na hodiny na krbové římse. Přestaly tikat. Seděla jsem celá strnulá a prsty zarývala do opěradla takovou silou, až mě bolely.

"Šťěstí, že jsi po Townsendových zdědila jenom vzhled," pokračovala babička.

Její hlas zněl náhle tlumeně, jako by ke mně doléhal přes vatu. I když jsem se držela opěradel křesla, cítila jsem, jak se pokoj zhoupl a začal se se mnou točit. Babička se mi ztrácela v mlze. Její hlas neustále slábl a za chvíli jsem jen rozeznávala, jak se jí pohybují rty, aniž jsem slyšela, co říká. Do pokoje zavál chladný vzduch, na stěnách tančily stíny. Nevěřicně jsem se dívala na babičku, která klidně seděla

94

v křesle, povídala a pletla, zatímco celý pokoj se divoce točil a zima byla čím dál větší.

Studený vítr foukal silněji. Ted jsem viděla, jak ze stěn vystupují neurčité postavy. Obklopily mě, přicházely stále blíž a střídaly se jako figury na kolotoči. Byly velké a zase se zmenšovaly, tlačily se ke mně a zase se vzdalovaly a celou dobu se pokoj kolem mě houpal a točil jako ve zběsilém tanci.

Viděla jsem sama sebe jako ve středu obrovského víru, který mne vtahoval čím dál hlouběji. Pot mi vyrazil ze všech pórů, zmocňovaly se mě mdloby a nevolnost. Jako tonoucí jsem se držela křesla, a přesto jsem se potácela stále hlouběji, dolů do propasti.

Temné postavy se kolem mě natlačily, vyčkávavě obstoupily křeslo a mé pocity mdlob a nevolnosti ještě zesílily. Chtěla jsem promluvit, zavolat babičku, ale ta teď byla daleko ode mě - maličká ženská postavička na druhém konci toho obrovského pokoje seděla v maličkém křesle a pletla. Věděla jsem, že by mě neslyšela.

Když se stíny přiblížily natolik, že jsem věřila, že se mě dotknou, všechny se rozplynuly v neproniknutelné tmě, která mě zahalila jako dusivý šál.

Když jsem otevřela oči, nejdříve jsem si všimla, že pokoj se uklidnil. Divoký rej přestal. Mžouravě jsem se rozhlédla.

Všechno bylo jako prve, nic se nezměnilo. Proti mně seděla babička, pletla a povídala. Vedle nás v krbu hořel plynový oheň. A na jeho římse tikaly hodiny. Bylo právě pět minut po deváté.

"Také se o tom u vás mluvilo?" zeptala se babička, aniž zvedla oči.

"O čem?" Otfela jsem si rukou pot z čela. Tričko jsem měla vlhké.

95

1

"O slavnostech ke královnině jubileu. Ukazovali je u vás v televizi?" Babička se na mě podívala. "Zajímalo by mě, co jsi - Andreo, co je ti? Není ti dobře?"

"Ale je... Jenom jsem na okamžik usnula. Proto jsem tě neslyšela."

"To nevadí, dítě. Zítra si ještě popovídáme. Ted' už je stejně čas jít spát."

Zoufale jsem sledovala, jak namáhavě vstává. Chtěla jsem ji vyprávět, co se mi stalo, chtěla jsem se jí svěřit se svým strachem. Ale jazyk mě neposlouchal. Mohla jsem jen sedět a mlčky zírat. Sbalila si pletení, pověsila sáček s ním na opěradlo a přešla ke mně, aby mě políbila na tvář.

„Je dobře, že jsi tady,“ zašeptala. "Bůh ti žehnej za to, že jsi přijela."

"Dobrou noc, babičko," řekla jsem tiše.

"Dobrou noc, dítě. Víš, že můžeš pustit plyn silněji, kdyby ti byla zima?"

"Ano." Vstala jsem a šla jsem ji doprovodit ke dveřím. Když vyšla do chodby, zavřela jsem za ní a vyčerpaně se opřela o dveře, tvář přitisknutou na chladné dřevo.

Nemohla jsem pochopit, co se to se mnou prve stalo, co způsobilo ten znepokojivý zmatek. Jako bych se dostala mezi dva mlýnské kameny času, jako by se oni chtěli vrátit a vraceli se, ale zřejmě jim v tom bránila babiččina přítomnost, takže jako v prudce plynoucí řece, která náhle narazí na hráz, vznikají tisíce vírů, tak i v čase nastalo víření, do kterého jsem byla vtažena.

Ještě mi bylo špatně od prudkého točení a nohy jsem měla slabé, bála jsem se, že nedojdu ani ke křeslu. Ted', když z pokoje vyvanula zima, bylo mi ještě větší horko než prve a obličej mi žhnul jako v horečce. Když jsem se obrátila ode dveří, abych přešla ke krbu, náhle jsem stála tváří v tvář Johnu Townsendovi.

96

S potlačeným výkřikem jsem uhnula zpátky ke dveřím. Stál uprostřed místnosti, v ruce měl sklenici s brandy a neustále se díval na hodiny. Vypadalo to, že je netrpělivý, jako by na někoho čekal.

A jaký rok teď máme, přemítala jsem s tváří rozpálenou od ohně praskajícího v krbu. Třísky byly vysoko vyrovnané a bílé a rudě se leskly ve hře plamenů šlehajících až ke komínu. V odrazu plápolajícího ohně vypadaly Johnovy vlastně jemné a měkké rysy tváře přísněji než jindy. Vlasy neměl tak tmavé jako Viktor a leskly se jako naleštěné kaštiny. V teplých hnědých očích se třpytily zlaté jiskry.

Překvapilo mě, že jsem vůbec nepocítila strach, jenom zvědavost, co zažiji tentokrát. Pokoj vypadal jako předchozího večera, pokud jsem si všimla, nic se nezměnilo. Ve vitrínce byly vystaveny stejné drobnůstky, nábytek vypadal nově, tapety byly ještě čisté a světlé.

Když John náhle vzhledl a podíval se na mě, zatajil se mi dech.

"Kde jsi byla?" zeptal se rozzlobeně.

Otočila jsem hlavu a ke svému úžasu jsem vedle sebe uviděla Harrietu. Bylo mi záhadou, jak se dostala dovnitř, protože jsem se o dveře opírala já. A přesto stála vedle mě, mladá dívka z masa a krve, to bych mohla odpřisáhnout. Byla trochu starší, než když jsem ji viděla naposledy - mohlo jí být tak patnáct, možná šestnáct a střih jejích šatů s balónkovými rukávy mi prozradil, že se móda mezitím změnila.

"Zrovna tady byl listonoš," řekla a její hlas zněl zřetelně a tak jasně, jako by opravdu stála těsně vedle mě. "Psal Viktor."

Její tvář a pohyby rukou prozrazovaly zvláštní vzrušení, ale měla jsem pocit, že John si toho nevšiml. Harrieta se držela velmi zpříma a strnule, pohyby měla trhané, a když mluvila, jen stěží ovládala hlas.

97

"Viktor? Dej mi ten dopis."

„Je adresovaný otci."

"Nejdříve si ho přečtu já. Pojd' sem, dej mi ho."

Šla k němu a podala mu dopis. Všimla jsem si, že druhou rukou zároveň udělala nenápadný pohyb, skryla ji za nabíranou sukni a maličko se otočila, jako by chtěla před bratrem něco skryt.

Pak jsem to zahlédla. V druhé ruce držela další dopis, který teď, když se Johnův zrak upřel na dopis od Viktora, spěšně zastrčila do kapsy sukně.

"Co píše?" zeptala se trochu příliš hlasitě.

John mlčky četl dál, potom podal dopis Harrietě.

"Přečti si to sama. Harrieto, ty mu píšeš?"

"Samozřejmě, když už mu nepíše nikdo z vás." Vzala dopis a lačně četla. „Johne!" zvolala. "On chce odjet do Edinburghu."

Jen kvůli tomu Listerovi," odpověděl bratr a obrátil se k ohni. "Kvůli tomu zbohatlíkovi."

"Pan Lister je skvělý lékař, Johne. Léčil královnu, když se musela podrobit té operaci paže. Není to žádný zbohatlík."

Ještě před deseti lety byli v Londýně všichni ochotni nechat ho padnout. Vzpomínáš si na jeho obhajobu pitev a na nestydatost, které se dopustil vůči lékařské fakultě. Označil King's College za prakticky středověkou instituci."

"K tomu nemohu říci nic, ale podle tohoto dopisu pan Lister Viktora přesvědčil, že pro něj bude nejlepší odjet do Skotska."

"A kromě toho je to ateista."

Harrieta zavrtěla hlavou a četla dál. "Pan Lister je kva-ker, Johne. Jen proto, že někdo není členem anglikánské církve, není ještě ateista. Ale tady Viktor píše o pokusech. O výzkumu!" Zdešeně pohlédla na Johna. "Myslela jsem, že chce být lékařem, a ne vědcem."

98

I

"Dneska už v tom skoro není rozdíl. Věř mi, Harrieto, Viktor neví, co chce. Já si myslím, že mu všechna ta karbol-ka otrávil mozek."

"Ale Johne!" Znovu pohlédla na dopis. "Píše, že už má místo a dostane pěkný plat."

John s opovržlivým výrazem v tváři zkřížil paže na hrudi a opřel se o krb. "Pomalu už je na čase. Teď už skoro tři roky žije z královské pokladny. Zatímco já dřu v té zatracené ocelárně, čert ji vezmi. Viktor byl vždycky velikašský. Myslím, že už teď se vidí jako druhý Louis Pasteur."

"Ale nebylo by báječné, kdyby objevil lék proti nějaké nemoci, proti které zatím žádný není? Například proti choleře?"

"Najednou se ho zastáváš. Konečně se rozhodni - chceš, aby jel do Skotska, nebo chceš, aby se vrátil domů?"

Ruka s dopisem jí klesla a Harrieta vzdychla. "Samá nevím. Doufala jsem, že se vrátí do Warringtonu a usadí se tady.

Ale jestli bude ve Skotsku šťastnější -"

"Kdo vůbec může být šťastný v takové bohem zapomenuté zemi?"

Harrieta se po tomto konstatování pomalu obrátila, jako by zaslechla nějaký zvuk.

"Myslím, že fotograf je tu. Řeknu mamince."

Vyběhla z obývacího pokoje do kuchyně a hned se vrátila spolu se starší ženou. Paní Townsendová, Viktorova matka, byla silná žena s mohutným poprsím. Při pohledu na ni a její pohyby jsem si bezděky vzpomněla na parní válec. Měla na sobě černé šaty s vysokým límcem a mohutným honzí-kem. Tvář té ženy byla tvrdá. Chyběl jí jakýkoli půvab a nedělala nic, aby se zkrášlila. Na hustých vlasech stočených do uzlu měla bílý čepeček, který jí propůjčoval vzezření královny Viktorie v nadživotní velikosti.

Vedle sebe jsem uslyšela klopýtavé kroky a nějaké rány. Když jsem se obrátila, viděla jsem vstupovat fotografa, muže,

99

J

J

Š

hou bíra} třen

F

kter spě:

dop

Edi

i

kol mu

ch; ne, Kir

Lis Sk<

kei cír O ch.

který se podobal krtkovi, měl pod nosem vousky a vlasy při-hlazené olejem. Se vzdycháním a sténáním vlek do pokoje

několik objemných krabic.

Jste velmi přesný, pane Camerone," pochválila ho paní Townsendová. "Manžel přijde za okamžik."

"Hned všechno připravíme, madame. Fotografování v bytech je moje práce, už mám nacvičené rychlé sestavení přístrojů."

Společně jsme se dívali, jak pan Cameron hbitě jako lasička rozestavuje své přístroje uprostřed místnosti. Nejprve vytáhl třínohý stativ, potom kameru podobnou tahací harmonice a opatřenou dlouhým splývavým kusem černé látky. Upevnil aparát na stativ a otevřel druhou krabici, kde byly dřevěné kazety, kovové desky a mnoho lahviček s pečlivě nalepenými nápisy. S Johnovou pomocí odtáhl sofa od zdi a sestavil svůj aparát.

"Kdyby se, prosím, panstvo postavilo za sofa? Plakát bude tvořit hezké pozadí. To je asi z té velké výstavy, že?"

"Slyším, že přichází manžel," řekla paní Townsendová a v obrovské sukni se s určitými obtížemi vtlačila do malého prostoru za sofa.

Otočila jsem se právě včas, abych viděla vstupovat Viktorova otce, vysokého statného muže, který si ještě zapínal stojací škrobený límec. Vypadal přísně a v černém obleku budil strach. I šátek pod bílým límcem měl černý.

Nejnápadnější v jeho tváři byl mohutný a do tvrdá navoskovaný knír, který vypadal jako vyřezaný ze dřeva, a hluboká vráska mezi tmavým obočím. Nebylo pochyb, že je to Viktorův otec, byl to dobře vypadající a impozantní muž.

"Tak jdeme na to," prohlásil burácivým hlasem v těžko srozumitelném londýnském dialektu.

Rodina se rozestavila - Harrieta a John vpředu, rodiče za nimi, ale tak, aby nikdo nikoho nezakrýval. Za skupinou

100

zářil barevný reklamní plakát na "Wyldeův velký globus", který byl údajně "zázrak moderní doby", měl dvacet metrů v průměru a mohl se pochlubit mnoha výstavními místnostmi, takže návštěva v něm trvala několik hodin. Na plakátu nebylo žádné datum a já předpokládala, že je to vzpomínka na šťastné chvíle.

Pan Cameron pracoval rychle a šikovně, nořil se pod černou látku, zase vyskakoval ven, až byl konečně spokojený se zaostřením aparátu. Pak zasunul dovnitř dvě desky, naposledy zalezl pod látku a oznámil: "Teď zhasnu světlo, prosím, nehýbejte se. Zůstaňte tak, jak jste. Nehýbat se teď..."

Když pan Cameron nasypal přesně odměřené množství magnézia do kovové nádoby, kterou držel v jedné ruce, stáhl plamen plynových lamp natolik, že v místnosti byla skoro tma. Ve slabém paprsku světla pronikajícím mezi závěsy jsem viděla, jak sňal víčko z objektivu, zasunul do kamery dřevěnou kazetu, škrtl sirkou a zapálil magnézium. Vyletěl jasný blesk a místnost se zaplnila štiplavým kouřem. Townsendovi se trochu rozkašlali. Pan Cameron rychle přikryl objektiv, přetáhl přes měděnou desku dřevěnou kazetu a rozsvítil.

Čtyři lidé za sofa si rukávy či kapesníky otírali z tváří zrnka popelu a pan Cameron obrátil kazetu a ještě jednou nasypal bílý prášek do kovové nádoby.

Ještě jeden snímek, jestli panstvo dovolí, abychom měli jistotu, že se to podaří. Myslím, že při prvním snímku jste všichni trochu přivřeli oči. Prosím vás, pokuste se nechat oči otevřené, i když se zablyskne."

Opakoval proceduru, a když byl hotov, Harrieta si s úlekem všimla, že se jí uvolnila jedna lokýnka a visí jí za uchem.

"Mám udělat ještě jeden snímek, pane Townsende?" zeptal se nervózní malý fotograf.

"Díky, pane Camerone. Už ten jeden nás přijde na dost."

"Ale otče -" protestovala Harrieta.

101

"Poslouchej otce," napomenula ji paní Townsendová. "Když nebude nic z jednoho snímku, tak se prostě vezme druhý - ať už s loknou nebo bez ní. Nejsme boháči, Harrieto."

Zatímco se rodinná skupinka rozcházela a pan Cameron balil přístroje, přemítala jsem, proč se dali fotografovat teď a nečekali na Viktorovu příští návštěvu. Přímě to vypadalo, jako by všichni chtěli, aby u toho nebyl...

Teď mě opustili, postavy a kulisy pomalu bledly, až jsem nakonec stála sama před plynovým ohněm v babiččině obývacím pokoji. Cítila jsem se vyčerpaná jako po těžkém vnitřním vypětí a znaveně jsem klesla do křesla. Hodiny na krku ukazovaly deset minut po deváté.

Prudce jsem se posadila. To přece není možné. Strávila jsem s Townsendovými nejméně půl hodiny, možná i déle. A přece podle těchto hodiny babička právě vyšla z místnosti.

Přitiskla jsem si dlaně na oči a hlasitě zasténala. Co jen se to se mnou děje? Usnula jsem snad tady v křesle, něco se mi zdálo a já se probudila s pocitem, že se to skutečně odehrálo? Psychologové zabývající se sny tvrdí, že průměrně dlouhý sen trvá jen dvacet sekund, i když po probuzení nám připadá, že byl mnohem delší. Byl to tedy sen? Nechala se moje fantazie podnítit babiččíným vyprávěním a jejími starými fotografiemi? Nebyly události, které se mi jevily tak reálné, nic jiného než sny?

Ruce mi klesly do klína. Musí přece být nějaká možnost, jak se dopátrat pravdy! Musím vědět, jestli trpím halucinacemi, nebo jestli to byla skutečnost. Ale jak se to dozvědět?

Zírala jsem na vlastní ruce a znovu procházela v duchu všechno, co jsem právě prožila. Viděla jsem před sebou hbitého pana Camerona, statnou matku, impozantního otce. Ještě mi tkvěl v nose zápach spáleného magnézia. Vyvolávala jsem v paměti každý detail a náhle mě napadlo: rodina se přece nechala fotografovat!

102

Samozřejmě! Tady byla odpověď. Mohu je najít v rodinném albu Townsendových, o kterém babička mluvila. Je možné, že skupinová fotografie, jejíž vznik jsem právě sledovala, opravdu v albu bude? A jestli ano...

Nutně musím to album najít. Teď hned. Musím ho vidět. Vybledlé, zahnědlé snímky dávno zemřelých lidí mi dají

odpověď, kterou hledám.

Jestli v albu najdu tuto skupinovou fotografii čtyř členů rodiny Townsendových, budu mít jistotu, že jsem skutečně objevila okno do minulosti.

Přestože se mi přičilo hrabat se v babiččiných věcech, nakonec jsem vstala a přešla k sekretáři. Když jsem otevřela první zásuvku, začala jsem hledat jako posedlá.

Čtvrt hodiny jsem hrabala mezi krabičkami se šitím, starým stříbrem a spoustou suvenýrů, které babička shromáždila za svůj dlouhý život. Pak jsem si zoufale sedla na zem vedle sekretáře. Album nikde nebylo.

Ale nechtěla jsem se s tím spokojit, a když jsem několik minut tiše pro sebe zuřila, začala jsem znovu přemýšlet a dostala nápad. Moc se mi však nelíbil. Naháněl mi strach. Pohlédla jsem na stěnu za sofou a zírala na ni tak intenzivně, jako bych mohla zrakem proniknout do místnosti, která byla vedle. Zároveň mi hlavou táhla babiččina slova z prvního večera. "Bývalý salon už léta nepoužíváme. Nejméně dvacet nebo pětadvacet let. Od té doby, co se William oženil a odstěhoval. Nepotřebujeme ho. Nemůžeme ho vytápět, a tak ho používáme jako odkládací místnost."

Pomaloučku jsem vstala. Teprve včera večer, poté co jsem se setkala s plačící Harrietou v horní ložnici a opět pomalu sestupovala dolů, zaslechla jsem někoho hrát na klavír skladbu Pro Elišku. Tóny zaznívaly ze salonu. Přicházely odtamtud vždycky, když jsem je slyšela? A když ano, kdo tam hrál na klavír?

103

Zhluboka jsem se nadechla a otřela vlhké dlaně o džín. Můj strach byl velký, ale touha najít album ještě větší.

Zdrá-havě jsem šla ke dveřím a tiše otevřela.

Přede mnou zase ležela temná chodba jako nezměrně velká černá jeskyně. S očima dokořán jsem vyšla ven a měla podivný pocit, že vcházím do tunelu, který nemá konce. Za mnou bylo teplo, světlo a útulný pokoj, přede mnou číhala hrozivá tma a ledový chlad. A přesto byla přitažlivost vedlejšího pokoje silnější než moje stísněnost. V rodinném albu Townsendových konečně najdu odpověď, kterou hledám. Musím ji mít.

Bylo zvláštní, že jsem se cítila tak stísněně, když jsem tápala podél mrazivé stěny, protože zatím nic z toho, co se stalo, mi nijak neublížilo. Obě rodinné scény v obývacím pokoji byly jen pokojné a já se ani na okamžik necítila ohrožená.

Proč tedy teď, když jsem se blížila ke dveřím salonu, jsem v sobě cítila ledový strach? Proč jsem hluboko v sobě měla pocit, že bych raději měla dát od toho pátrání ruce pryč? Jako by vzduch kolem mě byl obtížen hrozcím zlem, jako bych se chystala proniknout do oblasti, která byla vzdálená Johnovi a Harrietě a teplému světlému ohni v obývacím pokoji. Zaplavilo mě tušení, že všechno neštěstí, které se udalo v tomto domě, je obsaženo v této místnosti a že je ode mě pošetilé a nemístné proniknout dovnitř.

Pocit hrozcícího zla jsem dobře znala. Pocítila jsem ho předvěčejší noci, když u mé postele náhle stanul Viktor. I tehdy se vznášelo ve vzduchu jako děsivá aura vyzařující z temnoty, jako by v té tmě číhaly ty nejstrašnější věci. Přesně stejný pocit mě provázel teď, když jsem za sebou zanechala útulnost obývacího pokoje a odvážila se do temné chodby. Bylo to skoro, jako by tam na mě něco čekalo.

li

104

Dotápala jsem se ke dveřím salonu a zastavila se. Když jsem se ohlédla, viděla jsem, že dveře do obývacího pokoje už jsou jen pootevřené - cožpak jsem je nenechala dokořán? Snad to byl optický klam, ale zdály se mi velmi vzdálené. V ústech a v hrdle jsem měla neobvykle vyschlo, po zádech mi stékal pot.

Položila jsem ruku na ledovou kliku. Srdce mi bušilo až v krku a strach mě skoro ochromil, ale nemohla jsem couvnout. Musím najít to album.

Nevzpomínám si, že bych otvírala, ale náhle byly dveře přede mnou otevřené. Před sebou jsem neviděla nic než neproniknutelnou temnotu. Byl tu cítit prach a tléní. Vzduch byl zatuchlý jako v nějakém vlhkém sklepení či hrobce, ve které je jen smrt a věčné zapominání.

Než jsem vešla, naposledy jsem pohlédla k obývacímu pokoji. Dveře do něj teď byly úplně zavřené. Ven se neprodrál ani paprsek světla. Vlastně bych se měla vyděsit, protože jsem přece nechala otevřeno, ale teď jsem nemyslela na nic jiného, jenom na album. A mé tělo jako by bylo zbaveno veškeré vůle. Tatáž neviditelná moc, která mne hnala hledat album, mě nyní táhla do starého salonu.

105

Najednou jsem uslyšela cvakání a polekala se. Pak jsem zjistila, že zvuk způsobuje drkotání mých zubů. Tápala jsem dál, místo abych se vrátila. Místnost, ve které jsem se ocitla, neměla rohy, stěny, žádné hranice. Rozpínala se donekonečna, do věčných sfér noci a prázdnoty a beznaděje.

Ať už v ní přebývalo cokoli, bylo to nešťastné.

Nepřemýšlela jsem a pozvedla ruku k vypínači. Pripadalo mi jako zázrak, že se žárovka u stropu skutečně rozsvítila. V jejím světle jsem spatřila léta neobývaný a zanedbaný pokoj. Zaprášená bílá prostěradla pokrývala těžké kusy nábytku, ze kterých bylo vidět jen nohy. Holá dřevěná podlaha byla poškrábaná, krb zatlučen prkny, závěsy na oknech zvetšelé. Po levé straně stál staromódní sekretář s roletou pokrytou silnou vrstvou prachu.

Opatrně jsem k němu přešla s obavami, že moje přítomnost by mohla rušit rovnováhu místnosti. Měla jsem podivný pocit, že mě někdo pozoruje, přestože okno bylo zakryté roletou a na stěnách nevisely žádné obrazy. Fantazíruji, pomyslela jsem si zase jednou a odhodlaně chytla okraj rolety, abych se pokusila ji vyhrnout. Podařilo se mi to jen s vynaložením velkého úsilí. Skrytý mechanismus zavírání hlasitě rachotil, drážky zalepené prachem pod mýma rukama skřípaly a vrzaly. Na půli cesty se roleta zastavila a nebylo možné ji pohnout už ani o centimetr.

Sehnula jsem se, abych nahlédla dovnitř, a viděla psací stůl plný starých papírů, sešitů, krabiček a jiných krámů. Malé poličky byly skoro všechny prázdné, jen v některých byly zastrčeny zažloutlé obálky. Album s fotografiemi jsem neviděla.

Ale byly tu ještě zásuvky. Jedna přes celou šířku stolu, tři užší po jedné straně. Velká zásuvka se vůbec nedala otevřít. Druhou jsem bez problémů vytáhla, ale byla prázdná. Ve třetí byla spousta dárkových papírů a barevných stužek. V poslední konečně leželo album.

106

Když jsem vyšla ze salonu, viděla jsem, že dveře do obývacího pokoje jsou už zase dokořán otevřené, ale byla jsem svým, nálezem tak rozrušená, že jsem této podivné skutečnosti nevěnovala víc než letmou myšlenku. Zase jednou si se mnou fantazie pohrála a nepochybně i to ohrožení, které jsem pocítovala v salonu, nebylo ničím jiným než iluzí. Zhasla jsem světlo v salonu a spěchala do pokoje.

Až když jsem za sebou zavřela, uvědomila jsem si, jak jsem byla posedlá myšlenkou najít to album, které jsem teď tiskla k hrudi. Náhle jsem se zase cítila úplně vyčerpaná. V této knize bylo uloženo tajemství Townsendů. V této knize najdu svou odpověď.

Pohodlně jsem se usadila v křesle u ohně a nohy natáhla na polštář. Pomalu jsem otvírala knihu, jako bych prováděla nějaký slavnostní rituál. Plíseň a vlhkost neoddělitelně slepily první stránky a papír a fotografie proměnily v nakysle páchnoucí hmotu. Stránky se mi pod rukama rozpadaly. Byla jsem zklamaná a zdrcená. Kolik obrázků asi bylo zničeno, jaká část příběhu rodiny Townsendových je neodvolatelně ztracená? Velmi opatrně jsem listovala dál a ke své radosti zjistila, že další stránky jsou téměř nepoškozené. Vybledlé, popraskané oválové portréty mi ukazovaly tváře ještě starších Townsendů: ženy v krinolinách a s biedermeierovskými účesy, muže v tuhých stojacích límcích s vlasy podle romantického způsobu sčesanými do čela. Byla jsem teď v ještě vzdálenější minulosti, dívala jsem se do tváří lidí, kteří možná byli Viktorovými prarodiči, do cizích obličejů, v jejichž rysech jsem neobjevila nic povědomého. Zírala jsem na tváře bez výrazu, do prázdných očí, pokoušela jsem se proniknout zevnějškem a snad pocítit něco z osobnosti těch lidí, kteří přece také patřili k mým předkům.

A potom jsem ji uviděla.

Byla jsem tak ponořená do prohlížení obrázků svých pra-

107

dávnych předků, že jsem na okamžik úplně ztratila ze zřetele původní cíl. Když jsem pak fotografii uviděla, utrpěla jsem šok, až se mi na okamžik zatajil dech.

Byli tady. Pán a paní Townsendovi vzadu, nad hlavami plakát s "Wyldeovým velkým globusem", vpředu Harrieta s Johnem. Byly tady matčiny objemné šaty, otcův elegantní knír, Johnova jemná tvář s nádechem úsměvu, Harrieta s neposlušně visící lokýnkou za uchem.

Pod fotografií bylo jasným, jako vyrytým písmem napsáno: Červenec 1890.

Jak to bylo možné? Nedbala jsem, že mi album sklouzlo z kolen na zem. V očním pozadí mi začalo tepat a tepání se proměňovalo v tupou bolest hlavy, s jakou jsem se ráno probudila. Ale ještě horší než bolest hlavy byla marnost mých otázek.

Jak je to možné?

Neměla jsem žádné vysvětlení, jen jsem věděla, že to skutečně možné bylo. Fotografie v albu byla ta, kterou před mýma očima před hodinou udělal pan Cameron. Byla tu Harrieta s neposlušnou lokýnkou a v široké tmavé sukni, v levé kapse měla zastrčený tajný dopis.

Ta fotografie byla svědectvím krátkého okamžiku v životě těchto dávno zemřelých lidí, zobrazením scény, která se odehrála v dávné minulosti. A přesto jsem ten okamžik prožila s nimi, pozorovala jsem tu všední scénku, jak se skutečně odehrála - reálnou, živou, určenou lidmi z masa a krve.

Cítila jsem palčivý zápach hořícího magnézia! Musel pro to být nějaký důvod. Townsendovi byli unášeni proudem času na cestě za svým nevyhnutelným osudem, jak je to dáno nám všem, a z nějakého důvodu jsem jim musela přihlížet. Budou se scény, které se rozvíjely před mýma očima, nakonec spojovat v příběh?

Jestliže ano, budu nucená spoluprožívat ty strašlivé udá-

108

I

losti, které se brzy v tomto domě odehrají - ty nevýslovné hrůzy, které Townsendovým v domě na George Street udělaly ze života peklo?

S každou neřešitelnou otázkou mé bolesti hlavy rostly. Mnula jsem si spánky, ale nemohla jsem dojít klidu.

Jaké řešení mi zbývá? Jestliže není žádná odpověď a žádný důvod, proč a k čemu se mi to všechno děje, nebylo by pak nejjednodušší opustit babiččin dům a už nikdy se do něj nevrátit?

Hluboko ve svém nitru jsem odpověď znala. Teprve dnes odpoledne, když jsem vycházela na procházku, jsem pocítila, jaký odpor dům proti mému odchodu vyvíjí. Odbyla jsem to jako halucinaci. Ale teď jsem věděla pravdu. Nemohu dům v George Street opustit.

Nenechá mě odejít.

Ucítila jsem na rameni babiččinu ruku a zmateně jsem na ni pohlédla. Neměla jsem ani tušení, kdy vešla do pokoje, nechápala jsem, jak je možné, že jsem ji neslyšela.

"Brzy bude poledne," řekla starostlivě. "Celé dopoledne jsem se chovala tiše, abych tě nevzbudila, ale najednou jsi

začala sténat. Dítě, ty vůbec nevypadáš dobře. Andreo, slysis mě?

Vrtěla jsem hlavou, stáhla tvář bolestí a jako přes závoj mlhy jsem uviděla, že jsem v noční košili a ležím pod dekami na sofa. V pokoji bylo nesnesitelné vedro.

"Ano, babičko, slyším tě. To nic není. Jenom mě zase tak strašně bolí hlava." Položila jsem si dlaň na čelo. Cítila jsem se jako omámená.

"Chudinko moje, to je určitě tou vlhkostí. Přinesu ti prášek. A do nemocnice dneska nepojedeš."

"Ale babičko...", opřela jsem se o lokty a trochu se narovnala. „Já bych chtěla jet."

109

! I

"To nepřichází v úvahu." Babička se obrátila a kulhala přes místnost k oknu za malý jídelní stůl. Jedním pohybem rozhrnula závěsy. "No! Jen se podívej!"

Překvapeně jsem zírala na okno. Vypadalo, jako by je někdo natřel bílou barvou.

"Co je to?"

"Mlha. Se srdečným pozdravem z Glasgowu. Tam ji měli včera - slyšela jsem to v rádiu. A teď se přivalila k nám. Sedíme uprostřed té nejhustší kaše. To je nejlepší, když člověk zůstane doma."

"Mlha..."

"Ta sem přitáhne každý rok, to je jisté jako amen v kostele. Nejdříve ji mají v Glasgowu, potom se přivalí sem dolů k nám. Tak, teď ti hezky udělám horký čaj, ten teď potřebuješ, a dám ti něco dobrého k jídlu. Prostě nejsi na tu vlhkost tady zvyklá. A nahoře na severu se to sbírá na bouřku. Proto je vzduch tak těžký."

Když jsem spolkla tři tablety od babičky, vzala jsem si své věci a šla nahoru do chladné koupelny. Napustila jsem si horkou vodu do vany a úplně promrzlá jsem se do ní blaženě ponořila, jakmile byla vana do poloviny plná. Protahovala jsem se v kouřící vodě a přemýšlela o událostech uplynulé noci.

Napadla mě další myšlenka a pečlivě jsem ji zvažovala. Přestože jsem měla pocit - jakési mlhavé tušení - že dům mě nechce pouštět ven - od sebe pryč, přemítala jsem, co by se stalo, kdybych to zkusila.

V návštěvách u dědečka mi nebránil, jako by nějak patřily k většímu plánu. Ale vzpomněla jsem si na svůj vnitřní neklid při návštěvě Williamova domu, na hlodavou netrpělivost, abych se už sem vrátila, a na vír, který se mě zmocňoval, když jsem se šla projít na Newfeld Heath a který nebylo možné přehlédnout.

110

Co by se však stalo, přemýšlela jsem a vychutnávala přitom teplou koupel, kdybych dala dohromady všechny síly a rozhodnost a pokusila se osvobodit? Nechal by mě odejít?

Ale jak by mě vůbec mohl zadržet?

Jsou to nesmyslné nápady, spílala jsem si, když jsem se v chladné koupelně frotýrovala. Jak je hloupé považovat se za zajatkyňi tohoto domu. Samozřejmě bych mohla odejít. Kdykoli. Jakmile budu chtít. Jen by bylo necitelné, kdybych babičku po tak krátké době a právě teď opět nechala samotnou. A přece jsem se nemohla už po čtyřech dnech vrátit do Los Angeles. Prostě se sluší, abych ještě nějakou chvíli zůstala, dělala babičce společnost, navštěvovala dědečka a obnovovala rodinné svazky.

Odejdu, až budu připravená.

Jídlo bylo dobré, ale neměla jsem chuť. Přesto jsem se babičce k vůli přinutila něco sníst. Stále znovu na mě upírala starostlivý pohled.

"Dítě, máš už suché vlasy?"

Prostrčila jsem prst pod ručníkem, který jsem si ovinula kolem hlavy. "Myslím, že ano."

"Sedni si přece k topení, než ti uschnou pořádně. Ne abys mi nastydla. Elsie a Ed dnes určitě nepřijdou. V takové mlze nikdy nechodí ven."

Zase jsem se podívala z okna. Všechno bylo skrz naskrz šedé. Malá zahrádka, cihlová zeď, zarezlá branka a suché růžové keře zmizely. Ještě nikdy jsem neviděla tak hustou mlhu. Vypadalo to, jako by dům byl zabalený do vaty.

"Kdy ta mlha zmizí?"

"Pravděpodobně dnes večer. Pojď, sedni si blíž k ohni."

Pomalými pohyby jsem si před ohněm kartáčovala vlasy. Raději bych si sedla dál, v pokoji bylo stejně už horko, ale babička se tak starala, abych se cítila dobře, a protože jsem

111

před chvilkou vyšla z vany, musela jsem jí dát za pravdu. Zírala jsem do modravých plamínek plynového ohně a oddávala se myšlenkám kroužícím kolem čtyř lidí, které jsem tady včera večer pozorovala.

Když jsem slyšela, jak babička v kuchyni myje nádobí - nechtěla ani slyšet, že bych jí pomohla - vzala jsem rodinné album a otevřela je. Neuvěřitelné, že jsem prožila chvíle, kdy rodinná fotografie vznikala! Je to bláznivá myšlenka, že jsem teprve před několika hodinami pozorovala, jak vzniká tento obrázek, teď zažloutlý a popraskaný, po desetiletí uložený v albu.

Jak je čas zvláštní. Víry a proudění mohutné řeky času mi byly záhadou. Vzpomínám si, že jsem někde četla: "Čas pomíjí, nemyslíš? Ale ne! Čas zůstává a pomíjíme my." Bylo to správné vysvětlení? Ze by se čas nepohyboval, ale my jím naopak prolétali, zatímco on klidně stál?

A kdyby se někomu z nás podařilo se jen na okamžik zastavit, mohl by se pak dívat zpět...

"Kde jsi to vyhrabala?"

Vyskočila jsem. "Co?"

Babička těžkopádně usedla do křesla a do poslední chvíle se opírala o hůl. Existuje snad teď, v tomto okamžiku, možná jako mladá žena v nějakém jiném časovém úseku? Nebo se můžeme ohlížet jen na mrtvé? Je možné najít okno ke své vlastní minulosti a sledovat sami sebe, jací jsme byli v mládí?

"Našla jsem ho v salonu."

"V salonu?"

A kdybych mohla přihlížet, jak se dále odvíjejí životy Harriety, Johna a Viktora, zažila bych také narození svého dědečka?

"Babičko, nemysli si, že jsem ti chtěla čmúchat po domě, ale onehdy večer jsi o albu mluvila a já byla hrozně zvědavá.

Myslela jsem si, že možná bude v salonu -"

112

„Je to rodinné album Townsendových. Celou věčnost jsem si ho už neprohlížela. Od té doby, co se mi narodily děti. Ukaž.“

Podala jsem jí knihu a myšlenky se mi opět zatoulaly. Opravdu bych mohla vidět dědečka jako dítě, nebo se pohledy do minulosti vrací pouze k těm, kteří už nežijí?

Sledovala jsem babiččiny staré ruce, které převracely stránku za stránkou. Zteřelé okraje a rohy se jí lámaly pod prsty.

U rodinné fotografie v obývacím pokoji se na okamžik zarazila, pozorně si ji prohlédla přes skla brýlí i bez nich.

Listovala dál, prohlížela si ještě další fotografie, na kterých, jak říkala, sotva někoho znala.

"Není tady žádná fotografie tvých prarodičů," poznamenala, když mi album vracela. "Ani Viktora, ani Jennifer."

"Ano, já vím." Položila jsem si album na klín. "Udivuje mě to."

"Udivuje tě to? No poslyš, po tom všem, čeho se na ní dopustil a jak nešťastnou ji učinil? Ale konec s tím. Nerada mluvím o Townsendových. Nechci vyvolávat vzpomínky, které tvého dědečka celý život týraly."

Neřekla jsem nic. Jen jsem si pomyslela, co by asi babička řekla, kdyby věděla, že události, které patří k mučivým vzpomínkám jejího muže, se právě v těchto dnech živě a s veškerou trpkostí v tomto domě znovu odehrávají?

Babička si nad pletením zdířmla. Držela jsem v rukou knihu, kterou mi dala s nadějí, že budu číst, ale já ji ani neotevřela.

I já jsem totiž začala pociťovat uspávací vliv toho odpoledne. Hustá mlha za oknem, dusivé teplo v místnosti, těžké jídlo, které jsme jedly, a vzrušení uplynulé noci - to vše na mě teď působilo najednou. Všimla jsem si, jak jsem unavená, opřela si hlavu o opěradlo a zavřela oči.

Jemné, pravidelné tikání hodin mě uspávalo. Když

113

zmlklo, nevydělala jsem se. Jen jsem zvedla hlavu a otevřela zvědavě oči.

Přišel Viktor Townsend.

Pohlédla jsem na babičku. Brada jí klesla na prsa, rty se jí pohybovaly v rytmu dechu. Vrátila jsem se očima k Viktorovi a znovu jsem byla okouzlená jeho impozantním zjevem a mužnou krásou. Jak je možné, že ho vidím tak reálného a živého? Jak může mít přelud z minulosti tolik tělesnosti, jako by byl živý a dýhající člověk? Všimla jsem si každého detailu: hustých tmavých řas na těžkých víčkách, širokých rovných ramen, vzpřímených zad a hustých, nepoddajných tmavých vlasů. Dlouho jsem se dívala na výraznou tvář, která, jak se mi zdálo, vyjadřovala smutek a sklíčenost.

Viktor se opíral o křivou řmsu a zádučivě hleděl do ohně. Vypadalo to, že ho trápí vlastní myšlenky a zneklidňuje to, co vidí v plamenech. Nejraději bych ho oslovila a zeptala se, co ho tak mučí.

A což kdybych ho skutečně oslovila, přemítala jsem. Odpověděl by?

Ale neměla jsem příležitost to vyzkoušet. Viktor právě zvedl hlavu a zadíval se k nějakému místu za mnou. Ucítila jsem chladný závan a uslyšela klapnutí dveří, které někdo za mými zády zavřel. Kdosi vešel dovnitř.

Ve svém křesle jsem strnula, aby ani jediný můj pohyb nemohl narušit scénu a připravit mě o tento okamžik s Viktorem Townsendem. Když se objevil jeho otec a zastavil se těsně vedle mě, zatajila jsem dech.

Oba muži se na sebe vážně a mlčky zadívali. Každý z nich se snažil přesně rozvážit, co chce říci, a obě tváře prozrazovaly smutek.

Konečně Viktor promluvil jako první. "Otče, přišel jsem, abych se rozloučil a abych tě poprosil o požehnání."

Starší Townsend stál vzpřímeně, ruce po stranách těla za-

114

řáté v pěsti, jako by se musel bránit silnému citovému hnutí. Vzhledla jsem k němu udivena tím, že stojí tak blízko vedle mě a nevnímá mě. Tvář měl bledou, rty bezkrevné.

Zase jsem se podívala na syna. Očima visel na otcových ústech, celý jeho zjev vyjadřoval nadějně očekávání. Co se dělo za těma tmavýma očima? Sváděl v sobě stejně zatrpklý boj jako jeho otec? Připadali mi oba jako zarytí zápasníci zapletení do mocenského boje, ke kterému nikdy nemuselo dojít. Jen kdyby jeden z nich přemohl svou hrdost, kdyby jen jeden z nich -

"Ty se odvažuješ prosit mě o požehnání, přestože jsi jednal proti mému přání?" Otcův hlas zněl v té chvíli chraptivě a přidušeně.

Viktor však zůstal tvrdý. Klidně stál proti otci a upřeně na něj hleděl. Vzápětí jsem pocítila, jak mě zaplavuje vlna prudkých a silných citů. Tato vášeň vycházející z Viktora i z jeho otce zaplnila celou místnost a jako těžký mrak se snášela na mě. Zavalovaly mě vlny lásky a úcty, zklamání a odmítání. Ti dva hrdí muži, kteří oba trpěli mukami lásky k sobě navzájem, mě naplnili svým bolestným konfliktem. Nejraději bych vyskočila a řekla jim, že jejich svéhlavost je

děťinská, že jejich vzájemná náklonnost je to jediné, co platí, že nemusí trpět touto bolestí, jen když jeden z nich na okamžik dokáže zapomenout na svou hrdost.

Ale nemohla jsem se vměšovat, neboť to, co se zde odehrávalo, proběhlo už dávno. Byla jsem svědkyní události, která se stala před téměř sto lety. Nemohla jsem nic změnit. Směla jsem pozorovat, ale nikoli zasahovat.

„Je mi líto, otče, že mi nerozumíš,“ řekl Viktor a jeho hlas prozrazoval, že už nevěří v pochopení. „Chci jít do Královské nemocnice, abych tam vyučoval a bádám, jako to činí pan Lister, neboť jsem přesvědčený, že je mne na tom místě zapotřebí a že je to mé povolání.“

115

„Zapotřebí je tě tady!“ zvolal starší Townsend. „Tady, u tvé rodiny, ve tvém domově. Ale ty chceš odejít do Skotska a zachraňovat tam cizí životy, když tě doma potřebují tví vlastní lidé.“

„Otče, ve Warringtonu je přece dost lékařů, a až dostanu diplom, hned -“

„Pro mě a za mě můžeš hned táhnout k čertu! Někdo, kdo se ani za mák nestará o blaho své rodiny, nemůže být mým synem! John zůstal a je pro nás božím požehnáním. Jen on uposlechl přání svého otce.“

„Otče, musím žít svůj vlastní život,“ odpověděl Viktor s velkým sebeovládáním.

„Ano, a abys to mohl učinit, musíš se obrátit zády k vlastní rodině. Od samého začátku jsem byl proti, aby z tebe byl takový mastičkář. Ale teď, když už jsi to prosadil, měl bys alespoň přijít domů a zůstat s těmi, kteří tě milují. Ale já tě prosit nebudu. To ne! Nebudu tě prosit a také se už s tebou nebudu dohadovat. Sám se jednoho dne budeš muset zodpovídat z toho, co jsi dělal - řezal mrtvoly a strkal nos do věci -“

„Tak žij blaze, otče.“ Viktor podával otcí ruku. Byl bledý a v odlescích ohně vypadala jeho tvář velmi tvrdě.

Starší Townsend zřejmě okamžik váhal, kolísal mezi láskou a hrdostí, potom se beze slova otočil na podpatku a rázně vyšel z místnosti.

Viktor stál jako zkamenělý, paži ještě nataženou, aby otcí podal ruku, ve tváři nesmírně bledý.

Když nakonec zmizel a plameny ohně vystřídalo plynové topení, zoufale jsem přitiskla dlaně k obličejí.

„Ano?“ zeptala se náhle babička a probrala se z dřímoty. „Ano, co je?“

Odvrátila jsem se od ní a otřela si oči.

„Ach, musela jsem na chvíli usnout. Bože můj, to už je“

116

tak pozdě! Přece tady nemohu sedět a klimbat, to pak celou noc nezavřu oči. No prosím, pletení mi upadlo a vlna se zacuchala.“

Potlačovala jsem slzy a těšila se myšlenkou, že Viktorova bolest z toho, že jej odmítl otec, kterého miloval, už dávno pominula. S poněkud nuceným úsměvem jsem se obrátila k babičce.

Jaká je ta kniha?“ zeptala se.

„Dobrá,“ odpověděla jsem nejistým hlasem. „Myslím, že jsem si také zdřímla.“

Podívala jsem se na hodiny. Od setkání Viktora s otcem uplynula jen jedna minuta. Naslouchala jsem důvěrně známému tikání a zdálo se mi, že hodiny šeptají: „Uplynulo, uplynulo, uplynulo.“ Pochopila jsem, že při mých setkáních s minulostí čas přítomnosti neplatí. Protože jsem teď věděla, že když se hodiny zastaví, je to signál vstupu do minulosti, bylo mi jasné, že jsou jakýmsi mostem mezi dvěma časovými rovinami. Hodiny byly převodem, který uskutečňoval přechod mezi současností a minulostí.

Ale čas současnosti se zřejmě zbrzdil. Líně se vlekl, zatímco minulost před mýma očima probíhala normálně. Nebo jsem to byla já, kdo se zastavil a ve stoje vnímal sled včerejších událostí?

Nehrálo to žádnou roli. Byla to hádanka, která nemá řešení. Ať už se v tomto domě dělo cokoli, ať už plán, do něhož jsem byla začleněna, byl jakýkoli, musel se uskutečňovat bez ohledu na všechna Proč a Jak a K čemu.

117

8

William a May k nám navzdory mlze na chvíli zašli. Babička, která byla odpoledne trochu smutná, že dnes nikdo nepůjde na návštěvu za dědečkem, se hned rozveselila. William a May se nechtěli nechat mlhou odradit od své obvyklé večerní návštěvy nemocnice. „Chtěla bys jít s námi, Andreo?“

Důrazně jsem přikývla. Musela jsem na chvíli ven z toho domu. Potřebovala jsem čerstvý vzduch a změnu prostředí i společnost jiných lidí. Poprvé jsem byla ráda, že mám příbuzné.

„Já nevím, Andreo,“ zapochybovala babička a položila mi dlaň na čelo. „Myslím, že na tebe jde nachlazení.“

„Ale kdepak! Je mi dobře.“

„Celý den ji bolela hlava a včera už taky. Myslím, že je to tou vlhkostí.“

Teď měla i May pocit, že mi musí položit ruku na čelo. „Horečku, zdá se, nemá. Andreo, chceš jít s námi?“

„Ano, hrozně ráda.“

„Tak dobře,“ povzdychla babička. „Ale pořádně se oblékni. V rádiu hlásili, že přijde bouřka.“

„Já jdu napřed a trochu zatopím v autě,“ řekl William,

118

když jsem si oblékala teplý kabátek a omotávala krk vlněnou šálou. „Vyjdi ven, až budeš úplně oblečená. Hned ti pak otevřu dveře. Ani si té zimy nevšímáš.“

Ale já si mezitím na zimu už tak zvykla, že jsem ani nepotřebovala všechno to teplé oblečení, které mi babička vnutila.

Naopak, obývací pokoj se mi už celé odpoledne zdál nevětraný a přetopený a několikrát bych nejraději vyskočila a otevřela dveře. Přesto jsem se pod babiččím mateřským dohledem nabalila, jak si přála, a když jsem tu nakonec stála v kabátku, plášti, vlněné čepici a palčácích, měla jsem už jen jedno přání, co nejrychleji vyjít ven.

Ale u domovních dveří mě něco zadrželo.

V okamžiku, kdy jsem chtěla překročit práh, přepadl mě takový nával slabosti, že jsem se musela zachytit veřeji, abych neupadla.

"Co je ti, dítě?" slyšela jsem jako z dálky Mayin hlas.

Ulice zavalená mlhou se mi houpala před očima, blížila se ke mně v divokých vlnách a zase rychle ustupovala. V dáli jsem viděla malinkého Williama vedle malinkého auta. Bylo to, jako bych se dívala konkávní čočkou. May stála vedle mě, viděla jsem, jak se jí pohybují rty, ale neslyšela jsem nic. Země pod nohama se mi houpala jako při zemětřesení. Chytila jsem se dveří, abych měla oporu, země se pode mnou propadala a žaludek mi vyletěl až do krku jako na pouťové horské dráze.

Když jsem hlavou narazila na dřevěnou podlahu, mdloba rázem zmizela a já se vyčerpaně dívala na strop.

"Bože můj, bože můj!" slyšela jsem polekaně křičet babičku. "Vždyť omdlela!"

Tři vylekané tváře se nade mnou sklonily a pak mě někdo zvedal na nohy. William mě vzal do silných paží a postavil mě. Visela jsem mu v náručí jako hadrová panenka. Babička a May lomily rukama, volaly ach bože, bože

119

a William mě podpíral cestou přes chodbu do obývacího pokoje.

Tam mě posadil do křesla a rychle, trochu nešetrně mě svlékal z teplých věcí.

Když jsem zase byla úplně při smyslech, viděla jsem, že sedím před plynovým topením otevřeným naplno. Kolem nohou jsem měla silnou deku a babička mi přidržovala u úst hrnek s čajem.

"Už je to dobré," ujišťovala jsem tiše. "To bylo proto, že to všechno šlo tak rychle a já -"

"Nesmysl!" popleskala mě babička po ruce. "Přece vidím, že máš chřipku. Pojď, vypij si čaj."

"Andreo, už je ti opravdu lépe?" zeptala se starostlivě May. "Mohli bychom zavolat lékaře."

"Ne, ne. To nic není, opravdu ne. To jen to vzrušení. Bože, tady je vedro." Chtěla jsem odhodit deku, ale babička to nedovolila.

"Máš horečku," vyjela na mě.

May mi položila dlaň na čelo a tvář se namítla: "Ne, maminko, to ne. Naopak, je úplně studená. Williame, nevíš, co by to mohlo znamenat?"

William pokrčil rameny. "Myslím, že to po mdlobách tak bývá. Chřipku určitě nemá. Musí to být něco jiného."

"Ale ano, má chřipku. Nastydla," tvrdila babička neotřesitelně. "A dneska mi z domu nevykročí."

Schoulila jsem se do křesla a zasmušile zírala do prázdného hrnečku od čaje. Babička neměla tušení, jak pravdivá jsou její slova. Nevyjdu z domu, protože mi to ten dům nedovolí. Jsem jeho zajatcem. Moc, která tady přebývá, mě ještě potřebuje. Byly mi dovoleny tři návštěvy u dědečka, ale dnes večer odejít nesmím. Možná zítra...

Poslední myšlenku jsem zřejmě vyslovila nahlas, neboť teď promluvil William: "Uvidíme, dítě. Přijde na to, jestli ti

120

bude lépe. Teď však musím dát za pravdu mamince. Měla bys jít do postele. May, myslím, že bychom měli jet, nebo uplyne doba návštěv."

"Ale Wille, co když je to něco vážného! Nemají tu ani telefon."

"Tak se tu ještě jednou zastavíme, až se budeme vracet od otce. Když bude Andrea potřebovat lékaře, tak nám to řekne, vid', dítě?"

Lehce jsem přikývla.

Když odešli, babička stáhla deku ze sofa a podložila mi ji pod záda. Bylo mi takové vedro, že bych nejraději křičela, a i když mě babiččina starostlivost dojímala, byla bych nejraději, kdyby mě konečně nechala o samotě, abych se mohla vrátit do minulosti. Kéž bych měla nějaký prostředek, jak si přivolat zjevení lidí, kteří mě tak fascinovali. Ale žádnou takovou možnost jsem neměla.

Večer se táhl do téměř nesnesitelné délky. Babička spokojeně pletla, občas na mě pohlédla, vstala a sahala mi na čelo.

Když se konečně William a May vrátili, využila jsem příležitosti a zbavila se dek.

Babička nalila čaj a ti dva vyprávěli o návštěvě u dědečka.

"Dneska večer byl otec opravdu čilý. Hezky jsme si s ním povídali, i když jsme spoustě věcí nerozuměli..."

Vstala jsem a posbírala prádlo, které jsem ráno vyprala a na babiččinu radu pověsila blízko k topení. Všechno už uschlo a já je chtěla odnést nahoru.

"Počkej, počkej!" zvolala babička. "Kam chceš jít?"

"Už mi ty věci uschly. Chci je odnést nahoru."

"V žádném případě. William ti je tam odnese. Ty zůstaneš tady, v teple."

"Ale babičko -"

"Andreo," vmísila se jemně May, "nezapomeň, že jsi prve omdlela."

121

"A vždyť už je mi zase dobře." Tiskla jsem k sobě džíný a trička.

"Tak ji nech, ať si tam zajde, když už se cítí být v pořádku," mínil William. "Tak zlé to s ní není."

"No ale...", odporovala babička.

Než si to mohla ještě rozmyslet, spěchala jsem ke dveřím. S rukou na klíče jsem z dálky zaslechla babičku, jak se ptá William: "A neřekl doktor, kdy se bude tatínek moci vrátit domů?" William se k ní naklonil, aby odpověděl. Otevřel ústa, ale neslyšela jsem už ani slovo. Pohlédla jsem na hodiny. Netikaly. Napjatě jsem zůstala stát u dveří a čekala, až se mi někdo zjeví. Čekala jsem, že zmizí babiččiny laciný ochranný povlak ze sofa a v krbu vzplanou polena. Ale nezměnilo se nic.

Kde byli?

Babička, William a May seděli u stolu nad šálky s čajem, nemluvili a nehýbali se.

Znovu jsem se podívala na hodiny. Ještě netikaly.

Ale nedělo se nic.

"Kde jste?" zašeptala jsem.

Konečně jsem otevřela dveře a vyběhla na chodbu. Na prvním schodu jsem zakopla a upustila prádlo. "Počkejte," šeptala jsem. "Počkejte na mě." Spěšně jsem posbírala věci a běžela po schodišti nahoru.

Nahore jsem se nejprve opřela o stěnu a těžce oddychovala. Přestože mi od úst vycházely obláčky páry, zimu jsem necítila. Když jsem konečně zase trochu nabrala dech, hledala jsem ve tmě vypínač a rozsvítila. V kalném světle jsem mohla vidět, že dveře do přední ložnice jsou pootevřené. Upírala jsem na ně oči s bázní i rozhodností.

"Ano," zašeptala jsem a pomalu jsem k nim zamířila.

Na prahu jsem se zastavila a nahlédla do místnosti. Byla

122

temná a prázdná. Nečekalo na mě nic zlého. Žádná neviditelná moc. Žádné skryté hrůzy. Byl to jen temný pokoj.

Rozsvítila jsem.

Všechno bylo tak, jak jsem to nechala ráno, když jsem šla z koupelny. Postel, závěsy, moje toaletní potřeby na křesle a oblečení ve skříni.

Zarazila jsem se.

Skříň.

Se skříní nebylo něco v pořádku.

Pomaloučku jsem se k ní blížila, aniž jsem spustila z očí léta v tmavém dubovém dřevě a malé mosazné kování. Když jsem se před ní zastavila, měla jsem podivný pocit, že přesně to už jsem jednou dělala.

Pak nastala hrůza. Cítila jsem, jak se atmosféra změnila. Nemusela jsem nic vidět, abych věděla, že se něco stalo. Do místnosti proniklo něco, co tu do této chvíle nebylo. Bylo to stejné zlé fluidum, jaké jsem cítila včera večer. Jako odporný zápach vystupovalo ze skulin ve skříní, stoupalo vzhůru a zavalovalo mě, halilo mě do děsu, kterému jsem nemohla uniknout. Ted' jsem chtěla prchnout.

Jako přibitá jsem stála před skříní a měla jen jednu myšlenku: vytrhnout se odtud a utéci před tou satanskou mocí, která svírala dům.

S očima dokořán otevřenými jsem jako očarovaná zírala na skříň. Naslouchala jsem. Každý sval v těle jsem měla napjatý. Nekompatibilně jsem se chvěla. Ale nedokázala jsem utéci.

Ze skříně ke mně pronikl zvuk.

"Bože," zaúpěla jsem. "Prosím tě..."

Ve skříní se něco pohnulo.

Automaticky jsem zvedla ruku.

"Ne," šeptala jsem zděšeně.

Ruka samovolně sáhla na mosaznou klikku a otočila ji.

123

A v tu chvíli jsem to věděla. Ať je ve skříní cokoli, já to vypustím ven.

Moje ruka stále otáčela klikkou.

"Andre!"

Ruka mi klesla, jako kdyby dostala ránu a jako by pouta, která mě držela na tomto místě, náhle povolila. Zapotácela jsem se a padla pozadu na postel. Viděla jsem krůpěje potu, které mi stekly z čela na paže.

"Andre!" volal zdola William. „Je všechno v pořádku?"

"Ano," odpověděla jsem chraptivě a odkašlala si. "Ano, strýčku William. Všechno je v pořádku. Hned přijdu dolů."

"My odcházíme."

"Dobře, už jdu."

Nějak jsem našla sílu vstát z postele. Nohy mě sotva nesly. To, co se na přechodnou chvíli zmocnilo mého těla, ho připravilo o všechny síly. Podívala jsem se na sebe. Tričko se mi vlhce lepilo na kůži. Rychle jsem je stáhla a natáhla si čisté. Prádlo, které jsem přinesla nahoru, jsem nechala ležet, kde bylo, běžela jsem ke dveřím, zhasla a utíkala na chodbu a po schodech dolů do předsíně, kde stáli William a May a právě si zapínali kabáty.

„Jestli se mlha zítra rozptýlí, možná bychom se za vámi zajeli podívat. Samozřejmě pokud nebude zuřit bouřka, kterou ohlašují ze severu," říkala May a omotávala si šálu kolem krku. "Poslyš, Andre, kdybys měla chuť k nám zajít, podívat se na televizi, zatelefonovat si, nebo cokoli, jsi kdykoli vítána, to snad víš. Stejně nechápu, jak to tady v tom studeném domě, kde to pořád protahuje, vydržíš."

"Ale, tak zlé to není...", myslila jsem na telefon a na maminku. Najednou jsem vůbec neměla chuť s ní mluvit.

Když William a May odešli, zamkla jsem domovní dveře a přisunula k dolnímu okraji vycpávku. Potom jsem šla za babičkou do pokoje. Dusivé vedro mi skoro vzalo dech.

I
124

Podívala jsem se na plynové topení. Babička je nastavila na nejnižší stupeň. Na spirále bylo vidět jen bledé modré záblesky. A přece byla teplota venku, jak říkal William, dva pod nulou.
"Pomalu tu bude zima," konstatovala babička, mnula si ruce a postavila se ke krbu.
"Ne," odporovala jsem rychle. "Teď je tu právě příjemně."
"Co? Je tu vyložená zima a to mám na sobě tři svetry. A podívej se na sebe, máš jen tričko s krátkým rukávem. Jak jen jsi to nahoře vydržela tak dlouho?"
Nahoře. Skříň. Ten děsivý strach...
"Babičko -"
"Co je, dítě?"
Já -"
Podívala se na mě. Oči měla kalné. Nad nimi visely chomáče bílého obočí. Zdálo se mi, že od chvíle, kdy jsem se na ni dívala naposledy, jí na obličeji přibýly vrásky. Vypadala mnohem starší.
„Jak se vede dědečkovi?" zeptala jsem se nakonec.
"Ale není to nic zvláštního. Nevím přesně, co mu je. Lékař říká, že jsou to cévy. Cévy a žíly má nemocné. Proto už nemůže chodit a většinou je celý zmatený. Ještě nemohou říci, jestli se to zase zlepší. Možná se už nikdy domů nevrátí."
"Babičko, mně je to tak líto." A skutečně mi to líto bylo. Osamělost a starost o manžela babičku velmi zatěžovaly, to na ni bylo vidět.
"Víš, dítě, tvůj dědeček a já jsme se za těch dvaadesát let manželství nikdy neodloučili. Ani na jediný den. A teď už odloučení trvá týdny. Připadám si bez něj tak ztracená."
Vytáhla kapesník a vysmrkala se. „Je už pozdě a jsem unavená. Myslím, že bychom si měly jít lehnout."
"Ano, babičko."
Políbila mě na dobrou noc, zavřela za sebou dveře a já

125

vypnula topení. Potom jsem si sedla do křesla a oddala se svým myšlenkám.
Jednu chvilku už bych byla babičce všechno pověděla, otevřela jí své srdce a vyprávěla o svých podivných zážitcích, strachu a zlých předtuchách. Ale v příštím okamžiku jsem v jejich očích uviděla smutek, na její tváři těžkou únavu a nedokázala jsem jí život ještě ztížit.
Ale byl tu ještě jeden důvod, který mě v poslední chvíli přiměl, abych babičce přece jen nic neříkala. Navzdory všemu strachu a hrůze, kterou jsem právě ve svém pokoji vystála, jsem si setkání s mrtvými příbuznými přála čím dál víc.
Touha dozvědět se jejich příběh rostla stejně jako zvědavost, jak to všechno skončí. Strach, že "kouzlo" zmizí, když své zážitky prozradím babičce nebo někomu jinému, mě přinutil mlčet. Měla jsem pocit, že jsem byla přijata do nějaké tajné společnosti, že jsem se stala spolunositelkou tajemství, o kterém se neměl právo dozvědět nikdo z ostatních lidí. Měla jsem strach, že naruším chod událostí a Johna, Har-rieta a Viktora už možná nikdy neuvidím.
A já je musela zase vidět.
Teď jsem se při tom pomyšlení zasmála. Nešlo už jen o vidění, šlo o mnohem víc. Vtáhli mě do svých citů a vášní, donutili mě, abych s nimi prožívala jejich štěstí a bolesti, jako byl konflikt mezi Viktorem a jeho otcem. Mrtví Townsen-dovi na mě přenášeli své pocity, takže jsem je sdílela s nimi. Začala jsem cítit skutečnou spřízněnost, navazovala jsem pouto, jaké jsem k někomu jinému nikdy nemohla mít. Bylo to něco zcela zvláštního. Něco mimo tento svět a tento život. A už mi to bylo drahé. Tak, jako mi byli drazí Town-sendovi, úplně bez ohledu na to, co asi budou dělat v příštích dnech.
A budu mít Viktora pořád ještě ráda, až uvidím jeho strašné zločiny?

126

I i

Nechtěla jsem na to myslet. Nikoli teď, když jsem ještě měla před očima jeho obraz tak živě, jako by přede mnou opravdu stál.
Srdce mi na okamžik vynechalo.
Viktor Townsend přede mnou opravdu stál.
Ruce měl za zády, stál rozkročen před krbem, lehce se pohupoval sem a tam a mluvil s osobou, která seděla na křesle vedle mě.
„John, musel jsem to riskovat," řekl. "Musel jsem ještě jednou přijít domů, ještě dříve, než se odstěhuji do Edinbur-ghu. Za pět měsíců dostanu diplom, potom odjedu z Londýna rovnou do Skotska. Kdo ví, kdy se příště uvidíme."
"Může se ti stát, že sem přijde otec a vyhodí tě."
Já vím. Ale sotva se vrací ze své hospůdky domů před osmou. Tak mi alespoň zůstává troška času s vámi ostatními."
"Matka tě také nechce vidět."
"Ano, to je mi jasné." Viktor zachmuřeně hleděl k zemi. "Ona by mě vidět chtěla, ale bojí se otce."
"Všichni se ho bojíme, Viktore, jenom ty ne. Myslíš si snad, že já bych také raději neodjel do Londýna a nestal se fajnovým pánem jako ty? Vždyť už dokonce mluvíš jako pravý akademik. Žádný člověk by nepoznal, že pocházíš z

Lanca-shire. Ach, Viktore, ty jsi byl jediný, kdo měl odvalu se mu postavit. A za to tě obdivuji." Pozorovala jsem Johnův profil. Stín smutku mu kalil oči, když se melancholicky díval na bratra. "Ano, já tě obdivuji. Moje zaměstnání ve firmě mě netěší. Ale nemám na vybranou. Otec by mě vyrazil ze dveří, kdybych se mu postavil na odpor, a já bych ani nevěděl, co mám jiného dělat. To ty, šťastlivce, jsi alespoň dostal to stipendium." Viktor zvedl hlavu a zasmál se. Oči mu blýskaly a já byla šťastná, že slyším jeho krásný smích. "Ale John, ty jsi přece šťastný a spokojený se svými osmi

127

librami týdně! Kromě toho budeš po otci dědit a já ne. Já už k rodině nepatřím." "Ale proti tomu se můžeš odvolat! V Anglii -" Viktor zavrtěl hlavou. "To bych nikdy neudělal a ty to víš. John, dům bude jednou patřit tobě. Já ho ani nechci. Jediné, co potřebuji, je můj mikroskop a skupina zanícených studentů. Obojí najdu ve Skotsku." Dveře se otevřely a chladný závan vnesl dovnitř Harrie-tu. Hned za ní šla Jennifer. Napjatě jsem se narovнала. Obě dívky spěchaly dovnitř, zavřely za sebou dveře a Harrieta se rozběhla k Viktorovi. "John říkal, že přijedeš!" zvolala udýchaně. "Díky, že jsi přijel, Viktore. Díky, že jsi měl takovou odvalu." Se smíchem ji objal, nechal se od ní políbit a pobaveně poslouchal, když ho zahrnovala chválou. Oči mu vesele zářily a v jejich koutcích naskočily drobné vrásky smíchu. Vráska mezi obočím se skoro úplně vyrovnala. Potom uviděl Jennifer. Zvedl hlavu a pohlédl na sestřinu přítelkyni. Tvář mu ztuhla. Veselé blýskání v očích pohaslo a objevilo se v nich jiné, ještě intenzivnější světlo. Díval se na Jennifer jako očarováný a neposlouchal už Harrietino žvatlání ani občasné Johnovy poznámky. A Jennifer, která si právě rozvazovala stuhu klobouku, se zarazila uprostřed pohybu, v okamžiku, kdy uviděla Viktora. Mlčky se jeden druhému zadívali do očí. Všimla jsem si toho jenom já. Harrieta a John byli tak zabráněni do rozhovoru o novém automobilu O'Hanrahano-vých, prvním ve Warringtonu, že vůbec nedbali na to, co se děje. Já jediná jsem prožila ten nádherný okamžik v roce 1890, kdy se Viktor a Jennifer do sebe zamilovali a padli do rukou osudu, od něhož se už nikdy neosvobodili. Byla to láska na první pohled? Tak jsem to rozhodně po-

128

ciťovala já, když jsem pozorovala, jak na sebe ti dva upřeně hledí. Cítila jsem náhlé vzdušné city ve Viktorově nitru a nečekaná žádost, která se ho zmocnila, zaplavila i mě. Všechno, co Viktor při tomto prvním setkání s Jennifer cítil, jsem sdílela i já. A Jennifer? Když jsem se zadívala do její nechápající tváře, odhalila jsem i v ní náhlou intenzivní vášně, vlnu citů, jaké dosud ještě nepoznala. Ale všimla jsem si i jejího zmatku a zděšení, protože tato vášně byla nová a děsila ji. Konečně Viktor promluvil. "Moje sestřička zapomněla na své dobré vychování," pravil tlumeně. "Zdá se mi, že se musím představit sám. Viktor Townsend." Harrieta se rychle otočila. "Brzy už doktor Townsend! Ach, Viktore, promiň. Ze samého rozrušení, že tě vidím, jsem úplně zapomněla na Jennifer. Viktore, to je Jennifer Adamsová. Bydlí na Marina Avenue, hned na kraji města." Přistoupil k ní a podal jí ruku. Cítila jsem praskající napětí. Vycházelo z nich obou. John teď vstal z křesla, aby nabídl místo Jennifer. Stál před ní velmi strnulý a formální, pravý vychovaný kavalír. Z jejich chování jsem pochopila, že se znají. Harrieta vzala Jenniferin plášť a společně se svým ho odnášela z pokoje. Viktor se stále ještě díval na Jennifer, teď však byl jeho pohled zastřený a zamyšlený. Jennifer si dlaněmi přihladila sukni, která byla jednodušší než Harrietina. Půvabně usedla do křesla u ohně. Pod jejími sklopenými řasami jsem vycítila zmatek. Dojímal mě, protože jsem věděla, co cítí. "V každém případě," zvolala Harrieta, když se vrátila do pokoje, "je to vzrušující stroj, vid', Jenny? Sice dělá strašný rámus a vycházejí z něj obrovská oblaka páry, ale jezdí úplně sám." Viktor se s námahou vytrhl ze zamyšlení, zavrtěl hlavou a zamračeně pohlédl na sestru.

129

"O čem to vlastně povídáš?" "O tom automobilu, co si koupili O'Hanrahanovi. Jen-ny a já jsme si ho dneska odpoledne prohlédly. Viktore, jezdí úplně sám od sebe." "Spalovací motor," řekl klidně Viktor a podíval se na mladou ženu, která seděla v křesle u krbu. Měla jsem dojem, jako by se chtěl ujistit, že tu skutečně je a není jen výplodem jeho fantazie. "To muselo dříve nebo později přijít. Vývoj jde dnes ve všech oblastech tak rychle kupředu, že se téměř denně objevuje něco nového." "Ano. O'Hanrahanovi mají dokonce už telefon! A elektrické světlo. Proč nemůžeme mít elektrické světlo?" John pokrčil rameny. "Tenhle automobil jistě nebude mít dlouhé trvání, to se vsadím. Je příliš drahý, příliš hlučný, jeho údržba je příliš složitá a kromě toho otravuje vzduch. Není to nic jiného než nová hračka. Nikdy nenahradí koně. Ti O'Hanrahanovi zřejmě nevědí, co s penězi. Ostatně dobře víš, že s těmi lidmi nemáš -" "Ach John!" "Harrieto!" vykřikl Viktor impulzivně. "Skoro bych zapomněl, že jsem ti něco přinesl." Vzal z krbové římsy malý balíček a podal jí ho. "Viktore, díky! To je od tebe milé." Harrieta opatrně rozbalila dárek a zvedla víčko krabičky skryté pod papírem. Vykulenýma očima vzhledla. "Co to je?" "To jsou hodinky, které se nosí na zápěstí."

John přistoupil blíž, aby si je prohlédl. "Co k čertu - to přece není nic jiného než kapesní hodinky."

"Ale nosí se na ruce. Jsou navrženy zvláště pro dámy, chápeš, aby nemusely nosit na šatech žádnou taštičku na hodinky. Pojď sem, Harrieto, nastav ruku."

Viktor zapnul sestře hodinky a lehce ji plácl přes ruku. "No prosím. Přesně jako všechny elegantní dámy v Londýně." 130

Harrieta zářila jako dítě. Přidržela si hodinky u ucha, okamžik naslouchala a potom s výkřikem nadšení objala Viktora kolem krku.

"Tedy takové pozornosti se mi nikdy nedostane," poznamenal John žertem, ale měla jsem pocit, že v jeho hlase slyším tón zášti.

Podívala jsem se na Jennifer, která tiše seděla u ohně, ruce složené v klíně. Záře plamenů se zlatě a měděně odrážela v jejích tmavohnědých vlnitých vlasech. V očích měla melancholii, výraz hluboké touhy a zmatek, který mě dojímal. Něžný profil s jemně klenutým nosem a plnými rty byl velmi krásný. Byla jsem hrdá, že tato žena je mou prababičkou. Ta myšlenka v sobě měla něco ohromujícího, neboť Jennifer byla v tomto okamžiku tak blízko a tak živá, že jsem snad jen mohla natáhnout ruku a dotknout se jí.

A co by se stalo, kdybych to udělala? Ti lidé z minulosti mou přítomnost nepostřehli, a přesto se mi jeví tak reální.

"Musím je ukázat matce," zvolala Harrieta a už běžela ke dveřím. Jistě ještě nikdy neslyšela nic o náramkových hodinkách."

Do místnosti zavál chlad a dveře za ní zapadly. V tichu bylo slyšet jen praskání ohně.

Dívala jsem se na Viktora. Bouře, která běsnila v jeho duši, se mu odrážela v temných očích a já zachytila otázku, kterou si kladl: proč se to muselo stát?

Dojalo mě to tak, že bych nejraději vyskočila a objala ho, jako to směla udělat Harrieta. Mně to však dovoleno nebylo. Musela jsem se spokojit s rolí němé pozorovatelky.

Ale snášela jsem s ním jeho muka. Cítila jsem je. Nemohla jsem se chránit před vášněmi těchto lidí. Neměla jsem proti nim obranu. Ze všech stran se na mě snášely city: Jen-ni-ferin bázlivý údiv nad podivným vlivem, jaký na ni Viktor měl, Johnova žárlivost na bratra, který byl středem pozor-

131

nosti, Viktorova láska k ženě, kterou znal jen několik minut, a jeho zoufalství nad tou láskou.

"Venku už je tma," promluvil náhle John. "Musím zatopit otcí v jeho pokoji. Omluvte mě, prosím, na chvíli..."

S úsměvem pohlédl na Jennifer, ale ta jeho pohled opětovala, jako by ho ani neviděla. Prošel kolem mě ke dveřím a já zůstala sama s lidmi, kteří byli mými prarodiči.

Ticho bylo plné plachosti a nelibosti. Jennifer si pohrávala s prsty a upírala oči do ohně, Viktor, který stál před ní, zadumaně hleděl do prázdna. Přála jsem si, aby promluvíli, aby dali průchod svým citům, ukázali, co se v nich odehrává, dříve než se ostatní vrátí.

Jako v odpověď na mé němé naléhání Jennifer pozvedla hlavu a pravila: "Harrieta mi říkala, že za několik měsíců odjíždíte do Edinburghu, pane Townsende."

Podíval se na ni a zamyšlený pohled v jeho očích vystřídal výraz nevěříčího údivu. Zároveň mu projela hlavou myšlenka na všechny ty ženy v Londýně - kolik jich bylo? Jen letmá setkání, důležitá jeden den nebo týden; všechno jen změna a rozptýlení. Ale teď tady, to je něco nového...

"Ano, to je pravda. Jakmile budu mít v kapse svůj diplom, nastoupím tam jako lékař v Královské nemocnici."

"A zůstanete tam dlouho?" zeptala se plaše a tak tiše, že ji bylo těžší slyšet.

"To všechno je ještě nejisté, slečno Adamsová. Možná se nevrátím už nikdy."

Oči se jí rozšířily. "To je ale smutné! - Myslím pro vaši rodinu."

"Do Warringtonu mě nic netáhne. Chtěl bych dělat výzkumnou práci, objevovat nové léky. V této oblasti se teď hodně dokázalo ve Skotsku a s doporučením od pana Lis-tera se seznámím s těmi správnými lidmi."

lit

132

"To je obdivuhodné." Sklopila hlavu a opět se zadívala do ohně.

Viktor ji sledoval planoucím pohledem a opět jsem ucítila jeho velkou touhu. Jak dlouho už žijete ve Warringtonu, slečno Adamsová?"

Odpověděla, aniž vzhledla. "Rok. Přistěhovali jsme se z Prestatynu ve Walesu -"

"Aha, já jsem si myslel, že -"

"Otcí bylo nabídnuto pěkné místo v ocelárnách. Víte, je vedoucím oddělení..." Jennifer zvedla hlavu a pohlédla na Viktora. Ve tváři se jí zračil špatně skrývaný obdiv. Cítila jsem, jak v ní narůstá láska, a slyšela jsem její němou otázku: jak je to možné?

Rty měla pootevřené a velké tázavé oči se podobaly očím plaché srny.

"Teší mě, že jsem vás poznal, slečno Adamsová," promluvil Viktor. "Skoda že jsme se seznámili tak pozdě."

Neřekla nic.

"Kdybychom se setkali před rokem," pokračoval klidně, "tak..."

"Ano, pane Townsende?" zeptala se tiše.

"Tak jsme se možná stali přáteli."

"A teď nejsme? Znáš Harrietu rok. Býváme spolu často. A ona mi o vás hodně vyprávěla. Mám pocit, že vás znám,

pane Townsende."

Usmál se. "Musíte někdy přijet do Edinburghu."

Jennifer opět sklopila oči a poklesla jí ramena. "Ach, Skotsko je tak daleko. Bojím se, že tam bych nikdy -"

„Jennifer! Jestli vám tak mohu říkat. Možná budu jednoho dne moci přijet na návštěvu do Warringtonu. Budete potom tady?"

Jeho naléhavý tón ji poněkud vyděsil. "Otec nemá

133

v úmyslu se znovu stěhovat. Jsem si jista, že ve Warringtonu zůstaneme. Ale vrátíte se? Budete se moci vrátit?"

Viktor se od ní prudce odvrátil, opřel se oběma rukama o krbovou římsu a přidušeně řekl: "Nikdy se nemohu vrátit.

Dokud bude tento dům patřit mému otci. Už nejsem jeho syn. Jestli jste opravdu Harrietina přítelkyně a ona si s vámi o mně povídá, pak musíte vědět o sporu mezi mnou a otcem..."

"Ano, říkala -"

"Pak musíte vědět, že bych tady vlastně neměl být ani teď, neboť by ho to znovu rozčílilo, a kdyby mě tu našel, vyhodí mě. I teď..." Hlas mu selhal. "Každým okamžikem se vrátí a já už musím odejít. Je mi líto, že vás musím tak rychle a nezdvořile opustit. Opravdu to nechci. Ale nemám jinou volbu."

Když se otočil, zrcadlily se v jeho očích hněv a beznaděj. Proč právě teď? křičelo v něm všechno. Proč jsem musel tuto ženu potkat právě teď? Teď, kdy musím navždy odejít. Muka byla nesnesitelná.

"Viktore," zvolala jsem náhle a srdce mi bušilo ve stejném rytmu s ním.

"Nikdy nemůžeme být přátelé, Jennifer," pokračoval, "protože se už nikdy neuvidíme. Nikdy se nemohu do tohoto domu vrátit."

Vyskočila jsem a vztáhla k němu ruce. "Viktore! Poslouchej mě!"

Ale moje ruka sáhla do prázdna a já byla opět v babiččině starém sešlém obývacím pokoji.

! I

134

Stála jsem u okna a zírala do šedivého deštivého rána, když vešla do pokoje. Byla jsem vzhůru od svítání. Spala jsem jen pár hodin a i v těch mě trápily podivné, zneklidňující sny. Pravděpodobně se lekla, když mě tam uviděla stát v temné chladné místnosti.

"Andreol!" zvolala. "Nečekala jsem, že už budeš vzhůru." Rozsvítila. Jak to, že je tu tak chladno?"

Slyšela jsem, jak kulhá pokojem. Hůl hlasitě ťukala do podlahy. Potom poděšeně vykřikla: "Plyn je vypnutý! Dítě, ty sis nevšimla, že vyhaslo topení?"

"Ale ano, babičko," odpověděla jsem klidně. "Sama jsem ho vypnula."

"Co? Ale co to do tebe vjelo? Vždyť je tu strašná zima. Proč jsi ten plyn vypínala?"

Neodpověděla jsem, ale mlčky jsem zůstala u okna a dívala se ven na mechem porostlé zdi a suché růžové keře. Babička odkulhala k sekretáři, vytáhla zásuvku, něco z ní vyjmula, vrátila se ke krbu a opět zapálila oheň. Bylo slyšet tiché syčení, nikoli však praskání a hučení ohně živého dřevem, jaký v tomto krbu kdysi hořel.

135

BA IaU WOODOVÁ

"Dítě, není ti c^obře? Stojíš tam v té tenké košilce jako zkamenělá. Pojd', J^e si čaj."

Těžkopádně pr /azela místností, v níž stálo příliš mnoho nábytku, a kuli ^ ke kuchyni. Zůstala jsem stát u okna. Šedivé ráno bylo /readlem mé nálady.

"Mlha je pryč!" ;a'az kuchyně babička. "Vidíš už nějaké paprsky sluníček *"

Zavrtěla jsem Jx ^u-

"Co?" objevila ^e^e dveřích. "Prokukuje sluníčko?"

"Ne, babičko, I^ebe k úplně zatažené."

"No ano. To j^f ^ Sl mohla myslet. Určitě už se žene bouřka. V tuhle td l dot>u tady často prší, víš..." Lomozila hrnci a talíři a neustále povídala. "Ale letos jsme měli nádherné léto. Byi^ ?Pravdu horko. Měli jsme vlnu veder. Po dva týdny bylo r^ý den dvaadvacet stupňů. Ale teď za to platíme. Určitě ^ Uck sníš už na Vánoce. Většinou padá až později, ale leteys? Ve s^ych starých kostech cítím, že..."

Už jsem ji nep<^ Uchala. Cynický hlas v hlavě mi šeptal, že kdybychom řler^ěli počasí, devadesát procent rozhovorů by se nikdy n^ro*Pi"oudilo.

Po chvíli jsem ^P^stU^ své místo u okna a bezcílně jsem přecházela po mís nosti. Možná jsem měla světobol, ne-

uměla jsem říci, cd e se mnou děje, protože jsem se ještě nikdy necítila tak w^ toHo dne. Byl to zvláštní stav, směsice smutku, ustrašení a bezradnosti. A kromě toho jsem v sobě měla strašné prázdno.

Před krbem jsei^

bylo ono. To byl dů^ ^ utrpení. Měla jsem pocit, jako by ze mě někdo vy^ všechny city a pocity a nezůstalo nic než šedá bezútěšuf; KéL bych byla jen deprimovaná! To by alespoň byl něja^ pocit. Já však byla jenom prázdna.

Kam mé city zirtJ^V?

"Andreol!" zakřič Pronikavě babička a chytila mě za

*" za\$avila a zadívala se na hodiny. To ^ ^h utrpení. Měla jsem pocit, jako

ruku. Její prsty se mi zaryly do masa a v příštím okamžiku jsem letěla dozadu a hlučně narazila na sekretář. Zmateně jsem

se na babičku podívala.

"Andreo, vždyť ses skoro zapálila," zvolala sípavě.

Překvapeně jsem shlédla dolů na své džíny. Nohavice byly ožehnuté. Babička ke mně dokulhala, namáhavě se ohnula a vytáhla mi nohavici.

Kůži na noze jsem měla úplně rudou.

"Ty ses spálila," vypravila ze sebe udýchaně. "Kdybych náhodou nepřišla, chytily by na tobě kalhoty. Andreo, co jen to s tebou je?" Položila mi rozřesenou ruku na tvář. "Bolí tě zase hlava?"

"Babičko..." Odvrátila jsem se. Teď jsem ucítila palčivou bolest na nohou a to mě vyděsilo.

"Je to moje vina. Otevřela jsem plyn až příliš a tys to nevěděla. Celou dobu byl nastaven na nízký stupeň a já jsem ti neřekla, že jsem ho otevřela. Ach bože..."

Pohlédla jsem jí do tváře, a když jsem uviděla její stářím zpustošené rysy, nejraději bych se rozplakala.

Proč nemůžeme zůstat takoví, jací jsme byli v mládí, tak jako John a Viktor a Harrieta a Jennifer, stále ještě krásní a mladí? Proč musíme trpět tou nedůstojností stáří?

"Ubohé dítě," těšila mě babička a otírala mi slzy. "Tobě vůbec není dobře. Pojd', natřeme ty nohy máslem."

Chtěla mě táhnout k topení, ale já nešla.

"Neboj se, vždyť už jsem plyn ztlumila."

"Ne, mně je horko. Sednu si tady na sofa."

Sedla jsem si na krajíček, co nejdál od ohně, a nepřítomně jsem sledovala, jak mi babička ošetřuje nohy starým domácím prostředkem. Bylo mi do pláče. Po tom pošetím okamžiku, kdy jsem se pokusila dotknout se Viktora, mluvit s ním, jsem celou noc čekala na jejich návrat.

Ale nepřišli.

137

"Jsi si jista, že toho na tebe není moc?" zeptala se Elsie a starostlivě mě pozorovala. "Maminka má pravdu, vůbec nevypadáš dobře, Andreo. Jsi hrozně bledá."

"Ale ne, už je to dobré." Nohy mě příšerně bolely. Horko v pokoji mi ještě dodávalo. Nevyspání z uplynulé noci se projevovalo. Co jiného jsem měla Elsie říci, než že "už je to dobré".

"Do nemocnice pojeděš až zítra, dneska ne," rozhodla babička.

Okamžik jsem si to nechala projít hlavou. Vlastně jsem o tom nepřemýšlela, spíše jsem se snažila vycítit, co ode mě chce dům. Protože mi však nic nesdělil, rozhodla jsem se, že udělám pokus. Bude-li mi chtít v návštěvě nemocnice zabránit, učiní to.

"Ale já bych chtěla jet dneska, babičko. Dědeček si bude myslet, že jsem už odjela a ani se s ním nerozloučila."

"Tak ji nech, mami," řekla Elsie. "Krátká cesta autem a hodinka v nemocnici jí neuškodí. Ale Andreo, dneska se tak neuštví, ještě než vyjdeme."

Poslušně jsem se zase nechala nabalit jako na cestu k severnímu pólu a vyrazili jsme. Před domovními dveřmi jsem malinko zaváhala. Pak jsem jednou nohou překročila práh a věděla, že dneska dědečka uvidím.

Nebylo mi do řeči, zato Elsie mluvila tím víc a cestou mi ukazovala všechny pamětihodnosti Warringtonu: ocelárnu a radnici, nové obchodní domy Mark's a Spencer's a starý Woolworth, kde "jsme s tvojí maminkou za války pracovaly".

Přikyvovavla jsem se zdvořilým úsměvem, přestože mi její ustavičné žvatlání šlo na nervy. Pro své živé příbuzné jsem nedokázala pocítit nic více než nucenou toleranci. Chtěla jsem být s mrtvými.

Dědeček tentokrát opět ležel v posteli bez hnutí a neda-

138

lo se s ním mluvit. To však Elsie a Edouardovi nebránilo, aby s ním nevedli obvyklý jednostranný rozhovor. Já se spokojila s tím, že jsem seděla u postele a držela jeho hubenou ruku. Kupodivu mi to přinášelo jisté uklidnění.

Doma nás babička uvítala láskyplně připraveným obědem, ale já neměla chuť k jídlu. Zatímco jsem ze zdvořilosti polykala několik soust, Elsie svou matku informovala o novinkách ve Warringtonu. Kdo se bude vdávat, kdo čeká dítě a kdo se rozvádí. Warrington byl jako každé jiné maloměsto - neexistovala tu tajemství.

Ale já, pomyslela jsem si se skrytým úsměvem, já tajemství mám.

Dívala jsem se na svou řečnou tetu a na okamžik mě napadlo, že jí budu vyprávět o svých zážitcích v tomto domě. Ale hned jsem tu myšlenku zaplašila z hlavy, protože jsem pochopila, že by to nebylo k ničemu dobré. Elsie by mé povídání odbyla jako fantazirování a svým pragmatickým způsobem by trvala na tom, že jsem si všechno jen vymyslela. Kromě toho jsem měla stále ještě strach, že kdybych někomu svěřila své zkušenosti, křehké spojení s minulostí by se zničilo.

"Ostatně mám dobré zprávy," řekla náhle Elsie. "Vidíš, mami, úplně jsem ti to zapomněla říct. Dneska ráno telefonovala Anna z Amsterdamu. V neděli také přijede do Mo-recambe bay k Albertovi."

"Ach, to je dobře," usmála se na mě babička. "Andreo, jistě budeš ráda, že poznáš své mladší příbuzné."

"Ano, myslím, že ti udělá dobře, když budeš zase jednou pohromadě s lidmi svého věku," přizvukovala jí Elsie.

Rychle jsem sklopila oči. Kolik bylo Viktorovi ze včerejšího večera? Pětadvacet, šestadvacet? A John byl trochu mladší.

139

I

"U Alberta se ti bude líbit. Má hezky dům a to dítě..."

Vyprávěla mi a já si pomyslela, že by určitě bylo pěkné k němu zajet, ale co když mě dům nepustí?

Elsie a Edouard brzy po jídle odjeli. Babička je doprovázela ven. Já zůstala sedět u stolu. Obě holeně mě pekelně bolely, jako bych měla ten nejhorší sluneční úpal. Slyšela jsem, jak ti tři venku mluví, potom dveře klaply, babička zamkla a vrátila se do pokoje.

"Ty myslíš na dědečka, vid'?" zeptala se, když mě viděla ještě sedět u stolu a zírat ven.

Trochu jsem se pootočila. "Ano," přiznala jsem, i když jsem myslela na "ty ostatní".

Nekonečné odpoledne přecházelo v nekonečný večer. Nohy mě teď pály tak pronikavě, že nesnesly, aby se jich cokoli dotýkalo. Vyrolovala jsem si nohavice ke kolenům a sedla si co nejdál od ohně. Babička spokojeně pletla.

Když jsem uviděla, že v mém křesle sedí Harrieta, hluboce se předklání a horlivě se zabývá něčím, co jí leží na klíně, pohlédla jsem na babičku a zjistila, že usnula. Pokojně dřímala ve své lenošce. Před ní hořel jasný oheň, na stěnách potažených barevnou tapetou svítily plynové lampy, na malých stolcích stály ozdobné figurky a ona své okolí vůbec nevnímala. Ale co kdyby se probudila? Zmizelo by tohle všechno?

Naklonila jsem se, abych viděla, co Harrieta dělá. Měla na klíně knihu, několik listů papíru a obálku. V ruce držela pero. Zřejmě psala dopis.

Naklonila jsem se ještě víc, abych viděla lépe, ale vstát jsem se neodvážila. Ano, psala dopis. Možná Viktorovi, pomyslela jsem si, ale pak jsem si vzpomněla na dopis, který toho večera, když pan Cameron dělal rodinnou fotografii, potají zastrčila do kapsy. Má snad Harrieta nějakého tajného přítele, se kterým si dopisuje?

140

Její chování mi dalo odpověď. Stále znovu se dívala na hodiny, příliš často se podezíravě ohlížela přes rameno a psala se spěchem, který prozrazoval, že dělá něco zakázaného a bojí se, aby při tom nebyla přistižena. Možná má tajného milence, pomyslela jsem si...

Náhle mi zavanula do nosu krásná vůně. Kořeněná vůně pečené kachny, která se pekla na rožni, a mléčná vůně rýžové kaše vařící se na kamnech, vůně šťávy z masa, zeleniny na másle a čerstvého chleba. Pohlédla jsem ke kuchyni.

Babička neměla na sporáku nic, dávno jsme byly po jídle. Dům tedy musela naplňovat vůně z večere Townsendových. Vedle v kuchyni musela stát paní Townsendová a připravovat večeři. A já mohla cítit ty vůně!

I to bylo tajemství. Jak je to možné? Stejně dobře jsem se však mohla ptát, jak je možné, že je všechny mohu vidět a slyšet. Všechny moje smysly s výjimkou jednoho byly do mých setkání s minulostí zapojeny a já přemítala, zda někdy nastane ten okamžik, kdy se jich budu moci dotknout a vnímat to...

Teď jsem se však o to pokoušet nechtěla. Nechtěla jsem Harrietu zahnat nějakým nepromyšleným činem. Ne, raději zůstanu úplně tiše sedět na místě a ona si bude psát dopis.

Dostala jsem další nápad. S Viktorem jsem minulou noc mluvila. Dvakrát jsem ho oslovila a poprvé - poprvé nezmizel. Prostě dál mluvil s Jennifer. Teprve podruhé, když jsem vyskočila a chtěla se ho dotknout, teprve potom se scéna rozplynula.

Je snad možné navázat s nimi spojení? Bylo to možná prostě tak, že mě neslyšel, protože když mluvil, byl zcela soustředěný na Jennifer? Mohla bych to zkusit ještě jednou. Ani se nehnu z místa. Jenom promluví. Úplně klidně, jen tak na okraj a nevtíravě řeknu něco Harrietě.

Psala velmi horlivě. V tichu místnosti bylo slyšet jen pras-

141

kání ohně a tikání hodin na krbové římse. Hodin z minulosti. Možná, možná mě uslyší, až ji oslovím. Přála bych si, aby mě slyšela.

Byla jsem trochu zklamaná, že tu není Viktor, přestože jsem jeho přítomnost vůbec nemohla očekávat, vždyť přece řekl, že odjíždí do Skotska a nikdy se do tohoto domu nevrátí. Znamená to, že už ho neuvídím? O tom jsem pochybovala. Už brzy ho osud do tohoto domu opět zavede. Věděla jsem, že se vrátí, jenom jsem nevěděla kdy.

Měla bych ji teď oslovit? Měla bych se toho odvážit?

Olízla jsem si rty. V ústech jsem měla sucho.

Tak jemně, jak jen jsem dokázala, jsem řekla: "Harrieto." Nevzhlédla. Zkusila jsem to trochu hlasitěji. "Harrieto."

Stále ještě žádná reakce.

"Harrieto, slyšíš mě?"

Když konečně zvedla hlavu, zatajil se mi dech, ale pak jsem pochopila, že jenom přemýšlí. Zvažovala pouze další slova do svého dopisu. Mé snahy byly marné. Harrieta mě nikdy neuslyší. Bylo bláznivé, že jsem si něco takového vůbec myslela.

Přesto jsem to zkusila ještě jednou: "Harrieto, prosím tě, poslouchej mě!"

Úplně náhodou jsem pohlédla na babičku. Zírala na mě s očima dokořán.

Vykřikla jsem a sáhla si na krk. "Babičko! Tys mne ale vyděsila!"

"S kým jsi to mluvila?" zeptala se a vrhla na mě podivný pohled.

Pohled mi zabloudil k druhému křeslu. Bylo prázdné. V krbu stálo plynové topení. "S nikým, babičko. Myslela jsem, že spíš."

"Slyšela jsem, že s někým mluvíš. Viděla jsem to. Říkala jsi Harrieto."

142

i

"Ne, babičko, já jsem jen..." Nevěděla jsem, co dál, a bezmocně rozhodila rukama. "Asi jsem jen nahlas přemýšlela."

Babička se obrátila a dlouze se zadívala na prázdné křeslo před krbem. Její tvář byla nevyzpytatelnou, klidnou maskou

bez výrazu. Dlouho se dívala na křeslo a potom pomalu a důrazně se tázala: "Andre, ty jsi tady v domě něco viděla?" Její slova mě vyděsila. Naše pohledy se setkaly a zaklesly se do sebe. Přemítala jsem, co ví.

Nakonec jsem se odvrátila a řekla: „Jen jsem nahlas přemýšlela, babičko. Moje nejlepší přítelkyně v Los Angeles se jmenuje Harrieta. Vždycky, když mám nějaké problémy, tak si s ní povídám." Nervózně jsem se zasmála. "Proboha, babičko, tobě se ještě nestalo, že bys mluvila sama se sebou?"

Tvrdý výraz v tváři ustoupil starostlivosti. "Chudinko malá, ty se tady vůbec necítíš dobře, vid'?" Ta změna mezi Amerikou a námi byla asi moc náhlá. V jednom článku v Manchester Guardian jsem četla o něčem, čemu vědci říkají biorytmus. A to ti dělá problémy. Úplně jsi vypadla ze svého rytmu. A určitě se ti to vrazilo na žaludek, vid'?"

"Ale neměj strach, mám přesně na to něco moc dobrého. Uvidíš, jak to působí."

S povzdechem namáhavě vstala z křesla a kulhala k sekretáři - tomu bezednému dolu pokladů - sáhla dovnitř a vytáhla lahvičku bez nápisu obsahující bílou tekutinu.

"Mně to pomůže vždycky," prohlašovala a šla s lahvičkou do kuchyně. Když se vrátila, měla v ruce polévkovou lžici plnou husté bělavé medicíny.

"Vezmi si to, dítě," doslova mi lžici strčila pod nos.

"Co to je?"

"Lék. To mi předepsal doktor. Měla jsem hroznou zácpu, ale tohle zapůsobí jako ďábel. A od té doby nemám vůbec žádné potíže."

143

"Ale babičko, já přece vůbec nemám -"

Jen to spolkní, dítě." S úsměvem mi zase strkala lžici pod nos. Páchlo to děsivě. Zavřela jsem oči a otevřela pusku jako poslušné dítě a spolkla celou dávku najednou. Div jsem všechno okamžitě nevyzvrátila.

"Babičko," přitiskla jsem si ruku na ústa, "to je hnusné."

"Ale účinkuje to. Jen počkej."

Zašklebila jsem se. Pachut' v ústech byla hrozná, vápení-tá, hořká, s příměsí něčeho nedefinovatelného.

"Myslím, že s tvými popáleninami na nohou a se zácpou patříš do nemocnice spíše než dědeček," poznamenala babička, zavírala lahvičku s lékem a ukládala ji do sekretáře. "Tak," pronesla zjevně spokojena s tím, co dosáhla. "A teď bude nejlepší, když si půjdeme lehnout, nebo tady zase budeme dřít v křeslech. Dítě, nechtěla bys dneska spát nahoře pro případ, že budeš muset rychle na záchod? Mohu ti dát do postele dvě ohřívací láhve."

Nechtěla jsem nahoru. Ještě jsem měla příliš v živé paměti scénu se starou skříní.

"Raději budu spát tady, babičko. Nahoru do koupelny to v případě nutnosti vždycky stihnu."

"No dobře, dítě, jak chceš. Dobrou noc." Políbila mě na obě tváře a přitiskla mě k sobě překvapivě pevně. Když jsem slyšela, jak kulhavě vystupuje po schodech nahoru, zavřela jsem plyn.

Když jsem se probudila, byla jsem překvapená. Překvapená a trochu zneklidněná. Nevzpomínala jsem si, že bych se svlékala, natahovala si noční košili, a nepamatovala jsem si, že bych si lehala pod deku na sofa. Když jsem se najednou probudila ze spánku a zírala do tmy, v prvním okamžiku jsem nevěděla, kde jsem. Odhodila jsem deku, která mi bolestivě spočívala na nohou, a posadila jsem se. Jako z velké dál-

144

ky jsem slyšela tóny skladby Pro Elišku a už jsem věděla, co mě vytrhlo ze spaní.

V pokoji byla úplná tma. Vstala jsem a podle nábytku jsem tápala k oknu, abych roztáhla závěsy. Ale noc venku byla stejně temná a neproniknutelná jako noc uvnitř. Na bezmračném nebi nebylo vidět měsíc ani hvězdy. Opatrně jsem kráčela přes pokoj zpátky ke dveřím. Chtěla jsem vědět, kdo na ten klavír hraje. Nahmatala jsem vypínač a rozsvítila. Leknutím jsem sebou trhla, když jsem u krbu uviděla stát Harrietu a Jennifer. Ale hned jsem se uklidnila a s podivem jsem si uvědomila, že nežádané návštěvy z minulosti už mě neděsí.

Nezdálo se, že by v jejich době uplynulo mnoho času. Ty dvě se téměř nezměnily. Odhadovala jsem je tak na sedmáct let, zjevně to byly mladé dámy dbající na módní oblečení. Ke dlouhým úzkým sukním měly ke krku upjaté bílé blůzy a krátké kabátky s rukávy na ramenou nabranými. Obě se napjatě dívaly ke dveřím, u kterých jsem pořád ještě stála já. Hra na klavír, jak jsem si najednou všimla, ustala.

Obě dívky vypadaly neklidně, jako by měly nějakou starost. Harrieta se stále znovu dívala na své náramkové hodinky a neustále si olizovala bezbarvé rty. Byla velmi křehká, ale její tvář ani v dospívání nezískala půvab. Obočí měla trochu příliš chundelaté, dolní část obličeje trochu příliš širokou a nos nepřiměřeně malý. A i ona měla vrásku Town-sendů, která její tvář dodávala spíše rys svévolnosti než tvrdosti. Vedle Jennifer, jejíž krása se den ode dne rozvíjela jako růže, vypadala Harrieta Townsendová jako šedá myš. Skoro by jí bylo člověku líto.

Nemohla jsem od Jennifer odvrátit oči. Jako onoho prvního večera, když mi babička ukázala její fotografii, jsem byla

145

\

tou dívkou okouzlená a neustále jsem na ni zírala se směsicí obdivu a závisti. Nemohla jsem ji chápat jako přízračné stvoření z minulosti, neboť smysly mi říkaly, že naproti mně stojí živý člověk, žena s nesmírně intenzivním kouzlem. Hnědé oči prozrazovaly rozrušení, její pohled těkal po pokoji jako motýl. A ruce nenechala ani na okamžik v klidu.

Konečně, po trýznivém čekání, se Harrieta obrátila k přítelkyni a zašeptala: "Slyším je přicházet."

Přešlo na mě strašné rozrušení obou mladých žen. S bušícím srdcem jsem ustoupila ode dveří a přitiskla se ke stěně, právě když vešli oba muži.

Venku zřejmě přšelo. John byl mokry a střásal z kalhot kapky vody. Přšel rychle k ohni, nastavil nad něj ruce a polohlasně poznamenal něco, čemu jsem nerozuměla. Pozornost jsem však nevěnovala ani tak Johnovi, jako jeho průvodci, Viktorovi, který stál tak blízko vedle mě, že jsem mohla cítit vlhkost jeho šatů a vidět, že má mokré vlasy. Na první pohled jsem viděla, že je úplně proměněný. Zdálo se, že zestárnul o celá léta. Ve svých pětadvaceti, šestadvaceti letech vypadal jako muž, který toho v životě viděl už příliš mnoho, než aby si uchoval místo pro mladickou bezstarostnost. Téměř všechna měkkost z jeho rysů zmizela. Hladce oholený obličej byl hranatý a napjatý, jako by v sobě skrýval kruté tajemství. Oči zapadly hlouběji do důlků, jako by se raději díval do sebe než ven, a připadalo mi, že jsou potaženy stínem vzpomínek na bídu a jed londýnské nemocnice. Vlnité černé vlasy měl delší, sahaly mu téměř po ramena a byly jen zběžně pročesané, jako kdyby ho zevnějšek už vůbec nezajímal. Vypadal velmi přísně a odtažitě, stál tam tak bez pohnutí, že byl sotva patrný jeho dech. Přemítala jsem, co způsobilo tuto zásadní proměnu. S Jennifer na sebe pohlédli a v jejím pohledu jsem zachytila údiv nad jeho proměnou.

146

Co Viktor v té londýnské nemocnici viděl? Jak často ho ovanul ledový dech smrti, prožil strašnou ztrátu, musel snášet trpká zklamání z toho, že on, jehož úkolem bylo zachraňovat životy, nakonec musel jen nečinně přihlížet? Viktorova tvář byla poznamenaná. Vědění a zralost, tak neobvyklé u člověka jeho věku, se ukazovaly i ve vážné křivce jeho rtů, které vypadaly, jako by se odnaučily úsměvu. Ve tváři měl rys melancholie a pod ním se skrývala hořkost. Viktor Townsend ztratil o jednoho pacienta více, než dokázal snést.

Harrieta, která se chtěla k bratrovi rozběhnout, se zastavila, když si všimla pohledu, který si vyměnil s Jennifer. Paže měla napůl rozepjaté, ústa pootevřená. Zůstala stát jako solný sloup. Jako kdyby právě spatřila Medúzinu hlavu. Zatímco John si u krbu mnul studené ruce a podupáváním setřásal vodu z vysokých bot, aniž si všiml scény za sebou, Viktorovy oči stále ještě držely Jenniferin pohled. V září ohně vypadal jeho obličej jako studie dřevořezu.

V těchto okamžicích, kdy jsem ho tak soustředěně pozorovala a pokoušela se proniknout zeď, kterou kolem sebe postavil, pocítila jsem, jak se ve mně cosi pohnulo...

"Pane Townsende," řekla konečně tiše Jennifer. "Vítejte doma." Zůstala stát u krbu, jako by měla strach se pohnout. "Díky," odpověděl. Měl hlas hlubší, než jak jsem si ho pamatovala.

Ani on se nehnul z místa, jako by se bál, že by každý pohyb mohl zničit snovou atmosféru tohoto okamžiku. Pohledy stravoval Jennifer jako člověk, který je vyhladovělý, nebo dlouho nebyl v teple, či touží najít domov a nezná k němu cestu.

Teprve teď si John všiml ticha v pokoji a obrátil se. "Copak je?" zvolal. "Žádné fanfáry? Pročpak tak vážně? Přece je to radostná událost. Ztracený syn se vrátil domů."

Slyšela jsem v tom trpkost a nucené veselí a ráda bych věděla, jestli to vnímali i ostatní.

147

"Ach Viktore!" zvolala teď Harrieta a objala ho kolem krku. "Ty jsi zase tady! Ty jsi přijel domů! Už jsem se bála, že se mi to jen zdá."

Zavrtěl hlavou a pohlédl na ni, jako by ho probudila z hlubokého spánku. "Ano, Harrieto, už jsem zase tady."

"A zůstaneš? Prosim, řekni, že zůstaneš."

Harrieta přitiskla hlavu na jeho hrud' a Viktor se přes ni zadíval na Jennifer, když pronesl: "Ano, zůstanu."

"To je báječné!" vykřikla Harrieta. "Když mi to otec řekl, ani jsem tomu nevěřila." Ustoupila o krok a setřela si slzy z tváří. "Ukázal mi tvůj dopis, kde píšeš, že ses vzdal místa v Edinburghu, aby ses vrátil sem, a přesto jsem tomu nevěřila. Tolik jsem se modlila, aby ses vrátil domů, a moje modlitby byly vyslyšeny."

Otočila se. Johne, kde je to sherry, co jsi slíbil?"

"Aha," luskl prsty. "V salonu."

"A skleničky. Přinesu skleničky. Dneska večer budeme slavit."

A Harrieta obklopená obláčkem levandulové vůně spěchala ze dveří, následovaná Johnem. Chvilku byli Viktor a Jennifer o samotě.

Stále ještě se na sebe mlčky dívali, jako by jim pro nasycení touhy nejprve stačil vzájemný pohled. Pak Jennifer zdrá-havě promluvila: "Když mi Harrieta sdělila tu novinku, byla jsem velmi překvapená, pane Townsende. Přišlo to tak náhle a nečekaně, že jsem nevěděla, co si mám myslet."

Viktor se trochu stísněně usmál. "A já jsem nevěděl, co mám dělat. Protože poté, co jsem se s vámi poprvé setkal, mě přepadly první pochybnosti o mém rozhodnutí odejít do Skotska."

Sáhla si k srdci. "Jak to? Co mám já -"

"Od toho večera, kdy jsme se před pěti měsíci poprvé viděli, v sobě cítím neklid, který se nedá potlačit, a teď vím,

148

že bych byl ve Skotsku nešťastný. Jennifer, kdybyste věděla, jak strašně jsem se bál, že tu nebudete, až se vrátím. Potom by bylo všechno marné."

Jennifer zbledla jako stěna, ve tváři se jí zračila trýzeň a děs. Než však mohla promluvit, vrátili se do místnosti John a Harrieta. Přinesli podnos se skleničkami a láhev sherry. Když John nalil a rozdal sklenky, pronesl připitek.

"Na našeho bratra doktora Viktora Townsenda a na jeho štěstí a úspěchy u nás."

Všichni čtyři vypili skleničky a John nalil podruhé. S očima lehce přimhouřenýma před září ohně a s pohledem upřeným do skleničky se Jennifer zeptala: "Kde si otevřete praxi, pane Townsende?"

Viktor vykročil ode dveří a prošel pokojem, aby se připojil k trojici. Jennifer, proč mě pořád oslovujete příjmením? Jsme

přece přátelé. Tak si klidně můžeme říkat jménem."

"Máš pravdu, Viktoro," souhlasil John a znovu pozvedl svoji sklenku. "Vždyť Jennifer patří do rodiny, když je tvoje švagrová."

Poprvé od chvíle, kdy vešel do pokoje, se Viktor podíval na bratra.

"Prosím?"

"Ale přece jsi musel dostat můj dopis! Má to snad znamenat, že nic nevíš?" John položil bratrovi ruku na rameno. "A já už jsem se divil, proč jsi mi na nádraží ani nepo-gratuloval. Jennifer a já jsme se před dvěma měsíci vzali."

Bylo mi, jako bych vězela ve Viktorově kůži. Zpráva mě zasáhla s takovou silou, že se pokoj se mnou zhoupl a hlasy ostatních jsem slyšela jako z velké dálky. Viděla jsem, jak se skleničky blýskají v rudé záři ohně, a bála jsem se, že se pod krutou ranou zhroutím. Nikdy předtím bych nepovažovala za možné, že člověk může cítit tak hlubokou bolest a tak trpké zklamání.

149

Vzpomněla jsem si na zoufalství a beznaděj v nemocničních sálech, na krev a nemoci, na nesmyslné utrpení, na pod-vyživené děti a zubožené matky vlekoucí se do nemocnice a umírající venku na schodech, protože nevěděly, kam jít, a protože je lékaři uvnitř nemohli uzdravit. Myslela jsem na osamělé večery v chudém pokojíku, ve kterém vysedával dlouho do noci a myslel na Jennifer. Jak je možné milovat tak vášnivě nějakou ženu, kterou člověk vůbec nezná? Myslela jsem na vnitřní boje při rozhodování mezi vědeckou kariérou s jejím lákavým profesionálním úspěchem a palčivou touhou znovu vidět Jennifer Adamsovou a milovat ji...

Duší mi zavál mrazivý vítr a zůstala v ní jen temnota, bolest, trpkost a zdrcenost.

"Ach, Viktoro," slyšela jsem Harrietin vysoký polekaný hlas, "ty jsi ten dopis nedostal? Posílali jsme ho přede dvěma měsíci. Opravdu jsi nic netušil?"

Pohlédla jsem na Harrietu a pokusila se vzpomenout si, jak se člověk v takových situacích chová, co se hodí, a Viktor ze sebe dokázal vypravit: "Ne, žádný dopis jsem nedostal... Nic jsem netušil."

Dokázal pozvednout oči a pohlédnout na Jennifer. Dokázal klidně a ovládnuté říci: "Promiňte mi, že mé blahopřání přichází až tak pozdě."

Vyvstal přede mnou obraz, který se nedal zaplašit: obraz muže, jenž se právě zesměšnil, neboť vyznal lásku ženě, která se nedávno provdala za jeho bratra. A v pozadí, v šedivé dálce, bylo vidět zdi královské nemocnice v Edinbur-ghu, jejíž brány teď už pro něj zůstanou navždy zavřeny...

"Žádný dopis jsem nedostal," opakoval hlasem, který jen stěží ovládal. "Rozdělování pošty na koleji nikdy zvlášť dobře nefungovalo. Ale promiňte, ještě jsem vám nepřipil na stesti."

Viktor zvedl skleničku, zvrátil hlavu dozadu a jedním rá-

150

zem sherry vypil. Pak se opět zadíval na Jennifer. Jeho tvář teď působila ještě tvrdším dojmem, jako by kolem sebe postavil novou zeď, aby mohl své city držet v šachu.

Bylo mi ho z duše líto. Viktor stál uprostřed pokoje, větší než ostatní tři, a přece jako by se zmenšil. Ramena mu poklesla, paže mu bezvládně visely podle těla. Jen on a já jsme věděli, co se v této chvíli odehrává v jeho duši. Jen on a já jsme cítili trpkost a hněv. Sourozencům ukazoval masku, jakou chtěli vidět, a skrýval se za ní.

"Tak tedy ještě jednou - blahopřeji vám," řekl. "Zdá se mi, že to bylo velmi rychlé rozhodnutí. Vždyť před pěti měsíci, když jsem tady byl naposledy, jste ještě nebyli ani zasnoubení, ne?" Tón jeho hlasu byl lehký a nenucený.

"Správně, Viktoro, tehdy jsme ještě nebyli zasnoubení. Ale krátce poté jsme to dohonili." John natáhl ruku se skleničkou k Viktorovi, který si vzal láhev. "Nalej ji rovnou plnou, ano? Díky. Tak vidíš, Viktoro, nejsi v této rodině sám, kdo umí ostatním připravovat překvapení."

Johnův úsměv, kterým svá slova provázel, se mi nelíbil. V hlase mu zněl kovový tón. Bylo jasné, že na Viktora žárí a věří, že tentokrát nad ním zvítězil.

"Viktore," mluvila teď Jennifer hlasitěji, "věřili jsme, že se nikdy nevrátíte. Neměli jsme tušení."

Když na ni pohlédl, neukázalo se mu v očích nic z toho, co cítil. Já jsem to nevěděl ještě před čtrnácti dny. Rozhodl jsem se úplně impulzivně."

"To ti ale vůbec není podobné," namítl John.

"Ach, kdybychom to jen věděli," dodala Jennifer a pokoušela se říci očima, co se neodvážila vyjádřit slovy.

"Co by to změnilo?" Viktor vypil svou skleničku. "Počkali byste pak se svatbou do mého příjezdu? To by od vás bylo hezké. A ode mě bylo bezohledné, že jsem vám o svých plánech nic nesdělil už dříve. Ale to jsem právě nemohl."

151

"Viktore, nech toho! Hlavní je, že jsi zpátky!" Harrieta ho chytila za ruku a stiskla ji. Svit v jejích očích mi prozradil, jak bratra zbožňuje. Ale o jeho citech zřejmě netušila nic. "Otec měl takovou radost, když dostal tvůj dopis. Měl jsi ho při tom vidět. Viktoro, představ si, že se opravdu usmíval. A teď je na tebe velmi hrdý. Tvoje skvělá závěrečná zkouška -" "Díky, sestřičko," řekl jemně, i navzdory své trpkosti. "Je dobře vědět, že jsem vítaný."

"A maminka, když si přečetla tvůj dopis, tak celou noc plakala. Vůbec se z toho nemohla vzpamatovat. Odešla teď pro husu. Dneska bude na tvou počest opravdu slavnostní večeře."

Zatímco Harrieta neustále povídala a John si s další sklenkou sherry sedl k ohni, Viktor a Jennifer si vyměnili poslední pohled.

152

10

Ten večer mi navždy zůstane v paměti jako zlý sen. Viktor se vrátil domů a očekával, že Jennifer bude volná, byl naplněn představami, které si vysnil kolem své lásky k ní. Když se dozvěděl o jejím sňatku s Johnem, nedokázal strávit ani jedinou noc v domě, do kterého doufal, že si ji přivede jako svou ženu. Proto svým sourozencům řekl, že si pronajal pokoj v hotelu Horše s Head. John, Harrieta a Jennifer, kteří netušili nic o jeho palčivém studu nad vlastní pošetilostí, o jeho zklamání a hořkosti, mu věřili, když řekl, že musí odejít a postarat se, aby mu odvezli zavazadla z nádraží do hotelu. Všichni ho prosili, aby s tím počkal až po večeri, ale Viktor se nenechal oblomit. Chce využít poslední chvíle denního světla a toho, že teď děšť trochu polevil.

Jen já jsem věděla, že Viktor, který energickým krokem vyšel do chodby a přehodil si pláštěnku přes ramena, musí ven do lijáku, aby si obstaral bydlení, že nemá kam jít a na konci té krátké cesty ho nečeká žádný pokoj s vlídným ohněm. Jenom já jsem věděla, proč se právě teď musí hnát do bičujícího deště a vydat se na pospas běsnícím živlům. Byl příliš vztekly a rozvrácený na to, aby mohl ještě o minutu

153

déle sedět v tom malém pokoji a tvářit se, jako by se nic nestalo.

John se nabídl, že mu nechá zavolat drožku, ale Viktor odmítl. Harrieta ho nabádala, aby se vrátil včas k večeri. Jennifer nedělala vůbec nic, jen mlčky a jako ochromená stála u krbu, ještě když si Viktor nasazoval klobouk a mířil k domovním dveřím. S rukou na klíče ještě vrhl poslední pohled zpátky a mě zamrazilo. Bylo to jako temná předtucha toho, co přijde. Za čtyři roky Viktor Townsend poznal pesimismus a nedůvěru. Zkušenosti z něho učinily muže, kterého už dávno ani nenapadlo hledat na obzoru stříbrný proužek, a tento večer mu dodal poslední ránu. Pro ženu, kterou sotva znal, se v slepé vášni vzdal všeho, co pro něj bylo důležité. A teď tu stál s prázdnými rukama. Nezbylo mu nic jiného než sám sobě trpce vyčítat.

Když Viktor odešel, opustili mě i ostatní a já byla v temném, chladném domě opět sama. Zavalilo mě tisíc myšlenek, přemýšlela jsem o tragickém osudu svého pradědečka. Nejvíce mě však zaměstnávala otázka, jak je možné, že na mne Viktor tak silně působí, že jsem s ním tak vnitřně spjatá.

Když jsem Viktora pozorovala poté, co vstoupil do místnosti, když jsem ho hltala očima jako on Jennifer, cítila jsem, že se ve mně něco pohnulo, a nemyslím to v přeneseném smyslu. Skutečně jsem v těle cítila pohyb, hluboko dole, v tom tajuplném místě, kde se asi rodí opravdová láska. Tam, a nikoli v srdci mě zasáhl tento záhadný, nedosažitelný muž. Tam se poprvé probudilo něco, co tam zřejmě vždycky dřímalo a co jsem až dosud jen nevnímala. Teprve když se vznítla tato jiskra, mé srdce promluví, jako by vyslovilo něžnou, citlivou odpověď.

Stála jsem tam a dívala se na Viktora, který byl tak blíz-

154

ko, že stačilo jen zvednout ruku, abych se ho dotkla, a v tom okamžiku jsem ho začala milovat.

Nechápala jsem to. Ať jsem se zkoumala a kladla si jakékoli otázky, vysvětlení jsem nenašla. Jak jsem mohla pociťovat tělesnou, smyslovou lásku k muži, který je už skoro sto let mrtvý? Je to tím, že v okamžicích, kdy se otevře okno v čase, je pro mě stejně živý a dýchající člověk, reálný jako Edouard nebo William?

Jak to, že mě tolik dojímá, a proč jsem se k němu cítila tak přitahovaná? Bylo to tím, že jsem byla nevysvětlitelným způsobem nucena cítit všechno, co cítil on, sdílet s ním jeho nejtajnější radosti a strasti? Nemohla jsem najít odpověď, protože sama otázka se vynořila v situaci vymykající se veškeré logice a rozumu. Stejně málo, jako bylo možné rozumně vysvětlit tyto pohledy do minulosti, bylo možné vysvětlit i mé citové splynutí s Viktorem. Akceptovala jsem výlety do minulosti a uznala, že je nemohu pochopit, ani jim nedokážu zabránit. Stejně tak teď budu muset akceptovat tuto lásku. Ale to bylo těžké. Tak hluboký citový prožitek mě děsil. Neměla jsem tušení, co si počnu. Pokoušela jsem se rozpomenout, zda jsem někdy něco podobného pocítila, a nepřišla jsem na nic.

Poprvé v životě, za toho chladného, tichého úsvitu jsem se podívala do tváře strašné pravdy: nikdy jsem nemilovala.

Ani Douga jsem nemilovala.

Ležela jsem v bábíččině ztemnělém obývacím pokoji, sama se sebou a svými vzpomínkami na dávné události, jež se zde odehrály téměř před stoletím, a poprvé jsem rozjímal nad sebou. Nebylo to jednoduché, protože dosud jsem se pohledu do vlastního nitra úspěšně vyhýbala. Zaplnila jsem si život pohodlnými přátelskými svazky, mělkým rozptýlením a povrchními city. Měla jsem mnoho přátel a mi-

155

lenců, ale pouze jeden z těch mužů po sobě zanechal nějaký dojem - Doug, na kterém jsem se dopustila takového bezpráví. Ostatní v mých vzpomínkách splynuli v šedivou masu bez tváří. Vždy jsem prchala před hlubším citem a bála se odpovědnosti závažného vztahu. Teď jsem byla konfrontovaná s událostmi a city, nad kterými jsem neměla žádnou kontrolu.

To bylo ono klíčové slovo! Kontrola. V minulosti jsem vždycky měla všechno pod kontrolou. Určovala jsem svá vlastní pravidla - sloužila mé obraně a ochraně před bolestí a poraněním. Ale nedopustila ani žádnou nebetyčnou radost či nadšení. Ve snaze ušetřit si bolest jsem se připravovala i o radost. A považovala jsem tu cenu za přiměřenou. Tentokrát jsem se však pod kontrolou neměla. Byla jsem vystavena chaosu svých citů, aniž jsem proti tomu mohla něco udělat. Jak hladce a klidně plynul můj život, jak byl předvídatelný a přehledný. A jak prázdný!

Znovu jsem začala plakat. Plakala jsem pro Viktora a pro sebe a pro to, o co jsem přišla. Život na úsporný plamínek. Bez nebezpečí a nekonečně nudný.

Jaká je to ironie, myslela jsem si v slzách, že musel přijít mrtvý, aby mě probudil k životu. Čím je člověk bez citů? Co zbyde, když se zbaví lásky a nenávisti, žárlivosti a všeho toho bohatství emocí, jež mu dodávají životnost? Prázdná slupka. A přesně to jsem byla já, když jsem poprvé vstoupila do domu své babičky - pouhá prázdná slupka. Žila jsem výhradně pro sebe, ve světě tak úzce ohraničeném, že v něm sotva bylo místo ještě pro jiné. Dokonce ani přátelství, která jsem pěstovala a tak vysoko oceňovala, ode mě nic nepožadovala.

Zatímco venku se probouzel kalný den, mé myšlenky se zatoulaly za bratrem Richardem, který mi byl v dětství nejbližším kamarádem a důvěrníkem a dnes je pro mě cizincem. Připustila jsem, aby čas a prostor mezi námi vyhloubil-

156

ly propast. Jen tu a tam si člověk letmo vzpomene, o Vánocích pošle pohled, jednou za rok možná dopis - to je všechno, co zůstalo z vroucích vztahů mezi mnou a bratrem. Jak jsme byli jiní než Viktor a Harrieta!

Viděla jsem před sebou Harrietu, jak plakala kvůli Viktorovu odjezdu do Londýna, s jakou radostí uvítala jeho návrat, a najednou mě zaplavily vzpomínky, jako by se protrhla hráz. Richard a já jako děti: vždycky mě chránil a bránil, učil mě všechno možné, celé hodiny mě bavil dobrodružnými a tajemnými historkami. Ležela jsem a nechala se dlouho zasutými vzpomínkami, které přinášely zármutek a lítost, unášet do světa svého dětství.

Vánoční ráno, když jsme otevírali své dárky. Neohrožený Richard, který zabil pavouka zbloudilého do mé postele, pomáhal mi s úkoly a dělil se se mnou o svůj poslední kousek čokolády. Byl mým hrdinou. Byla jsem na něj stejně hrdá jako Harrieta na svého bratra Viktora. A co z toho zůstalo? Jak to, že jsem zapomněla všechny ty každodenní události, na které se teď se zármutkem a láskou rozpomínám?

Pocítila jsem touhu s ním mluvit, stejně jako tenkrát, když jsem studovala předposlední rok na střední škole a Richard nastoupil k vojenskému letectvu. Celý večer jsme seděli v mém pokoji na posteli a povídali si. Richard mi vysvětloval, proč musí odjet a že se teď budu muset obejít bez něj. Tehdy na mě působil velmi dospěle. Pokoušel se mi tehdy povědět něco o tom, co mě v budoucnosti čeká, a varoval mě před možnými problémy. Používal slova, která mi byla cizí, mluvil o věcech, kterým jsem moc nerozuměla. Když jsem dospěla a Richard se odstěhoval do Austrálie, pochopila jsem, že všechno, co mi říkal, byla pravda a jeho rady a pokyny byly dobře promyšlené.

Bylo mi jasné, že mě Richard nikdy neopustil, ale vždy stál po mém boku, dokonce i v dobách, kdy jsem se cítila

157

úplně osamělá. Jeho láska mě provázela všude, stejně jako slova, která mi zanechal. Já mu však dávala za vinu svou osamělost, měla jsem mu za zlé, že odešel, a vnitřně jsem se od něj odtahovala. Vyčítala jsem mu, že nezůstal se mnou, že nežil můj život za mne. Jak jsem byla nefér!

Nenechala jsem si od babičky rozmluvit svou cestu do nemocnice spolu s Elsie a Edem. Cítila jsem, že dům mě nebude zdržovat. Rozhodně jsem chtěla vidět dědečka a pokusit se najít možnost, jak mu sdělit, co jsem se dozvěděla o jeho otci. Nemohla jsem nechat dědečka zemřít, aniž mu vyložím, že svého otce viděl úplně špatně, že celý život byl obětí strašlivé lži. Musí vědět, že Viktor Townsend byl ušlechtilý a charakterní muž, který si zaslouží naši lásku.

Tak jsem to viděla odpoledne svého sedmého dne v babiččině domě, kdy jsem ještě byla pod vlivem poslední "návštěvy". Teprve později jsem se stala svědkyní událostí, které zdánlivě potvrzovaly hrůzné historky, kterými můj dědeček žil, které otřásl mou důvěrou a probudily ve mně pochybnosti. Záhy jsem se měla dozvědět, že Viktor Townsend, jehož jsem znala dosud, nebyl tentýž muž, jehož jsem potkala později. Brzy se mělo všechno změnit.

Brzy se měla hrůza, která přebývala v domě na George Street, ukázat.

Dědeček po celou dobu naší návštěvy spal. Zatímco Elsie a Ed na něj neustále mluvili a dělali, jako by je poslouchal a mohl každou chvíli odpovědět, přemýšlela jsem, jak bych mu mohla já sdělit své. Možná opravdu slyší a rozumí.

Alespoň bych mohla zkusit na něj promluvit. Nikoli však v přítomnosti Elsie a Eda. Co jsem chtěla dědečkovi sdělit, to jsem mu musela říci o samotě. Teď tu byla ještě otázka, jak se zbavit příbuzných.

158

Na polštářích tu ležel průhledný a vyhublý Viktorův syn, jenž se celý život za svého otce styděl, nenáviděl ho a bál se jeho dědictví.

To se musí změnit.

Nenaskytla se však žádná příležitost. Když doba návštěv skončila, Ed složil židle a odnesl je k ostatním do rohu, Elsie už stála ve dveřích a mluvila se sestrou. Pohlédla jsem na dědečka a zoufale přemýšlela, jak bych s ním mohla být na okamžik o samotě.

Když jsme o několik minut později procházeli dlouhou chodbou, najednou jsem se zastavila. "Zapomněla jsem tam rukavice," vykřikla jsem. "Zaběhnu si pro ně." A už jsem se obrátila.

"Ed ti je přinese. Pojď, dítě, už si sedneme do auta."

"Ale ne! Jen jděte napřed a hezky v autě zatopte." Rozběhla jsem se dříve, než se vzmohla na další protest. Když jsem vešla do sálu, nejprve jsem se podívala z okna. Elsie právě nastupovala do auta a zavírala za sebou dvířka. Vrátila jsem se k dědečkově posteli. V sále byl neobvyklý klid. Většina návštěvníků už odešla, sestry a ošetřovatelé si dopřávali pauzu před rozdělováním jídla.

Sedla jsem si na kraj postele a shledávala správná slova. Nejistě jsem se k dědečkovi naklonila a šeptala s ústy u jeho ucha: "Dědečku, to jsem já, Andrea. Slyšíš mě? Přijela jsem za tebou z Los Angeles. Dědečku, slyšíš mě?"

Pohlédla jsem na jeho hrudník. Rytmus dechu se nezměnil. V obličejí se mu nic nepohnulo, víčka bez zakmitnutí skrývala oči. Přesto jsem pokračovala.

"Dědečku, mylil ses ve svém otci. Nebyl tím špatným člověkem, za kterého jsi ho celý život považoval. To byly lži.

Viktor Townsend byl dobrý člověk. Dědečku..."

Nemohla jsem pokračovat. Spěšně jsem se rozhlédla sálem a ještě jednou zašla k oknu. Elsie zrovna vystupovala z auta.
159

Znovu jsem běžela k dědečkovi. "Dědečku, doufám, že mě slyšíš. Říkám ti pravdu. Znáám pravdu o tvém otci. Nebyl to člověk, za kterého by ses musel stydět. Dědečku, prosím tě, poslouchej mě! Viktor Townsend byl hodný, milý muž, který chtěl ostatním pomáhat. Dědečku -"

Když jsem na chodbě uslyšela tetin silný hlas, rychle jsem sklouzla z postele na zem a dělala, jako že zoufale hledám rukavice.

"Andreol!" zvolala Elsie a obešla postel.

"Konečně je mám!" odpověděla jsem a zvedla rukavice, které jsem předtím vytáhla z kapsy. "Asi mi sklouzly z klína a padly pod postel. No, hlavně že jsou na světě!"

"Mohu ti na ně přišít šňůru, kterou bys nosila kolem krku. Potom bys je tak snadno neztratila."

Smála jsem se a chytila ji pod paži. "A kdybych neměla pevně přirostlou hlavu...", namítla jsem a vyšly jsme ven.

Chtěla jsem se ještě jednou ohlédnout na dědečka, ale zavřené dveře mi zastřely výhled.

"Tak co dělá tvoje břicho dnes?" zeptala se mě babička, když jsme seděly u večeře.

Jedly jsme housky bohatě obložené šunkou a pily teplé mléko, přitom se dívaly ven do zahrady, kam dopadaly první dešťové kapky. Nemohla jsem se dočkat svého dalšího setkání s Townsendovými a jen těžko jsem se soustředovala na rozhovor s babičkou. Má touha nahlédnout do minulosti a podílet se na životě Townsendových byla čím dál silnější a reálný svět pro mě ztrácel důležitost. Chtěla jsem vidět Johna a Harrietu, Viktora a Jennifer. I když k nim nikdy nemohu patřit, i když vždycky musím zůstat na periferii jejich světa. I tak jsem chtěla to, a ne skutečný život. Mí živí příbuzní pro mne byli jen překážkou. Pokud byli se mnou, mrtví se neukázali. Až když babička odejde spát, nebo
160

I

si zdřímne v křesle, znovu uvidím Townsendovy. Prála jsem si, abych se mohla nějak zbavit její obtěžující přítomnosti.

"Tak co tvoje břicho?" zeptala se babička znovu.

"Ano?" dopila jsem poslední zbytek mléka a odvrátila pohled od okna. "Ach, všechno je v pořádku, babičko."

"Chceš ještě lžici léku?"

"Ne! Ne, děkuji. Už zapůsobil."

Lék - lék - ta patlavá bílá tekutina. Kdy jsem ji brala? Bylo to teprve včera večer? Uplynulo teprve čtyřicet hodin od chvíle, co jsem se z prázdné slupky proměnila v živou bytost? V ženu, která cítí a miluje. Ano, milovala jsem Viktora Townsenda. A toužila jsem po něm.

Ta myšlenka, která se ve mně úplně náhle vynořila, mě udivila. Ale ano, je to pravda. Já toho muže nejen miluji, ale já po něm toužím. Stačí mi jen na něj pomyslet, na jeho blízkost, na jeho tvář, tělo, a hned mám pocit, že se celá rozplývám. Ale nikdy se ho nebudu moci dotknout. Přestože se mi zjevuje jako člověk z masa a krve, tak, jak bych ho chtěla poznat, ho budu moci mít jen ve snech a fantaziích.

Přistihla jsem se při představě, jaké by to bylo, kdyby mě líbal...

Na okamžik se mi zatajil dech. Šálek, který jsem zvedala ke rtům, jsem zase odložila a zírala na babičku, jako by tu představu vyslovila ona.

Miluji vlastního pradědečka! To je šílenství! Už je nejméně osmdesát let mrtvý. Neexistuje. Muž, kterého vidím a o němž se domnívám, že je to Viktor Townsend, je klam vyvolaný nevysvětlitelným střetnutím časů. V podstatě miluji fotografii nebo muže, kterého mi vykreslila má fantazie.

A fantazie mi nechyběla. Celý den jsem myslela na Viktora. Napadala mě spousta věcí, ale nejpálčivěji mě zaměstnávala otázka, jaké to je, být milována tak vášnivým mužem.

Pozvedla jsem šálek ke rtům a napila se sladkého čaje.

161

Proč jen babička vždycky dává do čaje tolik cukru? Zničí se tím všechno aroma.

Nemohla jsem se pravdě vyhnout. Miluji vlastního pradědečka. A je to láska, která nikdy nebude naplněna. Nemohu doufat, že mě někdy uvidí, nebo že se mě dotkne. Viktor Townsend, kterého jsem viděla, a ten, který mě v mých představách držel v náručí, měli společné jen jedno: oba byli mrtví.

"Už je to s tvými nohama trochu lepší? Mám ti je ještě jednou potřít? Ted' už krémem?"

Upřela jsem na babičku pohled. Neměla tušení, co mě tak úporně zaměstnává, proč jsem celý den tak zamlklá. Nejraději bych jí v tomto okamžiku všechno vyprávěla: to, co jsem řekla dědečkovi, že Viktor Townsend byl dobrý člověk, že jsem ho viděla, že v nějaké formě stále ještě pod touto střechou existuje. Ale nemohla jsem. Babička by mě nepochopila. A možná, kdybych o Viktorovi promluvila, navždy bych ho ztratila.

Na to jsem nechtěla ani pomyslet. Na konec. Na poslední kapitolu příběhu. Prála jsem si, aby se setkání s Viktorem opakovalo věčně, stejně jako věčně žijí on i Jennifer a prožívají ony večery roku 1890. Nikdy jsem už nechtěla opustit tento dům, nechtěla jsem se vrátit do Los Angeles, protože pak bych ztratila poklad, který jsem tady našla.

Poprvé v životě jsem se cítila živá.

Ještě mě dost bolí, babičko."

"Tak pojď, dítě, já ti je namažu."

Přešly jsme do svých křesel ke krbu a já si přála, abych mohla ztlumit plynový plamen. Z nějakého důvodu bylo moje

tělo čím dál citlivější na teplo a zjevně potřebovalo chlad, který mě zpočátku tolik děsil. Když babička ráno vešla do pokoje a viděla mě ležet oblečenou na sofa, rozčileně

162

zvolala: "Plyn je už zase vypnutý! Je tu hrozná zima. Andreo, není ti chladno?"

Opravdu mi chladno nebylo, přestože jsem měla na sobě jen džíny a tričko a teplota v domě nepřesahovala deset stupňů. Později, když nastavila kama na nejvyšší stupeň, jsem div vedrem neumřela.

Teď jsem seděla před úsporně seřízeným topením a s vy-kasanými nohavicemi čekala, že mi babička potře holeně mastí. Cítila jsem se naplň udušená horkem a přála si, abych mohla to zatracené topení vypnout.

Babička opatrně a jemně nanášela krém na mé červené nohy a já se dívala oknem do zahrady. Nebe se zatáhlo. Přihnala se bouřka. Děšť bubnoval do oken, blesky strašidelně prozařovaly tmou, hromy vybouchovaly jako dělové salvy. Vychutnávala jsem tu náladu a okouzleně vyhlížela ven. Když babička po chvíli řekla, že si chce jít nahoru lehnout, protože ji při takovém vlhkém počasí bolí její artritické klouby, stěží jsem dokázala skryt svou úlevu a radostné vzrušení.

Brzy uvidím Viktora.

163

11

Seděla jsem na sofa a naslouchala pravidelnému šumění deště, když jsem si náhle uvědomila, že hodiny na krbové římse najednou přestaly tikat. Byla právě půlnoc. A už se pokoj kolem mě začínal měnit. Šlo to pomalu a zvolna, jako když jedna filmová scéna překrývá druhou, v místnosti se ochladilo. Pestré kytičky na potahu křesel bledly a ukázal se teplý lesk zeleného sametu a já měla před sebou židli, která v roce 1890 stála na přesně stejném místě jako dnes - skoro nová, s potahy téměř netknutými, dosud pevně vyčalouněná.

Vkřesle seděla Harrieta. Zřejmě zase psala jeden ze svých tajných dopisů. Pero rychle běželo po papíru, který držela na klíně. Stejně jako minule, když jsem ji viděla naposledy, se neustále dívala na hodiny, tu a tam zvedla hlavu a naslouchala, jako by zvenčí něco zaslechla, a pak rychle psala dál.

Ráda bych věděla, kdo byl příjemcem těch dopisů, proč je Harrieta psala v takovém spěchu, proč měla strach, že ji někdo při psaní přistihne. Nejraději bych vstala a podívala se jí přes rameno, ale neodvažovala jsem se. Bála jsem se, že by můj pohyb mohl tento prchavý moment zahnat. Proto

164

jsem zůstala bez pohnutí sedět na sofa a spokojila se pozorováním Harriety.

V místnosti bylo ticho, slyšet bylo pouze škrábání pera po papíru, a zvenčí sem přes zatažené závěsy doléhalo šumění deště. V otevřeném krbu dohořovaly poslední zbytky polen od večera. Pohled na viktoriánské hodiny na římse mi prozradil, že i v Harrietině pokoji je půlnoc. Dalo se předpokládat, že zbytek rodiny už šel spát. Harrietini rodiče zřejmě spí v zadní ložnici, John a jeho mladá žena se pravděpodobně nastěhovali do přední ložnice. To znamená, že Harrieta se musela spokojit s provizoriem buď tady v pokoji, nebo v salonu, dokud se mladý pár nepřestěhuje do vlastního domu. Pomyslela jsem si, že už to jistě nebude dlouho trvat, než si John a Jennifer založí svoji domácnost.

Když mě napadlo, že k té domněnce vlastně není žádný důvod, protože John a Jennifer stále ještě bydlí tady, uvědomila jsem si, že jsem nějak musela zachytit Harrietiny myšlenky. Možná právě o tom píše ve svém dopise, snad si stěžuje na tento stav - alespoň takový dojem jsem měla. Nemohla jsem sice zrovna číst její myšlenky, ale jasně jsem vycítila její náladu. Stejně tak už tomu bylo s Viktorem a jeho otcem, později i s Jennifer.

Napjatě jsem pozorovala Harrietu a její pero ještě létalo po papíru jako zběsilé, když se mi pomalu začala před očima rozplývat, až zmizela i se zeleným křeslem a já měla opět před očima prosezenou židli s květovaným potahem.

Byla jsem zklamaná tím, že scéna byla krátká, a ještě více tím, že jsem neviděla Viktora. Ale on už v tomto domě nebydlel a zřejmě jej navštěvoval jen zřídka.

Kde však byl? Najal si někde tady byt nebo pokoj, či stále ještě bydlel v hotelu Horse's Head? Nic na Harrietině zjevení mi nenapovědělo, kolik času uplynulo od Viktorova

165

návratu. Neměla jsem tušení, co se mezitím udalo, zda vůbec ještě je ve Warringtonu.

A zaměstnávala mne ještě jedna otázka. Proč se mi Har-rieta právě zjevila? Jaký smysl mělo, pokud to vůbec nějaký mělo, abych se stala svědkem této prchavé scény?

Nedostala jsem se k tomu, abych o této otázce přemýšlela. V příštím okamžiku jsem uslyšela strašný výkřik. Vyskočila jsem. Výkřik mě tak poděsil, že jsem nevěděla, odkud vyšel.

Potom se ozvaly tupé rány, jako by někde spadl kus nábytku. Pohlédla jsem ke stropu. Zvuky přicházely odtamtud. Slyšela jsem šoupaní nohou a dupání, jako by tam někdo bojoval. Ozývaly se rány a hluk a opět domem projel výkřik. Výkřik nějaké ženy.

Bez dalšího rozmyšlení jsem vyběhla z obývacího pokoje na chodbu. Zadívala jsem se do husté tmy nad schodištěm a napjatě naslouchala.

Opět ke mně shora doléhaly zvuky boje. Zaslechla jsem plesnutí facky, potom zase rány. A znovu ta žena pronikavě vykřikla hlasem prosyceným strachem.

Neztrácela jsem čas. Přestože jsem si neviděla ani na špičku nosu, běžela jsem po schodech nahoru. Dvakrát jsem upadla a posledních pár schodů jsem lezla po čtyřech. Když jsem se dostala nahoru, vstala jsem a udýchaně se opřela

o zed'.

Tma a ticho byly děsivé.

Tápala jsem po stěně a hledala vypínač, našla ho a stiskla. Ale nestalo se nic. Zůstala tma. Jako posedlá jsem tiskla vypínač a zároveň nechápavě obracela oči ke stropu, kde se měl rozsvítit lustr. Neviděla jsem nic a nic se nerozsvítilo. Byla jsem obklopena neproniknutelnou tmou, která mi naháněla strach, takže jsem se tiskla ke zdi, jako bych u ní hledala ochranu.

166

I

Stála jsem a byla příliš vyděšená, než abych se odvážila udělat krok dopředu. Opět jsem slyšela hluk zápasu, teď byl ještě hlasitější. Někde na konci chodby spolu zápasili muž a žena - slyšela jsem tupé rány, hluk poráženého nábytku, mužův vzteklý hlas a stále znovu ženiny výkřiky a pláč.

Tma byla tak hustá, že jsem měla pocit, že stojím u vchodu do nezměrně velké jeskyně. Přestože mi strachy byla hrozná zima, teď mě něco hnalo kupředu. Musím vidět, co se tam děje. Jakási cizí vůle se mě zmocnila a řídila mé kroky. Jako náměsíčná jsem kráčela temnou chodbou, vstříc strašným zvukům.

Těsně přede dveřmi k přední ložnici jsem se zastavila a zvedla ruku. Prsty jsem se dotkla tvrdého chladného dřeva dveří. Hlasy z pokoje teď byly zřetelné.

"Ne, prosím tě, ne," kvílela Harrieta. "Prosím tě, je mi to líto... nedělej to..."

Zavřela jsem oči a přitiskla obě ruce na uši, ale nemohla jsem se uchránit před mužovým rozzuřeným hlasem. "Ty si žádného papežence nevezmeš!" burácel. "Neodvážíš se jednat proti mé vůli."

Se strachem a zmateně jsem se rozhlížela temnotou a pokoušela se pochopit, co se děje. Harrietin hlas jsem poznala, ale mužův hlas jsem identifikovat nedokázala. Mohl patřit Harrietinu otci. Nebo Johnovi. Nebo - Viktorovi.

"Ale já ho miluji!" vypravila ze sebe plačtivě Harrieta.

Zase se ozvalo mlasknutí facky a Harrieta opět vykřikla. Napětí se už nedalo vydržet, a přesto jsem se nedokázala pohnout z místa. Jako bych byla odsouzena k tomu vyslechnout si jejich hádku a k neschopnosti zasáhnout.

"Nikdy už toho Seana O'Hanrahana neuvidíš a konec! My jsme ti styky s těmi lidmi zakázali. Běda, jestli tě ještě jednou chytím, jak mu píšeš dopis! Přisahám, že si budeš přát, abys byla mrtvá!"

167

Slyšela jsem zvuk, jako by někdo něco vláčel po zemi. Slyšela jsem těžké kroky a oddechování jako při velké námaze. Harrieta kvílela a usedavě plakala. Ale už jsem neslyšela žádné rány, žádné výkřiky. Pak bylo na okamžik ticho.

Zaklaply nějaké dveře a klíč se otočil v zámku.

Náhle se dveře do přední ložnice pod mojí rukou otevřely a do tváře mi zavál ledový vítr. Místnost vypadala jako tenkrát, když jsem viděla ležet Harrietu na posteli osvětlené přízračným světlem. Tentokrát však světlo neozařovalo postel, nýbrž skříň, a podobalo se majáku v noci.

Zírala jsem na ni ochromena hrůzou, kterou jsem už znala. Nechtěla jsem do místnosti vejít. Chtěla jsem jen jedno, obrátit se a utéci, seběhnout po schodech a s křikem prchnout do noci. Číhavé stíny v pokoji, hrobově chladný vzduch - to všechno v sobě mělo něco nepozemského. Na druhé straně dveří čekala hrůza a já tam byla vtahována.

Jako v tranzu, a přesto úplně bdělá jsem krok za krokem mířila k šatníku, a když jsem se před ním zastavila, všimla jsem si, že je nový, že se leštěné dřevo blyští, že léta ve dřevě jsou dobře patrná. Byl to šatník z doby dávno uplynulé a věděla jsem, že v něm nevisí mé džíny a trička, ale je v něm strašlivé dílo tyрана, který je už dávno v hrobě.

Neměla jsem žádnou moc nad svou rukou, která se zvedala ke dveřím skříně. Byla jsem zbrocená ledovým potem, který mi stékal po těle. Dýchala jsem povrchně a sípavě, cítila jsem, jak se ve mně chvěje srdce. Takovou hrůzu jsem ještě nikdy nepoznala.

V té skříni na mě něco čeká.

Z nějakého důvodu jsem sklopila oči k zemi a na zářivě barevném koberci z roku 1891 jsem uviděla pár kapek čerstvé světle červené krve. Tenký pramínek krve vedl ke skříni a poslední kapka ulpívala na jejím podstavci, jako by sklouzla v posledním okamžiku, než se dveře zavřely.

168

Zavřel někdo Harrietu do této skříně? Nebo ve skříni neseděla Harrieta, ale někdo jiný? Nebo - něco jiného?

Tajuplná přitažlivost skříně, kterou jsou pocítila už první noci, nepolevovala. Chvěla jsem se po celém těle a úplně ztratila veškerou vládu nad sebou. Musela jsem zvednout ruku a otevřít skříňové dveře. Musela jsem vidět, co se uvnitř skrývá.

A zatímco se moje ruka bez mé vůle zvedala - jako bych byla pod tlakem nějaké cizí moci - zatímco se ve mně zvedala nevolnost a téměř mě dusila, pomyslela jsem si, že to uvnitř musím vysvobodit.

I když se mi ruka nekontrolovatelně třásla, podařilo se mi uchopit klíč zastrčený v malém mosazném zámečku a viděla jsem, jak mi při pevném stisku zbělely prsty. I když jsem se ze všech sil snažila tomu zabránit, má ruka otáčela klíčkem doprava, až se ozvalo kovové cvaknutí.

Dveře se pomalu otvíraly.

Bylo mi tak slabo a zle, že jsem se sotva držela na nohou. Chladná vlhká ruka se dotkla mého obličej a ucítila tam ledový pot. Moje ruka, která jako by patřila někomu jinému, která jako by byla nehmotná, mi přejížděla po čele a týle. Skříň s dveřmi, které se centimetr po centimetru otvíraly, se začala před mým zrakem houpat a hrozila, že se převrhne. Půda pod nohama se mi ve vlnách zvedala a klesala a přízračné světlo tecf bledlo.

Ještě jsem si uvědomila, jak se ke mně temnota přibližuje, aby mě zahalila, a uviděla jsem za dveřmi skříň něco bílého, pak jsem měla před očima tmu, jako by mi někdo přetáhl přes hlavu pytel. Když jsem se probírala, ležela jsem na podlaze v přední místnosti a na hlavě jsem měla bolestivou bouli. Jako omá-mená jsem otevřela oči a zjistila, že se na chodbě svítí. Dostatek světla pronikal i do místnosti a vypudil z ní tmu. Vedle 169

mě stála masivní starodávná skříň. Dveře byly otevřené. Zhlédla jsem své džíny a trička visící na ramínkách. Koberec pode mnou byl starý, prošlapaný a páchl zatuchlinou.

Nevěděla jsem, jak dlouho jsem tady ležela, ale když jsem vstala, zjistila jsem, že mám úplně ztuhlé paže a nohy. S bolavou hlavou a bolestí v zádech jsem se vlekla z pokoje na chodbu. Na schodišti jsem se zastavila a poslouchala. Z babiččina pokoje sem nedolehl jediný zvuk. Byla jsem ráda, že jsem ji neprobudila. Nechala jsem světlo nahoře rozsvícené a pomalu jsem sestupovala po schodech. S velkou úlevou jsem se uchýlila do světla a důvěrného prostředí obývacího pokoje.

Věděla jsem, do které zásuvky sekretáře babička ukládá prášky proti bolení hlavy, a vzala jsem si tři. V kuchyni jsem si natočila sklenici vody a vrátila se do pokoje. Opět jsem zavřela spojovací dveře, přistrčila jsem k nim vycpávku a sedla si na gauč.

Podle hodin trvalo mé noční dobrodružství tři hodiny. To tedy znamená, že jsem nejméně dvě hodiny ležela v bezvědomí.

A co se vlastně stalo? Pokoušela jsem se rozpomenout se na dialog, jestli je vůbec možné hovor za dveřmi takto označit, který jsem zaslechla z přední ložnice. Jeden z mužů Townsendovy rodiny brutálně terorizoval Harrietu. A proč? Protože milovala muže, který se rodině nezamlouval?

Naklonila jsem se a opřela si hlavu do dlaní. Jak strašné je milovat člověka, jehož lásku si navždy musí odepřít! Bylo mi jí strašně líto. Jemně jsem se pohupovala dopředu a dozadu a venku déšť bubnoval na okenní tabulky, jako by žaloval na Harrietin osud. Tak nevinná dívka, pomyslela jsem si, tak dětská a naivní. Co se s ní stane? Jaká bolest a jaké neštěstí na ni ještě čekají? Nejprve Viktor a teď Harrieta. Je možné, že se v tomto domě skutečně děly strašlivé věci, 170

že babička měla pravdu? Byl to snad začátek hrůz, jakási předzvěst toho, co ještě přijde?

Opatrně jsem si lehla na sofú, položila hlavu na stranu a zírala do tmy. Bylo to přesně jako minulé noci. Zaplavovaly mne proudy myšlenek a spánek mi byl odepřen. Dům na George Street mě uchvátil do své moci a propustí mne, až se mnou bude hotov. Byla jsem mu vydána na milost a ne-milost, ležela jsem na sofú v mučivém očekávání příštích výjevů z minulosti.

Někdy později jsem však musela usnout. Ráno mne probudila babička, která přišla do pokoje, roztáhla závěsy a hlasitě se rozčilovala nad proudy deště. Stejně jako včera ráno jsem i teď byla v noční košili a věci jsem měla spořádané složené na židli.

"Zdá se, dítě, že jsi dobře spala," poznamenala babička unaveným hlasem. "Rozhodně jsem celou noc od tebe neslyšela jediný zvuk, a to jsem skoro bolestí nezamhouřila oči. Při takovém dešti mě ta moje zatracená artritida po všech čertech bolí."

Pomalu jsem se posadila. V bouli na hlavě mi bolestivě tepalo.

„Jsou tvoje nohy už trochu lepší?“ babička chodila po pokoji, jako by ho chtěla probudit do nového dne. Roztáhla závěsy, otevřela dveře do kuchyně, prostřela na malý jídelní stůl a nakonec pohlédla na kamna.

"Už zase vyhasla!" zvolala rozhořčeně. "Co s tím jenom je? Musím pozvat plynaře, aby se na kamna podíval. To se ještě nestalo, aby pořád zhasínala."

Nic jsem neřekla, vzala si své věci a šla ke dveřím. Když jsem je otevřela, abych vyšla do chodby, slyšela jsem babičku: "Návštěva v nemocnici dneska odpadá. Déšť by člověka spláchl z ulice."

171

LMÚ

Byla jsem příliš otupělá, než abych něco namítla, vyšla jsem a stoupala po schodech nahoru. V koupelně, kde byla taková zima, že jsem měla, jak mi ukázalo zrcadlo, úplně promodralé rty, jsem se odshora dolů umyla ledovou vodou a pomalu se vytřela do sucha. Zima už mi vůbec nevadila. Zvykla jsem si na ni.

Když jsem byla v koupelně hotová, zastavila jsem se venku přede dveřmi a pohlédla šerou chodbou ke dveřím přední ložnice. Přepadly mne vzpomínky na noční hrůzu a zimo-mřivě jsem si objala pažemi tělo.

Nohama těžkyma jako z olova jsem se vlekla chodbou dozadu. Zdola a jako z nedosažitelné dálky jsem slyšela, jak si tam babička v dobré náladě zpěvuje. Žila v jiné době. Zastavila jsem se přede dveřmi ložnice. Srdce mi bušilo až v krku a v ústech jsem měla sucho. S pohledem upřeným na dveře jsem napjatě poslouchala. Na druhé straně bylo ticho. Nakonec jsem rozhodně otočila klikou a otevřela.

Pokoj přede mnou ležel v poklidné každodennosti.

Navzdory silnému dešti dovnitř pronikal polorozhrnutý-mi závěsy na okně dostatek šedivého ranního světla a osvětloval místnost střízlivým svitem. Ležel tu můj kufr, stála tu postel, malý noční stolek a pod nohama jsem měla prošlapaný koberec. Byl tady i starý odřený šatník. Šla jsem k němu a zastavila se před otevřenými dveřmi.

Visely tam moje džíny a trička. Na podlaze leželo pár chomáčků smetí, svědectví, že skříň byla po léta prázdná. A to bylo všechno. Žádný odkaz na tu, která tady jednoho pozdního večera roku 1891 byla uvězněná, ani náznak toho, jak dlouho tu byla zavřená.

Náhle jsem měla naspěch, abych byla z místnosti pryč a vyhledala babiččinu společnost. Hodila jsem své věci na postel, vyběhla ven a hlučně za sebou zaklapla dveře.

Když jsem sešla dolů, viděla jsem, že dveře do starého

172

salonu jsou otevřené. Zůstala jsem stát jako opařená a zírala na otevřené dveře. Nervy jsem měla napjaté k prasknutí. A v jakém jsme teď roce, uvažovala jsem ve zmatku naplněna strachem.

Nerozhodnost mě ochromovala. Toužila jsem po důvěrné, sešlé útulnosti obývacího pokoje, ale věděla jsem, že jestli v salonu opět oživila minulost, musím se jí postavit. Zaslechla jsem nějaký zvuk a vyděsila se málem k smrti. Pak jsem však zhluboka nabrala dech a zdráhavě učinila několik kroků do salonu. Věděla jsem, že se tam někdo - nebo něco - pohybuje. Zase jsem se zastavila a pokoušela se proniknout zrakem temnotu. Nejasně a nezřetelně jsem zahlédla postavu. Všechny smysly jsem měla vypjaté do krajnosti, pokoušela jsem se vnímat atmosféru kolem sebe a poznat, v jaké době se nacházím.

Náhle se přede mnou vynořila postava v bílém. Přidušeně jsem vykřikla a ustoupila o krok.

"Tady je na tebe moc zima, dítě," řekla babička, vystrčila mě před sebou z místnosti a zavřela dveře. "Pojď raději do pokoje, tam je příjemně teplo. Pojď."

"Babičko, cos tam dělala?"

Celá shrbená kulhala přede mnou. "Trochu jsem uklízela. Pojď, čaj je už uvařený."

Babička zmizela v kuchyni, a já usedla na své místo ke stolu, kde prostřela. Stála na něm velká konvice s kouřícím čajem, dóza s máslem, několik sklenic marmelády, cukřenka a džbán teplého mléka. Už při pohledu na ty věci se mi dělalo špatně. Rychle jsem obrátila hlavu k oknu.

Malou zahrádku bylo v proudech lijáku sotva vidět. Cihlová zeď se zarezlou brankou byla jen zamženou kulisou za potoky vody stékajícími po okenních tabulkách. Jen nejasně jsem viděla suché růžové keře ohýbající se v bičujícím větru. Tam venku byl děsivý, studený svět.

173

"Tak, dítě, tady jsou země. Ještě pěkně teplé."

Těžká vůně pečiva mi byla odporná. Rychle jsem se zase odvrátila. Toho rána jsem nemohla nic sníst. Dokonce ani čaj mě nelákal.

"Dítě, co je ti? Necítíš se dobře?"

"Asi jsi měla pravdu, babičko. Zřejmě jsem chytila chřipku. Cítím se dost špatně." Opřela jsem se lokty o stůl, položila bradu do dlaní a zase se zadívala ven do deště. Co to, pro všechno na světě, včera v té skříni bylo?

"Ano, jsi strašně bledá. Alespoň si vypij čaj, dítě. Ten ti určitě udělá dobře." Vtiskla mi šálek do ruky. "Tak pij, dítě."

Jí k vůli jsem vypila trochu čaje, ale musela jsem se přemáhat, abych ho nevyzvrátila. Můj žaludek se bouřil při myšlence na jídlo nebo pití. A když jsem se dívala ven do deště, pomyslela jsem si, že stejně prší i v mé duši.

Mlčky jsme seděly proti sobě. Babička si potírela žemli máslem a pomalu jedla. Naslouchala jsem tikání hodin a nesnesitelně pomalému běhu času.

Zaklepání na dveře mě vyděsilo. Babička namáhavě vstala a kulhala z pokoje. Uslyšela jsem hlas Elsie a Eda.

"Strašné počasí," hubovala Elsie, když vešla dovnitř a otřásala se jako mokry pes. Když se svlékla z teplých věcí a zula z gumových přezůvek, postavila se zády ke krbu a přehlazovala si sukni.

"Ahoj, Andreo," pozdravila mě. Jak se dneska máš?"

"Ahoj, Elsie -"

"Proboha, ty jsi ale bledá! Špatně jsi spala? Není ti tady v noci zima? Podívej se na sebe, vždyť jsi sotva oblečená."

Pohlédla jsem na svoje tričko a potom na Elsii, která měla přes teplý rolák ještě vlněnou vestu. Přesto jí byla zima a mnila si ruce.

"Ne, není mi zima."

"Topení pořád zhasíná," stěžovala si babička, která vešla

174

do místnosti za Edem. "Musím zajít pro opraváře. Pojdte, vypijte si šálek čaje. Máme ho dost. Andreo, ty jsi sotva upila."

"To už je druhý šálek, babičko," lhala jsem. "Dolila jsem si, když jsi byla venku." Poklepala mi na ruku.

"To je dobře."

"Mami, ona opravdu nevypadá dobře," poznamenala Elsie, když si sedala ke stolu, zatímco Ed si nalil čaj a pak přešel ke krbu. Kradmo jsem ho pozorovala. Měla jsem strach, že otočí plyn na vyšší stupeň.

"Ale mně je vážně docela dobře. Mohu s vámi jet i dneska do nemocnice?"

"To určitě ne. Sami ještě nevíme, jestli pojedeme. Ten déšť je hrozný! - Mami, mohu si vzít žemli? Díky. Ulice jsou jako vymetené. Prší, jen se leje. No podívejte se."

Babička a já jsme se obrátily k oknu. "Připadám si jako v akváriu," řekla babička. "Co myslíš, jak to bude vypadat zítra? Budeme moci jet?"

Jestli to bude vypadat takhle, tak z toho asi nic nebude."

Tázavě jsem zvedla hlavu. Jet? A kam?"

"No přece k Albertovi. Vždyť to víš."

"To je zítra neděle?"

"Logicky, když je dneska sobota."

To znamená, že jsem tady už celý týden. Uplynul celý týden a já si toho sotva všimla. Na jednu stranu mi připadalo, jako bych právě přijela, na druhou jako bych tu byla už dlouhá léta.

"Anna zítra schválně kvůli tomu přijede z Amsterdamu. Ráda by se seznámila s Andreou."

Babička vstala a šla k sekretáři, aby přinesla zarámovanou fotografii svých tří vnoučat - Alberta, Christiny a Anny. Opět si sedla k nám a ukazovala mi obrázek. "To bylo před dvěma lety, když....," začala vyprávět.

175

Přestala jsem poslouchat její hlas a obrázek se mi rozplynul před očima. Tihle lidé mě nezajímali. Neměla jsem s nimi nic společného, necítila jsem potřebu seznámit se s nimi. Přála jsem si navázat kontakt s těmi druhými, se svými předky. Pronikala ke mně jednotlivá slova z babiččina a Elsiina povídání. Vykládaly mi něco o domečku u Irského jezera, o širokých plážích, o restauracích a tanečních lokálech, o slavnostním večerním osvětlení.

Dívala jsem se na ně a uvažovala, jak ve společnosti těch dvou mám vydržet celý den, jak dokážu opustit tento dům, jet na západní pobřeží a seznámit se tam se spoustou lidí, kteří mě nezajímají, jak si tam s nimi mám povídat a jíst a tvářit se, že se skvěle bavím.

"No a mamí, přinesla jsem ti pár věcí. Hezký kousek ryby, brambory a hlávku zelí. Abyste měly něco v domě. -No a ještě něco? Proboha, skoro bych zapomněla!" zvolala najednou Elsie a plácla si dlaní do čela. "Dneska ráno telefonovala Ruth."

"Maminka?" otočila jsem se.

"Ano. Úplně překvapivě. Hned brzy ráno. Noha se jí dobře hojí a chtěla vědět, jak se daří Andree a -"

"A co?" zeptala se babička.

"No, chtěla vědět, kdy se Andrea vrátí domů."

"Domů?" odpověděla jsem tiše.

"No ne!" zvolala babička. "Vždyť se ještě ani neseznámila s celou rodinou. A dědeček si ji také sotva stačil všimnout. A zrovna teď jí není moc dobře." Obrátila se ke mně. "Co myslíš, dítě?"

Zavrtěla jsem hlavou. "Ještě nemohu odjet, babičko."

"Samozřejmě že ne," přisvědčila s láskou. "Přeletěla jsi oceán a po týdnu by ses měla vracet zase domů? To je nesmysl. To by nebyla pořádná návštěva. Ještě jsi ani neviděla

176

dům, kde jsi bydlela, když ses narodila, a kde jsi strávila první dva roky svého života. A s dědečkem ses taky ještě pořádně neseznámila, vid'? Ne, dítě, musíš tu ještě nějakou chvíli zůstat."

V pokoji bylo náhle hrozné vedro a mně se těžko dýchalo. Při letu z Los Angeles jsem nemyslela skoro na nic jiného než na svůj brzký návrat do Států. A v prvních dnech svého pobytu v tomto strašně studeném domě jsem téměř neustále toužila po dni, kdy se vrátím do Los Angeles. Ale teď... teď bylo všechno jinak. Nechtěla jsem pryč. Nemohla jsem pryč.

"Co jsi mamince řekla?" zeptala jsem se Elsie.

"Pověděla jsem jí, že zítra chceme jet za Albertem, aby ses mohla seznámit se všemi. To se jí samozřejmě líbilo. A potom jsem jí popsala, jak se daří otcí a že si tě s ní pořád zaměňuje. Ale sestra říkala, že brzy zase nabyde vědomí. Už teď se často probírá, ale většinou až pozdě večer. Až bude zase úplně při smyslech, budeš si s ním moci pořádně popovídat. Já si ještě vzpomínám, jak tě vždycky houpal na kolenou. Ale na to si, Andreu, samozřejmě pamatovat nemůžeš..." Myšlenky mi odpluly pryč a byla jsem ráda, když Ed vstal a řekl: "Myslím, Elsie, že bychom měli jet. Z návštěvy v nemocnici dneska nic nebude. Déšť a vichřice by nás dneska s naším autíčkem smetly ze silnice. Pravděpodobně budeme rádi, když dojedeme v pořádku domů."

"Máš pravdu. Pozdravovala jsem od tebe maminku, Andreu, a řekla jí, že se ti vede dobře." Elsie vklouzla do pře-zůvek a teple se oblékla. Jen sed', maminko. Andrea za námi zamkne."

Doprovodila jsem Elsie a Eda ven. U dveří se Elsie obrátila, aby se ujistila, že nás babička neslyší, a ztišeným hlasem pronesla: "To ten ztracený dům, vid'?"

177

"Co?" zeptala jsem se zděšeně.

„Je tak strašně studený. Ta směšná plynová kamínka ti určitě nestačí, vid'? V noci asi nemůžeš zimou spát. Stačí, když se na tebe podívám. Jsi bílá jako stěna. Nechceš se na zbytek návštěvy odstěhovat k nám?"

Bezděky jsem o krok ustoupila. "Ne! Ne, Elsie, přece tady nemohu babičku nechat samotnou. Vždyť tu nikoho nemá." Jak jsem byla prohaná! Před několika dny bych nabídku bez váhání přijala. Ústřední topení, barevná televize, světlo a všude tlusté koberce. Teď mě myšlenka, že bych měla opustit dům, vyděsila. Ale nikoli kvůli babičce.

"Andrea má pravdu," souhlasil se mnou Ed. "Tvoje matka se bez svého muže cítí opuštěná. Když je u ní Andrea, dělá jí to dobře."

"To ano, ale podívej se na to dítě. // to zjevně dobře nedělá."

"Díky, Elsie, ale opravdu raději zůstanu tady."

"No dobře. Ale kdyby sis to rozmyslela, stačí jen, když nám řekneš. U nás jsi kdykoli vítána. A když déšť do večera poleví, ještě se zastavíme a vezmeme tě s sebou do nemocnice. Ano?"

"Ano, díky."

Když Ed otevřel dveře a do domu vnikl vítr s deštěm, Elsie rychle řekla: "A ještě si budeme muset rozmyslet, jestli zítra

pojedeme k Albertovi. Tak zatím."

Měla jsem co dělat, abych za nimi zavřela dveře. Jakmile jsem zamkla, přisunula jsem ucpávku na místo a vrátila, se do pokoje.

O chvíli později, když jsem usnula v křesle, jsem měla poprvé erotický sen.

178

12

Sen byl vzrušující už svou podstatou. Jednotlivé scény nenásledovaly podle nějakého řádu a nevyprávěly žádný příběh. Veškerý jejich smysl spočíval v sexuální symbolice. Cítila jsem Viktorovo teplo, jeho něžné rty, vdechovala jsem jeho vůni a prožívala spojení s jeho tělem. Jednou se ke mně snesl z oblaku, vztahoval po mně paže, aby mě objal, pak na mě kýval na konci nějaké dlouhé tmavé ulice. Toužebně jsme k sobě vztahovali paže, dotýkali jsme se špičkami prstů, nebo jsme leželi na louce ve vysoké trávě a milovali se pod modrým nebem a teplým sluncem. Nic nedávalo smysl. Marně jsem se pokoušela se ho ptát, co to má všechno znamenat - nepromluvil ani slovo. Scházeli jsme se a rozcházelí, cítili jsme a vnímali, ale k dorozumění nedošlo.

Obrazy kolem mě přelétaly jako unášeny uragánem a byly plné vášně a touhy. Bylo mi, jako by má duše byla pták zavřený v kleci, který jako šílený bije křídly v zoufalé snaze dobýt si svobodu. Spánek mi neposkytl žádné uklidnění a mír, ale vydal mě na pospas nezkrotné touze po svobodě, kterou pociťovala má řetězy spoutaná vášeň.

Když jsem se probudila, byla jsem zbrocená potem. Takovou žádostivost jsem ještě nepoznala, nikdy jsem nezažila,

179

aby nade mnou měl nějaký muž takovou moc. Palčivá touha oddat se Viktoru Townsendovi mě připravila o všechnu sebekontrolu, o mou identitu.

Zasténala jsem a polekala se. Rychle jsem pohlédla na babičku, která našťěstí ještě tvrdě spala, nejistě jsem vstala a vrávoravě přešla k oknu. Déšť venku ještě zesílil.

Řinul se v opravdových potocích a naplňoval vzduch hukotem. Přitiskla jsem čelo na chladnou skleněnou tabulku a pokoušela se trochu vzpamatovat.

Jak to, že jsem najednou cítila tak, jako jsem nikdy necítila? Jakým kouzlem na mě Viktor Townsend působil?

Je pryč?" promluvil někdo za mnou.

Prudce jsem se otočila.

Harrieta právě vešla do pokoje a tiše za sebou zavírala dveře. John, který napjatě stál u krbu, se ještě jednou zeptal: e pryč?

"Ano, je pryč."

"Ty jsi mu neřekla, že jsem tady?"

"Ne, Johne."

Harrieta prošla pokojem k bratrovi a já si s údivem všimla, jak velmi se změnila. Pel mládí a dětскosti, který jejímu bezvýraznému obličejí propůjčoval určitý půvab, byl jako setřený. Zůstaly jen nevymodelované rysy v celé své nahotě. Působila stísněně a zdrceně a neviditelné břímě, které nesla, ji zřejmě otupilo a oloupilo o veškeré zájmy. A přece od chvíle, kdy jsem ji viděla naposledy, zjevně neuplynulo příliš mnoho času. Měla na sobě stejné oblečení jako tehdy.

John se nezměnil, zůstal stejný - trochu rozplizlá Viktorova kopie, se světlejšími vlasy, světlejšíma očima a měkkými, méně ostře řezanými rysy ve tváři. Měla jsem dojem, že je velmi rozčilený.

"Kdy se otec vrátí domů?"

"Nejdříve za hodinu."

180

"Dobře, dobře." Ponořil se do myšlenek a mnul si ruce.

„John? Co to má všechno znamenat? Kdo byl ten muž?"

"Hm? Co? Ach -" John odmítavě mávl rukou. "Ach, nikdo. Prostě jeden muž."

"Ale už tady byl jednou. Když jsi nebyl doma. Kdo je to? Nelíbí se mi."

"Do toho ti nic není," vyjel na ni náhle John, až sebou polekaně trhla. V tom okamžiku vypadal zkroušeně a pokusil se o úsměv. Povzbudivě dodal: "Řekněme prostě, že to byl obchodní přítel."

Harrieta jen přikývla a odvrátila se od bratra. Ruce měla sepjaté, v tváři neklid a obcházela mechově zelené křeslo.

Johnovu sestru však netrápil cizí muž za dveřmi, nýbrž něco jiného. Velmi pečlivě, toho jsem si všimla, volila svá další slova.

„John, dneska jsem potkala Viktora."

John ani nevzhledl. Zíral do ohně a byl zcela ponořen do svých myšlenek.

"Potkala jsem ho na kraji města. Říkal, že má velmi mnoho práce. Hodně pacientů. Proto se sem nikdy nedostane.

Pozvala jsem ho na večeři. Řekla jsem mu, jak velmi by otce potěšilo, kdyby přišel. Ale myslím, že nepřijde. Nechtěl bys ho k tomu někdy vyzvat?"

John zvedl hlavu. "Co? Co říkáš? - Aha, Viktor. Byl jsem v jeho ordinaci. Není špatná. Posílají mu hodně lidí z nemocnice. Dobře vychází s tamními lékaři. Už jsem ho, Har-rieto, zval, ale zdá se, že mu moc nezáleží na tom, aby nás navštívil. Kvůli otcí to není. Smířili se."

"Tak tedy proč?"

John pokrčil rameny. "Nemám tušení."

Johne, podle mne by Viktor měl přijít domů. Myslím napořád."

"Ano..." Obrátil se k ní zády a opět se zamyslel.

181

"Podle mě není správné, že bydlí v pokoji v hotelu Hor-se's Head. Potřebuje opravdový domov. Ty a Jenny tady už bydlíte rok. Nemyslíš, že by bylo na čase, abyste se odstěhovali? Když budete mít svůj dům, mohu dostat pokoj nahoře a Viktor se může vrátit domů."

Se šustící sukní přecházela po místnosti sem a tam.

„Johne, chtěla bych si s tebou o něčem promluvit -"

„Já vím, o co jde," odsekl podrážděně a hněvivě se otočil. "Ty bys chtěla vědět, co se stalo s mými penězi. No dobře, když to bezpodmínečně musíš vědět, tak tedy ten muž, co tady byl, je bookmaker. Můj bookmaker a byl tady proto, že u něj mám nějaké dluhy. Už jsi spokojená?"

"Ach Johne..."

"Ano, ano, ach Johne! Byl bych na tom skvěle, kdybych neměl smůlu a nevsadil na pár skutečných outsiderů. Už minulý týden jsem mohl koupit dům. A otcí nic neříkej, ten by mi udělal ze života peklo."

„Johne, to je mi přece jedno. Jestli chceš, tak tu klidně bydlí dál. Zůstaň tu pro mě a za mě navždy. Je mi jedno, že sázíš."

"Tu a tam si vsadím na pár koní - tomu přece nemůžeš říkat sázení."

„Johne, chtěla jsem s tebou mluvit o něčem jiném." Přiběhla k němu a položila mu ruku na paži. "Potřebuji tvou pomoc..."

Ale John zavrtěl hlavou. "To určitě zase jde o toho bram-borožrouta Seana O'Hanrahana, co?" promluvil zasmušile.

"Nechci o tom nic slyšet. Když se člověk s takovými lidmi stýká, jen se dostane do čertovské kuchyně. Řekl jsem ti, že se mu máš vyhýbat, a to je mé poslední slovo."

"Ale já ho miluji!"

"Ty ses snad úplně zbláznila! To téma je dávno vyřízeno, Harrieto, a já jeho jméno v tomto domě už nechci sly-

182

šet. Jestli tě ještě jednou přistihnu, jak s tím chlápkem mlu-vis, tak -

"Nejsi o nic lepší než otec!" vykřikla. "Všichni jste proti mně. Ani s Viktorem nemohu promluvit. Je úplně jiný než dříve. Začal být opravdu náladový, a když si s ním chci promluvit, přesně vidím, že myslí na něco úplně jiného. Johne, je to už rok, celý rok, co byl Viktor naposledy v tomto domě. A tobě to je, zdá se mi, úplně lhostejné. A já jsem ti rovněž lhostejná."

John se od ní mlčky odvrátil.

"A ty!" pokračovala tónem připomínajícím rozrušené dítě. "Od té doby, co ses oženil, tě vůbec neznám. Když nejsi s Jenny, tak jsi na dostizích. Už na mě vůbec nemáš čas -stejně jako Viktor a otec a matka. Ty nevidíš, že potřebuji tvoji pomoc?"

Kupodivu se scéna na tomto místě rozplynula ještě ve chvíli, kdy Harrieta žadonila o pomoc. Ale byla jsem ráda, že to skončilo. Bylo mi mdlo, nohy se mi třáslly a bála jsem se, že omdlím, ještě než John a Harrieta spolu domluví. Jen s velkou námahou jsem se dovlekla ke stolu, klesla jsem na židli a oběma rukama jsem se chytila za hlavu.

Za několik minut se babička pohnula v křesle a otevřela oči. "Ach bože," zamumlala, "už jsem zase usnula! Ty klouby mě tak bolí. To je tím deštěm. Já ty schody nahoru nevyjdu."

Se vzdycháním se naklonila v křesle, vzala hůl a těžce se zvedala. Když ke mně pomalu kulhala, zase jsem viděla, jak je stará, jak je strašně stará.

"Dítě, dneska večer nemůžu vařit. Strašně mě bolí klouby. Uděláš si něco sama?"

"Ale jistě. A co chceš jíst ty, babičko?"

"Já nemám na jídlo chuť. Ten déšť mě zničí. Teď se musím dostat nahoru, chvilku si budu číst a potom chci spát."

183

Když je takové počasí, vždycky si nahoře lehnu už z večera, to mně pak bolest trochu poleví. Nebude ti, dítě, vadit, že už půjdu do postele?"

"Babičko -"

"Ano, miláčku?" Už byla na cestě ke dveřím.

V jednom okamžiku jsem se jí chtěla svěřit, ale ten im-pulz už zase zmizel. Tak ráda bych babičce vyprávěla všechno, co jsem v tomto domě viděla, ale strach, že bych to všechno mohla ztratit, mě zadržel.

"Ale nic," řekla jsem proto. "Dobře se vyspi, babičko. A ať tě to přestane bolet."

"Děkuji, dítě. Dobrou noc. Chleba a marmeláda jsou v kuchyni, čaj si také uvařit umíš."

Vyšla ze dveří a o chvilku později jsem slyšela její těžké kroky na schodech. Když se dveře asi za minutu zase otevřely, myslela jsem si, že se babička vrátila. Ale pak jsem viděla, že do pokoje vešla Jennifer.

A když se za ní v pokoji objevil Viktor, málem jsem vykřikla.

"To je od tebe milé, že jsi přišel, Viktore," řekla a namířila přes pokoj ke krbu.

"Přišel bych už mnohem dříve, kdybys mě o to požádala." "Všichni jsme doufali, že nás navštívíš. Warrington je tak malý, ale ty bys stejně dobře mohl žít v jiné zemi, tak málo tě vidíme."

Viktor Townsend zůstal stát u dveří, jako by měl strach přistoupit blíž. Za ten rok se trochu změnil. Vlasy měl delší a elegantní oblek prozrazoval zámožnost. Tvář však byla stejná: klidná a nevypočitatelná.

Jennifer se obrátila. Světlo plamenů ozařovalo její půvabnou, štíhlou postavu. "Postrádali jsme tě."

"Opravdu?"

Na okamžik sklopila oči a pak na něj opět pohlédla.

184

"Ano, já určitě. Dlouho jsem doufala, že nás navštívíš, ale nikdy jsi nepřišel."

"Měl jsem hodně práce. Mám dost pacientů a jsou ochotni dobře zaplatit."

"Viktore, jsi vyhlášen svými nízkými honoráři a každý ve městě ví, že chudé léčíš i zadarmo. Jsi ve Warringtonu velmi oblíbený a svými novými metodami a nápady jsi dal zdejšími těžkopádným starým doktorům podnět k zamyšlení. Všichni jsme na tebe velmi hrdí."

"Ano, práce jde dobře a řekl bych, že práce je tak akorát. Polámané kosti, záněty mandlí a staré dámy s nadýmáním." Jennifer se usmála. "Tak, jak to říkáš, to zní strašně nudně."

Viktor úsměv opětoval, ale nebyl to úsměv z duše. "Lékařův život má s romantikou jen málo společného. Není sice bezpodmínečně nudný, ale tak vzrušující, jak si to lidé obecně představují, také není."

"A - jinak, Viktore? Daří se ti dobře?"

Na okamžik se na ni mlčky zahleděl. "Ano, daří se mi dobře," odpověděl. "A tobě, Jenny?"

"Ale ano, mám se dobře." Znělo to velmi nucené.

Teď konečně Viktor prošel pokojem a zastavil se těsně před Jennifer. Tmavýma očima na ni pozorně pohlédl. Jenny, opravdu?"

"Ale samozřejmě..."

"Nepotřebuješ přede mnou nic předstírat," řekl tiše. „Jsem jeho bratr. Znáám ho celý jeho život. John a já před sebou nemáme tajemství. Pořád ještě sází, že?"

Jennifer sklopila hlavu a neodpověděla. Viktor ji něžně chytil pod bradou a zvedl jí obličej, až mu opět hleděla do očí.

"Pořád ještě sází, že?"

"Ano."

185

Viktor stáhl ruku a přešel na druhou stranu krbu. Opřel se loktem o římsu a řekl: "A zhoršilo se to, je to tak? - Já vím. Mohu tě té trapné odpovědi ušetřit. Harrieta za mnou párkrát byla a říkala mi to. A jak jsem slyšel, věřitelé teď chodí už i do domu."

"Viktore, nemůžeš mu pomoci?"

Viktor se na ni opět na okamžik mlčky zadíval a musel vidět totéž co já - velké něžné laní oči, rozechvělé rty, jemně klenuté obočí, Jenniferinu jasnou krásu. Cítila jsem, že ji stále ještě miluje.

"Proto jsi mě sem pozvala?"

"Ne!" Polekaně k němu přistoupila o krok blíž. "Ne, Viktore, to si nesmíš myslet. Nikdy bych o té věci nezačala mluvit. Pozvala jsem tě, protože jsem tě chtěla vidět a protože jsem se bála, že už nikdy nepřiješ. Uplynula tak dlouhá doba..." Nedokončila myšlenku.

„Jenom ty, Jenny, jsi mě mohla přivést zpátky do tohoto domu. Harrieta se o to pokoušela mnohokrát, zval mě John, a dokonce i otec se odhodlal a požádal mě, abych někdy přišel. Ale já čekal jen na slůvko od tebe, protože jen kvůli tobě jsem se domu vyhýbal."

Melancholie, které jsem si všimla na fotografii, teď letmo přelétla Jenny po tváři. Byl to výraz takové zranitelnosti, že Viktora dojal stejně silně jako mě. Cítila jsem, že v tom okamžiku bojuje s touhou Jenny prostě sevřít do náručí.

"Jestli si to přeješ, tak Johnovi pomohu."

"Ach Viktore -"

"Ale jen kvůli tobě. John je příliš hrdý na to, aby mě požádal o pomoc. A já si nejsem jist, jestli bych mu pomohl, kdyby za mnou přišel. Ale ty, Jenny, ty už jsi dávno měla žít ve vlastním domě a myslet na to, že si založíš rodinu. Jenom kvůli tobě bratrovi pomohu."

Jennifer zavrtěla hlavou. "Nesmíš to udělat kvůli mně,

186

Viktore. Musíš to udělat, protože chceš. Protože je to tvůj bratr -"

Krátce se zasmál. "Ano, to je. A tím jsi ty mojí sestrou, ne? Nebo přesněji řečeno švagrovou. Ale to je prakticky totéž," uzavřel hořce.

"Ne, to není totéž."

K mému překvapení Viktor náhle přiskočil k Jennifer a chytil ji za paže. Držel ji tak pevně, jako by jí chtěl zatřást. Temná bouře mu zastínila tvář a oči se mu hněvivě blýskaly, takže Jennifer před ním bázně uhybala.

"Tak co je to potom?" zeptal se sípavě a sotva ze sebe vypravoval slova. "Co tedy jsme, když ne bratr a sestra?"

"Viktore! Já -"

"Ach bože!" zvolal a pustil ji stejně náhle, jako ji chytil. "Co to do mě vjelo? Manželka mého vlastního bratra! Zbláznil jsem se?"

"Změnit to nemůžeš," řekla rychle. Tváře jí krvavě zrudly. "Stejně jako ani já ne."

Viktor na ni stále ještě rozněvaně hleděl, ale věděla jsem, že jeho hněv nepatří jí, ale sobě samému. K ní cítil jenom hlubokou lásku a něhu.

"Co mám dělat?" tápal se nakonec tiše a zoufale. "Celý rok jsem s tímto okamžikem žil. Věděl jsem, že jednoho dne přijde, že nadejde hodina, kdy proti sobě budeme stát tváří v tvář. A často jsem přemítal, jestli dokážu odolat a nechat

si své tajemství pro sebe. Ale teď vidím, že to nedokážu. Jsem jenom člověk. Dvanáct měsíců nedokázalo vymýtit mou lásku k tobě, Jennifer. Dvanáct měsíců tvrdé práce nedokázalo zmírnit moji touhu po tobě. Byl jsem snad odsouzen k doživotnímu strašlivému trestu za zločin, o kterém nevím, že bych kdy spáchal?"

Jestli je to tak," řekla klidně, "tak nade mnou byl vyřčen stejný rozsudek."

187

Viktor stál tak tiše a bez hnutí, že jsem už přemýšlela, jestli se nezastavil čas. Pak jsem uviděla, že dýchá, a slyšela slabé tikání hodin na křbové římse. Nakonec jsem slyšela, jak hluše říká: "Myslel jsem, že jsem pouze snil o tom, že mě miluješ. Nikdy jsem si nebyl jistý. A když jsem to začal tušit, bál jsem se, že mě divoké naděje mě svedly k tomu, že si poselství tvých pohledů vykládám špatně. Byl jsem jako ten příslovečný topící se, jenž se chytá stébly. Ale teď vidím, že jsem se přece neklamal. Ty mě miluješ. A teď se ptám, zda to není trest ještě tvrdší, než kdybys mě nemilovala."

"Viktore, to není trest -"

"A co tedy?" vykřikl. Jen to vědomí, že jsme odsouzeni jít životem - vídat se, možná se tu a tam jeden druhého letmo dotknout, ale nikdy se nesmět milovat..." Když Viktor viděl, že Jenny pláče, šel k ní a něžně jí otřel slzy z obličeje.

"Měl jsem odjet do Skotska. Ještě ten večer, kdy jsem se sem vrátil s pošetilými nadějemi na společnou budoucnost s tebou a dozvěděl jsem se, že ses provdala za Johna. Měl jsem Warrington zase opustit a usadit se někde na nějakém vzdáleném místě. Tam bychom byli těchto muk ušetřeni."

"Viktore, jsou to taková muka?"

"Vědět, že tě nikdy nemohu políbit, že sdílíš postel s mým bratrem? Ano, to jsou pravá muka."

"A co ty okamžiky, které pro sebe máme? Takové, jako je tento? Nemůže stačit slovo nebo úsměv? Není to lepší než vůbec nic? Pomysli si, Viktore, na tu osamělost, kdybychom byli od sebe odloučení. Pomysli na ta dlouhá prázdná léta, která by ti byla určena, a myslí na mé osamělé noci s mužem, o kterém jsem si kdysi myslela, že ho miluji, a pak jsem musela pochopit, že to byl klam. Bylo by pro nás opravdu lepší, kdyby se naše cesty rozdělily a my byli přesto v myšlenkách stále spolu? Nebo je lepší, když si vezmeme, co můžeme, a uděláme z toho to nejlepší, co dokážeme?"

188

Prudce se obrátil. "Na to nemohu odpovědět. Teď, v tomto okamžiku, bych chtěl být s tebou a nikdy neodejít. Ale když jsem ve své ordinaci a mám před sebou strašlivou skutečnost naší situace, myslím si, jak by bylo snadné sbalit si věci a odjet."

"Snadné?"

"Ne, snadné ne. Ale při pánu Bohu lepší!"

Celý pokoj byl naplněn prudkým citem těch dvou. Ta bouře mě strhla do sebe jako vír. Cítila jsem oheň jejich vášně a trpěla jejich bolestí. Div mi srdce nepuklo. Nemohla jsem už tiše stát.

"Viktore!" vykřikla jsem.

Polekaně se obrátil.

A potom zmizeli.

Noc pro mě byla mukami. Byla jsem zesláblá nedostatkem spánku, vyčerpaná střídáním citů a usnula jsem neklidným spánkem, který mi nepřinesl žádné zotavení. Zase jsem měla erotické sny: obrazy Viktora, lákavé vize jeho něžnosti a vášně. Ve snu byla jeho láska jako sladká mlha, která se na mě snášela a zahalovala mě. Chvěla jsem se blaženým napětím. Ale nikdy nedošlo k poslednímu naplnění mé žádostivosti. Mé sny mě klamaly, zahrávaly si se mnou a nakonec mě zanechávaly ve stavu ubohého zklamání.

V okamžicích bdělosti jsem udiveně sledovala proměnu, která se se mnou děla. Bylo to, jako by se ve mně probouzelo mnoho nových osobností, každá s nějakou jinou touhou vyžadující naplnění. Takovou žádostivost a vášně jsem nikdy nepoznala. Jako by každý nerv v mém těle byl nabit elektrickým proudem. Hořela jsem jasným plamenem a jedině Viktor Townsend mohl ten požár uhasit.

Potom, když jsem stála u okna a tiskla si horečnaté čelo na chladnou tabulku, přemýšlela jsem o těchto snech a uva-

189

žovala, co asi mohou znamenat. Bylo jasné, že miluji Viktora Townsenda a že po něm toužím, ale nechápala jsem, proč jsem tím mužem tak posedlá, protože dosud u mě žádný muž takové city a přání nevyvolal. Hledala jsem vysvětlení a žádné jsem nenacházela.

Kolem půlnoci mě Jennifer a Harrieta probudily z lehkého spánku. Zdřímala jsem si v křesle a probudila jsem se, když klaply dveře. Viděla jsem, jak kolem mě proběhla Harrieta a postavila se ke krbu. Hodiny ukazovaly jedenáct.

Od scény s Jennifer a Viktorem uplynul zřejmě jen krátký čas. Jennifer rozhodně vypadala stejně.

Harrieta byla zjevně rozrušená. Chvěla se, tiskla si rukama žaludek, stála a každou chvíli nervózně pohodila hlavou.

"Co je?" zašeptala Jennifer starostlivě.

"Sli už všichni spát? Jsi si tím jista? Kde je John?"

„Ještě se nevrátil. Ale uslyšíme, až bude přicházet. Nikdo nás nemůže slyšet. Harrieto, prosím tě, řekni mi, co máš."

"Ach Jenny..." Harrieta se náhle rozplakala. „Já mám hrozný strach. Nevím, co mám udělat. Probaha, co jen mám udělat!"

"Harrieto," promluvila klidně a jasně Jenny. Vzala Harrietinu roztřesenou ruku do své a pevně ji držela. "Pojď, teď mi řekni, co tě trápí. Tak zlé to být nemůže."

"Ale ano, Jenny. Já - ach Jenny...", rozvzlykala se. "Slib mi, že nikomu neřekneš ani slůvko. Ty jsi jediná přítelkyně, kterou mám."

"Slibuji, Harrieto. Nikomu nic neřeknu."

"Ani Viktorovi ne. Především ne Viktorovi."

Jennifer povytáhla obočí. "Dobře, neřeknu to vůbec nikomu. Tak co je s tebou?"

Harrieta jí vytrhla své ruce, obrátila se a popošla pár kroků. „Já - já se tě musím na něco zeptat. Musíš mi něco říci." 190

"Samozřejmě, jestli mohu."

Harrieta nerozhodně váhala. Zřejmě nevěděla, jak má začít, hledala slova, připravovala se promluvit, a přesto ze sebe nevypravila ani hlásku. Nakonec se prudce otočila a úzkostlivě se zadívala Jenny do tváře.

„Jenny," začala rozechvěle. Sklopila oči. "Bezpodmínečně musím něco vědět, ale - ale bojím se, že o tom vůbec nedokážu mluvit. Prosím tě, pomoz mi."

Jennifer sice nebyla starší než Harrieta, ale byla vdaná žena a byla zralejší než její přítelkyně. Viděla, že Harrieta je v tíživé nouzi, a v útěšném gestu jí položila ruku na rameno. "Harrieto," pronesla klidně, "na světě není nic, o čem bychom my dvě nemohly mluvit."

Harrieta k ní vzhledla. Tváře měla rudé a oči se jí leskly jako v horečce. "Moje dny...", zašeptala. Jenny, já jsem to nedostala."

Jennifer okamžik trvalo, než si vyložila význam těch slov. Potom vydechla: "Proboha, Harrieto..."

„Je pro mě hrozně těžké o tom mluvit," vypravila ze sebe Harrieta stísněným hlasem. "Ty přece víš, jak to je. Už vůbec to nemohu říci mamince. Když jsem to dostala poprvé, bylo mi dvanáct -" Harrieta už jen šeptala. "Vylekala jsem se k smrti. Myslela jsem, že musím umřít! Neměla jsem tušení, co se se mnou děje. A maminka mi vůbec nepomohla. Řekla mi jen, že teď je ze mne žena, že mám přestat plakat a že to teď budu dostávat každý měsíc. Vůbec mi nic nevysvětlila. Jenom mi řekla, že v ty dny si musím častěji měnit prádlo, vždycky se mám navonět kolínskou a že se o tom nikdy a v žádném případě nesmím mluvit před žádným mužem. Jenny, ty to všechno víš. Maminka říkala, že si na to nikdy nesmím stěžovat, ale prostě dělat, jako by to nebylo. Ach Jenny, to je strašné."

Harrieta se zoufale chytila Jenny za paži.

191

"Když jsem to dostala poprvé, vyděsila jsem se k smrti. A teď mám smrtelnou hrůzu, protože jsem to nedostala."

Tennifer n# to nic neříkala, ale pohled měla plný lítosti a starosti.

„Jenny, řekni mi, co to znamená. Myslím, že to vím, ale musím si být jista. Ty mi to můžeš říci."

Jak dlouho jsi to nedostala?"

Já - já přesně nevím."

"Už je to hodně dlouho?"

Jenny, už jsem to nedostala dvakrát."

Aha..." JeíW zůstala úplně klidná. Její ruka stále spočívala na Harrietině paži a Jennifer se tvářila, jako by mluvily o jídelníčku na příští den. "Harrieto, řekni mi jedno - udělala jsi něco, co by to vynechání mohlo způsobit?"

"Myslím, že ano," odpověděla Harrieta sotva slyšitelně.

Tennifer na okamžik zavřela oči.

Tenny, já jsem to nevěděla. Nikdo mi to nikdy neřekl," pokračovala Harrieta spěšně. V obličejí měla zmatek a zděšení. Byla bila jako stěna. "Sean říkal, že na tom nic není. A já neměla tušení, co děláme. Vždycky jsem si myslela, že člověk může mít děti jenom v manželství, ale přece ne předtím. Byli jsme venku u té zříceniny starého proboštství. Nejprve jsem byla vyděšená. Ale potom se mi to líbilo. A pak -" znovu sklopila oči a plaše zašeptala: "Potom jsem byla úplně šťastná."

V Tennifer se něco pohnulo. Snad závist? Jen letmo, bez hořkosti. Temné bodnutí lítosti, že to s Johnem nikdy tak neprožila, že to pro ni vždycky bylo zklamání. Nikdy nebyl něžný vždycky jen netrpělivý, nikdy nebral ohled na její přání. A hned se jí ohlásilo špatné svědomí, když si vzpomněla jak zavírala oči a představovala si, že leží s Viktorem a ne se svým mužem. Byl to malý podvod, který jí pomáhal snášet nepřítelů časté manželovy útoky na její tělo. Myslet si, že 192

to je Viktor, představovat si, jaké by to bylo s ním: láskyplné, něžné a nádherné...

"Kdy to bylo, Harrieto? To se Seanem O'Hanrahanem?" zeptala se.

„Já - ach - to bylo...", Harrieta se zajíkla. Jenny, to nebylo jen jednou. Ale říkal, že na tom nic není, opravdu. Proboha, Jenny, co jsem to udělala?"

"Raději by ses měla ptát, co udělal on."

"Ne, nemluv o něm tak. Miluji ho a vezmeme se. Ale potají, aby nám v tom otec nemohl zabránit. Slib mi, Jenny, že otcí nic neřekneš."

"Na to se můžeš, Harrieto, spolehnout. Ale měla by sis promluvit s Viktorem."

"Ne!"

"Harrieto, je lékař. Může ti říci, co máš dělat. Možná se mylíš. Ale jestli ne, on ti může říci, co se musí dělat."

„Já o tom s Viktorem mluvit nemohu. Opovrhoval by mnou!" Harrieta se rozplakala.

Jennifer ji vzala do náruči a pevně ji držela, aniž promluvila slovo. Harrieta plakala a vzlykala, a až když se trochu uklidnila, vyprostila se z Jennifeřina objetí, otřela si slzy a zajíklavě řekla: "Ty si tedy myslíš, že se to stalo? Ze v sobě mám dítě?"

„Jestli jsi něco dělala se Seanem O'Hanrahanem. Jestli přesně víš, co jsi s ním dělala.“

„Říkal, že manželé to dělají. Chtěl mi ukázat, jaké to je.“

Jennifer vážně přikývla a v duchu litovala Harrietu, která přišla o dětskou nevinnost.

„Nikdy jsem si nepomyslela, že by to bylo možné. Opravdu ne. Myslela jsem si, že žena může mít dítě, až když je vdaná. Ale teď se to stalo a já se s tím musím vyrovnat.“

„Harrieto!“ Jennifer k ní vztáhla obě ruce. „Prosím tě, promluv si s Viktorem.“

193

„Nikdy!“ Harrieta o krok ustoupila. „On by mě zabil.“

„Ale ne -“

„Ale ano!“ vykřikla Harrieta. „Viktor by mě zabil. Ty ho neznáš tak dobře jako já. Je přesně stejný jako otec.“

„Tak co tedy chceš udělat?“

„Sean a já máme v plánu odjet do Londýna a tam se dát oddat.“

„Ach Harrieto.“ Teď se rozplakala i Jennifer.

Harrieta ještě chvilku nerozhodně stála a zírala na Jennifer pohledem, při kterém nás obě zamrazilo, potom se otočila na podpatku a vyběhla z pokoje.

Dívala jsem se za ní, viděla jsem, jak se za ní zavřely dveře, a byla jsem překvapená, že Jenny byla v místnosti, ještě když jsem se obrátila zpátky. Věřila jsem, že v tom okamžiku scéna skončila. Ale zdálo se, že bude mít pokračování.

Zůstala jsem sedět v křesle a čekala.

Bylo neuvěřitelné, že mladá žena, která stála přede mnou, je už mnoho let mrtvá. Cožpak jsem neslyšela šustění jejich sukní? Což jsem neviděla, jak se jí v očích lesknou slzy? Necítila jsem snad jemnou vůni růží, která ji obklopovala?

Necítila jsem její přítomnost v pokoji?

Dívala jsem se na ni, hlavou se mi honily tyto úvahy a náhle jsem dostala nápad, který mě doslova elektrizoval.

Vzpomněla jsem si, jak jsem při posledním setkání Viktora s Jennifer byla přemožena jejich city, zavolala jsem Viktorovo jméno a on se obrátil.

Bylo možné, že mě slyšel? Úplně jsem na tu malou epizodku zapomněla, ale teď jsem si přesně vzpomínala. Nebyla jsem už schopna déle se ovládat a nahlas jsem zavolala Viktorovo jméno. A on se polekaně obrátil. Mohlo to znamenat...?

Nespouštěla jsem z Jennifer oči. Byla tu déle než kdykoli dříve. Nebo jsem to byla já, kdo zůstal déle. To nebylo

194

důležité, ale moje setkání s minulostí trvalo déle, než jsem čekala, a já přemítala, jestli to má nějaký zvláštní důvod.

Jak to, že jsem stále ještě mohla Jennifer vidět? Mělo to nějaký zvláštní smysl? Stála tu v místnosti úplně sama, tak skutečná a živá, jako tu stávala moje babička, a osušovala si oči kapesníčkem, který vytáhla z rukávu šatů. Byly jsme spolu v místnosti samy, a přece nás dělila léta. Ona žila v roce 1892, já žila teď.

Jak to, že jsme byly pořád ještě spolu?

Zmocňovalo se mě tušení, které jsem nejprve zavrhl jako absurdní. Ale vnutilo se mi znovu a už se nedalo zapudit.

Mohla jsem cítit Jenniřin parfém, slyšet šustění její sukně, mohla jsem ji vidět a cítit její blízkost a uvažovala jsem, zda to, v co jsem doufala a čeho jsem se bála, se teď přece jen stane. Že se otevře cesta dorozumívání - ona mě uslyší - a já tak budu plně vtažena do dění. Když bylo všechno tak reálné, nemohlo snad být možné také spolu promluvit? Cožpak se Viktor neotočil, když jsem zavolala jeho jméno?

Ale ona mě ani nevidí. Stojí ode mne vzdálena jen pár centimetrů a nevnímá mne. Co by se stalo, kdybych ji oslovila?

Navázala bych s ní opravdové oboustranné spojení?

Rozhodla jsem se, že budu riskovat. Jediné, co se může stát, je, že zmizí. A protože Harrieta už byla pryč a nic se jinak nedělo, stejně by brzy zmizela. Chtěla jsem se o to pokusit. Chtěla jsem ji oslovit.

Sebrala jsem všechnu odvahu, spolkla všechny obavy, odkašlala si a hlasitě, jasně ji oslovila: „Jennifer!“

195

13

Babička musela do pokoje vejít úplně potichu. Probudila jsem se, až když roztáhla závěsy. „Jen se podívej, jak hnusně prší!“ ukázala a hněvivě potřásla hlavou.

Obrátila jsem se na bok a zamžourala do světa za oknem zastřeného závojem deště. Pak jsem se zase převálila na záda a zírala na strop. V hlavě mi dunělo.

„Dlouho jsi spala,“ poznamenala babička a kulhala po pokoji. „To je dobré znamení. Alespoň sis jednou trochu odpočinula.“

Skoro jsem se usmála. Babička netušila, že jsem šla spát až za svítání a celou noc jsem vlastně proseděla.

„Čaj bude hned hotový. Chtěla bys dneska na toast sirup? Dodal by ti trochu energie.“ Přestože se babička snažila mluvit rázně a nahlas, všimla jsem si, jak unavený má hlas. „Tvůj dědeček měl vždycky rád chléb se sirupem. A k obědu udělám ti rybu, co včera přinesla Elsie. Do Mo-recambe Bay v takovém počasí rozhodně jet nemůžeme.“

Znovu jsem vyhlédla ven do šera a přemítala jsem, jak dlouho budeme v tomto domě uvězněny.

196

„Babičko,“ řekla jsem a posadila se. „Včera dědečka nikdo nenavštívil. Jak to bude vypadat dnes?“

„My do nemocnice v žádném případě jet nemůžeme. Možná tam zajede William sám. Já v takovém počasí nemohu ani přes práh. Tak, a teď si jdi do koupelny, ať můžeme sníst.“

Vyběhla jsem po schodech, rychle se umyla a zašla do přední ložnice, abych si vzala čisté věci na oblečení. O čtvrt hodinky později jsem už seděla dole u stolu.

"Člověk cítí, jak ten zatracený vítr protahuje všemi skulinkami, vid?" řekla babička a mazala si toast máslem.

Viděla jsem její obličej v syrovém ranním světle, promodralé rty, popelavou pleť a oteklá oční víčka. "Babičko, ty jsi špatně spala, že?"

"Ne, dítě, Bůh ví, že ne. Ale říkám ti, při takovém počasí mě bolí všechny klouby v těle. A pak prostě nemám klid.

Dneska večer si ale vezmu nahoru hned tři ohřívací láhve."

"Proč nespíš tady dole, kde je teplo?"

"To nepřichází v úvahu. Ty teplo potřebuješ víc než já. A já stejně nejraději spím ve své posteli. Když si obléknu ještě jeden kabátek a vezmu si ještě jednu ohřívací láhev, bude to dobré."

"Babičko, ve tvé ložnici musí být strašná zima."

"Elsie vždycky říká, že v celém domě je zima jako v hrobce. Takže je úplně jedno, kde spím. Ale já jsem na to zvyklá a cítím se tu dobře. Ani deset koní mne odtud nevytáhne do nějakého toho nového bytu..."

Povídala dál a já si pomyslela, že ani netuší, jak výstižné je srovnání domu s hrobkou.

Nikdo za námi nepřijel. Liják a bouře zuřily s takovou silou, že bylo nemožné třeba jen otevřít dveře. Z horní ložnice jsem se podívala na ulici a viděla, jak nebezpečná je za

197

takového počasí i krátká jízda autem. Bylo mi jasné, že nás nikdo nenavštíví, dokud tahle příšerná průtrž potrvá.

Babička a já jsme si tedy sedly do pokoje ke krbu, ona s pletením a já s knížkou. Ale nevnímala jsem nic z toho, co jsem četla. Mé myšlenky se zabývaly úplně jinými věcmi.

Pozdě odpoledne babičku tak bolely kyčle a kolena, že nebyla schopna postavit se do kuchyně a uvařit slíbenou večeři. Já jsem nám místo toho ohřála polévku z konzervy a k ní jsme si vzaly chleba s máslem. Mně to úplně stačilo, protože jsem pořád ještě neměla moc chuti k jídlu, ale viděla jsem, jak je babička zklamaná, že mi nemohla uvařit něco dobrého.

Po té skromné večeři jsme ještě asi hodinku seděly spolu, i když jsme toho mnoho nenamluvily, potom babička řekla:

"Andreo, myslím, že půjdu do postele. Jestli tady budu ještě chvíli sedět, vůbec se nahoru nedostanu. Dítě, až se ohřeje voda, přineseš mi nahoru ty láhve?"

"Babičko, co tam chceš celé odpoledne a večer dělat?"

"Pustím si rádio a chvíli si budu číst. To mě vždycky tak rozptýlí. Je mi líto, dítě, že tě tu nechávám samotnou, ale když je mi tak zle, stejně nejsem moc dobrá společnice. Jsem jenom ráda, že tvůj dědeček je pěkně v teple a dobře se o něj starají. To je pro mě velká útěcha."

Výjimečně jsem babičce musela pomoci nahoru po schodech. Postrkovala jsem ji zezadu a ona pomaličku lezla nahoru, schod za schodem. Postupovaly jsme zvolna, ale když jsme byly nahoře, viděla jsem, že by to sama nebyla vůbec zvládla. Byla v obličeji úplně šedivá a sotva dýchala.

„Je mi třiaosmdesát, dítě," pravila přerývaně a lapala po dechu. "Už mám ty lepší dny za sebou."

Nedovolila, abych jí pomohla při svlékání, ale trvala na tom, abych šla do teplého obývacího pokoje a čekala, až se začne vařit voda. Když jsem naplnila tři ohřívací láhve a při-

198

nesla je za ní nahoru, pomohla jsem jí ulehnout do postele. Podestlala si pod záda několik polštářů, oblékla si dvě vlněné vesty, kolem ramen si přehodila pletený šál a láhve s horkou vodou si uložila k nohám. Rádio na nočním stolku přitáhla blíž k sobě.

"Tak, dítě, teď tady mám pohodlí. Klidně si jdi dolů."

"Babičko, kdybys něco potřebovala, zaklepej holí na podlahu. Hned přijdu nahoru. Určitě dostaneš hlad a láhve se budou muset nově doplnit horkou vodou."

"Ano, dítě. Ty jsi pro mě opravdu požehnání. Jsem tak ráda, že jsi tady." Objala mne kolem krku a krátce mě k sobě přitiskla. Když si zase lehla, viděla jsem, že má v očích slzy. „Já jsem přece ufnukaná!" zvolala. "Ale ty jsi tak podobná své mamince. A teď už jdi honem dolů, tam je teplo."

Spěchala jsem do pokoje, ale ne kvůli teplu, protože zima už mi dávno vůbec nevadila. Spíše jsem doufala, že zase budu brzy unesena do minulosti.

A skutečně, když jsem otevřela dveře, uviděla jsem před sebou obývací pokoj Townsendových s barevnou tapetou a zelenými křesly. V jednom z nich, zahalena teplou září ohně, seděla Jennifer. Byla sama.

Velmi pomalu a opatrně jsem vešla a zavřela za sebou dveře, abych neporušila jemný přelud poklidné scény. Ustoupila jsem pár kroků od dveří a zůstala stát opřená o stěnu.

Jennifer se zabývala ruční prací. Viděla jsem, že v ruce drží vyšívací rám a v jehle, která se občas zablýskla při pro-pichování látky, měla navlečenou jemnou červenou bavlnu. Jennifer měla vlasy vyčesané nahoru a propletené úzkými stužkami. Šaty v levandulové barvě měla upnuté ke krku a sahaly jí téměř ke špičkám nohou. Vypadala velmi klidně a velmi žensky, když tak seděla u krbu, jemnou tvář lehce zružovělou teplem, a soustředěně se věnovala své práci.

Opět jsem si vzpomněla na setkání ze včerejší noci a svou

199

velkou naději, že s ní budu moci navázat kontakt, když ji oslovím. Ale byla to iluze. Jakmile jsem zavolala její jméno,

zmizela.

Ted' tu však zase byla, a přestože jsem stála na druhé straně pokoje, cítila jsem, že myslí na Viktora.

Z chodby sem dolehl zvuk rázných mužských kroků a mně se zatajil dech. Zase ho uvidíme!

Dveře se otevřely a do pokoje zavál chladný vzduch. Ke svému zklamání jsem viděla, že vešel John Townsend. Když za sebou zavřel, na okamžik se zastavil. Trochu se zapotácel a mlčky se díval na Jennifer, která vzhledla od své práce.

„Jsi úplně promočený,“ řekla a chtěla vstát.

„O mě se nestarej,“ zavrčel netrpělivě John a přejel si rukou oči podlité krví. Když promluvil, cítila jsem z jeho dechu alkohol. „Raději se starej sama o sebe.“

„Co to má znamenat?“

„Ty!“ zařval najednou a natáhl ruku, jako by ji chtěl nataženým ukazovákem provrtat, „ty jsi mě zradila! Mne, svého muže!“

Johne!“ Jennifer vyskočila. Ruční práce jí spadla na podlahu, ale nedbala na to.

„Ty jsi byla u Viktora, nemám pravdu? Řekla jsi mu, že mám dluhy a že za mnou chodí bookmaker. A taky jsi mu řekla, že toho sázení nemůžu nechat.“

„Ale Johne!“

Přikročil k ní o krok blíž a já viděla, jak se starost v jejích očích změnila ve strach. Přitiskla si ruce na prsa, ale neustoupila před ním.

„To není pravda, Johne,“ namítla klidně. „Nebyla jsem u Viktora.“

„Tak odkud všechno tak přesně ví? Dokonce zná částku, kterou dlužím. Až do poslední zatracené penny. A chtěl ji zaplatit. Jenny, on mi nabídl peníze!“

200

„Co je na tom tak -“

„Krucifix, copak nemáš ani trochu hrlosti?“ zařval na ni. Třásl se vzteky a přistoupil k ní ještě blíž. „Musela sis s našimi soukromými starostmi vylít srdce zrovna u mého bratra? Kde je tvůj stud?“

„To Harrieta, Johne. Ta za ním byla, a ne já.“

„To je odporná lež. Harrieta by nikdy s Viktorem nemluvila o věcech, do kterých jí nic není. Byla jsi to ty, Jenny, a já to vím, protože jsem dával dobrý pozor na to, jak se na sebe díváte. Když se díváš na mého bratra, máš hned oči jako kráva. Vůbec to nezkoušej zapírat. A on se taky neumí ovládat. Když se na tebe podívá, doslova se mu sbíhají sliny.“

„Proboha,“ zašeptala Jennifer a odvrátila se.

„Jenny, proč jsi musela jít zrovna za ním?“

John zavrával. Oči měl skelné a pohled tupý. Děsilo mě vidět ho tak opilého a zpustlého. Plášť měl zacákaný špínou a klobouk posunutý do týla.

„Ty sis vážně myslela, že nemám tušení, co se děje?“ zeptal se už klidnějším tónem. „Tys vážně věřila, že nevím, proč Viktor každou neděli chodívá na oběd? Jenny, tomu se můžu jen smát. Nejdřív se pan bratr neukáže celý rok, přestože bydlí skoro vedle, a potom mu napíšeš pár roztomilých řádek, a už stojí před našimi dveřmi a slintá jako pes. A od té doby se objevuje pravidelně každou neděli. Myslíš, že jsem slepý?“

Jennifer neodpovídala. Zakryla si dlaněmi obličej a tiše plakala. Viděla jsem, jak se jí chvějí ramena.

John k ní zdráhavě pozvedl ruku, ale potom se zarazil. Viděla jsem v jeho tváři úlek okamžitého poznání a hned potom trpkost jistoty. Vyřkl jenom podezření, ale teď měl odpověď. A ta bolela.

Několikrát zamrkal, jako by chtěl proniknout alkoholovou mlhou před očima, a nechal ruku klesnout. „Nikdy tě

201

w

nedostane,“ vydechl. Já to nedopustím. Já vím, nikdy jsi mě nemilovala, ale můj bratr nikdy -“

Jennifer se prudce otočila. Ve tváři měla zděšení. Johne! To není pravda! Milovala jsem tě a miluji tě ještě pořád. Jak tady můžeš přede mnou stát a obviňovat mě ze lži a podvodu, když nic z toho není pravda? Za Viktorem šla kvůli tvým dluhům ze sázení Harrieta a ne já. A já tě pořád ještě miluji.“

Chvilku o jejích slovech přemýšlel a potom se zeptal: „Stejně jako v den, kdy jsme se brali?“

Váhala příliš dlouho.

John Townsend se rázně obrátil, hnal se ke dveřím a vztekle je otevřel. „My od mého bratra žádné almužny nepotřebujeme!“ řval. „Viktor teď má opravdu všechno, že? Má peníze, má pověst jako svaty, a má mou ženu. Ale jedno ti řeknu, Jennifer, daleko s tím nedojde.“

Když za sebou práskl dveřmi, cítila jsem, jak se zeď otřásla. Když jsem se obrátila k Jennifer, už tam nebyla.

Stála jsem opět v sešlém pokoji své babičky. Místo zeleného sametu byly na křeslech květované povlaky. Koberec byl starý a prošlapaný, v krbu stála plynová kamna. Byla jsem zpátky v přítomnosti.

Ty epizody z minulého života mě vyčerpávaly. Náhlé objevování a mizení Townsendů mi pokaždé způsobilo šok. Měla jsem oslabené nervy, ruce se mi třáslly, neměla jsem chuť k jídlu, nemohla jsem spát a mozek mi neustále pracoval na plné obrátky.

Jedna otázka mě zaměstnávala a týrala téměř neustále. Jak to, že potomci vtiskli cejch zla a ničemnosti Viktorovi, když přece, pokud jsem viděla, byl tím, kdo měl slabší, ne-chci-li říci špatný charakter, John? Viktor Townsend byl dobrý a čestný člověk, plný soucitu s trpícími a věrný v lásce jediné ženě. Proč ho jeho potomci tak očernili?

Najednou mi vedro v místnosti připadalo tíživé. Podráž-

202

děně jsem vstala a vypnula plynové topení. Ještě jsem byla skloněná nad kamny, když jsem náhle z dálky a jako ve snu slyšela tóny klavíru. Rychle jsem se narovнала.

Pro Elišku zase znělo sladce a melancholicky. Jemné tóny se linuly do místnosti ze všech stran. Hodiny na krbové římse se zastavily. Minulost mě zase vtáhla k sobě.

Pomalů a napjatě jsem přecházela místností a pokoušela se zjistit, odkud hudba přichází. Když jsem obešla křeslo a blížila se ke stěně dělicí mě od salonu, uslyšela jsem klavír zřetelněji. Připlížila jsem se opatrně ke dveřím a potichu je otevřela.

Hudba vycházela ze salonu.

Nechala jsem za sebou světlo obývacího pokoje a ponořila se do temnoty v chodbě. Podél stěny jsem tápala až ke dveřím salonu. Byly jen přivřené. Zevnitř pronikal ven slabý paprsek světla.

S bušícím srdcem jsem dveře pootevřela trochu víc a nahlédla dovnitř. Předě mnou byl pokoj, který jsem nikdy neviděla.

Plameny praskajícího ohně osvětlovaly barevné potahy na křeslech, malé stolečky, velké sofa, prosklené vitríny s drobnými ozdobnými předměty, pokojové květiny s velkými zelenými listy zasazené v mosazných květináčích a světlé stěny, na nichž visela spousta zarámovaných fotografií. Uprostřed stropu svítil k mému překvapení elektrický lustr. Na okamžik jsem k němu vzhledla, něžné tóny skladby Pro Elišku mě oblévaly a já se teprve potom obrátila napravo, k malému spinetu u stěny.

Na židličce před nástrojem seděl elegantně oblečený Viktor Townsend. Na sobě měl rezavě hnědý vycházkový kabát a černé kalhoty. Dlouhé vlnité vlasy mu splývaly přes ramena dopředu a zpola zakrývaly vážnou tvář prozrazující hluboké zamyšlení.

203

Jennifer v dlouhých saténových šatech stála u ohně, byla obrácená k Viktorovi a její pohled na něm spočíval s láskou a obdivem.

Myslím, že můj obličej vyjadřoval podobné pocity, protože i já jsem v tom okamžiku podlehla kouzlu Viktorovy hry. Prostý drobný motiv se pod jeho prsty proměňoval v omamně lákání. Zůstala jsem bez hnutí stát u dveří, zmítaná dvěma touhami: aby ta hudba nikdy nepřestala a aby už nehrál a mluvil s námi.

Když pak skutečně skončil, zůstal dlouho mlčky sedět, pohled upřený na klávesy, jako by potřeboval čas, aby se vrátil ke skutečnosti. S tóny Pro Elišku Viktor osvobodil svou duši a teď ji musel polapit a vrátit do její klece.

Ani Jennifer nepromluvila, i ona ještě byla v jiném světě, ze kterého se nechtěla vrátit. Přála si, aby ten okamžik trval věčně.

"Můžeš to zahrát ještě jednou?" požádala konečně.

Viktor se na sedačce obrátil a položil ruce na kolena. "Nemám už moc času. Ostatní se brzy vrátí domů."

"Budou rádi, když tě uslyší hrát."

Viktor zavrtěl hlavou. "Jenny, nikdy nás tu nesmí najít o samotě, jinak budou věřit tomu, čeho se v nitru obávají, a z našeho chování číst to, co se nikdy nestalo." Tvář mu potemněla. "A co se nikdy nestane."

"Ach pojd' sem, sedni si ke mně."

Vstal, ohromující svou velikostí a svým nápadným zevnějškem, přešel ke křeslu vedle Jennifer a sedl si. Natáhl nohy před sebe a jemná kůže vysokých bot se zaleskla v záři ohně.

"Matka mi vyčetla indiskrétnost," řekl. Jak je to ironické, když my dva jsme si ještě nikdy ani nestiskli ruku."

"Viktore, prosím tě, nebuď zatrpklý."

"A proč ne? Chodím sem každou neděli, sedím s tebou v jedné místnosti a dělám, jako bych si nemyslel, co si myslíš."

lim! Jenny, ty jsi zřejmě spokojená, ochotná spokojit se s tím, co nám je dopřáno. Ale já ne. Já svůj osud proklínám."

Krátce a suše se zasmál. "Opravdu si s námi ošklivě zahrál. Kdybych ti jen mnohem dříve řekl, že se vrátím do Warring-tonu, pak by ses neprovdala za Johna a byla bys teď mojí ženou. Mohla jsi vést velký dům a nemusela sis dělat starosti. Místo toho jsi provdaná za muže, který tráví dny na dostizích a večery v hospodě."

"Viktore, prosím tě," zašeptala.

"Myslím, že John by se měl konečně svým slabostem začít bránit a uspořádat svůj život. Neustále prchá před svými věřiteli a je jen otázkou času, kdy mu nenechají už žádné východisko. Včera si vypůjčil peníze, aby dnes zaplatil Cyrilu Passwaterovi, od kterého si vypůjčil minulý týden, aby zaplatil Alfredu Greyovi. Co myslíš, jak dlouho to tak bude moci dělat? Nechce si ode mne vzít žádné peníze, přestože, ví Bůh, jich mám dost. Raději si pořád hraje sám se sebou na schovávanou. Je na čase, aby se John podíval do očí svým závazkům a nějak slušně se dohodl se svými věřiteli. A aby konečně přestal sázet."

"To se snadno řekne, Viktore, ale John to tak nevidí. Každý den věří, že konečně vyhraje velké peníze, kterými zaplatí všechny dluhy a bude pro nás moci koupit dům."

"A každým dnem zabředá do dluhů hlouběji. Jennifer, člověk nemůže vyhloubit díru, aby jinou zasypal. Kdyby bylo po mém -"

"Ale ono po tvém není. John je svým pánem, a i když jinak toho moc předvést nemůže, má svou hrdost. Viktore, nesmíš se do toho vměšovat."

"Kdyby nebyl tvůj manžel, vůbec by mě to všechno nezajímalo. Ale je to tvůj muž a ty jsi kvůli němu nešťastná. Jenom kvůli tobě, Jenny, bych chtěl, aby si John konečně vyčistil stůl."

í |

"Tak ho také, kvůli mně, nech na pokoji. John musí svou cestu najít sám."

"Potřebuje šok. Musí být nucen -"

"Viktore!"

Když vzhledl k Jennifer, jeho tvář s ostrou vráskou mezi tmavým obočím vypadala rozzlobeně. S námahou udržel na uzdě svou trpkost, která ho příliš často strhávala ke slovům ostrým jako nůž.

"Slib mi," řekla Jennifer klidně, "že necháš Johna v klidu."

Zamračeně zíral do ohně. "Když si to přeješ, tak ti to slíbím."

Pozorovala jsem jeho obličej a přitom tušila jeho myšlenky. Myslel na úspěch, k němuž se za ten rok a půl po svém návratu z Londýna do Warringtonu dopracoval, na zlepšení, kterých dokázal dosáhnout ve zdejší nemocnici, na úctu, kterou tady ve městě požívá. Je osobním lékařem biskupa ve Warringtonu, léčí celou starostovu rodinu. Dostalo se mu poct a získal velký vliv.

Ale na tom všem mu záleželo jen málo.

Jeho touha po vědeckém výzkumu neuhaslá, stále ho ovládalo přání razit přísnou vědeckou prací další cestu lékařskému pokroku. Cítila jsem jeho zklamání pramenící z bezmocnosti vyléčit oběti mozkových nádorů nebo těžkých srdečních chorob. Trápilo ho, že se nemůže podílet na boji proti nezměrnému utrpení a nespočetným nemocem zachvacujícím tisíce a tisíce lidí proto, že proti nim ještě nebyly objeveny žádné léky. To bylo místo, kde ho bylo zapotřebí, tady, na temném kontinentu medicíny, chtěl Viktor Town-send rozsvítit světélka.

"Na co myslíš?" optala se tiše Jennifer.

"Na muže jménem Edward Jenner. Víš, kdo to byl?" Viktor se k ní zase obrátil. Zachmuřenost ve tváři se mu rozptýlila a jeho rysy oživly. "Edward Jenner byl muž, jenž se

206

DUM VZPOMÍNEK

jednoho dne zeptal, jak je možné, že dojičky nikdy nedostanou černé neštovice. Kromě toho si všiml, že téměř všechny dojičky onemocní neštovicemi krav. Přemýšlel, jestli to třeba spolu nějak nesouvisí a co by se stalo, kdyby zdravým lidem naočkoval kravské neštovice. Možná by je tak mohl ochránit před smrtelnými černými neštovicemi. Celý svět se mu smál, ale díky očkování Edwarda Jennera můžeme všichni žít beze strachu z té strašlivé nemoci, která kdysi dříve dokázala vyhubit celá města. Co ale ty ostatní smrtelné nemoci? Co se zápalu plic, cholerou, tyfem, dětskou obrnou?" Naklonil se k ní a chytil ji za ruce. "Podívej se, co tady dělám? Předepisují recepty na sirup proti kašli a prášky proti migréně. Denně narážím na hranice svých vědomostí. V medicíně je toho ještě nutno tolik udělat. Chápeš, co chci říci?"

"Ano, vím," přitakala přidušeně. "Měl jsi odjet do Skotska."

Pustil její ruce. "To jsem tím říci nechtěl. Stejnou laboratoř, jaká na mě čekala v Edinburghu, je docela dobře možné zřídit ve Warringtonu."

"Co tím chceš říci?"

"Ze se točím v kruhu. Nechal jsem se svou hořkostí a zklamáním ochromit. Proč bych měl bádat a bojovat, když to jediné, po čem na světě toužím, mi zůstane navždy ode-přeno ?

Jennifer mu lehce položila ruku na paži. "Mám nést vinu i na tvém scestí?"

Viktor na ni pohlédl, jako by mu zasadila ránu. Po tváři mu přelétl úlek a zděšení. Hluboce zasažen významem svých slov strhl Jennifer do náručí.

Nebránila se, neprotestovala. Položila mu hlavu na rameno a zavřela oči, aby vychutnala ten zakázaný okamžik. Viděl, že přemáhá slzy.

207

"Co jsem to jen řekl?" šeptal Viktor s ústy zabořenými do jejích vlasů. Jak jen mohu být takový sobec a zraňovat tě těmi šílenými řečmi. Nic pro mě není důležitější než to, abys byla šťastná a spokojená, Jenny, ach Jenny..." Viktor ji přitiskl pevněji k sobě, jako by tak mohl zmírnit její muka. „Jak jsem mohl říci něco tak bezmyšlenkovitého, když vím, že tvůj život musí být stejně nešťastný jako můj! Ale ty trpíš mlčky, zatímco já se hlasitě oddávám sebelítosti. Vůbec si tě nezasloužím..."

Chvilí tak stáli v těsném objetí ozařování plápolavým světlem ohně, až se Jenny od něj s přemáháním odtrhla a vzhledla k němu.

"Cítit tvůj dotek," šeptala. "Cítit, jak mě tvé paže objímají... to je..." Viktor sklonil hlavu, jako by ji chtěl políbit, ale pak se zarazil.

"Teď musíš jít, můj drahý," řekla. "Brzy tady budou. Viktore, takové něžnosti jsou pro nás zakázané, protože John je ještě pořád můj manžel a já mu přísahala věrnost."

Jennifer se zcela vymanila z jeho objetí, ustoupila o krok zpátky a vážně se na něj podívala. "Viktore, nesmíme se už scházet o samotě, protože vím, že nemám sílu, abych vždycky odolávala. A pak bychom ke všemu neštěstí na sebe vzali i vinu."

Viktor stál se svěšenýma rukama a strnulou tváří a Jennifer z něj nespustila vlhce lesklé oči. Tak se mi rozplynuli před očima a nechali mě samotnou.

Potřebovala jsem okamžik, abych si uvědomila, že z elegantního salonu dávno uplynulých časů se zase stala zatuchle páchnoucí, zaprášená odkládací místnost mé babičky. Viděla jsem prostěradla na nábytku, srolovaný koberec, zaprášený psací stůl s roletou, tmavé stěny. Na zpáteční cestu z roku 1892 jsem potřebovala jen několik vteřin, ale cítila

jsem se tak otupěla a vyčerpaně, jako bych šla dlouhé hodiny pěšky.

208

I

Zavřela jsem za sebou dveře salonu a vypotácela se na chladnou chodbu, šťastná, že je tma, která mě zahálí jako útěšný závoj.

Jak šťastná se mohla cítit Jennifer, když byla milována takovým mužem. Já jsem to nikdy neprožila. Nebo - ano? Byla to snad opravdová láska, co mi chtěl dát Doug, a já ji ve své zatvrzelosti odmítla?

Dunivé bušení shora mě vytrhlo z myšlenek. To může být jenom babička. Rychle jsem vyběhla po schodech. Rozsvítila jsem na chodbě, šla k jejímu pokoji, opatrně otevřela dveře a nahlédla dovnitř.

Babička ležela opřená v polštářích a tvrdě spala.

Zase se ozvalo bušení. Rychle jsem se stáhla z babiččina pokoje a zavřela dveře. Samozřejmě! Nevolá mě přítomnost, ale minulost. Hluk vycházel z přední ložnice.

Dveře byly otevřené dokořán. Uvnitř bylo všechno nové a světlé a v otevřeném krbu hořel oheň. Se zájmem jsem konstatovala, že i tady, stejně jako v salonu, nahradilo elektrické světlo plynové lampy.

Vešla jsem dovnitř a rozhlédla se. U krbu stál ušák potažený tmavorudým sametem a na opěradlech měl bílé krajkové dečky. Seděla v něm Jennifer, nohy opřené o tmavo-rudou podnožku, pohled upřený ke dveřím.

Ještě jsem se na ni dívala a opět přemýšlela, zda se mám pokusit ji oslovit, když jsem v zádech pocítila chladný závan a slyšela, že někdo vstoupil.

Byla to Harrieta.

„Jenny!“ řekla jen.

Jennifer se v křesle jen trochu pootočila a usmála se. „Ahoj, Harrieto. Pojd' přece dál.“

Harrieta stojící téměř těsně vedle mě se zdráhala. Ve tváři měla popelavou barvu a rty úplně bezkrevné.

„Jenny,“ pronesla znovu.

209

Jennifer, která si teď také všimla, že se švagrovou není něco v pořádku, vstala a popošla k ní. „Co je, Harrieto?“

„Já -“ učinila jeden krok a zavrávala, jako by měla omdlít.

„Harrieto!“ Jennifer k ní běžela, pevně ji objala kolem ramen a vedla ji ke křeslu. Harrieta na ní visela jako uzlíček bez života, nechala se vtisknout do křesla a odebrat si plášť a klobouk. Oči měla podivně lesklé a vypadala jako někdo, kdo utrpěl těžký šok. Teď vypadala mnohem mladší než Jennifer, malá a zhroucená ve velkém křesle, s obličejem bílým jako stěna a vyhaslýma očima. Pohybovala rty, ale nevyšla z nich ani hláska.

Jennifer si přitáhla druhé křeslo těsně k Harrietě, takže když usedla, kolena obou žen se dotýkala. Vzala Harrietiny ruce do svých a opatrně je třela. Jsi úplně promrzlá. A tak strašně bledá! Harrieto, kde jsi v takovém počasí byla?“

Harrietina strnulost se poněkud uvolnila. „Jenny, kde jsou všichni?“ zeptala se příškrčeně. „Kde je matka a otec?“

„Otec je ještě v práci a matka šla navštívit nemocnou paní Pembertonovou. A John - já přesně nevím, kde John teď je. Tak mi řekni, co s tebou je.“

Harrieta otočila hlavu k ohni a zírala do plamenů. Znovu se jí pohnuly promodralé rty a zase jí selhal hlas.

Jennifer na ni pohlížela s velkými obavami. Zatímco jsem se na scénu dívala, začínala vypadat jaksi snově, neskutečně, částečně to bylo tichem a tančícími stíny na stěnách, především však Harrietiným podivným chováním.

„Byla jsem u něj,“ zašeptala konečně.

„Co jsi udělala, Harrieto?“

„Sla jsem za ním. Přesně jak jsi mi to radila.“

Harrieta se otočila a upřela podivně prázdný pohled na Jennifer. Potom mluvila o něco hlasitěji: „Sla jsem za Sea-nem a řekla jsem mu, co se mnou je.“

„A co on?“

210

„Řekl, že to je moje vina.“ Harrietin obličej zůstal stejně bez výrazu jako její hlas. „Ze s tím nemá nic společného. A řekl, že odjíždí.“

„On odjíždí?“ Jennifer klesla do křesla. „Sean O'Hanra-han odjíždí? A kampak?“

„Nevím. Ale balil si věci, i když jsem u něj byla. Říkal něco o tom, že se chce vrátit do Belfastu.“

„Ale - ale přece jsi mu řekla, co s tebou je -“

„Ze budu mít dítě? Ano, to jsem mu řekla. A on se rozzuřil. Jako bych to udělala jen já sama. Připomněla jsem mu, že pořád mluvil o ženění, tenkrát, když jsme spolu byli tam venku u starého opatství, že říkal, že si mě chce vzít, co nejdřív to bude možné. Ale to bylo tenkrát, Jenny, teď si mě už zjevně vzít nechce.“

„Ach Harrieto!“ Jennifer zase začala Harrietě třít ruce, jako by tak mohla přítelkyni probudit k životu. Ale ani žhavý odlesk ohně nemohl Harrietě propůjčit zdání živosti.

„Harrieto!“ pravila Jennifer opět soucitně.

Přestože Harrietě bylo stejně jako Jenny skoro dvacet let, byla ještě velmi dětinská. Život se však chystal uštedřit jí krutou lekci a v její tváři se už začínalo projevovat vystřízlivění.

„A pak jsem šla k němu,“ řekla s pohledem obráceným k ohni.

„Myslíš k Seanovi?“

„K němu, přesně tak, jak jsi mi to radila. Nevěděla jsem kam. Otcí bych to nikdy říci nemohla, strašlivě by mě potrestal.“

Nemáš tušení, co se mnou provedl, když zjistil, že si dopisují se Seanem. Tentokrát by mě určitě jen nezavřel do skříně. Tentokrát by udělal něco mnohem horšího."

"On tě zavřel do skříně -"

"Víš, to dělal vždycky," pokračovala, aniž dala najevo nějaké citové hnutí. "Vždycky, když mě chtěl potrestat, zavřel mě do skříně. Nakonec jsem ho už neposlouchala z lásky

211

nebo proto, že bych měla před ním respekt, ale jen proto, že jsem měla tak příšerný strach, že mě zase zavře do skříně. Jenny, nemohla jsem to vydržet. Bylo to hrozné. Seděla jsem v tmavé skříně, kam odnikud nepronikl ani paprsek světla, a slyšela, jak otáčí klíčem v zámku. A pak jsem zoufale čekala, až konečně zase přijde a pustí mě ven. Vždycky jsem měla strach, že na mě zapomenou a já uvnitř zemřu. Zpočátku jsem křičela, ale pak už jsem jen kňučela a žebro-nila a jako šílená škrábala na dveře. Měla jsem pocit, že jsem zaživa pohřbená. Nakonec se vždycky vrátil a pustil mě. Jednou - to jsem křičela a plakala tak hlasitě, že přišel zpátky a zbil mě skoro do bezvědomí a zase mě tam zavřel a nechal mě uvnitř celou noc. Myslela jsem, že ztratím rozum. A to samé by udělal i teď, možná něco mnohem horšího. Otec je tak korektní a přísný. Kdyby se o té věci dozvěděl, řekl by, že jsem mu to udělala, abych ho zostudila. Vždyť ho znáš. Víš, jaký je. Víš, jak se ho matka bojí a jak se před jeho vůlí John sklání. John nikdy nechtěl zůstat ve Warring-tonu a stát se úředníkem. Ale musel, protože to otec přikázal. Viktor byl jediný, kdo se mu postavil..."

Harrieta jako kdyby zapomněla, co chtěla říci. Když se odmlčela, Jennifer ji jemně vybidla: "Tak ke komu jsi šla, Harrieto?"

"Ke svému bratrovi. Myslela jsem, že by mi možná mohl pomoci. A - on to také udělal..."

Harrieta jako automat natáhla paži, vyhrnula si rukáv a ukázala Jennifer bílé předloktí. V jamce v ohybu paže byla velká rudá skvrna, od které se táhly rudomodré pruhy.

"Harrieto, co to je?"

"To je od píchnutí. Jak se tomu jen říká - od injekce."

"Kde jsi ji dostala?" Jenny se sehnula nad Harrietinu paži. "Vypadá to, jako by se to zanítlo."

"To také ano. Ale říkal, že to přejde."

212

"Harrieto, já to nechápu. Co se stalo? Kdo to udělal?"

Chytila Harrietu za ramena a trochu s ní zatřásla. Har-rieta k ní vzhledla prázdným pohledem.

„Já nejsem žádná krasavice, vid’?“ řekla tiše. Jsem šedivá myš, za kterou se žádný muž neotočí. Nikdy se nevdam.

Mílovala jsem Seana O'Hanrahana. Chtěla jsem jen jeho. Ale teď zůstanu neprovdaná až do smrti."

"Harrieto, jak to bylo s tou injekcí?"

Harrieta se nadechla. Tvář jí ještě o něco zbledla. Jenni-fer si pomyslela, že Harrieta vypadá jako někdo, kdo se setkal se smrtí.

"Říkal, že mě uspí. Chtěl mě omámit. Ale nějak to nezabralo - možná protože jsem měla takový strach. Nebo mi možná nedal dost velkou dávku. Pak jsem si musela lehnout na stůl. Chtěla jsem vstát, ale byla jsem připoutaná. Řekla jsem mu, aby mě uspal nadobro. Žebro-nila jsem a prosila. Ale vztekal se a zlobil. Pravděpodobně to udělal proto. Tvrdil, že bych uvrhla rodinu do hanby."

"Harrieto, o čem to -"

"Měl takový nástroj. Viděla jsem, jak se zaleskl. Držel ho v ruce a poručil mi, abych úplně klidně ležela. Můj vlastní bratr..."

"Proboha," zasténala Jennifer.

"Řekl, že to je jediná možnost. Ze mi tak ušetří bolest a žal v budoucnosti. Ze pry nic neucítím, říkal to - ach Jen-ny!"

Harrieta náhle padla na kolena a skryla si tvář v dlaních. Její pláč zněl jako kňučení kotěte. Chvěla se a tlumeně mluvila do dlaní. "Celou dobu jsem byla při vědomí. Všechno jsem cítila. Tu bolest! Bože můj, Jenny, ta bolest byla příšerná! Nemáš tušení! Bylo to jako na mučidlech. Přesně jsem cítila, jak ostrý, hrubý nástroj ze mne vyškrabuje ten život. Teprve až když jsem už bolest nemohla snést, tak jsem omdlela."

213

"Harrieto, ach Harrieto!" šeptala Jenny, naklonila se a hladila Harrietu po vlasech. "Chudinko moje malá, je mi tě tak hrozně líto."

Obě plakaly. Jennifer Harrietu hladila a pokoušela se ji jemným hlasem těšit. Ale už za několik okamžiků zvedla Harrieta hlavu a pohlédla na Jennifer nechápavým pohledem zraněného zvířátka.

"Co mám teď dělat?" zašeptala.

Jennifer jí nedokázala odpovědět.

Harrieta setřásla její ruce a vstala. Chvěla se po celém těle, potácela se a postavila se před oheň. Její bledost byla děsivá, a když jsem viděla, že chce jít, přiskočila jsem k ní, protože jsem se bála, že upadne. Ale Jennifer už byla na nohou a podpírala ji a odváděla do postele.

"Chtěla bych umřít," řekla Harrieta. "Můj vlastní bratr. Jak mi to mohl udělat. Bože můj, nech mě umřít."

Po prvních vrávoravých krocích k posteli se Harrieta zastavila a podívala se na podlahu. Roztřesenou rukou pomalu pozvedla dlouhou sukni. Na podlaze zářila skvrna rudé krve a rychle se zvětšovala.

214

14

Toho večera mi nebylo dopřáno oddechu. Přestože jsem se vyčerpáním už sotva držela na nohou a tápala chodbou ke schodišti, už velmi záhy jsem měla být opět vtažena do víru událostí roku 1892.

Strašlivý zločin, který byl spáchán na Harrietě, mě vyděsil stejně jako Jennifer. Ale přestože všechno svědčilo o tom, že pachatelem byl Viktor, nemohla jsem uvěřit, že by byl schopen tak děsného činu. Ale nemohla jsem podezírat ani Johna. Možná byl slaboch a labilní, ale nebyl neskrupulózní a zlý.

Nezbyl mi čas, abych se ze svého zděšení vzpamatovala, nebo abych dále přemýšlela o té nešťastné historii. Ještě jsem ani nedošla ke schodům, když jsem z přední ložnice zase slyšela zvuky.

Události se teď řítily.

Vrátila jsem se ke dveřím místnosti, opřela se o veřeje a pozorovala Johna, který neklidně přecházel po pokoji. Jennifer opět seděla v rudě potaženém křesle a nešťastným pohledem sledovala jeho pohyb. Měla na sobě jiné šaty a podle toho jsem poznala, že je jiný den.

"Opravdu to musí být?" zeptala se zoufalým hlasem,

ř

215

zatímco John neustále chodil sem a tam jako divoké zvíře v kleci. Tvář měl zachmuřenou a tvrdou. Teď byl svému bratru Viktorovi podobnější než kdykoli jindy.

"Nemám jinou volbu," prohlásil smutně. "Prostě není jiné východisko."

"Nemohl ses jim prostě postavit? Nebylo by možné nějak se s nimi dohodnout? Musíš opravdu utíkat jako zloděj?"

Vztekle se otočil. "A co mám tedy dělat? Co navrhuješ? Mám snad za těmi chlapy běžet s prosíkem a žadonit o milost?"

Ach Jenny, je to nemilosrdná banda, které jde jen o peníze. Můj život je jim úplně lhostejný. Chtějí jen své peníze."

"Tak dovol Viktorovi -"

"Ne!" zařval tak vztekle, až jsme se obě polekaly.

"Nevezmu od svého bratra žádnou almužnu. A zrovna teď s ním už nechci mít vůbec nic společného."

Johne, přece vážně nevěříš -"

"Vynech toho darebáka ze hry. Po tom, co udělal Harri-etě, už s ním nikdy nechci mít nic společného. A pokud jde o mě, zmizím, protože to je pro mě jediná možnost, jak si zachránit kůži."

"Pak půjdu s tebou."

"Ne, Jenny, to ne," odmítl trochu jemnějším tónem. "Ty musíš zůstat tady a čekat na mě. Budu pár dní pryč, ale nemohu říci, kam jdu. A ani nemohu říci, kdy se vrátím. Musím být nějaký čas schovaný, než se to všechno usadí a já dám dohromady pár liber. Potom se vrátím. Jenny, drahá, budeš na mě čekat?"

Bezradně k němu vzhlédla.

John před ní náhle padl na kolena a chytil ji za ruce. Jenny, já tě miluji, i když ty mě ne. Ne, neříkej nic, nech mě domluvit. O leccem jsem přemýšlel a teď vím, že mnohé je moje vina, protože jsem tě tak zanedbával. A svou sestru také. Kdyby přišla za mnou, a ne za Viktorem..." John zavr-

216

<—*—rosí—>

těl hlavou. "Teď na to nechci myslet. Stalo se a nedá se to změnit. Ale my, Jenny, my máme ještě šanci. Teď odjedu a nevím, jak dlouho budu pryč. Ale uvidíš, že až se vrátím, bude mezi námi všechno jiné. Vráť se jako jiný člověk, určitě. Zaplatím těm hnusným lichvářským žralokům a jednou provždy nechám sázení. Jenny, drahá, uvidíš."

"Ach Johne," zašeptala smutně. "Tolik bych chtěla, abys nemusel pryč."

"Ale já musím. Na tom se nedá nic změnit. Neboj se, nic se mi nestane, protože o mých plánech nikdo neví. Prostě zmizím. Jenny, pamatuj si, že to je tajemství. Nesmějí se o tom nic dozvědět, protože kdyby něco tušili, bude můj život v nebezpečí. Chápeš to, vid? Teď před nimi mám náskok o prsa. Ale kdyby se ti lidé dozvěděli, že mám v plánu zmizet... raději na to nechci ani pomyslet. Zůstane to mezi námi, ano?"

Ramena jí poklesla. Jennifer jako kdyby se celá zmenšila. "Ano, Johne, zůstane to mezi námi."

Když jsem se zase probrala, seděla jsem dole v obývacím pokoji u okna. Deštěm prosvítalo první ranní světlo, ale sotva jsem je vnímala. Ze zamyšlení mě vytrhlo silnější bubnování deště na okenní tabulky a ani mě neudivilo, když jsem pochopila, že tady tak zřejmě sedím už delší dobu. Matně si vzpomínám, že jsem šla dolů a úplně vyčerpaně klesla na tuto židli.

Rozhlédla jsem se. V pokoji teď nebylo nic teplého a útulného. Byl chladný a šedý jako deštivé ráno venku a já se s ním teď cítila spojená. V duši jsem neměla žádné světlo, jen studený, šedý popel. Tato noc byla velmi zlá. Nejen že jsem všechno to neštěstí musela sledovat a slyšet, ale musela jsem je procítit. Všechny city mých mrtvých předků, bez ohledu na to, jakého byly druhu, se na mě zřejmě přenáš-

217

ly v plné síle. Nebyla jsem nic jiného než bezmocná oběť vydaná na milost a nemilost vášním, které dávno vyhasly, ale během těchto nevysvětlitelných časových skoků zase už plály. Jak je to možné, přemítala jsem, že jsem se tak dobře dokázala zaštitit před sblížovacími pokusy živých a mrtvých snadno dokázali proniknout do mého nitra? Co všechno budu ještě muset vytrpět, než budu osvobozena? Pokud od toho vůbec osvobozena budu? A chci vůbec být osvobozena? Smrtelně unavená jsem vstala a dověkla se naproti ke krbu. Babička brzy sejde dolů a zase se bude zlobit, když uvidí, že kamna nehřejí. Zapnula jsem je, nastavila na nejnižší stupeň a potácela se zpátky k sofa.

Chci vůbec někdy opustit tento dům a vrátit se do svého dřívějšího života? uvažovala jsem. Dokázala bych se obrátit zády k Jenniferině obětavé lásce, ke vzrušení z Viktorovy blízkosti? Dokonce i Johnovo bezvýchodné zoufalství a Harrietin strach a starosti mi dodaly tolik života, že jsem se, alespoň občas, opravdu cítila naplněná city. Spočívala jejich kouzelná síla ve schopnosti probudit mě k životu, vyvolat ve mně pocity, které jsem předtím neznala? Teď jsem prahla po krátkých scénách z minulosti jako narkoman po injekci. Dokud jsem žila v době svých předků, bez ohledu na to, jakým mukám jsem byla vystavena, cítila jsem se opravdu živá. V mezidobích, která se mi zdála nekonečná, jsem naopak byla jako mrtvá.

Hodiny se vlekly. Stále znovu jsem se dívala na hodinky a nemohla uvěřit, že se mi pět minut jevilo jako hodina. Babička nepřicházela.

Když se neobjevila ještě ani v osm a já shora neslyšela žádné zvuky, rozhodla jsem se, že zajdu k ní do pokoje a podívám se, co s ní je.

Pohybovala jsem se pomalu a těžkopádně. Viděla jsem, že mám promodralé nehty. V domě musela být ledová zima, 218

ale já ji necítila. Nahoře na schodech jsem se zastavila a naslouchala. Z babiččina pokoje se neozval ani jediný zvuk. Teď jsem zneklidněla. Starost mě zcela vytrhla ze stavu lhostejnosti a konečně mi připomněla, kdo jsem a kde stojím, a napadlo mě, že babička včera vypadala špatně.

Zaklepala jsem.

Nic se nepohnulo.

"Babičko?"

Žádná odpověď.

Otevřela jsem dveře a nahlédla do pokoje. Byla v něm tma. Na okamžik jsem se zastavila a naslouchala, ale pořád jsem nic neslyšela. S rostoucí obavou jsem přeběhla pokoj, uhodila se přitom o různé kusy nábytku a konečně se dostala k oknu. Jedním pohybem jsem roztáhla závěsy.

Postel byla prázdná.

"Copak je, dítě?"

Trhla jsem sebou. "Babičko!"

"Byla jsem v koupelně, Andreo. Ty jsi mě neslyšela?"

Její náhlý příchod mě polekal. "Ne," odpověděla jsem. "Neslyšela jsem tě. Ani jsem neslyšela, že jsi vstala."

"Ano, já se také chovala úplně tiše. Myslela jsem, že třeba ještě spíš, a nechtěla jsem tě probudit. Jak se cítíš? Vidím, že už jsi úplně oblečená."

"Ano... Já - mně je dobře. Bože, tys mě ale polekala."

"Dítě, ty jsi hrozně nervózní. To se mi vůbec nelíbí. Pojď, půjdeme dolů a uvaříme si horký čaj."

Když jsem zase seděla dole u okna a zírala ven do deště, přiznala jsem si, že babička má pravdu. Byla jsem opravdu nervózní. A ještě víc - mé nervy byly napjaté k prasknutí. Ale co jsem mohla jiného čekat? Nejedla jsem, skoro jsem nespala a noc co noc jsem se stávala hříčkou silných citových hnutí.

"Opravdu, dítě, chtěla bych vědět, co ti chybí. Děláš mi

219

starosti. A k tomu ten hrozný déšť, jak bychom jenom zavolaly lékaře?"

"Babičko, já žádného lékaře nepotřebuji. To jenom - šálek čaje mi udělá dobře." Přinutila jsem se polknout ten přeslazený nápoj. Ale z toastu jsem nemohla pozít ani jediné sousto.

"Máš zase potíže s trávením?"

"Ne!" Proboha, už nikdy bych do sebe nedokázala vpravit tu hnusnou bělavou břečku. "Mé trávení je v pořádku, babičko. To jenom - jenom..."

"Víš co, dám ti skleničku třešňového likéru, potom tě pěkně teple zabalím a sedneš si ke kamnům. Potřebuješ teplo.

Jinak mi tu úplně zmrzneš. Jen se na sebe podívej."

Naklonila se ke mně a dotkla se mé ruky. "Proboha!" zvolala polekaně. "Ty jsi ledová jako mrtvola!"

Podívala jsem se na své paže.

"To je div, že ještě nemáš zápal plic. Jak jen můžeš tu zimu vydržet? V rádiu říkali, že teplota ještě klesne. Tady uvnitř nemáme ani deset stupňů. Já mám na sobě tři vlněné svetry a mrznu. A ty jsi napůl nahá. Opravdu se divím, jak to můžeš vydržet."

To je ten dům, pomyslela jsem si. Chce mě pomalu zabít. Sedly jsme si k ohni, a přestože jsem vedrem trpěla, zůstala jsem babičce k vůli poslušně v blízkosti kamen. Nechtěla jsem, aby si o mne dělala starosti. A tak jsme proseděly skoro celý den.

V podvečer se už babička natolik prohřála, že ji klouby tolik nebolely, ani když se pohybovala. Šla do kuchyně a udělala nám malou večeři. Sama nevím, jak jsem ji pozřela. Kousala a polykala jsem úplně automaticky, aniž jsem věděla, co jím, a kupodivu jsem to i v sobě udržela.

Potom jsem začala být ospalá. Už dlouho jsem toho tolik nesnědla. Navzdory svým podrážděným nervům a myš-

220

lenkám, které mi neustále vířily hlavou, jsem nakonec podlehla horku.

Když jsem se probudila, nejdříve jsem se podívala na hodiny. Bylo devět. Potom jsem pohlédla na babičku. Poklidně dřímala v křesle. Venku pořád ještě zuřila bouřka. V pokoji svítila jen stojací lampa v rohu. Rozptýlené světlo

naplňovalo pokoj a ukázalo mi Johna stojícího u krbu.

Byl nervózní, bubnoval prsty do krbové římsy a stále znovu se díval na hodiny. Celý jeho postoj vyjadřoval netrpělivé vzrušení a obličej měl napjatý.

Když Jennifer úplně tiše vklouzla do místnosti a zavřela za sebou dveře, s úlevou si oddychl. Přinesla s sebou zabalenou cestovní brašnu.

"Děkuji, drahá," řekl John a vzal od ní tašku. "Slyšel tě někdo?"

"Ne. Všichni spí. Otec a matka si šli lehnout asi před půl hodinou a Harrieta spí v naší posteli. Já si dnes lehnu na sofa v salonu."

„Jenny -"

"Zabalila jsem ti své granátové náušnice," pokračovala trochu křečovitě. "Stály pět liber, měl bys za ně dostat ještě jednu nebo dvě guineje. Budeš ty peníze potřebovat."

„Jennifer." Zdrženlivě a nejistě ji objal. "Velmi mě bolí, že od tebe musím tak najednou pryč. Doufal jsem, že budu mít ještě pár dní čas a že se rozloučíme důstojněji. Ale teď na mě můj ctěný bratr poštlal ty psy a já musím pryč hned, jestli se z toho chci dostat se zdravou kůží."

Když ji líbal na tvář, v obličejí se jí nic nepohnulo.

„Jenny, budeš mi hrozně chybět. Víc, než ti dovedu říci. Budu na tebe často myslet."

Dívala se na něj jako zkamenělá.

"Nemáš pro mě ani slzu?"

221

"Budu na tebe čekat, Johne."

"Ano, já vím. Teď už se nemusím bát, že mi utečeš s tím darebákem Viktorem. Teď, když zatáhl jméno rodiny do špíny, ho konečně znáš takového, jaký opravdu je."

Jennifer stála rovně jako svíčka a nepohnutě se dívala na svého muže. Cítila jsem strnulý chlad jejího srdce. Pronikal mnou stejně, jako mnou pronikalo Harrietino kňučení, a útržky pochmurných myšlenek mi vyprávěly o bolesti a zděšení nad Viktorovým pádem. Jméno Megan O'Hanrahanové vlálo trpce a bolestivě našimi myšlenkami. Byla to ona, kdo rozneseš klepy o Harrietině potratu a zničil pověst Viktora, který zákrok údajně provedl. Spolu s Jennifer jsem si pamatovala její úpěnlivé prosby, aby to tvrzení vyvrátil, a vzpomínám si spolu s ní i na jeho zatvrzelé mlčení. Viktor na svou obranu neřekl ani jediné slůvko a klepy o potratu se šířily Warringtonem jako černý mor. V krátké době nezůstalo z úcty k Viktoru Townsenu nic.

Vydvíhal předem mnou obraz paní Townsendové, která studem a ponížením těžce onemocněla a musela zůstat na lůžku, obraz pana Townsenda, jenž každé ráno vycházel do práce s hrdě zdviženou hlavou a vracel se večer zdeptaný jako zpráskaný pes.

Slyšel, co se za jeho zády šušká záměrně tak hlasitě, aby to nemohl přeslechnout. Tak se na něj podívejte. Jeho dcera je obyčejná děvka. A jeho nejstarší syn andělíčkář. A ten nejmladší hráč a opilec.

"Ty mi nevěříš, vid'?"

"Ne, já ti nevěřím."

"Ale je to pravda. Viktor šel rovnou ke všem bookmake-rům a řekl jim, že mám v plánu odjet z města. Samozřejmě se na mě okamžitě vrhli, hrozili mi a vymáhali své peníze. Musel jsem je odbýt jednou lží. Slíbil jsem jim, že je dosta-

222

nou zítra. Ano, můžeš mi věřit, za to vděčím Viktorovi. Chtěl, abych pykal za jeho ponížení. Nemohl snést pomyslení, že bych vyvázl. Mohl to být jenom on, protože nikdo jiný o mých plánech nevěděl. Svěřil jsem se jenom tobě a jemu a nevěřím, že by moje vlastní žena na mě poštlala tu smečku - nebo snad ano?"

Jennifer neodpověděla. V tom okamžiku slyšela jiný hlas. Viktorův hlas. Vzpomněla si, jak s ním byla sama v salonu.

Právě přestal hrát na spinet a prohlásil: "On potřebuje šok. Musí být donucen -"

A vzpomněla si na svá vlastní slova: "Slíb mi, že Johna necháš na pokoji." A na Viktorovu odpověď: „Jestli si to přeješ, slibuji."

John se usmál s jistotou karetního hráče, který ví, že partii vyhraje. "Tvé oči říkají něco jiného než tvá ústa. Vidím ti ve tváři, Jenny, že z tvé lásky k Viktorovi nezbylo už nic."

Ale ve skutečnosti viděl hluboký odpor, který pociťovala k této rodině a k tomuto městu za to, co udělali Viktorovi. Odsoudili ho a ztratili, aniž mu dali šanci, aby se hájil. Jestli chceš někomu dávat vinu za všechno to neštěstí, tak ji dávej Harrietě, která se do takové situace dostala a pak ještě všechno musela vyprávět Megan O'Hanrahanové. John Townsend viděl ve tváři své ženy trpké vystřízlivění.

"Raději už bys měl jít, Johne."

"Ano, drahá, už jdu. Ale věř mi, já se vrátím. A s penězi v kapse. Uvidíš."

V jeho hlase jsem zaslechla podtón radostného vzrušení a v očích mu zableskla radost z dobrodružství. John Townsend se konečně dokázal vymanit zpod knuty svého otce. Možná přitom riskoval hlavu a řít se do hanby, ale konečně dělal to, co vždycky záviděl Viktorovi: odcházel pryč z tohoto domu.

"Potom se nám povede dobře a budeme žít ve vlastním

223

domě. Najmu ti služku a nechám zřídit telefon. Jenny, miláčku, co tomu říkáš, budeme mít telefon!"

„Johne, už je pozdě!"

Bez dalšího slova se chopil cestovní brašny, rychle a prudce políbil Jennifer a spěchal z místnosti. Zůstala stát bez hnutí a obě jsme slyšely, jak za sebou tiše zavřel dveře pokoje a o chvíli později i domovní vrata. Když si byla jista, že je pryč, když se do domu vrátilo hrobové ticho a bylo slyšet jen jemné tikání hodin, Jennifer srdceryvně zavzlykala a padla na podlahu. Jakmile se rukou dotkla mé nohy, zmizela.

Kolem půl desáté se babička probudila z dřímoty. S pomocí hůlky se postavila a vykulhala ven, aby vyšla nahoru do svého pokoje. Slyšela jsem, jak nahoře točí horkou vodu do ohřívacích lahví a potom jde do ložnice. Slyšela jsem zaskřípání per v drátěnce, když uléhala do postele. Pak domem zavál šumící vítr, jako by si stěny povzdychly. Netrpělivě jsem čekala na své příští setkání.

Následovalo o několik minut později.

Ještě jsem přemýšlela o neštěstí, které rodinu Townsen-dových tehdy postihlo, a už jsem ze salonu zaslechla nějaké zvuky. Pomalu a nejistě jsem tam zamířila. Ještě před několika dny jsem pozorovala jen veselé scény, výjevy z úplně normálního rodinného života, a Townsendovi se projevovali jako každá jiná rodina. Potom však nastal obrat. Epizody, které jsem prožívala, mi naháněly čím dál větší strach. Měly v sobě něco morbidního, podtóny krve, hanby a zničení. Co prožiji teď? Kam až ta rodina zajde ve svém sklonu k sebezničení?

V salonu byla Harrieta. Ležela na sofa, hlavu zabořenou mezi pažemi a vzlykala. Zůstala jsem u dveří a pociťovala soucit s tím dítětem, které tak nevinně vpadlo do světa dospělých. Ráda bych věděla, jaký je den a v jakém roce se nacházíme. Co se mezitím udalo? Kde je Viktor? Co se s ním

224

stalo po jeho pádu? A Sean O'Hanrahan odešel? Vrátil se snad John zpátky s kapsami plnými peněz? Nebo se udalo něco nového, co mi teď má být zjeveno?

"Bože, bože můj," vzlykala Harrieta bez ustání, "všechno je to moje vina. Já jsem mu to řekla. Sama jsem mu to řekla. Měla jsem držet pusu. Nemusela jsem mu to říkat."

Trápila se výčitkami svědomí.

Oheň v krbu téměř vyhasl a místnost vypadala pochmurně. Harrieta tam ležela, jako kdyby se na sofa vrhla v prudkém záchvatu zoufalství.

"Samozřejmě se teď zlobí a je zatrpklý. Neměla jsem mu to říkat. Zlobí se, a proto to udělal. Ani mu to nemohu mít za zlé. Vínu mohu připsat jen sama sobě. Ano, já jsem toho vina, protože jsem zkrátka byla tak hloupá. Tak neuvěřitelně hloupá."

Zbytku jsem nerozuměla. Vzlykala dál s obličejem zabořeným mezi paže a celá se chvěla. Jen občas, když se zvlášť rozzlobila a vykřikla, jsem porozuměla tomu, co říká.

"Kdybych jen byla zticha. Tak by to neudělal. Teď už nikdy nemohu vyjít mezi lidi."

Mluvila ještě pořád o Seanovi? Nebo mínila Viktora?

Když si Harrieta konečně sedla a otřela si oči, zděšeně jsem ustoupila o krok dál.

Vypadala, jako by jí někdo oholil hlavu.

Vstala a šla k zrcadlu visícímu ve zlatém rámu nad krbem. S odporem se na sebe dívala.

"Ani mu to nemůžeš mít za zlé," mumlala polohlasem a dívala se na svůj opuchlý obličej pod krátkými vlasy. "Zlobí se na tebe a není divu. Nevěděl, jak by jinak ukázal svou zlost a zášť. Hned ses měla nechat zabít a teď by všichni byli šťastní a spokojení. Byli by ušetřeni ostudy. Maminka by neonemocněla a John by neutekl pryč. No, jen se na sebe podívej! Kdo mu může co vyčítat?"

225

V hlase se jí neozývala téměř žádná hořkost. Mluvila spíše v dětsky prosebném tónu, jako oběť, která prosí katova pacholka, aby ji ušetřil.

Vypadala strašně. Z krásných kaštanových vlasů, které jí ve vlnách rámovaly obličej a byly na ní to jediné opravdu hezké, zbyly jen milimetrové chomáčky, které jako ježek odstávaly od hlavy. Místy měla vlasy tak vystříhané, že prosvítala kůže hlavy. S opuchlým obličejem, zarudlými očima a ježatými zbytky vlasů Harrieta vypadala skoro jako opička nějakého kolovrátkáře.

Hned jsem toho srovnání litovala. Viděla jsem, jak je utý-raná a nešťastná, a bylo mi jí z celé duše líto. Přemítala jsem, kdo ji tak zřídil a proč.

"Zasloužila jsem si to," šeptala s pláčem před zrcadlem. "Zasloužila jsem si to, měl na to právo, po tom všem, co jsem mu udělala. Ach bože - měl na to právo."

Harrieta už nebyla schopna dál snášet pohled na sebe a běžela od zrcadla zpátky k sofa, znovu na ně klesla a zase se rozplakala.

Vzpomínala jsem, jaké to bylo nevinné a citlivé dítě, a přála jsem si jen jedno, utěšit ji a nějak jí pomoci. Bez rozmýšlení jsem řekla: "Harrieto, co se stalo?"

Zvedla hlavu a podívala se na mě.

226

. i Sgit3EC i Ť

15

Tak konečně to bylo tady! To, čeho jsem se bála a v co jsem doufala, se stalo. Navázala jsem spojení s minulostí. Byl to důvod, proč jsem byla vtažena do tohoto proudu událostí? Bylo tohle tím úkolem, který jsem měla splnit? Jako by se náhle protrhly mraky a vykouklo slunce.

Při mých slovech přestala Harrieta plakat a vzhledla. Ve tváři měla úlek, jako by ji někdo při něčem přistihl. A přesto mě zřejmě skutečně neviděla. Přimhouřenýma očima se dívala směrem ke mně, jako by se pokoušela něco uvidět, a náhle se jí rysy v obličeji uvolnily. Cím jsem pro ni v tom okamžiku byla? Optický klam vyvolaný světelným odrazem? Stín na stěně? Co Harrieta viděla, když zvedla hlavu a dívala se na mě?

Moc toho asi nebylo. Po chvíli, kdy tázavě otočila hlavu na stranu, ji opět zabořila do paží a znovu se rozplakala. Ale slyšela mě. Tím jsem si byla jista.

Zavolala jsem její jméno a ona mě slyšela. A potom něco viděla - naproti, u otevřených dveří.

Podle mého názoru to mohlo znamenat jediné: že se časové okno zvětšilo a umožnilo vnímat posledním smyslem, hmatem.

227

Vrátila jsem se do obývacího pokoje a přemýšlela o událostech, které se přihodily za těch deset dní, co jsem žila v babiččině domě. Vzpomínala jsem na první "setkání". Poprvé jsem zaslechla tóny skladby Pro Elišku a v pozadí dudáckou muziku. Viktor stál u okna. Jednoznačně tady existoval určitý vzor. Nejprve sluch. Potom ta tvář. Potom čich. Potom jemné tělesné vjemy jako chlad nebo pocit blízkosti, když kolem mne někdo z nich přešel. A dnes večer se mě konečně dotkla Jennifeřina ruka. Pomalu jsme navazovali kontakt.

A s kontaktem se jistě dostaví vzájemné spojení. Cožpak se Viktor jednou neotočil, když jsem zavolala jeho jméno? A teď Harrieta. Harrieta zareagovala okamžitě, jakmile jsem ji oslovila. Už jsem nepochybovala, že brzy s nimi budu moci mluvit a oni mě také uvidí. Tak tedy k tomu všechno směřovalo, k tomu poslednímu okamžiku, kdy k nim budu skutečně patřit.

Ale proč? Z jakého důvodu? Měla bych v tomto dramatu minulosti sehrát nějakou roli? Byla jsem určena k tomu, abych nějak zasáhla?

Musí tomu tak být. Jiné vysvětlení mě nenapadlo. Z nějakého důvodu jsem byla vyvolena, abych převzala jakousi úlohu v rodinném dramatu Townsendových.

Zatímco jsem se potýkala s otázkou, na kterou jsem nemohla najít odpověď, pobíhala jsem po místnosti jako šílená.

Byla jsem zklamaná nedostatkem svých vědomostí a chápání, vztekla, že jsem nemohla jasně a zřetelně sledovat, kam se to všechno ubírá.

Šla jsem do kuchyně, nalila si velkou skleničku babiččina třešňového likéru a obrátila ji do sebe. Byl to jen lehký likér a nepřinesl mi požadované uvolnění, ale přece jen to bylo něco.

Když jsem za sebou zavřela kuchyňské dveře a zase k nim

228

přisunula vycpávku, projela mi náhle hlavou myšlenka, při které mě polilo horko. Jestliže se mi právě podařilo překlenout propast k Harrietě, jestliže se ta propast, jak jsem pevně doufala, bude časem zmenšovat, neznamená to snad, že budu brzy schopna navázat kontakt i s Viktorem Townsendem?

Vzrušeně jsem dosedla na sofa. Ukázat se Viktorovi! Mluvit s ním! To je nepředstavitelné!

Ale proč nepředstavitelné, když jsem tuto představu dokázala bez problémů akceptovat v případě Harriety a Jenni-fer? Proč pro mě bylo spojení s ním nemyslitelné?

Protože to nesmí být, ozvala se ustrašená odpověď z mého nitra. Nesmíš se mu ukázat.

Sama sobě jsem už nerozuměla. Cítila jsem dotek Jenni-feřiny ruky na své noze. Oslovila jsem Harrietu a ona mě slyšela. Jak bude vypadat další krok? Nabydu najednou mezi nimi viditelnou podobu, budu mluvit s Viktorem, cítit jeho doteky

-

"Ted' už jsou to dva měsíce," ozval se znenadání někdo těsně za mými zády.

Rychle jsem zvedla hlavu. V křeslech před ohněm seděly Harrieta a Jennifer.

"Alespoň bychom měly dostat dopis, nebo nějaké znamení, že žije," uvažovala Harrieta. John je teď pryč už dva měsíce."

Jennifer se tak změnila, až jsem se lekla. Její zářivá krása byla zastřena těžkou melancholií, velmi zbledla a po obou stranách úst se jí prohloubily dvě vrásky. Ramena měla nachýlená, jako by nesla těžké břímě, a vlasy měla jen nedbale přičísnuté. Vypadala o několik let starší, a přece od Johnova odjezdu uplynuly teprve dva měsíce.

Harrieta, která vyšívala kapesníček, měla na hlavě krajkový čepček, který zcela zakrýval její krátce ostříhané vlasy. Obě mladé ženy vypadaly zdrcené a smutně.

229

"Možná," řekla Jennifer, jejíž ruce nečinně spočívaly na opěradlech křesla, "je někde, odkud nemůže posílat dopisy. Nebo je možná velmi daleko a dopisy, které poslal, se ztratily."

"Mohl poslat telegram."

"Harrieto, kdo ví, kde je. Možná už je na zpáteční cestě a chce nás překvapit."

Harrieta zavrtěla hlavou. "Nechápu, jak to Viktor mohl udělat. Jak mohl vlastnímu bratrovi něco takového udělat."

"Nikdo z nás není bez chyby, Harrieto."

Pokoušela jsem se zachytit její myšlenky a city, abych se dozvěděla to nevyslovené. Ale jediné, co jsem zachytila, bylo Jennifeřino jednoduché poselství: už skoro tři měsíce jsem neviděla Viktora.

To byl tedy důvod její proměny, jejího apatického pohledu, který upírala do ohně. V pokoji bylo takové ticho, že bylo slyšet každé zabodnutí jehly do napnutého plátna kapesníčku.

Přála jsem si, abych teď mohla promluvit s Jennifer, jen s ní, bez Harriety. Tak ráda bych jí řekla, že se Viktor vrátí, že

jejich společné chvíle ještě neskončily.

V duchu jsem slyšela babiččina slova: jednou večer přišel Viktor domů opilý a přinutil ji.

Ano, pomyslela jsem si smutně, tvůj čas s Viktorem ještě nepominul.

"Myslím, že Viktor je úplně zatrpklý od té doby, co odmítl to místo v Edinburghu," poznamenala Harrieta. "Když se vrátil domů, byl jako proměněný, že? A už nikdy nebyl jako dříve. Jak se vyděsil, když se dozvěděl o tvém sňatku s Johnem! A jak utekl a pronajal si pokoj v Horse's Head. Nikdy jsem nepochopila, proč se Viktor vzdal a vrátil se sem. Bylo přece dohodnuto, že přijme to místo ve Skotsku. A pak se najednou objeví tady..."

230

"Člověk zkrátka někdy mění své plány."

"Ano, to je pravda. A John možná své plány také změnil. Co když se už domů nevrátí? Co uděláš?"

Jennifer pokrčila rameny. To nebylo důležité. Bez Viktora bylo všechno nedůležité.

Jizlivý podtón v Harrietině hlase mě zneklidňoval. Za ty tři měsíce, které uplynuly od doby, kdy ztratila své dítě, za-trpklá a ztvrdlá. Pohrdavý tón, kterým hovořila o Viktorovi, ve mně vyvolal otázku, zda to nebyl on, kdo jí ostříhal její krásné vlasy. Ještě mi zněla v uších slova, která v salonu pronášela sama k sobě. "Potrestal tě, protože jsi to řekla. Jeho dobrá pověst je zničená. Nevěděl, jak by jinak ukázal svou zlost a zášť."

Setřásla jsem tu vzpomínku. I když ho ostatní zatracovali, já nemohla uvěřit, že Viktor je ten zlý a špatný člověk, za něhož ho považují jeho potomci. Jak mu babička spílala! Jen jemu kladla za vinu tragédii celé rodiny. Ale Viktor byl obětí stejně jako ostatní a jistě nebyl jediný, kdo nesl odpovědnost. Rozbolela mě hlava. Promnula jsem si oči a bojovala proti pocitu, že na tom, co všichni tvrdili, by snad mohlo být něco pravdy. Babička měla své příběhy až z druhé a třetí ruky, ale tady mluvili ti, kteří mu byli nejbližší. Co se v těch uplynulých třech měsících opravdu přihodilo? Když jsem si protřela oči, viděla jsem, že mě Jennifer a Harrieta opustily. Byla jsem zase sama ve smutném malém pokoji, hlava mě bolela k prasknutí a celé tělo volalo po spánku.

Zoufale jsem se podívala na okna mokrá deštěm. Jak dlouho ještě zůstanu zajatkyň tohoto domu a jeho smutné minulosti?

Nejdříve jsem si myslela, že mi duní v hlavě, ale když jsem otevřela oči a uviděla, že okenními tabulkami dovnitř vniká

231

vodnaté šedé ranní světlo, poznala jsem, že hluk přichází shora, od babičky, která klepe holí do podlahy.

Vstala jsem ze sofa a pokoušela se vymanit z mlhovin spánku. Podívala jsem se na hodiny a zjistila, že je skoro osm. Zřejmě jsem většinu noci spala, ale cítila jsem se celá polámaná.

Byla jsem tak zmožená a vyčerpaná, že jsem se vlekla po schodech jako stařena. Jak jen to babička zvládá? Když jsem vešla do jejího pokoje, seděla a opírala se o polštáře. Nikoli já, ale ona zvolala. "Proboha, ty vypadáš hrozně!"

"Babičko, jak se dnes cítíš?"

"Artritida mě pořád drží. Ale ten déšť nemůže trvat věčně. Alespoň v rádiu říkali, že se to má k večeru zlepšit. Pak možná trochu zasvíti sluníčko. Až déšť poleví, Elsie a William se tady určitě zastaví. U dědečka teď už pár dní nikdo nebyl. Nesmíme ho znepokojovat."

"Babičko, můžeš vstát?"

"Andreo, co to máš s očima?"

"Já nevím. Proč?"

Jen se na sebe podívej."

Přešla jsem k toaletce a vrhla pozorný pohled do zrcadla. Oči jsem měla červené a oteklé, jako bych za sebou měla boxerský zápas.

"A jsi hrozně bledá. Vypadáš opravdu vyčerpaně. Jako by ti někdo vysával krev z žil. Jak se cítíš?"

"Ale docela dobře. Jenom jsem unavená."

"Myslím, že pro tebe bude nejlepší, když brzy odletíš domů. Až přestane to hrozné počasí, zajdeš do cestovní kanceláře a objednáš si letenku."

Přiměla jsem se k úsměvu. "To zní, jako by ses mě chtěla zbavit."

"Nesmysl. Ale mám o tebe starost, dítě."

Babička se na mě zadívala tak vážně a pronikavě, že jsem

232

se musela odvrátit. Hluboko v nitru jsem cítila tu změnu, která se se mnou děla. Věděla jsem, že mi něco chybí, ale měla jsem příliš velký strach si to přiznat. Když to prostě budu ignorovat, když to přejdu, když budu dělat, jako by to nebylo... Ale babiččina starost mi nepříjemně připomněla, že se mnou není všechno v pořádku.

"Udělám ti čaj, babičko. A chceš k němu toast?"

"To je od tebe milé. Přestože Bůh ví, že mi není příjemné nechat se od tebe obsluhovat. Ale kdo by si byl pomyslel, že nastanou takové deště, co? Nepospíchej, dítě. A přijď mi říci, až se počasí trochulepší. Vždyť víš, že jakmile se to trochu probere, přijedou Elsie a William."

Když jsem mířila ke dveřím, cítila jsem v zádech její pozorný pohled. Na chodbě, kde už mě nemohla vidět, jsem se opřela o zeď a několikrát se zhluboka nadechla. Cítila jsem se strašně slabá a bylo mi na ommlení.

Vářit čaj a připravit toast byla maličkost, dokud jsem dýchala jen ústy a pach jídla mi nevnikl do nosu. Když se to přece stalo, okamžitě se mi začalo chtít zvracet a musela jsem vyběhnout z kuchyně. Když jsem konečně s tácem, na kterém byla naservírovaná snídaně, vešla k babičce do pokoje, s potěšením se na jídlo zadívala a zeptala se mě: "A kde máš

ty?"

"Dole, babičko. Jestli nemáš nic proti tomu, najedla bych se tam."

"Samozřejmě. Jdi raději rychle dolů a hezky si sedni k topení. Klidně ho nastav na nejvyšší stupeň. A proč si neob-lečeš nějaký můj vlněný svetr?"

"V obývacím pokoji je teplo."

"Hrozně jsi tady zhubla. Co řekne tvoje matka, až tě uvidí? Bude se ptát, co jsme tady s tebou dělali. Opravdu, jsi už jako kostra."

Jen jsem přikývla a vzpomněla si, že včera mě přirovnávala k mrtvole. Možná se ze mě pomalu jedna stane.

233

Když jsem se zase vrátila do pokoje, klesla jsem do křesla a už jsem se nehnula z místa. Opravdu jsem byla jako mrtvá. Mohla jsem jen čekat na to, jak se bude vyvíjet další epizoda, na své drahé okamžiky s minulostí. I když byly nešťastné a tragické, toužila jsem jen po nich. Ony byly mou skutečností.

Ale proč mě připravovaly o spánek a chuť k jídlu? Bylo to nutné? Jak dlouho to vydržím, aniž se opravdu zhroutím?

Když dnes večer nebo zítra ráno přijde Elsie, skutečně se vyděsí - i já jsem se vyděsila, když jsem se viděla v zrcadle -a bude chtít, abych s ní jela k nim domů.

Budu smět odejít? Nebo mě tady budou držet, aby mě pomalu zabíjeli, abych se stala jednou z nich?

Odpoledne jsem opět byla v minulosti.

Usnula jsem, ale nenalezla jsem v tom spánku klid. Trýznily mě zlé sny a pomalu se mě zmocňoval smrtící chlad, pronikal mi kůží a kostmi až do morku. Chvěla jsem se zimou a celé odpoledne jsem se převalovala ze strany na stranu.

Když jsem se probudila a uviděla Jennifer sedět samotnou u krbu, byla jsem ještě otupělejší a vyčerpanější než předtím. Psala dopis. Poposedla jsem až na okraj sofa a s lokty opřenými o kolena jsem se co nejvíc naklonila, abych mohla číst.

Viděla jsem, co píše.

Červenec 1894

Milovaný Viktor,

píši tento dopis s nadějí, že ho jeden ochotný člověk, který ví, kde se zdržuješ, doručí, a že tě tedy za kratší či delší dobu dostihne. Už jsem ti napsala tři dopisy a všechny zůstaly bez odpovědi. Možná jsi je nedostal. Možná jsi mi odpovědět nechtěl. Přesto se pokusím uchovat si naději, že jsi živý a zdravý a že kdybys chtěl, mohl bys mi odpovědět.

234

Uplynuly čtyři měsíce od chvíle, kdy jsem tě viděla naposledy. Jak dobře si na ten den vzpomínám. Ještě před sebou vidím panajohnsona, jak tě z kazatelny zatracuje a ty hrdě a vzpřímeně sedíš v kostele a ani posuňkem nedáš najevo, jak tě to všechno zraňuje a bolí. A když jsem tě později odpoledne zapřísahala, abys prolomil mlčení a hájil se, neřeklš mi ani slůvko, ale začal jsi balit kufry. Nikdy nepochopím, proč jsi mlčel, když tě toto město stavělo na pranýř, přestože tu přece byli lidé, kteří ti věřili. Nevím, jestli jsi udělal, co ti vyčítají, a nikdy bych si netroufla tě soudit. Ale vím jedno - v den, kdy jsi odešel z Warringtonu, ve mně něco zemřelo.

Viktore, moc bych chtěla, aby ses vrátil. Nebo abys mi dovolil přijít za tebou, je úplně jedno, kde jsi. Proč nechceš pochopit, že jsou lidé, kteří tě milují a tvou nepřítomnost nemohou snést?

John se nevrátil a také nikdy ani nenapsal. Obávám se, že o něm už nikdy neuslyším. Ale ať je tvůj bratr kdekoli, možná je tam šťastnější. Kladu si otázku, jestli ty také.

Jennifer najednou přestala psát, rychlým vzteklým pohybem papír zmuchlala a hodila do ohně. Potom si zakryla tvář dlaněmi a rozplakala se.

Byla jsem tak blízko u ní, že jsem mohla cítit vůni růží její kolínské. Úzká ramena se jí otřásala. Bylo mi jí tak líto, že bych ji nejraději sevřela do náručí. Já jsem věděla, co by jí mohlo potěšit. Věděla jsem, že se Viktor vrátí. Ale jak jsem jí to mohla sdělit?

Znovu jsem se pokusila.

Zhluboka jsem se nadechla, abych si dodala odvahy, a potom jsem klidně promluvila: "Jennifer."

Prudce zvedla hlavu a přimhouřila oči, jako by se pokoušela mě uvidět.

„Jenny," řekla jsem a nehnula se z místa. Srdce mi bušilo-

235

lo jako splašené. Teď nadešla ta chvíle. To byl okamžik průlomu. „Jenny, nemusíš plakat. On se vrátí. Viktor se vrátí."

Na vteřinu zatajila dech. "Kdo - kdo jsi?"

Myslela jsem, že prožitým napětím a námahou omdlím. "Přítelkyně."

Jsi mi povědomá..."

„Jenny, on se vrátí..." Ale zatímco jsem k ní ještě mluvila, zmizela mi z očí.

Sklouzla jsem z gauče a zůstala ležet na podlaze jako omá-mená. Pokoj se kolem mne houpal a točil, strop jako by klesal. Stěny se ke mně přibližovaly a zase ustupovaly. Začala jsem prsty do tenkého koberce, abych se nepropadla do prázdnoty. Cítila jsem, jak se podlaha pode mnou rozevírá, a zmocnil se mě pocit, že se vznáším ve volném prostoru.

Když se pokoj zase uklidnil a já pod sebou cítila pevnou zem, se sténáním jsem vstala. Byla jsem tak malátná, že tento jednoduchý pohyb spotřeboval všechny mé síly a soustředění, a když jsem se konečně narovнала, neudržela jsem se na nohou. Potácela jsem se a hned jsem zase klesla na sofa.

Byla jsem úplně propocená. Tričko se mi přilepilo na kůži a vlhké vlasy mi přilehly k týlu. Cítila jsem se ubohá a nemocná.

Překročila jsem most času, i když jen na malý okamžik.

Jennifer mě slyšela, promluvila na mě. Musela mě v tom okamžiku jasně vnímat, protože měla pocit, že mě zná. Bylo to rodinnou podobou? Nebo to mělo jiný důvod?

Postupně jsem si plně uvědomovala celý dosah toho, co se stalo. Překonala jsem časovou propast. Na okamžik jsem se ocitla ve světě roku 1894.

Teď jsem s jistotou věděla, že mé další setkání bude delší a intenzivnější. Budu s nimi mluvit, dotýkat se jich - a co ještě? A s kým? S Viktorem?

236

Kdybych nebyla tělesně tak zesláblá, možná bych se začala bát. Ale tak vyčerpaná a zmožená, jak jsem v této chvíli byla, jsem byla jen schopna myslet na fenomén, který mě teď očekával. Už jsem nepochybovala, že mé cesty do minulosti mají zcela určitý smysl.

Je tady důvod, proč mě minulost do sebe vtahuje.

Ale jaký je to důvod?

Natáhla jsem se na gauč a ve vlažném teple pokoje jsem nechala osychat svou kůži i oblečení. V mozku se mi začaly rodit mlhavé představy.

Mělo to něco společného se změnou.

Už jednou jsem překonala propast času a narušila sled událostí roku 1894. Vytrhla jsem Jennifer z jejího smutku a prozradila jí, že se Viktor vrátí.

Co bych řekla dalšímu mrtvému Townsendovi, se kterým bych se setkala?

Samozřejmě. To je ono. To je ten účel, který mám splnit.

Mohla jsem jít zpátky a změnit dějiny.

Už jsem tím směrem učinila první malý krůček. Těšila jsem Jennifer a sdělila jí, že Viktora zase uvidí. Kdybych to neudělala, truchlila a plakala by dál, byla by k smrti nešťastná až do dne jeho návratu. Teď však, a tím jsem si byla jistá, sedí v onom okamžiku, v červencovém večeru roku 1894, v obývacím pokoji a přemýšlí o proroctví, které zaslechla z úst přízračného zjevení. A nepochybně teď zase má jiskřičku naděje, která jí byla odepřena, než jsem zasáhla.

Co tedy bude následovat? Co řeknu či udělám při příštím setkání s některým členem rodiny Townsendů?

Jedna věc mi byla nápadná a mátlá mě. Nemohla jsem sama rozhodnout o tom, zda a kdy se vydám na cestu do minulosti. Nemohla jsem ani o své vůli opustit tento dům. Přesto mi však bylo ponecháno na vůli, zda se svými před-

237

ky navážu kontakt, nebo ne. Nebyla jsem nucena ta slova Jennifer říci. Vyslovila jsem je dobrovolně. Rozhodnutí, zda zasáhnu nebo ne, leželo plně na mně.

Ale jaký účel, jakou úlohu jsem pak měla splnit? Proč jsem byla vyvolená k tomu, abych se vrátila do minulosti, když bylo na mně, zda se do událostí zapojím, nebo zůstanu na jejich okraji? A proč zasahovat? Proč mě vlastně napadlo zasahovat?

To má přece smysl jenom tehdy, jestli to slouží nějakému dobrému účelu.

Najednou mě napadla odpověď.

Zvedla jsem hlavu a podívala se k oknu. Viděla jsem déšť, který stále ještě v potocích stékal po skle, a pomyslela si, že je v mé moci změnit osud této rodiny.

Najednou se mi všechno zdálo jednoduché a už vůbec ne záhadné. Věděla jsem, proč jsem přišla do domu na George Street. Věděla jsem, k čemu jsem byla vyvolena a v čem spočívá mé určení.

"Dokud žil Viktor Townsend, dělal lidem v tomto domě ze života peklo."

To řekla moje babička, když jsem byla v tomto domě druhý den. Mluvila o "nevýslovných hrůzách", označila Viktora za ďábla, který byl ve spojení se Satanem.

Teď mi bylo všechno jasné.

Viktor Townsend, kterého jeho bratr i celé městečko neprávem podezírali a zavrhlí, odešel rozhněvaný a zatrpklý. Jeho život byl zničený. Vzdal se profesionální kariéry, ztratil Jennifer, byl pomlouván tím nejodpornějším způsobem a vyštván tak ze svého domova.

Ležela jsem na sofa a zírala do prázdna a viděla ho před sebou tak, jak se vracel domů, jako někdo úplně proměněný.

Viděla jsem, jak je hnán temnou touhou po pomstě, která z něho učinila krutého, brutálního člověka, pro něhož

238

mělo cenu jen jedno - oplatit všechno těm, kdo ho podupali a smrtelně zranili.

Bylo to tak? Vrátil se Viktor po měsících samoty, v nichž mu srdce pomalu otravovala myšlenka na pomstu, s cílem zničit ty, které kdysi miloval?

Bylo na babiččině vyprávění možná přece jenom něco pravdivého?

Hodiny se líně vlekly. Seděla jsem ve stále stejné poloze na sofa, ochromená tělesnou slabostí a stísněná myšlenkami, které se neustále točily kolem jednoho tématu.

Uvažovala jsem, že je v mých silách ochránit když ne Har-rietu, tak alespoň Jennifer před pomstou zuřícího Viktora Townsenda. Pokud by se opravdu vrátil tak, jak si to představuji, budu mít možnost zasáhnout a zachránit Jennifer před osudem, který jí byl přiknut?

Mohu změnit dějiny?

A jestli to udělám, co se pak stane se mnou? Jennifer je moje prababička. Viktor ji znásilnil a z tohoto aktu vzešel

Robert, její syn, můj dědeček. Co se ale stane, jestli mi skutečně bude dovoleno zasáhnout a tomu násilnému činu zabránit? To by přece znamenalo, že se můj dědeček nikdy nenarodí.

A ve svém důsledku by to znamenalo, že přestanu existovat i já?

Může to být jen tak, že součástí volby, kterou je mi svěřeno učinit, je to, že se vzdám sama sebe. Musím se rozhodnout, co udělám. Budu nečinně přihlížet, jak se Viktor mstí na své rodině a na ženě, kterou miloval, nebo zasáhnu a zabráním tomu.

A když tomu zabráním, bude to pro mě znamenat totéž, co sebevražda.

Bylo mi, jako bych se pohybovala v labyrintu, ze kterého

239

není unik. Mé myšlenky a uvažování mne hnaly stále hlouběji do vlastního nitra, dospěla jsem k zákoutím své duše, do nichž ještě nikdy neproniklo světlo, uviděla jsem stránky své osobnosti, které jsem dosud nikdy nepoznala.

A mezitím jsem se neustále ptala: je možné, že bych se ve Viktorovi zklamala?

Co se stane, jestli se v něm mýlím a dopustím se nenapravitelné chyby, když zabráním spojení Jennifer a Viktora, dvou dobrých a čistých lidí, a svou hloupostí si přivodím smrt? Můj dědeček, moje matka, Elsie a William, mé sestře-nice a bratranec, můj bratr a já se v jednom okamžiku navždy ztratíme. Stačí jen, abych zasáhla a zabránila Viktorovi v jeho zločinu.

Ale může člověk opravdu změnit dějiny? Nebo byly mé úvahy jen bludnými představami člověka, který už celé dny nejedl, nespál a nachází se na pokraji tělesného i nervového zhroutení? Jak to mohu s jistotou vědět?

Probudilo mě klepání z horního patra. Ležela jsem na podlaze uprostřed obývacího pokoje. Chvilku mi trvalo, než jsem se vzpamatovala, zbavila se otupělosti a rozeznala, co to nahoře ťuká. Přemítala jsem, zda je to babička, která mě potřebuje, nebo nějaká návštěva z minulosti. S námahou jsem vstala a potácela se ke dveřím.

V chodbě byla tma. Schodiště mizelo nahoru do temnoty, která mi připadala tmavší a neproniknutelnější než kdykoli dříve. Ticho bylo téměř hmatatelné. Stíšňovalo mě a ztěžovalo mi dýchání. Při každém kroku vzhůru jsem musela namáhavě bojovat o dech. Mé tělo se vzpouzelo síle, která je hnala nahoru. A při každém kroku jsem přemýšlela, jestli budu jen stát a přihlížet, když se, pokud mám pravdu, Viktor vrátí, aby se krutě pomstil, nebo zda budu mít odvahu zasáhnout, odvrátit neštěstí a tím sebe sama zničit.

240

Když jsem došla na konec schodiště, opřela jsem se o stěnu a těžce oddychovala. Připadalo mi, že vzduch je tady řídký a ledový, jako bych vyšplhala do polární oblasti. Stála jsem, sbírala síly a uvažovala dál: jestli dokážu zasáhnout, jak to bude vypadat? Zjistila jsem, že už jsem pro tyto lidi nabyla pevných obrysů a mohu s nimi mluvit. Při příštím setkání pro ně budu ještě reálnější. Jak tedy zabráním Viktorovu šílenému činu? Odradí ho už jen pohled na mě, když se před ním náhle objevím? Budu ho moci zadržet dostatečně dlouho, abych Jennifer poskytla příležitost zachránit se? Jak to provedu?

Obrátila jsem se a upřela oči do temné chodby. Klepání samozřejmě vycházelo z předního pokoje. V babiččině ložnici bylo ticho.

Než jsem se vydala na nevyhnutelnou cestu, pomyslela jsem si: a co se stane, jestli se mýlím? Co se stane, jestli se Viktor vrátí domů jako zničený člověk, který hledá jen útěchu a lásku? Co bude, když zabráním aktu lásky? Co když se rozhodnu špatně?

Tisíc otázek a žádná odpověď na ně. Mohla jsem jen jít chodbou, vstoupit do ložnice a nechat zatím osudu volný průběh.

241

16

! i

Místnost byla opět naplněna přízračným, studeně působícím světlem vycházejícím z neviditelného zdroje. Když jsem překročila práh, cítila jsem, že někdo je vedle mě. Byla to Jennifer. Vstoupila se mnou, ale zdálo se, že mou přítomnost nezpozorovala. Zrak měla upřený na skříň a stejně jako já se na okamžik zastavila.

Scéna mi byla strašně povědomá. Byla jsem tady už dříve. Pokoj mě zahálil stejnou aurou číhavého děsu a pekelných obrazů. Možná jsem si to jen namlouvala, ale tentokrát stíny v místnosti ležely v podivných úhlech, takže prostor vypadal zkresleně, jako by se nahýbal. Napadlo mě, že to je jako ve strašidelném zámku. Zasáhl mě - nás - závan chladu, který jako kdyby přicházel ze všech stran a pronikal mnou až do nitra. Přízračné světlo pozřelo všechny barvy v místnosti. Zůstaly jen kontrasty v černé, bílé a šedé. Působilo to tísnivě jako zlý sen.

Jennifer i já jsme se pohnuly. Tvář měla nezvykle strnulou, ohlédla se na jednu i na druhou stranu a potom zase upřela pohled na skříň. Vypadalo to, jako by sem přišla něco hledat, ale cítila jsem, že už tuší, už se bojí toho, co ve skříní najde.

242

Obě jsme k ní byly magicky přitahovány a naše pohledy utkvěly na leštěném dřevě, na vykroužených letech, na lesklém mosazném kování. Je možné, že Jennifer se ještě rozhlédla, než vykročila kupředu. Já nikoli. Měla jsem smrtelnou hrůzu z toho, co bych mohla mezi stíny vidět. Zachvátil mě takový děs, že bych nejraději nahlas křičela. Ale mé nohy se neúprosně pohybovaly kupředu a držely krok s Jennifer.

A už jsme stály před skříní. Stály jsme tam, zíraly na ni a cítily, jak se nám ježí vlasy v tyle. Obě jsme pocítily prudkou

touhu obrátit se a přehnout, ale nemohly jsme. Musely jsme vědět, co v té skříni je. Viděla jsem, jak se naše ruce pozvedly a sáhly na skříň. Jennifeřiny štíhlé bílé prsty se dotkly mosazného knoflíku. Moje ruka jen strnula ve vzduchu v náznaku jednání. Stále ještě jsme váhaly, stísněny tajuplnou atmosférou místnosti, zděšeny zlou předtuchou. Pak Jennifer knoflík sevřela a otáčela ho na stranu. Obávala jsem se, že omdlím. Na podlaze u našich nohou byla krvavá stopa, směřující ke skříni, a tam, na jejím podstavci, se temně leskla čerstvá skvrna vyrůstající z vnitřku šatníku. Jennifer ztuhlá hrůzou, a přesto neschopná zastavit se pomalu otevřela dveře skříně. Obě jsme vykřikly. Vykřikly jsme současně, téměř jedním dechem. Přitiskly jsme si dlaně na ústa, abychom křik potlačily. Cítila jsem, že Jennifeřino srdce buší stejně jako moje, že se jí zmocňuje náhlá slabost, že se bojí, že omdlí. Ale přešlo to. I když jsme byly vyděšené k smrti tím, co jsme viděly, ovládly jsme se. Byla to Harrieta. Ležela zkroucená v rohu skříně a vzhlížela k nám slepýma očima. Ve tváři měla výraz, ve kterém se mísily stud, bezmocný úžas a smíření.

243

Spolu s Jennifer jsem si klekla, ale přestože jsme se k Harrietě naklonily co nejbližší, nedokázaly jsme se jí dotknout. Věděly jsme, že je mrtvá. Dívaly jsme se na ni, příliš zděšené a zmatené, než abychom se pohnuly, strnuly jsme a zledověly šokem. V Harrietině hrudi vězel nůž, dlouhý nůž na chleba, který jejímu tělu způsobil kruté a zbytečné rány. Krev už z nich nevytékala, začala se srážet v malých skvrnách kolem jejích rukou, nohou a na klíně. V levé ruce svírala dopis. Na obálce stálo Projenny. Nekonečně dlouho jsme setrvaly skloněné nad Harrieti-ným znetvořeným tělem, úplně zbaveny citu jsme se dívaly na četné rány a zranění a myslely jsme si, že hůř to nemohlo dopadnout, ani kdyby měl nůž v ruce řezník. Harrieta se svými zraněními zřejmě ještě delší chvíli žila, než směla konečně zemřít. Když se pomalu vracel cit a vnímání, Jennifer sáhla po Harrietině ruce. Nikoli opatrně a váhavě, ale smutně a s láskou. Vzala dopis a vytáhla ho Harrietě z dlaně. S pocitem hluboké rezignace ho zastrčila do kapsy sukně a vstala. Také já jsem vstala, ale když se Jennifer obrátila a odcházela, zůstala jsem stát a zírala do skříně, dokud nebyla prázdná a já neviděla jen pár chuchvalců prachu na dně. Když jsem se pak někdy později probrala, aniž jsem měla nejmenší tušení, kolik je hodin, ležela jsem na posteli. Byla jsem úplně oblečená, ležela jsem na dekách a nemohla si vzpomenout, jak jsem se sem dostala. Pomalu jsem vstala a rozhlédla se po místnosti. Byl opět rok 1894. Dveře skříně byly otevřené a viselo v nich několik Jennifeřiných šatů. V krbu hořel oheň a před ním seděla Jennifer, tichá a osamělá, v křesle potaženém tmavorudým sametem.

244

Musím tady teď zůstat navždycky, přemítala jsem ^neklid-něně. Zavřely se za mnou pomyslné dveře ve chvíli, kdy jsem překonala časovou propast. Cožpak se už nikdy nevrátím do své doby? Opřena o lokty jsem zůstala na posteli a pozorovala Jen-nifer. Její tvář byla poznamenána stopami strašlivého nálezu. Byla bledá a pohublá, pod očima měla temné kruhy. Jennifer vypadala jako žena, která se vzdala veškeré naděje. V jejím pohledu upřeném do plamenů už sotva blýskla jiskra života. Kapitulovala a stáhla se do sebe. Kroky zvenčí jsem zaslechla, až když Jennifer náhle zvedla hlavu a zaposlouchala se do zvuků s tváří obrácenou ke (lve_ řim. Potom jsem však naslouchala stejně napjatě jai^o ona. Kroky se dutě rozléhaly chodbou a byly stále hlasitější. Zírala jsem na dveře jako očarovaná. A pak vešel Viktor Townsend. Jennifer a já jsme současně vykřikly. Ale zatímco ona yy. skočila z křesla, já jsem se nehnula z místa. Viktor Townsend zase vypadal jako tenkrát, když se vrátil z Londýna, jeho obličej byla přísná strnulá maska neprozrazující žádné tajemství, v očích se mu zračilo zklamání a kruté vystřízlivění. Nehnutě zůstal stát u dveří, pohled s výrazem bolesti a rezignace upřený na Jennifer, která se zastavila před křeslem. Dívala se na něj tak nevěřicně, jako by spatřila přízrak. Konečně Viktor promluvil: "Klepal jsem dole, a j^dyi nikdo nepřišel otevřít, prostě jsem vešel dovnitř. Z ulice jsem viděl, že se tady v pokoji svítí, a pomyslel jsem si, že tu někdo je. Jennifer..." Nemohla ze sebe vypravit hlásku. Její tělo se k němu trochu naklonilo, zvedla paže, ale pořád ještě neřekla ani slovo. Bylo to, jako by stála proti někomu, kdo se vrátil z říše mrtvých. "Dostal jsem tvé dopisy, Jennifer," pokračoval zdráhavě

245

jako by hledal správná slova. "Ale nemohl jsem na ně odpovědět. - Pohřeb jsem zmeškal, že?" "Ano," odpověděla stále ještě jako ve snách. "A John?" Viktor vypadal nejistě. "Slyšela jsi o něm něco?" Zavrtěla hlavou. "Našli ho, Jenny," řekl přidušeně. "V Mersey. Nedokázal bookmakerům uniknout. Je mi to líto."

Její tvář zůstala bez výrazu. "Muselo to tak být," zašeptala. "Vlastně jsem to asi ani jinak nečekala."

Jenny," zajíkl se. "Drahá, přišel jsem, abych se s tebou rozloučil."

Jennifer se roztrásla. "Rozloučil?" Jen to slovo vydechla.

"Bože, Jenny, kdybys věděla, jak mě to mučí. Vypadáš nemocně. Jsi příliš hubená. Jenny, odejdi z tohoto domu. Odejdi od této rodiny, nebo umřeš."

"Proč jsi přišel, když se chceš se mnou jen rozloučit?"

„Jennifer, držel jsem se stranou od tebe, abych tě ochránil před svou špatnou pověstí. Byla jsi do toho všeho vtažena tak nevinně. A podívej se na sebe, co se s tebou stalo. Doufám, že na mě časem zapomeš, že na mě budeš myslet tak, jako se vzpomíná na mrtvého."

"Viktore, nikdy!" Přikročila k němu blíž.

"Ale musí to tak být. Přišel jsem okamžitě, jakmile jsem se doslechl o Harrietině smrti. Chtěl jsem být na pohřbu. Ale přišel jsem příliš pozdě. Kde jsou mí rodiče, Jenny?"

Svlažila si suché rty. "Odjeli do Walesu. Tvá matka nedokázala snést ten strašný šok. Zhroutila se. Nemůže chodit. A tvůj otec si klade Harrietinou smrt za vinu... Museli prostě odsud na nějaký čas odjet, víš?"

"A ty je nedoprovázíš?"

„Já - já jsem nemohla. Já jsem -"

"Ty jsi čekala na Johnův návrat."

"Ne, Viktore. Čekala jsem na tebe." Ted' mluvila silněj-

246

ším hlasem. "Nadějí, že se John vrátí, jsem dávno vzdala. Doufám, že tam, kde je teď, našel mír. Ale tebe jsem se nikdy nevzdala, Viktore. Žila jsem jen nadějí, že se vrátíš. Jak bych mohla odjet do Walesu, když jsi mohl každým okamžikem přijít? Vždyť se tak také stalo..."

Oba mlčeli a jen se na sebe dívali. A nemohli se toho pohledu nasytit.

Pomaloučku jsem vstala z postele. Postavila jsem nohy na zem a opatrně se zvedala. Nepřemýšlela jsem, šla jsem k Jenni-fer a zůstala po jejím boku.

Ted' jsme se obě dívaly na muže, kterého jsme milovaly.

"Říkal jsi, že jsi přišel, aby ses se mnou rozloučil," poznamenala tiše Jennifer.

"Ano, teď odsud odejdu navždy. Anglie už nemůže být mou vlastí. Jsem mužem bez cti. Nemám právo žít mezi slušnými lidmi. Možná ve Francii -"

"Viktore, zůstaň." Nebylo to vášnivé ani prosebné. Bylo to prostě: "Zůstaň."

Viděla jsem, jak ho to dojalo.

Zdálo se, že se svým rozhodnutím váhá, a nejistě řekl: "Nepřišel jsem, abych s tebou byl sám. Chtěl jsem navštívit matku a pokud možno ji trochu utěšit." Ted', když ztratila dvě děti, pomyslel si trpce. "Doufal jsem, že tě uvidím jen v její přítomnosti. Ale ne - ne takto."

"A proč ne takto?"

"Protože já tě mohu jen učinit nešťastnou."

Jako všechny ostatní?"

Přikývl.

"Potom..." Jennifer sáhla do kapsy a vytáhla dopis. Podle obálky jsem poznala, že je to dopis, který jí zanechala Harrieta. A já se smutkem viděla, že je napsán na stejném kýčovitém dopisním papíře, na jakém psala Seanu O'Hanrahanovi.

247

"Přečti si to," vyzvala ho a podala mu psaní.

Viktor si prohlédl obálku. "Co je to?"

"Prosím tě, čti."

Okamžik přemýšlel, potom k nám pomalu přešel. Zůstal stát tak daleko, jak jen bylo možné, a natáhl ruku pro dopis.

Když vytáhl papír z obálky a rozložil ho, na vlastní oči jsem viděla Harrietino drobné písmo. Četla jsem dopis spolu s ním.

Nejdražší Jennifer,

vím, že až budeš tento dopis číst, Ty, moje jediná opravdová přítelkyně, budeš velmi smutná a zoufalá a já vím, že jsem Ti připravila velké trápení. Ale muselo se to stát. Musím Ti říci proč. Už nějaký čas vím, že musím svůj život ukončit tak, jak jsi mě našla, protože jsem vždycky věřila, že otec by to tak chtěl

Mám málo času a nechci prodlužovat Tvé utrpení. Když mi otec odepřel právo provdat se za Seana O'Hanrahana, spílal mi do papeženců a ještě všelijak jinak, neposlechla jsem ho a šla se Seanem ke starému probošství. Ty o tom víš. A když jsem byla v naději, dokonce i pak jsem věřila, že si mě můj milovaný Sean vezme. Dokud mi neřekl tu krutou pravdu. Byla jsem zbavena cti. Ale co bylo ještě horší, byla jsem odmítnuta.

Draha Jenny, myslím, že to byl ten okamžik, kdy se ve mně všechno převrátilo. Bylo to, jako by se mě zmocnila nějaká jiná osoba a dělala se mnou, co si zamane. Neříkám to proto, abych se zbavila odpovědnosti za všechno, čeho jsem se dopustila, ale proto, abych Ti alespoň trochu vysvětlila, proč jsem učinila to, co jsem učinila.

Viktor mi žádný potrat neudělal. Udělala jsem to vlastní rukou. Chtěla jsem ho zranit. Chtěla jsem zranit vás všechny, protože jsem věřila, že to zmírní mou bolest. Chtěla jsem zničit i Johna, proto jsem šla za bookmakerem a prozradila

248

s

mu, že John chce odjet z Warringtonu. Nechci teď tvrdit, i když je to tok ostudné, že jsem z neštěstí, jež jsem přivodila, nepociťovala určitou krutou radost Ve své bolesti a za-trpkosti jsem měla jen jedinou myšlenku: způsobit druhým takové zlo, jaké bylo způsobeno mně.

Když jsem si však v jednom jasném okamžiku uvědomila, co jsem Viktorovi skutečně udělala, právě jemu, člověku, jehož jsem měla vždycky raději než všechny ostatní, zasáhlo mě to jako rána. Nechtěla jsem ho zničit, chtěla jsem ho jen trochu očernit v Tvých očích. Ano, Jennifer, chtěla jsem, abys i Ty byla nešťastná. Protože Ti byla dána krása a půvab a tolik všeho, co já nikdy mít nemohla. I Viktor. Neboť je můj bratr, je mi odepřen.

Když jsem však viděla, co jsem způsobila, že jsem nejprve jeho a pak Johna vyhnala, že matka kvůli mně bude celý život trpět, nemohla jsem to snést. Ve svých pomstychtivých chvilkách jsem se radovala z dúa zkázy, kterou jsem vyvolala. Ale v jasných okamžicích mě týrala vina a lítost. A když mi otec jako trest za to, co jsem provedla se Seanem, ostříhal vlasy, věděla jsem, že není jiné východisko než Vás všechny osvobodit od sebe, která Vám způsobila tolik trápení a bolesti.

Promiň mi, nejdražší Jennifer, vždycky jsem Tě měla opravdu ráda a toto byla jenom jedna moje temná stránka, která žárčila na Tvou krásu a Viktorovu lásku k Tobě.

Promiň mi, žeš mě tu musela takto najít. Nešlo to jinak. Otec by to tak chtěl.

Bůh mi odpusť. Harrieta.

"Tys to všechno věděla, že?" zeptala se Jennifer, která teď stála velmi blízko mě.

Viktor se ještě dlouho díval na dopis. Sotva znatelným přikývnutím odpověděl na její otázku.

"Tak proč jsi nic neřekl? Viktore, stalo se ti přece strašné bezpráví."

249

Neodpověděl. Jen zvedl hlavu a já viděla jeho tvář a hluboký smutek v jeho očích a nejraději bych se rozplakala. Ještě jednou přečetl dopis a pak mi ho podával. Když Jennifer zvedla ruku, aby si ho vzala, vložil dopis do ruky mně a já se ani nepodivila.

"Nikdo jiný ten dopis nečetl," slyšela jsem Jenniferin hlas těsně u svého ucha. Přestože jsem se nepohnula z místa, skoro jsme se dotýkaly. "Našla jsem ho u Harriety, když jsem ji objevila ve skříni. Schovala jsem ho, protože jsem doufala, že ti ho budu jednoho dne moci ukázat. Nebylo pochyb, že Harrieta odešla ze života dobrovolně. Bylo to zřejmě ze způsobu jejích zranění a ze skutečnosti, že ji nikdo cizí do skříně neodnesl, nýbrž že si to místo zvolila sama. To - to alespoň říkala policie. A doktor Pendergast to potvrdil. Nikdo však neví o tomto dopise a jeho obsahu."

"Spal ho," řekl krátce.

"Ale proč? Viktore, vždyť tě osvobozuje," namítla Jennifer a dodala: "Díky němu získáš zpět svou dobrou pověst. Můžeš se svobodně a hrdě vrátit do Warringtonu. Já ho nespálím."

Díval se na mě tak upřeně, že nebylo potřeba slov. Když ke mně natáhl ruku, podala jsem mu beze slova dopis a nepřekvapilo mě, že ho zmačkal a hodil do ohně. Viděla jsem, jak vzplál a shořel.

"To všechno vím. Ale dokázat svou nevinu by znamenalo zatratit sestru, a to nemohu. Přišla toho dne ke mně do ordinace a řekla mi, že čeká dítě. Navrhl jsem jí, aby je donosila a porodila. Myslím jsem si, že byste se ho třeba ty a John ujali a dali mu jméno. Později jsem si všiml, že mi chybí jeden nástroj, a instinktivně jsem věděl..."

"Spálil jsi jedinou naději na obhájení své cti."

Viktor zavrtěl hlavou. "Co by mohlo vzejít dobrého z toho, kdybych teď všem pověděl, co se z mé sestry stalo."

250

Co může vzejít dobrého z toho, když teď dám otcí přečíst tato slova, která mu řeknou, že nese vinu na její smrti? Já dokážu vydržet příkoří, které se mi přihodilo. Já mohu odejít do ciziny a začít znovu. Časem se na všechno zapomene. Budoucí Townsendové nebudou vědět, co se v tomto domě dělo."

Hlas, který se podivuhodně podobal mému, a přece se mísil s Jenniferiným, se zeptal: "A vrátíš se do Anglie?"

"Myslím, že ne. Můj život tady skončil. Všechny mé naděje jsou zničeny, nedosáhl jsem ničeho z toho, co jsem chtěl. Bylo by nesmyslné chtít podniknout nový pokus. Ale ve Francii nebo v Německu..."

Zmlkl. Viděla jsem v jeho očích ten konflikt, trpkost a smutek. Napřáhla jsem k němu ruku. A když zvedl ruku on a naše prsty se setkaly, bylo to úplně přirozené.

Jennifer už s námi nebyla. Stála jsem sama před otevřeným ohněm v krbu. Lem mých dlouhých šatů šustil. V týle pod vyčesanými vlasy jsem cítila horko vycházející z plamenů.

Naše prsty se dotýkaly přes století, osvobozeny od času a prostoru.

"Viktore, drahý, ten dopis jinak nikdo nečetl -" jak krásné bylo vyslovit jeho jméno. "Neví o něm nikdo, jen ty a já."

Měsíce bez tebe byly trýzní. Byla jsem v tvé ordinaci i v tvém pokoji v Horse's Head, ale nikdo nevěděl, kde jsi. Každou noc jsem bděla a bála se, že jsi mrtvý, představovala jsem si, že jsi sám a je ti zle, hledáš útěchu v ginu nebo v jiných rozptýleních. Ale teď - teď tě vidím před sebou! Je to jako krásný sen!"

„Jenny,“ zašeptal a sevřel mi ruku.

Ano, jsem Jenny, pomyslela jsem si. Jsem Jennifer. A miluji tě už dlouho, toužím po tobě tak vášnivě, že si myslím, že umřu, když moje city nebudou naplněny.

251

„Jeden čas jsem myslela, že ztratím rozum strachy a starostí. Všechno šlo tak rychle. Bezesné noci. Nemohla jsem ani nic

jíst."

„Jsi velmi hubená, Jenny. A bledá."

"Měla jsem podivné představy. Namlouvala jsem si, že tady v domě straší. Viktore, viděla jsem mladou ženu..."

"Ach Jennifer," přistoupil těsně ke mně. Jeho hluboký hlas mě vzrušoval, když mi povídal: „Jennifer, měl bych tě odejít."

Slyšela jsem, jak říkám - ne já, jak my obě říkáme: "Prosím, zůstaň."

A kdybych zůstala uvězněna v tomto čase a dveře do budoucnosti se pro mě měly navždy uzavřít, bylo by to tak zlé?

"Budu ti navěky patřit, Viktore," zašeptala jsem.

Když mě vzal do náručí a ucítila jsem dotyk jeho těla, projely mnou žhavé blesky. V prvním okamžiku jsem strnula, pak jsem se však k němu přitiskla, svěřila jsem se mu, jako by byl mým domovem.

Ano, u něj jsem byla doma. Viktor mě líbal a já cítila, jak se pode mnou podlamují nohy, takže jsem se ho musela pevně držet. Poznala jsem, že tady je místo, kam jsem vždy patřila.

Přísná zdrženlivost a sebeovládání dlouhých let se pod jeho vášnivým polibkem rozpadly v trosky. Držel mě tak pevně, že jsem myslela, že splyneme v jednu bytost.

Všechny mé erotické sny se splnily. Celou dobu jsem věděla, že s Viktorem to bude takové, že spojení našich těl mi přinese naplnění, které jsem hledala celý život. Hlavou mi projela myšlenka, že se poprvé oddávám muži, kterého skutečně miluji.

A později, po našem extatickém letu a spojení duší na věky, jsem také věděla, proč jsem tady byla. Teď bylo všechno tak jasné.

252

Všechno směřovalo k tomuto okamžiku.

Všechny epizody uplynulých dní, prožívání okamžiků z minulosti, otázky a pátrání, vše sloužilo jen k tomu, abych se připravila na tento okamžik. Abych pochopila.

Abych pochopila.

Mýlila jsem se. Moje teorie byly daleko od pravdy. Nebyla jsem vtažena do událostí a přinucena vejít do minulosti, abych odvrátila imaginární tragédii. Byla jsem vyvolena, abych se na tomto zážitku podílela, nikoli abych mu zabránila. A důvod mi teď byl jasný.

Zatímco jsem ležela ve Viktorově náručí a cítila na krku jeho teplý dech, zatímco jsem se dívala do jeho tváře, klidné a uvolněné, myslela jsem na jiného muže, který umírá v nemocnici na druhé straně města a musí se dozvědět pravdu.

Na to, co se stalo po našem vášnivém objetí, se pamatuji jen velmi mlhavě. Zdá se, jako bychom vedle sebe leželi celou noc, ale když jsem se probudila, byla teprve půlnoc. Vzpomínala jsem, že jsem jako v tranzu scházela dolů po schodech a vrátila se do obývacího pokoje, naplněna jen štěstím naší lásky. Rozrušení a neklid, které mě pronásledovaly v těchto dnech strávených v babiččině domě, se rozplynuly, všechny otázky byly zodpovězeny a všechna mučivá tajemství objasněna. Cítila jsem se báječně, protože jsem věděla, že jsem tuto jedinou noc strávila s mužem, který pro mě skutečně něco znamenal.

Předpokládám, že jsem pak ulehla na sofa, neboť jsem zřejmě spala, hluboce a pevně jako někdo, jehož duch je osvobozen od veškerého neklidu a jehož tělo vyšplhalo do obrovských výšin. V těchto hodinách spánku jsem měla poslední podivný sen.

Přišel Viktor a zůstal stát vedle sofa. Nebyl to muž z masa

253

a krve jako nahoře v ložnici, spíše přízračné zjevení. S úsměvem se na mě podíval a v očích měl údiv. Opětovala jsem jeho pohled bez bázně a bez překvapení, naplněna jen teplem a vděčností za to, že mi bylo dopřáno tohoto muže znát. A ve snu se mě přelud Viktora otázel: "Kdo jsi?"

Odpověděla jsem: "Tvoje pravnučka."

To ho zřejmě překvapilo. „Jak je to možné?"

Chtěla jsem vědět: Jak to, že se mnou teď mluvíš? Zdáš se mi?"

Viktor uvažoval: Jak můžeš být má pravnučka, když jsem se nikdy neoženil a neměl děti?"

Trochu jsem se usmála: "Z tvé jediné noci s Jennifer se narodil syn. Pokřtila ho jménem Robert. A když vyrostl, narodila se mu dcera, moje matka. Tak to přišlo, že jsi můj pradědeček."

Tvář se mu poněkud rozjasnila, a když jsem na něj pohlédla, měla jsem pocit, že v jeho očích vzplála jiskřička naděje a pronikla závojem trpkosti a zklamání. Obličej měl klidný, uvolněný a mladší. Zase vypadal tak jako tehdy, než zestárl zkušenostmi z londýnských nemocnic. "Měl jsem syna," opakoval tiše.

"Co se s tebou stalo?" zeptala jsem se.

"Po té noci jsem odešel do Francie. Slíbil jsem Jennifer, že se k ní vrátím. Sel jsem do Francie, abych si vybudoval nový život a byl jí hoden, až ji požádám o ruku."

"A co se stalo?"

"Zemřel jsem o rok později na lodi při plavbě přes kanál. Nevěděla, že se vracím. Nepsal jsem jí, chtěl jsem ji překvapit. Celý život si musela myslet, že jsem na ni zapomněl."

"Zemřela krátce po tobě, Viktore. Pravděpodobně se utrápila."

"A já jsem se nikdy nedozvěděl, že jsem měl dítě."

"Své dítě," zdůraznila jsem.

254

"Ale proč jsi tady? Proč tu oba jsme? Tam, kde jsem byl, bylo šedivo a zima..."

„Já nevím. Možná abychom uvedli věci na pravou míru."

Jakže se jmenoval můj syn?"

"Robert."

"Robert," opakoval.

"Ale teď umírá."

"Všichni musíme umřít," pravil Viktor.

"Řekni mi něco. Řekni mi, jak to je s časem. Jak se to stalo? Žiješ ještě někde..."

Ale můj pradědeček mě neposlouchal. Otočil hlavu a díval se přes rameno. Viděla jsem, jak jeho tvář zalilo světlo a zevnitř ji zaplavil zářivý úsměv. "Ona je tady," zašeptal.

"Všichni jsme tady."

Ale už mě neslyšel. Viktor Townsend se ode mě navždy odvrátil a zmizel v závoji mlhovin obestírajících sofa.

Poslední slovo, které jsem od něj ještě zaslechla, bylo: Jennifer..."

255

17

Když jsem se probírala a otevřela oči, uviděla jsem obývací pokoj, jaký jsem nikdy předtím neviděla. A ve svém zmatku jsem se ptala, kde to teď jsem? Když jsem však otočila hlavu na stranu a uviděla slunce proudící do okna, pochopila jsem.

"Přestalo pršet," volala z kuchyně babička.

Sedla jsem si. Ucítla jsem vůni pečené šunky a čerstvě opékaného chleba. Měla jsem strašný hlad.

"Babičko, co je dneska za den?"

"Středa, dítě."

Středa! Byla jsem v tomto domě dvanáct dní.

"Mám hrozný hlad," oznámila jsem a vyskočila. Cítila jsem se báječně. Byla jsem uvolněná a svěží.

Babička nahlédla do pokoje. "No konečně zase vypadáš lip, dítě. Ošklivé počasí je pryč. Dneska můžeš jet do nemocnice. A potom hned do cestovní kanceláře, aby sis objednala letenku."

Je mi líto, babičko, ale tak rychle se mě nezbavíš. Já chci ještě udělat pár návštěv."

Říkala ještě něco, ale už jsem ji neslyšela. Vyběhla jsem po schodech nahoru do koupelny. Sprcha v domě nebyla,

256

ale koupel ve vaně mi také udělala dobře. Natočila jsem si horkou vodu, pořádně jsem se umyla, strčila hlavu pod kohoutek a spláchla ze sebe všechny zbytky uplynulých sta let.

Cítila jsem se jako znovuzrozená.

Když jsem se v chladu přední místnosti, který jsem teď nepříjemně pocítovala, oblékla, zastavila jsem se na okamžik před starou skříní. Pohlédla jsem na její dno, viděla jen prach a vzpomněla si, co jsme Jennifer a já v tom šeru našly.

Setřásla jsem kapky z vlasů, pohlédla k posteli a usmála se.

U snídani jsem jedla za tři.

"No, vidím, že už máš zase chuť k jídlu."

„Je mi skvěle, babičko."

"A barvu už máš taky. Aha, a vzala sis také můj pletený svetr. To mě uklidňuje."

"Nic jiného mi nezbývá. Je tu všude pěkná zima." Usmála jsem se na ni a vypila svůj čaj.

Venku byl nádherný den, slunce svítilo a na zářivě modrém nebi se proháněly bílé obláčky. Slyšela jsem dokonce cvrlikání ptáků. Nejraději bych si zavýskla radostí.

Všichni jsme byli znovuzrození.

"Ty jsi měla pěknou chřipku," ujišťovala se babička. "A už je pryč. Vidíš, lékaři jsou úplně zbyteční. Tvé tělo ví, co je pro ně dobré."

"Máš pravdu, babičko." Usmála jsem se a pomyslela na Viktora Townsenda a jeho báječně léčící ruce. Jak vidím, tvoje artritida také pominula."

"Nepominula, dítě, jen se zklidnila do příštího deště."

Zasmály jsme se a povídaly si a byly jsme zajedno v tom, že britské hospodářství jde k čertu. Když krátce po poledni zaklepali na dveře Elsie a William, objala jsem je na pozdrav. Byla to Viktorova vnoučata, a když jsem se na Williama pozorně podívala, dokonce jsem mohla zpozorovat jistou podobnost.

257

Teple jsem se oblékla a vyšli jsme do chladného dne. I když bylo světlo a slunečno, ve Warringtonu byla zima a já jsem se radovala, že pro změnu zase trochu mrzne.

Stav mého dědečka byl nezměnný. Ležel téměř bez hnutí na zádech a prázdný pohled upíral na strop. Elsie okamžitě začala se známým rituálem, otevřela balíček sušenek a láhev šťávy, které mu přinesla, celou dobu přitom povídala, zvláště o strašném počasí a o bouři, která nám zabránila přijít do nemocnice.

Seděla jsem mezitím tiše na židli a jen jsem se na něj dívala. Byl to Viktorův syn. Byl zplozen oné noci v předním pokoji, v noci, kdy byl život darován nejen jemu, ale i mně. Věděla jsem, že celý život budu vzpomínat a vědět, ať se v dalších letech stane cokoli, že jsem zakusila, jaké to je být mužem opravdu milována.

Zůstali jsme u dědečka hodinu. Já skoro nemluvila, zato Elsie a William toho napovídali spoustu, jako by jim mohl rozumět.

A zatímco jsem shlížela na dědečka, myslela jsem si, jak jsem ráda, že je to za mnou. Byla doba, kdy jsem si přála, aby to trvalo věčně, bála jsem se, že Viktora ztratím a budu se opět muset postavit přítomnosti. Ale to všechno se nyní změnilo. Jsem dítě přítomnosti a nikoli minulosti a Viktor patří tam, kde se narodil - do minulosti. Nikdy se už nemůžeme setkat.

A přesto jsem ráda a tuto zkušenost bych za nic na světě nevyměnila. Nelituji, že je za mnou. Těším se, že ji mám. Neboť mě probudila k životu.

Jen jedno ještě musím udělat.

Když Elsie usoudila, že je čas odejít, a začala si balit věci, řekla jsem: "Elsie, ráda bych ještě chvilku zůstala. Chtěla bych dědečkovi něco říci."

Překvapeně na mě pohlédla.

258

"Nechali byste mě s ním o samotě? Prosím vás. Brzy budu muset odjet a myslím, že hned tak se do Anglie nevrátím. Víš, než odjedu, tak bych si s ním chtěla trochu promluvit."

Elsie pohlédla na Williama. "Myslíš, že máme jít pryč?"

„Jestli by vám to nevadilo."

"Ale on tě přece nemůže slyšet -" Odmlčela se a zavrtěla hlavou. "Samozřejmě s ním můžeš mluvit, dítě. Jistě mu to udělá dobře. William a já počkáme v autě. Nemusíš kvůli nám spěchat."

"Děkuji, Elsie."

Složili židle, postavili je do kouta a vyšli létacími dveřmi. Čekala jsem u okna, dokud jsem je neviděla jít přes parkoviště k autu. Potom jsem se obrátila k dědečkově posteli, klekla jsem si tak, že jsem měla hlavu stejně vysoko jako on, a řekla jsem: "Dědečku? Slyšíš mě? To jsem já, Andrea."

Jeho pohled se dál upíral ke stropu a v obličejí se mu nic nepohnulo.

"Dědečku," opakovala jsem tiše a naléhavě. "To jsem já, Andrea, tvoje vnučka. Slyšíš mě? Ano, myslím, že mě slyšíš."

Ale jsi uvězněný. Uvězněný ve svém těle, které se nemůže pohybovat. Ale slyšíš mě, vidíš?"

Zase jsem se zadívala na klidný obličej a nevidoucí oči. Nedal najevo, že by mě slyšel. Přesto jsem pokračovala:

"Dědečku, musím ti něco říci dřív, než zase odletím do Ameriky. Jde o tvého otce - o Viktora. Prosím tě, poslouchej mě dobře."

Nevím, jak dlouho jsem klečela u nemocniční postele a hovořila k tomu starému muži. Mluvila jsem pomalu a zřetelně a vyprávěla mu všechno, co se mi v jeho domě na George Street přihodilo. Nic jsem nevynechala, ale začala jsem svým prvním večerem, kdy jsem slyšela, že někdo hraje Pro Elišku, a skončila včerejší nocí a svým posledním rozhovorem s Viktorem. Popsala jsem mu každou jednotlivou

259

vou epizodu, každý detail a dopřávala jsem si čas, abych si byla jista, že mi rozumí.

Nakonec jsem řekla. "Ted', dědečku, víš všechno. Tvoje matka tebou nepohrdala, ale milovala tě. Velmi tě milovala. Byl jsi jedinou radostí v jejím životě. Nezemřela proto, že nemohla snést vzpomínku na noc tvého zplození, jak ti to všichni vyprávěli, zemřela na zlomené srdce. Myslela si, že na ni Viktor zapomněl. Vždycky jsi byl přesvědčen, že tě musela nenávidět, protože jsi jí připomínal strašlivý okamžik života. Ale tak to nebylo. Bylo to přesně naopak. Připomínal jsi jí jediný okamžik dokonalého štěstí v jejím životě. Dědečku, ty jsi byl dítě lásky!"

Opírala jsem se o kraj jeho postele a nedokázala říci, zda to, co jsem mu řekla, na něj nějak zapůsobilo. Viděla jsem pořád před sebou jen tvář usouzeného chlapce, který žil u své invalidní babičky a ta mu vykládala děsivé historky o jeho otci, protože sama nic jiného nevěděla.

Ještě jednou jsem se k němu naklonila, abych mu řekla poslední slova. Pověděla jsem mu, že jeho matka i otec jsou spolu spojeni v oné jiné říši, kterou my nedokážeme pochopit a do níž on sám brzy vkročí. Řekla jsem mu, že tam na něj čekají.

Potom jsem vstala a nejistě čekala, zda dá najevo, že něčemu z toho, co jsem říkala, rozuměl. Jeho tvář však zůstávala bez pohnutí, oči strnulé a prázdné. Pak jsem si všimla, že pohybuje rty. Vypadalo to, jako by chtěl něco říci.

Sklonila jsem se k němu a zeptala se: "Dědečku, co je?"

Stále ještě pohyboval rty a s velkým úsilím se pokoušel vyřknout nějaké slovo. Bojoval a viděla jsem, že mu z koutku oka skanula na polštář slza.

Najednou se mu v očích zablesklo zvláštní světlo a upřel je na nějaký bod mezi mnou a stropem. Měla jsem pocit, že něco vidí.

260

Rty se mu chvěly a brada třásla, ale slovo z nich nevycházelo.

"Dědečku, co chceš říci?"

Pokusil se zvednout hlavu a pohled upíral na něco, co se zřejmě vznášelo nad jeho postelí. Potom mu po rtech přešel úsměv a úplně normálním hlasem pronesl: "Otče!" Věděla jsem, co vidí.

V tom okamžiku zemřel. Zemřel s tím úsměvem na rtech.

Příbuzným jsem nikdy neřekla, co jsem v domě na George Street zažila. Nebylo jim určeno, aby to věděli. Ale právě tyto zážitky mě s nimi sblížily, ukázaly mi, že má teta i strýc, mé sestřenice a bratranec, stejně jako matka a já v sobě neseme

dědictví Viktora Townsenda. Dokázala jsem si zamilovat ty lidi, kteří pro mě na začátku pobytu byli jen cizinci, kteří trochu divně mluvili a měli zvláštní zvyky.

Následující neděli jsme jeli do Morecambe Bay a já se seznámila s dalšími příbuznými, s mladší generací. Zažila jsem jen málo tak krásných a veselých dnů, jako byl tento. Bylo pro mě zajímavé a vzrušující seznámit se s těmi lidmi, kteří byli stejně jako já Viktorovi potomci, a nebylo těžké si je oblíbit. Měli jsme něco společného a bylo to silnější než náhodné přátelství a sympatie.

V den odjezdu mi babička řekla: "Dítě, kvůli mně nemusíš být smutná, když je teď tvůj dědeček mrtvý. Prožili jsme spolu dvašedesát nádherných let a já bych se jich nevzdala za nic na světě. Nikdy jsem si nemohla přát lepšího manžela.

Mohu ti říci, že není těžké stárnout, když člověk věří v Boha a posmrtný život. Víš, dítě, myslím si, že mých třiaosmdesát let na této zemi bylo jen začátkem toho, co je teprve přede mnou. Moderní mladá dívka jako ty to možná bude považovat za hloupé, ale já jsem pevně přesvědčena, že až umřu, zase se s tvým dědečkem setkám. Sejdeme

261

se, protože něco tak prostého, jako je smrt, nás nemůže rozdělit. Na to jsme byli tady na Zemi společně příliš dlouho. Zůstaneme spolu i dál a já se své smrti nebojím."

Než jsem odešla, ještě mi dala dárek. Byla to v kůži vázaná kniha Ona, kterou jsem si před týdnem prohlížela. Když jsem ji držela v ruce, vzpomněla jsem si na své pesimistické názory na svět, o kterých jsem tenkrát uvažovala, když jsem si přečetla několik úryvků - že jediná budoucnost, která nás čeká, je prach a rozklad. Mezitím jsem byla už úplně jiného názoru. Věděla jsem, že Viktor a Jennifer někde žijí dál, že se moje babička skutečně po nějakém čase znovu sejde s dědečkem. Věděla jsem, že my všichni na konci najdeme svou vlastní věčnost.

A teď jsem také věděla, co mi bylo souzeno. Právě tak, jako mi bylo dovoleno změnit minulost, bude mi teď poskytnuta možnost změnit budoucnost. Svou vlastní budoucnost. V žádném případě nechci ztratit šanci získat to, po čem Viktor a Jennifer toužili, ale nikdy mít nemohli. Tato šance se mi nabízí. Chci ji uchopit, než bude příliš pozdě. Mohla jsem jen doufat, že až se vrátím, Doug tam ještě bude, protože jsem mu toho měla tolik co říci. Naučila jsem se říci: Miluji tě. Vysvětlení nemám. Jak se to všechno stalo, o tom je možné se jen dohadovat. A proč se to stalo... Ani o tom nelze s jistotou říci nic, i když jsem si jista, že všechno bylo dávno předem stanoveno. Dědeček umíral a musel se dozvědět pravdu. A Viktor existoval na místě, kde bylo "šedivo a zima", nevěděl nic o tom, co se po jeho smrti stalo. A i Jennifer zemřela, aniž se dozvěděla pravdu. Já jsem byla prostřednice. Ráda bych věřila, že jsem pomohla uvést věci na pravou míru a všechno napravit.

Když jsem vešla do domu na George Street, byla jsem člověkem bez minulosti a bez budoucnosti. Když jsem od-

262

cházel, byla jsem obtížena poklady bohaté minulosti a měla v sobě jistotu, že na mě čeká jasná, živá budoucnost.

Než jsem venku nasedla do Edouardova malého renaultu, ještě jednou jsem se obrátila a naposledy se podívala na dům. Můj pohled zabloudil nahoru k přednímu pokoji, kde v okně visela důvěrně známá bílá krajková záclona.

Mírně povívala v průvanu, jako by mi chtěla ještě říci na shledanou.

263